

Epigrammaton

Marcus Valerius Martialis

Liber I

Prologus

1. Spero me secutum in libellis meis tale temperamentum ut de illis queri non possit quisquis de se bene senserit, cum salua infirmarum quoque personarum reuerentia ludant; quae adeo antiquis auctoribus defuit ut nominibus non tantum ueris abusi sint, sed et magnis. 2. Mihi fama uilius constet et probetur in me nouissimum ingenium. 3. Absit a iocorum nostrorum simplicitate malignus interpretis nec epigrammata mea scribat: inprobe facit qui in alieno libro ingeniosus est. 4. Lasciuam uerborum ueritatem, id est epigrammaton linguam, excussarem, si meum esset exemplum: sic scribit Catullus, sic Marsus, sic Pedo, sic Gaetulicus, sic quicumque perlegitur. 5. Si quis tamen tam ambitiose tristis est ut apud illum in nulla pagina latine loqui fas sit, potest epistola uel potius titulo contentus esse. 6. Epigrammata illis scribuntur qui solent spectare Florales. 7. Non intret Cato theatrum meum, aut si intrauerit, spectet. 8. Videor mihi meo iure facturus si epistolam uersibus clusero:

Nosces iocosae dulce cum sacrum Florae
festosque lusus et licentiam uolgi,
cur in theatrum, Cato seuerè, uenisti?
an ideo tantum ueneras, ut exires?

1

Hic est quem legis ille, quem requiris,
toto notus in orbe Martialis
argutis epigrammaton libellis:
cui, lector studiose, quod dedisti
uiuenti decus atque sentienti, 5
rari post cineres habent poetae.

2

Qui tecum cupis esse meos ubicumque libellos
et comites longae quaeris habere uiae,
hos eme, quos artat breuibus membrana tabellis:
scrinia da magnis, me manus una capit.
Ne tamen ignores ubi sim uenalis et erres
urbe uagus tota, me duce certus eris:
libertum docti Lucensis quaere Secundum
limina post Pacis Palladiumque forum.

3

Argiletanas mauis habitare tabernas,
cum tibi, parue liber, scrinia nostra uacent.
Nescis, heu, nescis dominae fastidia Romae:

crede mihi, nimium Martia turba sapit.
Maiores nusquam rhonchi: iuuenesque senesque 5
et pueri rhinocerotis habent.

Audieris cum grande sophos, dum basia iactas,
ibis ab excusso missus in astra sago.
Sed tu ne totiens domini patiare lituras
neue notet lusus tristis harundo tuos, 10
aetherias, lasciue, cupis uolitare per auras:
i, fuge; sed poteras tutior esse domi.

4

Contigeris nostros, Caesar, si forte libellos,
terrarum dominum pone supercilium.
Consueuere iocos uestri quoque ferre triumphi,
materiam dictis nec pudet esse ducem.
Qua Thymelen spectas derisoremque Latinum, 5
illa fronte precor carmina legas.
Innocuos censura potest permittere lusus:
lasciua est nobis pagina, uita proba.

5

Do tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis:
uis, puto, cum libro, Marce, natate tuo.

6

Aetherias aquila puerum portante per auras
inlaesum timidis unguibus haesit onus:
nunc sua Caesareos exorat praeda leones
tutus et ingenti ludit in ore lepus.
Quae maiora putas miracula? summus utrisque 5
auctor adest: haec sunt Caesaris, illa Iouis.

7

Stellae delictum mei columba,
Verona licet audiente dicam,
uicit, Maxime, passerem Catulli.
Tanto Stella meus tuo Catullo
quanto passere maior est columba. 5

8

Quod magni Thraseae consummatique Catonis
dogmata sic sequeris saluos ut esse uelis,
pectore nec nudo strictos incurris in ensis,
quod fecisse uelim te, Deciane, facis.

Nolo uirum facili redemit qui sanguine famam, 5
hunc uolo, laudari qui sine morte potest.

9

Bellus homo et magnus uis idem, Cotta, uideri:
sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.

10

Petit Gemellus nuptias Maronillae
et cupit et instat et precatur et donat.
Adeone pulchra est? Immo foedius nil est.
Quid ergo in illa petitur et placet? Tussit.

11

Cum data sint equiti bis quina nomismata, quare
bis decies solus, Sextiliane, bibis?
Iam defecisset portantis calda ministros,
si non potares, Sextiliane, merum.

12

Itur ad Herculei gelidas qua Tiburis arces
canaque sulphureis Albula fumat aquis,
rura nemusque sacrum dilectaque iugera Musis
signat uicina quartus ab urbe lapis.
Hic rudis aestiuas praestabat porticus umbras, 5
heu quam paene nouum porticus ausa nefas!
nam subito conlapsa ruit, cum mole sub illa
gestatus biiugis Regulus esset equis.
Nimirum timuit nostras Fortuna querelas,
quae par tam magnae non erat inuidiae. 10
Nunc et damna iuuant; sunt ipsa pericula tanti:
stantia non poterant tecta probare deos.

13

Casta suo gladium cum traderet Arria Paeto,
quem de uisceribus strinxerat ipsa suis,
' Siqua fides, uulnus quod feci non dolet,' inquit,
' sed tu quod facies, hoc mihi, Paete, dolet.'

14

Delicias, Caesar, lususque iocosque leonum
uidimus - hoc etiam praestat harena tibi -
cum pressus blando totiens a dente rediret

et per aperta uagus curreret ora lepus.
Vnde potest audius captae leo parcere praedae? 5
Sed tamen esse tuus dicitur: ergo potest.

15

O mihi post nullos, Iuli, memorande sodales,
si quid longa fides canaque iura ualent,
bis iam paene tibi consul tricentis instat,
et numerat paucos uix tua uita dies.
Non bene distuleris uideas quae posse negari, 5
et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Exspectant curaeque catenatique labores,
gaudia non remanent, sed fugitiua uolant.
Haec utraque manu complexuque adsere toto:
saepe fluunt imo sic quoque lapsa sinu. 10
Non est, crede mihi, sapientis dicere' *Viam*'
sera nimis uita est crastina: uiue hodie.

16

Sunt bona, sunt quaedam mediocria, sunt mala plura
quae legis hic: aliter non fit, Auite, liber.

17

Cogit me Titus actitare causas
et dicit mihi saepe' *Magna* res est.'
Res magna est, Tite, quam facit colonus.

18

Quid te, Tucca, iuuat uetulo miscere Falerno
in Vaticanis condita musta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi pessima uina?
aut quid fecerunt optima uina mali?
De nobis facile est, scelus est iugulare Falernum 5
et dare Campano toxica saeua mero.
Conuiuiae meruere tui fortasse perire:
amphora non meruit tam pretiosa mori.

19

Si memini, fuerant tibi quattuor, Aelia, dentes:
expulit una duos tussis et una duos.
Iam segura potes totis tussire diebus:
nil istic quod agat tertia tussis habet.

20

Dic mihi, quis furor est? Turba spectante uocata
solus boletos, Caeciliane, uoras.
Quid dignum tanto tibi uentre gulaque precabor?
Boletum qualem Claudius edit, edas.

21

Cum peteret regem, decepta satellite dextra
ingessit sacris se peritura focis.
Sed tam saeua pius miracula non tulit hostis
et raptum flammis iussit abire uirum:
urere quam potuit contempto Mucius igne, 5
hanc spectare manum Porsena non potuit.
Maior deceptae fama est et gloria dextrae:
si non errasset, fecerat illa minus.

22

Quid nunc saeua fugis placidi, lepus, ora leonis?
frangere tam paruas non didicere feras.
Seruantur magnis isti ceruicibus ungues
nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
Praeda canum lepus est, uastos non implet hiatus: 5
non timeat Dacus Caesaris arma puer.

23

Inuitas nullum nisi cum quo, Cotta, lauaris
et dant conuiuam balnea sola tibi.
Mirabar quare numquam me, Cotta, uocasses:
iam scio me nudum displicuisse tibi.

24

Aspicias incomptis illum, Deciane, capillis,
cuius et ipse times triste supercilium,
qui loquitur Curios adsertoresque Camillos?
Nolito fronti credere: nupsit heri.

25

Ede tuos tandem populo, Faustine, libellos
et cultum docto pectore profer opus,
quod nec Cecropiae damnent Pandionis arces
nec sileant nostri praetereantque senes.
Ante fores stantem dubitas admittere Famam 5
teque piget curae praemia ferre tuae?

Post te uicturae per te quoque uiuere chartae
incipiant: cineri gloria sera uenit.

26

Sextiliane, bibis quantum subsellia quinque
solus: aqua totiens ebrius esse potes;
nec consessorum uicina nomismata tantum,
aera sed a cuneis ulteriora petis.

Non haec Paelignis agitur uindemia prelis 5
uua nec in Tuscis nascitur ista iugis,
testa sed antiqui felix siccat Opimi,
egerit et nigros Massica cella cados.

A copone tibi faex Laletana petatur,
si plus quam decies, Sextiliane, bibis. 10

27

Hesterna tibi nocte dixeramus,
quincunces puto post decem peractos,
cenaes hodie, Procille, mecum.

Tu factam tibi rem statim putasti 5
et non sobria uerba subnotasti
exemplo nimium periculoso:
miso mnamona sumpotan, Procille.

28

Hesterno fetere mero qui credit Acerram,
fallitur: in lucem semper Acerra bibit.

29

Fama refert nostros te, Fidentine, libellos
non aliter populo quam recitare tuos.
Si mea uis dici, gratis tibi carmina mittam:
si dici tua uis, hoc eme, ne mea sint.

30

Chirurgus fuerat, nunc est uispillo Diaulus:
coepit quo poterat clinicus esse modo.

31

Hos tibi, Phoebe, uouet totos a uertice crines
Encolpos, domini centurionis amor,
grata Pudens meriti tulerit cum praemia pili.
Quam primum longas, Phoebe, recide comas,

dum nulla teneri sordent lanugine uoltus 5
dumque decent fusae lactea colla iubae;
utque tuis longum dominusque puerque fruuntur
muneribus, tonsum fac cito, sero uirum.

32

Non amo te, Sabidi, nec possum dicere quare:
hoc tantum possum dicere, non amo te.

33

Amissum non flet cum sola est Gellia patrem,
si quis adest iussae prosiliunt lacrimae.
Non luget quisquis laudari, Gellia, quaerit,
ille dolet uere qui sine teste dolet.

34

Incustoditis et apertis, Lesbia, semper
liminibus peccas nec tua furta tegis,
et plus spectator quam te delectat adulter
nec sunt grata tibi gaudia si qua latent.
At meretrix abigit testem ueloque seraque 5
raraque Submemmi fornice rima patet.
A Chione saltem uel ab Iade disce pudorem:
abscondunt spurcas et monumenta lupas.
Numquid dura tibi nimium censura uidetur?
depreudi ueto te, Lesbia, non futui. 10

35

Versus scribere me parum seueros
nec quos praelegat in schola magister,
Corneli, quereris: sed hi libelli,
tamquam coniugibus suis mariti,
non possunt sine mentula placere. 5
Quid si me iubeas thalassionem
uerbis dicere non thalassionis?
quis Floralia uestit et stolatum
permittit meretricibus pudorem?
Lex haec carminibus data est iocosis, 10
ne possint, nisi pruriant, iuuare.
Quare deposita seueritate
parcas lusibus et iocis rogamus,
nec castrare uelis meos libellos:
Gallo turpis est nihil Priapo. 15

36

Si, Lucane, tibi uel si tibi, Tulle, darentur
qualia Ladaei fata Lacones habent,
nobilis haec esset pietatis rixa duobus,
quod pro fratre mori uellet uterque prior,
diceret infernas et qui prior isset ad umbras: 5
' Vix tuo, frater, tempore, uiue meo.'

37

Ventris onus misero, nec te pudet, excipis auro,
Basse, bibis uitro: carius ergo cacas.

38

Quem recitas meus est, o Fidentine, libellus:
sed male cum recitas, incipit esse tuus.

39

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
quales prisca fides famaue nouit anus,
si quis Cecropiae madidus Latiaque Mineruae
artibus et uera simplicitate bonus,
si quis erit recti custos, mirator honesti 5
et nihil arcano qui roget ore deos,
si quis erit magnae subnixus robore mentis:
dispeream si non hic Decianus erit.

40

Qui ducis uultus et non legis ista libenter,
omnibus inuideas, liuide, nemo tibi.

41

Vrbanus tibi, Caecili, uideris:
non es, crede mihi. Quid ergo? uerna,
hoc quod Transtiberinus ambulator
qui pallentia sulphurata fractis
permutat uitreis, quod otiosae 5
uendit qui madidum cicer coronae,
quod custos dominusque uiperarum,
quod uiles pueri salariorum,
quod fumantia qui tomacla raucus
circumfert tepidis cocus popinis, 10
quod non optimus urbicus poeta,
quod de Gadibus improbus magister,

quod bucca est uetuli dicax cinaedi.
Quare desine iam tibi uideri,
quod soli tibi, Caecili, uideris, 15
qui Gabbam salibus tuis et ipsum
posses uincere Tettium Caballum.
Non cuicumque datum est habere nasum:
ludit qui stolidi procacitate,
non est Tettius ille, sed caballus. 20

42

Coniugis audisset fatum cum Porcia Bruti
et subtracta sibi quareret arma dolor,
' Nondum scis' ait'mortem non posse negari?
credideram fatis hoc docuisse patrem.'
Dixit et ardentis auido bibit ore fauillas. 5
I nunc et ferrum, turba molesta, nega.

43

Bis tibi triceni fuimus, Mancine, uocati
et positum est nobis nil here praeter aprum;
non quae de tardis seruantur uitibus uuae
dulcibus aut certant quae melimela fauis;
non pira quae longa pendent religata genesta 5
aut imitata breuis Punica grana rosas;
rustica lactantis nec misit Sassina metas
nec de Picenis uenit oliua cadis:
nudus aper, sed et hic minimus qualisque necari
a non armato pumilione potest. 10
Et nihil inde datum est; tantum spectauimus omnes:
ponere aprum nobis sic et harena solet.
Ponatur tibi nullus aper post talia facta,
sed tu ponaris cui Charidemus apro.

44

Lasciuos leporum cursus lususque leonum
quod maior nobis charta minorque gerit
et bis idem facimus, nimium si, Stella, uidetur
hoc tibi, bis leporem tu quoque pone mihi.

45

Edita ne breuibus pereat mihi cura libellis,
dicatur potius ton d' pameibomenos.

46

Cum dicis 'Propero, fac si facis,' Hedyle, languet
protinus et cessat debilitata Venus.
Expectare iube: uelocius ibo retentus.
Hedyle, si properas, dic mihi ne properem.

47

Nuper erat medicus, nunc est uispillo Diaulus:
quod uispillo facit, fecerat et medicus.

48

Rictibus his taurus non eripuerit magistri,
per quos praeda fugax itque reditque lepus;
quodque magis mirum, uelocior exit ab hoste
nec nihil a tanta nobilitate refert.
Tutior in sola non est cum currit harena, 5
nec cauea tanta conditur ille fide.
Si uitare canum morsus, lepus improbe, quaeris,
ad quae confugias ora leonis habes.

49

Vir celtiberis non tacende gentibus
nostraeque laus Hispaniae,
uidebis altam, Liciniane, Bibilin,
equis et armis nobilem,
senemque Caium niuibus, et fractis sacrum 5
Vadueronem montibus,
et dilicati dulce Boterdi nemus,
Pomona quod felix amat.
Tepidi natabis lene Congedi uadum
mollesque Nympharum lacus, 10
quibus remissum corpus adstringes breui
Salone, qui ferrum gelat.
Praestabit illic ipsa figendas prope
Voberca prandenti feras;
aestus serenos aureo franges Tago 15
obscurus umbris arborum;
auidam rigens Dercenna placabit sitim
et Nutha, quae uincit niues.
At cum December canus et bruma impotens
Aquilone rauco mugiet, 20
aprica repetes Tarraconis litora
tuamque Laletaniam.
Ibi inligatatas mollibus dammas plagis
mactabis et uernas apros
leporemque forti callidum rumpes equo, 25
ceruos relinques uilico.

Vicina in ipsum silua descendet focum
infante cinctum sordido;
uocabitur uenator et ueniet tibi
conuiuia clamatus prope; 30
lunata nusquam pellis et nusquam toga
olidaeque uestes murice;
procul horridus Liburnus et querulus cliens,
imperia uiduarum procul;
non rumpet altum pallidus somnum reus, 35
sed mane totum dormies.
Mereatur alius grande et insanum sophos:
miserere tu felicum
ueroque fruire non superbus gaudio,
dum Sura laudatur tuus. 40
Non inpudenter uita quod relicum est petit,
cum fama quod satis est habet.

50

Si tibi Mistyllos cocus, Aemiliane, uocatur,
dicatur quare non Taratalla mihi?

51

Non facit ad saeuos ceruix, nisi prima, leones:
quid fugis hos dentes, ambitiose lepus?
Scilicet a magnis ad te descendere tauris
et quae non cernunt frangere colla uelis.
Desperanda tibi est ingentis gloria fati: 5
non potes hoc tenuis praeda sub hoste mori.

52

Commendo tibi, Quintiane, nostros -
nostros dicere si tamen libellos
possum, quos recitat tuus poeta -:
si de seruitio graui queruntur,
adsertor uenias satisque praestes, 5
et, cum se dominum uocabit ille,
dicas esse meos manuque missos.
Hoc si terque quaterque clamitaris,
inpones plagiario pudorem.

53

Vna est in nostris tua, Fidentine, libellis
pagina, sed certa domini signata figura,
quae tua traducit manifesto carmina furto.
Sic interpositus uillo contaminat uncto

urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus, 5
sic Arrentinae uiolant crystallina testae,
sic niger in ripis errat cum forte Caystri,
inter Ladaeos ridetur coruus olores,
sic ubi multisona feruet sacer Atthide lucus,
inproba Cecropias offendit pica querelas. 10
Indice non opus est nostris nec iudice libris,
stat contra dicitque tibi tua pagina ' Fues.'

54

Si quid, Fusce, uacas adhuc amari -
nam sunt hinc tibi, sunt et hinc amici -
unum, si superest, locum rogamus,
nec me, quod tibi sim nouus, recuses:
omnes hoc ueteres tui fuerunt. 5
Tu tantum inspice qui nouus paratur
an possit fieri uetus sodalis.

55

Vota tui breuiter si uis cognoscere Marci,
clarum militiae, Fronto, togaeque decus,
hoc petit, esse sui nec magni ruris arator,
sordidaque in paruis otia rebus amat.
Quisquam picta colit Spartani frigora saxi 5
et matutinum portat ineptus Haue,
cui licet exuuiis nemoris rurisque beato
ante focum plenas explicuisse plagas
et piscem tremula salientem ducere saeta 10
flauaque de rubro promere mella cado?
pinguis inaequales onerat cui uilica mensas
et sua non emptus praeparat oua cinis?
Non amet hanc uitam quisquis me non amat, opto,
uiuat et urbanis albus in officiis.

56

Continuis uexata madet uindemia nimbis:
non potes, ut cupias, uendere, copo, merum.

57

Qualem, Flacce, uelim quaeris nolimque puellam?
nolo nimis facilem difficilemque nimis.
Illud quod medium est atque inter utrumque probamus:
nec uolo quod cruciat nec uolo quod satiat.

58

Milia pro puero centum me mango poposcit:
risi ego, sed Phoebus protinus illa dedit.
Hoc dolet et queritur de me mea mentula secum
laudaturque meam Phoebus in inuidiam.
Sed sestertiolum donauit mentula Phoebo 5
bis decies: hoc da tu mihi, pluris emam.

59

Dat Baiana mihi quadrantes sportula centum:
inter delicias quid facit ista fames?
Redde Lupi nobis tenebrosaue balnea Grylli:
tam male cum cenem, cur bene, Flacce, lauer?

60

Intres ampla licet torui lepus ora leonis,
esse tamen uacuo se leo dente putat.
Quod ruet in tergum uel quos procumbet in armos,
alta iuuenorum uolnera figet ubi?
Quid frustra nemorum dominum regemque fatigas? 5
non nisi delecta pascitur ille fera.

61

Verona docti syllabas amat uatis,
Marone felix Mantua est,
censetur Aponi Liuio suo tellus
Stellaque nec Flacco minus,
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus, 5
Nasone Paeligni sonant,
duosque Senecas unicumque Lucanum
facunda loquitur Corduba,
gaudent iocosae Canio suo Gades,
Emerita Deciano meo: 10
te, Liciniane, gloriabitur nostra
nec me tacebit Bilbilis.

62

Casta nec antiquis cedens Laeuina Sabinis
et quamuis tetrico tristior ipsa uiro
dum modo Lucrino, nodo se demittit Auerno,
et dum Baianis saepe fouetur aquis,
incidit in flammis: iuuenemque secuta relicto 5
coniuge Penelope uenit, abit Helene.

63

Vt recitem tibi nostra rogas epigrammata. Nolo:
non audire, Celer, sed recitare cupis.

64

Bella es, nouimus, et puella, uerum est,
et diues, quis enim potest negare?
Sed cum te nimium, Fabulla, laudas,
nec diues neque bella nec puella es.

65

Cum dixi ficus, rides quasi barbara uerba
et dici ficos, Caeciliane, iubes.
Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci,
dicemus ficos, Caeciliane, tuos.

66

Erras, meorum fur auare librorum,
fieri poetam posse qui putas tanti,
scriptura quanti constet et tomus uilis:
non sex paratur aut decem sophos nummis.
Secreta quaere carmina et rudes curas 5
quas nouit unus scrinioque signatas
custodit ipse uirginis pater chartae,
quae trita duro non inhorruit mento:
mutare dominum non potest liber notus.
Sed pumicata fronte si quis est nondum 10
nec umbilicis cultus atque membrana,
mercari: tales habeo; nec sciet quisquam.
Aliena quisquis recitat et petit famam,
non emere librum, sed silentium debet.

67

' Liber homo es nimium' dicit mihi, Ceryle, semper.
In te quis dicit, Ceryle: 'Liber homo es?'

68

Quidquid agit Rufus, nihil est nisi Naeuia Rufo.
Si gaudet, si flet, si tacet, hanc loquitur.
Cenat, propinat, poscit, negat, innuit: una est
Naeuia; si non sit Naeuia, mutus erit.
Scriberet hesterni patri cum luce salutem, 5
' Naeuia lux' inquit ' Naeuia lumen, haec.'

Haec legit et ridet demisso Naeuia uultu.
Naeuia non una est: quid, uir inepte, furis?

69

Coepit, Maxime, Pana qui solebat,
nunc ostendere Canium Tarentos.

70

Vade salutatum pro me, liber: ire iuberis
ad Proculi nitidos, officiose, lares.
Quaeris iter, dicam. Vicinum Castora canae
transibis Vestae uirgineamque domum;
inde sacro ueneranda petes Palatia cliuo, 5
plurima qua summi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata colossi
quae Rhodium moles uincere gaudet opus.
Flecte uias hac qua madidi sunt tecta Lyaei
et Cybeles picto stat Corybante tholus. 10
Protinus a laeua clari tibi fronte Penates
atriaque excelsae sunt adeunda domus.
Hanc pete: ne metuas fastus limenque superbum:
nulla magis toto ianua poste patet,
nec propior quam Phoebus amet doctaeque sorores. 15
Si dicet 'Quare non tamen ipse uenit?' ,
sic licet excuses 'Quia qualiacumque leguntur
ista, salutator scribere non potuit' .

71

Laeuia sex cyathis, septem Iustina bibatur,
quinque Lycas, Lyde quattuor, Ida tribus.
Omnis ab infuso numeretur amica Falerno,
et quia nulla uenit, tu mihi, Somne, ueni.

72

Nostris uersibus esse te poetam,
Fidentine, putas cupisque credi?
Sic dentata sibi uidetur Aegle
emptis ossibus Indicoque cornu;
sic quae nigrior est cadente moro, 5
cerussata sibi placet Lycoris.
Hac et tu ratione qua poeta es,
caluus cum fueris, eris comatus.

73

Nullus in urbe fuit tota qui tangere uellet
uxorem gratis, Caeciliane, tuam,
dum licuit: sed nunc positus custodibus ingens
turba futurorum est: ingeniosus homo es.

74

Moechus erat: poteras tamen hoc tu, Paula, negare.
Ecce uir est: numquid, Paula, negare potes?

75

Dimidium donare Lino quam credere totum
qui mauolt, mauolt perdere dimidium.

76

O mihi curarum pretium non uile mearum,
Flacce, Antenorei spes et alumne Iaris,
Pierios differ cantusque chorosque sororum;
aes dabit ex istis nulla puella tibi.
Quid petis a Phoebus? nummos habet arca Mineruae; 5
haec sapit, haec omnes fenerat una deos.
Quid possunt hederæ Bacchi dare? Pallados arbor
inclinat uarias pondere nigra comas.
Praeter aquas Helicon etserta lyrasque dearum
nil habet et magnum, sed perinane sophos. 10
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permesside nuda?
Romanum propius diuitiusque forum est.
Illic aera sonant: at circum pulpita nostra
et steriles cathedras basia sola crepant.

77

Pulchre ualet Charinus et tamen pallet.
Parce bibit Charinus et tamen pallet.
Bene concoquit Charinus et tamen pallet.
Sole utitur Charinus et tamen pallet.
Tingit cutem Charinus et tamen pallet. 5
Cunnum Charinus lingit et tamen pallet.

78

Indignas premeret pestis cum tabida fauces
inque ipsos uultus serperet atra lues,
siccis ipse genis flentes hortatus amicos
decreuit Stygios Festus adire lacus.

Nec tamen obscuro pia polluit ora ueneno 5
aut torsit lenta tristia fata fame,
sanctam Romana uitam sed morte peregit
dimisitque animam nobiliore rogo.
Hanc mortem fatis magni praeferre Catonis
fama potest: huius Caesar amicus erat. 10

79

Semper agis causas et res agis, Attale, semper:
est, non est quod agas, Attale, semper agis.
Si res et causae desunt, agis, Attale, mulas.
Attale, ne quod agas desit, agas animam.

80

Sportula, Cane, tibi suprema nocte petita est.
Occidit puto te, Cane, quod una fuit.

81

A seruo scis te genitum blandeque fateris,
cum dicis dominum, Sosibiane, patrem.

82

Haec quae puluere dissipata multo
longas porticus explicat ruinas,
en quanto iacet absoluta casu!
Tectis nam modo Regulus sub illis
gestatus fuerat recesseratque, 5
uicta est pondere cum suo repente,
et, postquam domino nihil timebat,
seculo ruit incruenta damno.
Tantae, Regule, post metum querelae
quis curam neget esse te deorum, 10
propter quem fuit innocens ruina?

83

Os et labra tibi lingit, Manneia, catellus:
non miror, merdas si libet esse cani.

84

Vxorem habendam non putat Quirinalis,
cum uelit habere filios, et inuenit
quo possit istud more: futuit ancillas
domumque et agros implet equitibus uernis.

Pater familiae uerus est Quirinalis. 5

85

Venderet excultos colles cum praeco facetus
atque suburbani iugera pulchra soli,
' ~~Erat~~ ~~ia~~ ' si quis ~~M~~rrio putat esse necesse
uendere: nil debet, fenerat immo magis.'
' ~~Q~~ae ratio est igitur?' ' ~~S~~ic ibi perdidit omnes 5
et pecus et fructus; non amat inde locum.'
Quis faceret pretium nisi qui sua perdere uellet
omnia? Sic Mario noxius haeret ager.

86

Vicinus meus est manuque tangi
de nostris Nouius potest fenestris.
Quis non inuideat mihi putetque
horis omnibus esse me beatum,
iuncto cui liceat frui sodale? 5
Tam longe est mihi quam Terentianus,
qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non conuiuere, nec uidere saltem,
non audire licet, nec urbe tota
quisquam est tam prope tam proculque nobis. 10
Migrandum est mihi longius uel illi.
Vicinus Nouio uel inquilinus
sit, si quis Nouium uidere non uolt.

87

Ne grauis hesterno fragres, Fescennia, uino,
pastillos Cosmi luxuriosa uoras.
Ista linunt dentes iantacula, sed nihil obstant,
extremo ructus cum redit a barathro.
Quid quod olet grauius mixtum diapasmate uirus 5
atque duplex animae longius exit odor?
Notas ergo nimis fraudes deprensaque furta
iam tollas et sis ebria simpliciter.

88

Alcime, quem raptum domino crescentibus annis
Labicana leui caespite uelat humus,
accipe non Pario nutantia pondera saxo,
quae cineri uanus dat ruitura labor,
sed faciles buxos et opacas palmitis umbras 5
quaeque uirent lacrimis roscida prata meis
accipe, care puer, nostri monimenta doloris:

hic tibi perpetuo tempore uiuet honor.
Cum mihi supremos Lachesis perneuerit annos,
non aliter cineres mando iacere meos. 10

89

Garris in aurem semper omnibus, Cinna,
garrire et illud teste quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras,
cantas in aurem, iudicas, taces, clamas,
adeoque penitus sedit hic tibi morbus, 5
ut saepe in aurem, Cinna, Caesarem laudes.

90

Quod numquam maribus iunctam te, Bassa, uidebam
quodque tibi moechum fabula nulla dabat,
omne sed officium circa te semper obibat
turba tui sexus, non adeunte uiro,
esse uidebaris, fateor, Lucretia nobis: 5
at tu, pro facinus, Bassa, fututor eras.
Inter se geminos audes committere cunnos
mentiturque uirum prodigiosa Venus.
Commenta es dignum Thebano aenigmate monstrum,
hic ubi uir non est, ut sit adulterium. 10

91

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Laeli.
Carpere uel noli nostra uel ede tua.

92

Saepe mihi queritur non siccis Cestos ocellis,
tangi se digito, Mamuriane, tuo.
Non opus est digito: totum tibi Ceston habeto,
si dest nil aliud, Mamuriane, tibi.
Sed si nec focus est nudi nec sponda grabati 5
nec curtus Chiones Antiopesue calix,
cerea si pendet lumbis et scripta lacerna
dimidiasque nates Gallica paeda tegit,
pascaris et nigrae solo nidore culinae
et bibis inmundam cum cane pronus aquam: 10
non culum, neque enim est culus, qui non cacat olim,
sed fodiam digito qui superest oculum;
nec me zelotypum nec dixeris esse malignum.
Denique pedica, Mamuriane, satur.

93

Fabricio iunctus fido requiescit Aquinus,
qui prior Elysias gaudet adisse domos.
Ara duplex primi testatur munera pili:
plus tamen est, titulo quod breuiore legis:
'Iunctus uterque sacro laudatae foedere uitae, 5
famaque quod raro nouit, amicus erat.'

94

Cantasti male, dum fututa es, Aegle.
Iam cantas bene: basianda non es.

95

Quod clamas semper, quod agentibus obstrepis, Aeli,
non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

96

Si non molestum est teque non piget, scazon,
nostro rogamus pauca uerba Materno
dicas in aurem sic ut audiat solus.
Amator ille tristium lacernarum
et baeticatus atque leucophaeatus, 5
qui coccinatos non putat uiros esse
amethystinasque mulierum uocat uestes,
natiua laudet, habeat et licet semper
fuscus colores, galbinos habet mores.
Rogabit unde suspicer uirum mollem.
Vna lauamur: aspicit nihil sursum, 10
sed spectat oculis deuorantibus draucos
nec otiosis mentulas uidet labris.
Quaeris quis hic sit? Excidit mihi nomen.

97

Cum clamat omnes, loqueris tunc, Naeuole, tantum,
et te patronum causidicumque putas.
Hac ratione potest nemo non esse disertus.
Ecce, tacent omnes: Naeuole, dic aliquid.

98

Litigat et podagra Diodorus, Flacce, laborat.
Sed nil patrono porrigit: haec cheragra est.

Non plenum modo uicies habebas,
 sed tam prodigus atque liberalis
 et tam lautus eras, Calene, ut omnes
 optarent tibi centies amici.
 Audit uota deus precesque nostras 5
 atque intra, puto, septimas Kalendas
 mortes hoc tibi quattuor dederunt.
 At tu sic quasi non foret relictum,
 sed raptum tibi centies, abisti
 in tantam miser esuritionem, 10
 ut conuiuia sumptusiora,
 toto quae semel apparatus in anno,
 nigrae sordibus explices monetae,
 et septem ueteres tui sodales
 constemus tibi plumbea selibra. 15
 Quid dignum meritis precemur istis?
 Optamus tibi milies, Calene.
 Hoc si contigerit, fame peribis.

100

Mammās atque tatas habet Afra, sed ipsa tatarum
 dici et mammarum maxima mamma potest.

101

Illa manus quondam studiorum fida meorum
 et felix domino notaque Caesaribus,
 destituit primos uiridis Demetrius annos:
 quarta tribus lustris addita messis erat.
 Ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras, 5
 ureret implicitum cum scelerata lues,
 cauimus et domini ius omne remisimus aegro:
 munere dignus erat conualuisse meo.
 Sensit deficiens sua praemia meque patronum
 dixit ad infernas liber iturus aquas. 10

102

Qui pinxit Venerem tuam, Lycori,
 blanditus, puto, pictor est Mineruae.

103

' Sīderint superi decies mihi milia centum'
 dicebas nondum, Scaeuola, iustus eques,
 ' qualiter o uiuam, quam large quamque beate!'

Riserunt faciles et tribuere dei.
 Sordidior multo post hoc toga, paenula peior, 5
 calceus est sarta terque quaterque cute:
 deque decem plures semper seruantur oliuae,
 explicat et cenas unica mensa duas,
 et Veientani bibitur faex crassa rubelli,
 asse cicer tepidum constat et asse Venus. 10
 In ius, o fallax atque infitiator, eamus:
 aut uiue aut decies, Scaeuola, redde deis.

104

Picto quod iuga delicata collo
 pardus sustinet improbaeque tigres
 indulgent patientiam flagello,
 mordent aurea quod lupata cerui,
 quod frenis Libyci domantur ursi 5
 et, quantum Calydon tulisse fertur,
 paret purpureis aper capistris,
 turpes esseda quod trahunt uisontes
 et molles dare iussa quod choreas
 nigro belua non negat magistro: 10
 quis spectacula non putet deorum?
 Haec transit tamen, ut minora, quisquis
 uenatus humiles uidet leonum,
 quos uelox leporum timor fatigat.
 Dimittunt, repetunt, amantque captos, 15
 et securior est in ore praeda,
 laxos cui dare peruiosque rictus
 gaudent et timidos tenere dentes,
 mollem frangere dum pudet rapinam,
 cum modo uenerint iuuenis.stratis 20
 Haec clementia non paratur arte,
 sed norunt cui seruiant leones.

105

In Nomentanis, Ouidi, quod nascitur aruis,
 accepit quotiens tempora longa, merum
 exuit annosa mores nomenque senecta:
 et quidquid uoluit, testa uocatur anus.

106

Interponis aquam subinde, Rufe,
 et si cogaris a sodale, raram
 diluti bibis unciam Falerni.
 Numquid pollicita est tibi beatam
 noctem Naeuia sobriasque mauis 5

certae nequitas fututionis?
Suspiras, retices, gemis: negauit.
Crebros ergo licet bibas trientes
et durum iugules mero dolorem.
Quid parcis tibi, Rufe? dormiendum est. 10

107

Saepe mihi dicis, Luci carissime Iuli,
' sibe aliquid magnum: desidiosus homo es.'
Otia da nobis, sed qualia fecerat olim
Maecenas Flacco Vergilioque suo:
condere uicturas temptem per saecula curas 5
et nomen flammis eripuisse meum.
In steriles nolunt campos iuga ferre iuueni:
pingue solum lassat, sed iuuat ipse labor.

108

Est tibi - sitque precor multos crescatque per annos -
pulchra quidem, uerum Transtiberina domus:
at mea Vipsanas spectant cenacula laurus,
factus in hac ego sum iam regione senex.
Migrandum est, ut mane domi te, Galle, salutem: 5
est tanti, uel si longius illa foret.
Sed tibi non multum est unum si praesto togatum:
multum est, hunc unum si mihi, Galle, nego.
Ipse salutabo decuma te saepius hora:
mane tibi pro me dicet hauere liber. 10

109

Issa est passere nequior Catulli,
Issa est purior osculo columbae,
Issa est blandior omnibus puellis,
Issa est carior Indicis lapillis,
Issa est deliciae catella Publi. 5
Hanc tu, si queritur, loqui putabis;
sentit tristitiamque gaudiumque.
Collo nixa cubat capitque somnos,
ut suspiria nulla sentiantur;
et desiderio coacta uentris 10
gutta pallia non fefellit ulla,
sed blando pede suscitatur toro
deponi monet et rogat leuari.
Castae tantus inest pudor catellae,
ignorat Venerem; nec inuenimus 15
dignum tam tenera uirum puella.
Hanc ne lux rapiat suprema totam,

picta Publius exprimit tabella,
in qua tam similem uidebis Issam,
ut sit tam similis sibi nec ipsa. 20
Issam denique pone cum tabella:
aut utramque putabis esse ueram,
aut utramque putabis esse pictam.

110

Scribere me quereris, Velox, epigrammata longa.
Ipse nihil scribis: tu breuiora facis.

111

Cum tibi sit sophia par fama et cura deorum,
ingenio pietas nec minor ipsa tuo:
ignorat meritis dare munera, qui tibi librum
et qui mitatur, Regule, tura dari.

112

Cum te non nossem, dominum regemque uocabam;
nunc bene te noui: iam mihi Priscus eris.

113

Quaecumque lusi iuuenis et puer quodam
apinasque nostras, quas nec ipse iam noui,
male conlocare si bonas uoles horas
et inuidebis otio tuo, lector,
a Valeriano Pollio petes Quinto, 5
per quem perire non licet meis nugis.

114

Hos tibi uicinos, Faustine, Telesphorus hortos
Faenius et breue rus uadaque prata tenet.
Condidit hic natae cineres nomenque sacrauit
quod legis Antullae, dignior ipse legi.
Ad Stygias aequum fuerat pater isset ut umbras: 5
quod quia non licuit, uiuat, ut ossa colat.

115

Quaedam me cupit,- inuide, Procille!-
loto candidior puella cycno,
argento, niue, lilio, ligustro:
sed quandam uolo nocte nigriorem,
formica, pice, graculo, cicada. 5

Iam suspendia saeua cogitabas:
si noui bene te, Procille, uiues.

116

Hoc nemus aeterno cinerum sacrauit honori
Faenius et culti iugera pulchra soli.
Hoc tegitur cito rapta suis Antulla sepulcro,
hoc erit Antullae mixtus uterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agellum: 5
perpetuo dominis seruiet iste suis.

117

Occurris quotiens, Luperce, nobis,
' Vis mittam puerum' subinde dicis,
'cui tradas epigrammaton libellum,
lectum quem tibi protinus remittam?' 5
Non est quod puerum, Luperce, uexes.
Longum est, si uelit ad Pirum uenire,
et scalis habito tribus, sed altis.
Quod quaeris propius petas licebit.
Argi nempe soles subire Letum:
contra Caesaris est forum taberna 10
scriptis postibus hinc et inde totis,
omnis ut cito perlegas poetas:
illinc me pete. +Nec+ roges Atrectum -
hoc nomen dominus gerit tabernae -;
de primo dabit alterouo nido 15
rasum pumice purpuraque cultum
denaris tibi quinque Martialem.
' Tanti non es' ai? Sapis, Luperce.

118

Cui legisse satis non est epigrammata centum,
nil illi satis est, Caediciane, mali.

Liber II

Valerius Martialis Deciano suo sal.

1. ' Quid nobis' inquit epistola? parum enim tibi praestamus, si legimus epigrammata? quid hic porro dicturus es quod non possis uersibus dicere? 2. Video quare tragoedia aut comoedia epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet: epigrammata curione non egent et contenta sunt sua, id est mala, lingua: in quacumque pagina uisum est, epistolam faciunt. 3. Noli ergo, si tibi uidetur, rem facere ridiculam et in toga saltantis inducere personam. 4. Denique uideris an te delectet contra retiarium ferula. 5. Ego inter illos sedeo qui protinus reclamant.' 6. Puto me hercules, Deciane, uerum dicis. 7. Quid si scias cum qua et quam longa epistola negotium fueris habiturus? 8. Itaque quod exigis fiat. Debebunt tibi si qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non lassum peruenient.

1

Ter centena quidem poteras epigrammata ferre,

sed quis te ferret perlegeretque, liber?

At nunc succincti quae sint bona disce libelli.

Hoc primum est, breuior quod mihi charta perit;

deinde, quod haec una peragit librarius hora,

nec tantum nugis seruiet ille meis;

tertia res haec est, quod si cui forte legeris,

sis licet usque malus, non odiosus eris.

Te conuiuia leget mixto quincunce, sed ante

incipiat positus quam tepuisse calix.

Esse tibi tanta cautus breuitate uideris?

Ei mihi, quam multis sic quoque longus eris!

2

Creta dedit magnum, maius dedit Africa nomen,

Scipio quod uictor quodque Metellus habet;

nobilius domito tribuit Germania Rheno,

et puer hoc dignus nomine, Caesar, eras.

Frater Idumaeos meruit cum patre triumphos:

quae datur ex Chattis laurea, tota tua est.

3

Sexte, nihil debes, nil debes, Sexte, fatemur:

debet enim, si quis soluere, Sexte, potest.

4

O quam blandus es, Ammiane, matri!
quam blanda est tibi mater, Ammiane!
Fratrem te uocat et soror uocatur.
Cur uos nomina nequiora tangunt?
Quare non iuuat hoc quod estis esse?
Lusum creditis hoc iocumque? Non est:
matrem, quae cupit esse se sororem,
nec matrem iuuat esse nec sororem.

5

Ne ualeam, si non totis, Deciane, diebus
et tecum totis noctibus esse uelim.
Sed duo sunt quae nos disiungunt milia passum:
quattuor haec fiunt, cum rediturus eam.
Saepe domi non es; cum sis quoque, saepe negaris:
uel tantum causis uel tibi saepe uacas.
Te tamen ut uideam, duo milia non piget ire;
ut te non uideam, quattuor ire piget.

6

I nunc, edere me iube libellos.
Lectis uix tibi paginis duabus
spectas eschatocollion, Seuere,
et longas trahis oscitationes.
Haec sunt, quae relegente me solebas
rapta exscribere, sed Vitellianis;
haec sunt, singula quae sinu ferebas
per conuiuia cuncta, per theatra;
haec sunt aut meliora si qua nescis.
Quid prodest mihi tam macer libellus,
nullo crassior ut sit umbilico,
si totus tibi triduo legatur?
Numquam deliciae supiniores.
Lassus tam cito deficiis uiator,
et cum currere debeas Bouillas,
interiungere quaeris ad Camenas?
I nunc, edere me iube libellos.

7

Declamas belle, causas agis, Attice, belle;
historias bellas, carmina bella facis;
componis belle mimos, epigrammata belle;
bellus grammaticus, bellus es astrologus,
et belle cantas et saltas, Attice, belle;

bellus es arte lyrae, bellus es arte pilae.
Nil bene cum facias, facias tamen omnia belle,
uis dicam quid sis? Magnus es ardalio.

8

Si qua uidebuntur chartis tibi, lector, in istis
siue obscura nimis siue latina parum,
non meus est error: nocuit librarius illis
dum properat uersus adnumerare tibi.
Quod si non illum sed me peccasse putabis,
tunc ego te credam cordis habere nihil.
'Ista tamen mala sunt.' Quisnos manifesta negemus!
Haec mala sunt, sed tu non meliora facis.

9

Scripsi, rescripsit nil Naeuia, non dabit ergo.
Sed puto quod scripsi legerat: ergo dabit.

10

Basia dimidio quod das mihi, Postume, labro,
laudo: licet demas hinc quoque dimidium.
Vis dare maius adhuc et inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Postume, dimidium.

11

Quod fronte Selium nubila uides, Rufe,
quod ambulator porticum terit seram,
lugubre quiddam quod tacet piger uoltus,
quod paene terram nasus indecens tangit,
quod dextra pectus pulsat et comam uellit:
non ille amici fata luget aut fratris,
uterque natus uiuit et precor uiuat,
salua est et uxor sarcinaeque seruique,
nihil colonus uilicusque decoxit.
Maeroris igitur causa quae? Domi cenat.

12

Esse quid hoc dicam quod olent tua basia murrum
quodque tibi est numquam non alienus odor?
Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Postume,semper:
Postume, non bene olet qui bene semper olet.

13

Et iudex petit et petit patronus:
soluas censeo, Sexte, creditori.

14

Nil intemptatum Selius, nil linquit inausum,
cenandum quotiens iam uidet esse domi.
Currit ad Europen et te, Pauline, tuosque
laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.
Si nihil Europe fecit, tunc Saepta petundur,
si quid Phillyrides praestet et Aesonides.
Hinc quoque deceptus Memphitica templa frequentat,
adsidet et cathedris, maesta iuuenca, tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis,
illinc Pompei dona nemusque duplex;
nec Fortunati spernit nec balnea Fausti,
nec Grylli tenebras Aeoliamque Lupi:
nam thermis iterumque iterumque iterumque lauatur.
Omnia cum fecit, sed renuente deo,
lotus ad Europes tepidae buxeta recurrit,
si quis ibi serum carpat amicus iter.
Per te perque tuam, uector lasciue, puellam,
ad cenam Selium tu, rogo, taure, uoca.

15

Quod nulli calicem tuum propinas
humane facis, Horne, non superbe.

16

Zoilus aegrotat: faciunt hanc stragula febrem.
Si fuerit sanus, coccina quid facient?
quid torus a Nilo, quid Sidone tinctus olenti?
ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omnis.
Vis fieri sanus? stragula sume mea.

17

Tonstrix Suburae faucibus sedet primis,
cruenta pendent qua flagella tortorum
Argique Letum multus obsidet sutor:
sed ista tonstrix, Ammiane, non tondet,
non tondet, inquam. Quid igitur facit? Radit.

18

Capto tuam, pudet heu, sed capto, Maxime, cenam,
tu captas aliam: iam sumus ergo pares.
Mane salutatum uenio, tu diceris isse
ante salutatum: iam sumus ergo pares.
Sum comes ipse tuus tumidique anteambulo regis,
tu comes alterius: iam sumus ergo pares.
Esse sat est seruum, iam nolo uicarius esse.
Qui rex est regem, Maxime, non habeat.

19

Felicem fieri credis me, Zoile, cena?
felicem cena, Zoile, deinde tua?
Debet Aricino conuiuia recumbere cliuo,
quem tua felicem, Zoile, cena facit.

20

Carmina Paulus emit, recitat sua carmina Paulus.
Nam quod emas possis iure uocare tuum.

21

Basia das aliis, aliis das, Postume, dextram.
Dicis ' Vtū mauiſ? elige.' Mā manum.

22

Quid mihi uobiscum est, o Phoebe nouemque sorores?
ecce nocet uati Musa iocosa suo.
Dimidio nobis dare Postumus ante solebat
basia, nunc labro coepit utroque dare.

23

Non dicam, licet usque me rogetis,
qui sit Postumus in meo libello,
non dicam: quid enim mihi necesse est
has offendere basiationes,
quae se tam bene uindicare possunt?

24

' Silet iniqua tibi tristem fortuna reatum,
squalidus haerebo pallidiorque reo:
si iubeat patria damnatum excedere terra,
per freta, per scopulos exulis ibo comes.'

Dat tibi diuitias: ecquid sunt ista duorum?
Das partem? Multum est? Candide, das aliquid?
Mecum eris ergo miser: quod si deus ore sereno
adnuerit, felix, Candide, solus eris.

25

Das numquam, semper promittis, Galla, roganti:
si semper fallis, iam rogo, Galla, nega.

26

Quod querulum spirat, quod acerbum Naeuia tussit,
inque tuos mittit sputa subinde sinus,
iam te rem factam, Bithynice, credis habere?
Erras: blanditur Naeuia, non moritur.

27

Laudantem Selium cenae cum retia tendit
accipe, siue legas siue patronus agas:
' Hæcte! grauiter! cito! nequiter! euge! beate!--
' Ho uolui! Facta est iam tibi cena, tace.'

28

Rideto multum qui te, Sextille, cinaedum
dixerit et digitum porrigito medium.
Sed nec pedico es nec tu, Sextille, fututor,
calda Vetustinae nec tibi bucca placet.
Ex istis nihil es fateor, Sextille: quid ergo es?
Nescio, sed tu scis res superesse duas.

29

Rufe, uides illum subsellia prima terentem,
cuius et hinc lucet sardonychata manus
quaeque Tyron totiens epotauere lacernae
et toga non tactas uincere iussa niues,
cuius olet toto pinguis coma Marcelliano
et splendent uolso bracchia trita pilo,
non hesterna sedet lunata lingula planta,
coccina non laesum pingit aluta pedem,
et numerosa linunt stellantem splenia frontem.
Ignoras quid sit? Splenia tolle, leges.

30

Mutua uiginti sestertia forte rogabam,

quae uel donanti non graue munus erat:
quippe rogabatur felixque uetusque sodalis
et cuius laxas arca flagellat opes.
Is mihi ' Dies eris, si causas egeris' inquit.
Quod peto da, Gai: non peto consilium.

31

Saepe ego Chrestinam futui. Det quam bene quaeris?
Supra quod fieri nil, Mariane, potest.

32

Lis mihi cum Balbo est, tu Balbum offendere non uis,
Pontice. Cum Licino est: hic quoque magnus homo est.
Vexat saepe meum Patrobas confinis agellum:
contra libertum Caesaris ire times.
Abnegat et retinet nostrum Laronia seruum:
respondes 'Orba est, diues, anus, uidua.'
Non bene, crede mihi, seruo seruitur amico:
sit liber, dominus qui uolet esse meus.

33

Cur non basio te, Philaeni? calua es.
Cur non basio te, Philaeni? rufa es.
Cur non basio te, Philaeni? lusca es.
Haec qui basiat, o Philaeni, fellat.

34

Cum placeat Phileros tota tibi dote redemptus,
tres pateris natos, Galla, perire fame.
Praestatur cano tanta indulgentia cunno
quem nec casta potest iam decuisse Venus.
Perpetuam di te faciant Philerotis amicam,
o mater, qua nec Pontia deterior.

35

Cum sint crura tibi similent quae cornua lunae,
in rhytio poteris, Phoebe, lauare pedes.

36

Flectere te nolim, sed nec turbare capillos;
splendida sit nolo, sordida nolo cutis;
nec mitratorum nec sit tibi barba reorum:
nolo uirum nimium, Pannyche, nolo parum.

Nunc sunt crura pilis et sunt tibi pectora saetis
horrida, sed mens est, Pannyche, uolsa tibi.

37

Quidquid ponitur hinc et inde uerris,
mammis suminis imbricemque porci
communemque duobus attagenam,
mullum dimidium lupumque totum
muraenaeque latus femurque pulli
stillantemque alica sua palumbum.
Haec cum condita sunt madente mappa,
traduntur puero domum ferenda:
nos accumbimus otiosa turba.
Vllus si pudor est, reponere cenam:
cras te, Caeciliane, non uocauit.

38

Quid mihi reddat ager quaeris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non uideo.

39

Coccina famosae donas et ianthina moechae:
uis dare quae meruit munera? Mitte togam.

40

Vri Tongilius male dicitur hemitritaeo.
Noui hominis fraudes: esurit atque sitit.
Subdola tenduntur crassis nunc retia turdis,
hamus et in mullum mittitur atque lupum.
Caecuba saccantur quaeque annis coxit Opimi,
condantur parco fusca Falerna uitro.
omnes Tongilium medici iussere lauari:
o stulti, febrem creditis esse? Gula est.

41

' Ride sapis, o puella, ride'
Paelignus, puto, dixerat poeta:
sed non dixerat omnibus puellis.
Verum ut dixerit omnibus puellis,
non dixit tibi: tu puella non es,
et tres sunt tibi, Maximina, dentes,
sed plane piceique buxeique.
Quare si speculo mihi que credis,
debes non aliter timere risum,

quam uentum Spanius manumque Priscus,
quam cretata timet Fabulla nimbum,
cerussata timet Sabella solem.
Voltus indue tu magis seueros,
quam coniunx Priami nurusque maior;
mimos ridiculi Philistionis
et conuiuia nequiora uita
et quidquid lepida procacitate
laxat perspicuo labella risu.
Te maestae decet adsidere matri
lugentique uirum piusque fratrem,
et tantum tragicis uacare Musis.
At tu iudicium secuta nostrum
plora, si sapis, o puella, plora.

42

Zoile, quid solium subluto podice perdis?
Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

43

Koina philon haec sunt, haec sunt tua, Candide, koina,
quae tu magnilocus nocte dieque sonas:
te Lacedaemonio uelat toga lota Galaeso
uel quam seposito de grege Parma dedit:
at me, quae passa est furias et cornua tauri,
noluerit dici quam pila prima suam.
Misit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
non uendes nummis coccina nostra tribus.
Tu Libycos Indis suspendis dentibus orbis:
fulcitur testa fagina mensa mihi.
Inmodici tibi flaua tegunt chrysendeta nulli:
concolor in nostra, cammare, lance rubes.
Grex tuus Iliaco poterat certare cinaedo:
at mihi succurrit pro Ganymede manus.
Ex opibus tantis ueteri fidoque sodali
das nihil et dicis, Candide, Koina philon?

44

Emi seu puerum togamue pexam
seu tres, ut puta, quattuorue libras,
Sextus protinus ille fenerator,
quem nostis ueterem meum sodalem,
ne quid forte petam timet cauetque,
et secum, sed ut audiam, susurrat:
' Septem milia debeo Secundo,
Phoebo quattuor, undecim Phileto,

et quadrans mihi nullus est in arca.'
O grande ingenium mei sodalis!
Durum est, Sexte, negare, cum rogaris:
quanto durius, antequam rogeris!

45

Quae tibi non stabat praecisa est mentula, Glypte.
Demens, cum ferro quid tibi? Gallus eras.

46

Florida per uarios ut pingitur Hybla colores,
cum breue Sicaniae uer populantur apes,
sic tua subpositis conlucent prela lacernis,
sic micat innumeris arcula synthesibus,
+atque unam+ uestire tribum tua candida possunt,
Apula non uno quae grege terra tulit.
Tu spectas hiemem succincti lentus amici
pro scelus! et lateris frigora trita tui.
Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus --
quid renuis? -- non te, Naeuole, sed tineas?

47

Subdola famosae moneo fuge retia moechae,
leuior o conchis, Galle, Cytheriacis.
Confidis natibus? Non est pedico maritus;
quae faciat duo sunt: irrumat aut futuit.

48

Coponem laniumque balneumque,
tonsorem tabulamque calculosque
et paucos, sed ut eligam, libellos:
unum non nimium rudem sodalem
et grandem puerum diuque leuem
et caram puero meo puellam:
haec praesta mihi, Rufe, uel Butuntis,
et thermas tibi habe Neronianas.

49

Vxorem nolo Telesinam ducere: quare?
Moecha est. Sed pueris dat Telesina: uolo.

50

Quod fellas et aquam potas, nil, Lesbia, peccas:

qua tibi parte opus est, Lesbia, sumis aquam.

51

Vnus saepe tibi tota denarius arca
cum sit et hic culo tritior, Hylle, tuo,
non tamen hunc pistor, non auferet hunc tibi copo,
sed si quis nimio pene superbus erit.
Infelix uenter spectat conuiuia culi,
et semper miser hic esurit, ille uorat.

52

Nouit loturos Dasius numerare: poposcit
mammosam Spatalen pro tribus; illa dedit.

53

Vis fieri liber? Mentiris, Maxime, non uis:
sed fieri si uis, hac ratione potes.
Liber eris, cenare foris si, Maxime, nolis,
Veintana tuam si domat uua sitim,
si ridere potes miseri chrydendeta Cinnae,
contentus nostra si potes esse toga,
si plebeia Venus gemino tibi uincitur asse,
si tua non rectus tecta subire potes.
Haec tibi si uis est, si mentis tanta potestas,
liberior Partho uiuere rege potes.

54

Quid de te, Line, suspicetur uxor
et qua parte uelit pudiciorem,
certis indiciis satis probauit,
custodem tibi quae dedit spadonem.
Nil nasutius hac maligniusque.

55

Vis te, Sexte, coli: uolebam amare.
Parendum est tibi: quod iubes, coleris;
sed si te colo, Sexte, non amabo.

56

Gentibus in Libycis uxor tua, Galle, male audit
inmodicae foedo crimine auaritia.
Sed mera narrantur mendacia: non solet illa
accipere omnino. Quid solet ergo? Dare.

57

Hic quem uidetis gressibus uagis lentum,
amethystinatus media qui secat Saepa,
quem non lacernis Publius meus uincit,
non ipse Cordus alpha paenulatorum,
quem grex togatus sequitur et capillatus
recensque sella linteisque lorisque,
oppigneravit modo modo ad Cladi mensam
uix octo nummis anulum, unde cenaret.

58

Pexatus pulchre rides mea, Zoile, trita.
Sunt haec trita quidem, Zoile, sed mea sunt.

59

Mica uocor: quid sim cernis, cenatio parua:
ex me Caesareum prospicis ecce tholum.
Frange toros, pete uina, rosas cape, tinguere nardo:
ipse iubet mortis te meminisse deus.

60

Vxorem armati futuis, Puer Hylle, tribuni,
supplicium tantum dum puerile times.
Vae tibi! dum ludis, castrabere. Iam mihi dices
' Non licet hoc' . Quid? tu quod facis, Hylle, licet?

61

Cum tibi uernarent dubia lanugine malae,
lambebat medios improba lingua uiros.
Postquam triste caput fastidia uispillonum
et miseri meruit taedia carnificis,
uteris ore aliter nimiaque aerugine captus
adlatras nomen quod tibi cumque datur.
Haereat inguinibus potius tam noxia lingua:
nam cum fellaret, purior illa fuit.

62

Quod pectus, quod crura tibi, quod bracchia uellis,
quod cincta est breuibus mentula tonsa pilis,
hoc praestas, Labiene, tuae -- quis nescit? -- amicae.
Cui praestas, culum quod, Labiene, pilas?

63

Sola tibi fuerant sestertia, Miliche, centum,
 quae tulit e sacra Leda redempta uia.
Miliche, luxuria est si tanti diues amares.
 ' Non ~~am~~ ~~am~~ dices: haec quoque luxuria est.

64

Dum modo causidicum, dum te modo rhetora fingis
 et non decernis, Laure, quid esse uelis,
Peleos et Priami transit et Nestoris aetas
 et fuerat serum iam tibi desinere.
Incipe, tres uno perierunt rhetores anno,
 si quid habes animi, si quid in arte uales.
Si schola damnatur, fora litibus omnia feruent,
 ipse potest fieri Marsua causidicus.
Heia age, rumpe moras: quo te sperabimus usque?
 Dum quid sis dubitas, iam potes esse nihil.

65

Cur tristiolem cernimus Saleianum?
' An ~~ca~~sa leuis est?' inquis' ~~et~~uli uxorem.'
O grande fati crimen! O grauem casum!
Illa, illa diues mortua est Secundilla,
centena decies quae tibi dedit dotis?
Nollem accidisset hoc tibi, Saleiane.

66

Vnus de toto peccauerat orbe comarum
 anulus, incerta non bene fixus acu:
hoc facinus Lalage speculo, quo uiderat, ulta est,
 et cecidit saeuis icta Plecusa comis.
Desine iam, Lalage, tristes ornare capillos,
 tangat et insanum mulla puella caput.
Hoc salamandra notet uel saeua nouacula nudet,
 ut digan speculo fiat imago tua.

67

Occurris quocumque loco mihi, Postume, clamas
 protinus et prima est haec tua uox ' Quid ~~gis~~?'
Hoc, si me decies una conueneris hora,
 dicis: habes puto tu, Postume, nil quod agas.

68

Quod te nomine iam tuo saluto,
quem regem et dominum prius uocabam,
ne me dixeris esse contumacem:
totis pillea sarcinis redemi.
Reges et dominos habere debet
qui se non habet atque concupiscit
quod reges dominique concupiscunt.
Seruom si potes, Ole, non habere,
et regem potes, Ole, non habere.

69

Inuitum cenare foris te, Classice, dicis:
si non mentiris, Classice, dispeream.
Ipse quoque ad cenam gaudebat Apicius ire:
cum cenaret, erat tristior ille, domi.
Si tamen inuitus uadis, cur, Classice, uadis?
' Cogor' isauerum est; cogitur et Selius.
En rogat ad cenam Melior te, Classice, rectam:
grandia uerba ubi sunt? Si uir es, ecce, nega.

70

Non uis in solio prius lauari
quemquam, Cotile: causa quae, nisi haec est,
undis ne fouearis irrumatis?
Primus te licet abluas: necesse est
ante hic mentula quam caput lauatur.

71

Candidius nihil est te, Caeciliane. Notauit,
si quando ex nostris disticha pauca lego,
protinus aut Marsi recitas aut scripta Catulli.
Hoc mihi das, tamquam deteriora legas,
ut conlata magis placeant mea? Credimus istud:
malo tamen recites, Caeciliane, tua.

72

Hesterna factum narratur, Postume, cena
quod nollem -- quis enim talia facta probet? --
os tibi percisum quanto non ipse Latinus
uilia Panniculi percuti ora sono:
quodque magis mirum est, auctorem criminis huius
Caecilium tota rumor in urbe sonat.
Esse negas factum: uis hoc me credere? credo.

Quid quod habet testes, Postume, Caecilius?

73

Quid faciat uolt scire Lyris. Quid? Sobria fellat.

74

Cinctum togatis post et ante Saufeium,
quanta reduci Regulus solet turba,
ad alta tonsum templa cum reum misit,
Materne, cernis? Inuidere nolito:
comitatus iste sit precor tuus numquam.
Hos illi amicos et greges togatorum
Fuficulus praestat et Faentinus.

75

Verbera securi solitus leo ferre magistri
insertamque pati blandus in ora manum
dedidicit pacem subito feritate reuersa,
quanta nec in Libycis debuit esse iugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
sanguineam rastris quae renouabat humum,
saeuos et infelix furiali dente peremit:
Martia non uidit maius harena nefas.
Exclamare libet: ' Cūdelis, perfide, praedo,
a nostra pueris parcere disce lupa!'

76

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit,
cui nihil ipse dabas: hic tibi uerba dedit?

77

Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra,
utilis unguendis axibus esse potes.
Hac tu credideris longum ratione colosson
et puerum Bruti dixeris esse breuem.
Disce quod ignoras: Marsi doctique Pedonis
saepe duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa quibus nihil est quod demere possis,
sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

78

Aestiuo serues ubi piscem tempore, quaeris?
In thermis serua, Caeciliane, tuis.

79

Inuitas tunc me cum scis, Nasica, uocasse.
Excusatum habeas me rogo: ceno domi.

80

Hostem cum fugeret, se Fannius ipse peremit.
Hic, rogo, non furor est, ne moriari, mori?

81

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit:
cum tamen haec tua sit, Zoile, sandapila est.

82

Abscisa seruom quid figis, Pontice, lingua?
Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

83

Foedasti miserum, marite, moechum,
et se, qui fuerant prius, requirunt
trunci naribus auribusque uoltus.
Credis te satis esse uindicatum?
Erras: iste potest et irrumare.

84

Mollis erat facilisque uiris Poeantius heros:
uolnera sic Paridis dicitur ultra Venus.
Cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc est:
abs hoc occisus, Rufe, uidetur Eryx.

85

Vimine clausa leui niueae custodia coctae,
hoc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quod aestatis misi tibi mense Decembri
si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

86

Quod nec carmine glorior supino
nec retro lego Sotaden cinaedum,
nusquam Graecula quod recantat echo
nec dictat mihi luculentus Attis

mollem debilitate galliambon,
non sum, Classice, tam malus poeta.
Quid si per gracilis uias petauri
inuitum iubeas subire Ladan?
Turpe est difficiles habere nugas
et stultus labor est ineptiarum.
Scribat carmina circulis Palaemon,
me raris iuuat auribus placere.

87

Dicis amore tui bellas ardere puellas,
qui faciem sub aqua, Sexte, natantis habes.

88

Nil recitas et uis, Mamerce, poeta uideri:
quidquid uis esto, dummodo nil recites.

89

Quod nimio gaudes noctem producere uino
ignosco: uitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quod scribis Musis et Apolline nullo
laudari debes: hoc Ciceronis habes.
Quod uomis, Antoni: quod luxuriaris, Apici.
Quod fellas, uitium dic mihi cuius habes?

90

Quintiliane, uagae moderator summe iuuentae,
gloria Romanae, Quintiliane, togae,
uiuere quod propero pauper nec inutilis annis,
da ueniam: properat uiuere nemo satis.
Differat hoc patrios optat qui uincere census
atriaque innocicis artat imaginibus:
me focus et nigros non indignantia fumos
tecta iuuant et fons uiuus et herba rudis.
Sit mihi uerna satur, sit non doctissima coniunx,
sit nox cum somno, sit sine lite dies.

91

Rerum certa salus, terrarum gloria, Caesar,
sospite quo magnos credimus esse deos,
si festinatis totiens tibi lecta libellis
detinuere oculos carmina nostra tuos,
quod fortuna uetat fieri permitte uideri,
natorum genitor credar ut esse trium.

Haec, si displicui, fuerint solacia nobis;
haec fuerint nobis praemia, si placui.

92

Natorum mihi ius trium roganti
Musarum pretium dedit mearum
solus qui poterat. Valebis, uxor:
non debet domini perire munus.

93

' Primus ubi es inquis 'cum sit liber iste secundus?'
Quid faciam, si plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri si mauis, Regule, primum,
unum de titulo tollere iota potes.

Liber III

1

Hoc tibi quidquid id est longinquis mittit ab oris
Gallia Romanae nomine dicta togae.
Hunc legis et laudas librum fortasse priorem:
illa uel haec mea sunt, quae meliora putas.
Plus sane placeat domina qui natus in urbe est:
debet enim Gallum uincere uerna liber.

2

Cuius uis fieri, libelle, munus?
Festina tibi uindicem parare,
ne nigram cito raptus in culinam
cordylas madida tegas papyro
uel turis piperisue sis cucullus.
Faustini fugis in sinum? sapisti.
Cedro nunc licet ambules perunctus
et frontis gemino decens honore
pictis luxurieris umbilicis,
et te purpura delicata uelet,
et cocco rubeat superbus index.
illo uindice nec Probum timeto.

3

Formonsam faciem nigro medicamine celas,
sed non formonso corpore laedis aquas.
Ipsam crede deam uerbis tibi dicere nostris:
"Aut aperi faciem, aut tu tunicata laua."

4

Romam uade, liber: si, ueneris unde, requiret,
Aemiliae dices de regione uiae;
si, quibus in terris, qua simus in urbe, rogabit,
Corneli referas me licet esse Foro.
Cur absim, quaeret; breuiter tu multa fatere:
"Non poterat uanae taedia ferre togae."
"Quando uenit?" dicet; tu respondeto: "Poeta
exierat: ueniet, cum citharoedus erit."

5

Vis commendari sine me cursurus in urbem,

parue liber, multis? An satis unus erit?
Vnus erit, mihi crede, satis, cui non eris hospes,
Iulius, adsiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc primae quaeres in limine Tectae:
quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille lares.
Est illi coniunx, quae te manibusque sinuque
excipiet, tu uel puluerulentus eas.
Hos tu seu pariter siue hanc illumue priorem
uideris, hoc dices "Marcus hauere iubet",
et satis est. Alios commendet epistola: peccat
qui commendandum se putat esse suis.

6

Lux tibi post Idus numeratur tertia Maias,
Marcelline, tuis bis celebranda sacris.
Imputat aetherios ortus haec prima parenti,
libat florentes haec tibi prima genas.
Magna licet dederit iucundae munera uitae,
plus numquam patri praestitit ille dies.

7

Centum miselli iam ualete quadrantes,
anteambulonis congiarium lassi,
quos diuidebat balneator elixus.
Quid cogitatis, o fames amicorum?
Regis superbi sportulae recesserunt.
"Nihil stropharum est: iam salarium dandum est."

8

"Thaida Quintus amat." "Quam Thaida?" "Thaida luscam."
Vnum oculum Thais non habet, ille duos.

9

Versiculos in me narratur scribere Cinna:
Non scribit, cuius carmina nemo legit.

10

Constituit, Philomuse, pater tibi milia bina
menstrua perque omnis praestitit illa dies,
luxuriam premeret cum crastina semper egestas
et uitis essent danda diurna tuis.
Idem te moriens heredem ex asse reliquit:
exheredauit te, Philomuse, pater.

11

Si tua Thais nec lusca est, Quinte, puella,
cur in te factum distichon esse putas? <
Sed simile est aliquid. < Pro Laide Thaida dixi?
Dic mihi, quid simile est Thais et Hermione?
Tu tamen es Quintus: mutemus nomen amantis:
si non uolt Quintus, Thaida Sextus amet.

12

Vnguentum, fateor, bonum dedisti
conuiuis here, sed nihil scidisti.
Res salsa est bene olere et esurire.
qui non cenat et ungitur, Fabulle,
hic uere mihi mortuus uidetur.

13

Dum non uis pisces, dum non uis carpere pullos
et plus quam putri, Naeuia, parcis apro,
accusas rumpisque cocum, tamquam omnia cruda
attulerit. Numquam sic ego crudus ero.

14

Romam petebat esuritor Tuccius
profectus ex Hispania.
Occurrit illi sportularum fabula:
a ponte rediit Muluio

15

Plus credit nemo tota quam Cordus in urbe.
"Cum sit tam pauper, quomodo?" Caecus amat.

16

Das gladiatores, sutorum regule, Cerdo,
quodque tibi tribuit subula, sica rapit.
Ebrius es: neque enim faceres hoc sobrius umquam,
ut uelles corio ludere, Cerdo, tuo.
Lusisti corio: sed te, mihi crede, memento
nunc in pellicula, Cerdo, tenere tua.

17

Circumlata diu mensis scribilita secundis
urebat nimio saeua calore manus;

sed magis ardebat Sabidi gula: protinus ergo
sufflauit buccis terque quaterque suis.
Illa quidem tepuit digitosque admittere uisa est,
sed nemo potuit tangere: merda fuit.

18

Perfrixisse tuas questa est praefatio fauces:
cum te excusaris, Maxime, quid recitas?

19

Proxima centenis ostenditur ursa columnis,
exornant fictae qua platanona ferae.
Huius dum patulos adludens temptat hiatus
pulcher Hylas, teneram mersit in ora manum:
uipera sed caeco scelerata latebat in aere
uiuebatque anima dereriere fera.
Non sensit puer esse dolos, nisi dente recepto
dum perit. O facinus, falsa quod ursa fuit!

20

Dic, Musa, quid agat Canius meus Rufus:
utrumque chartis tradit ille uicturis
legenda temporum acta Claudianorum,
an quae Neroni falsus adstruit scriptor?
An aemulatur inprobi iocos Phaedri?
Lasciuus elegis an seuerus herois?
An in cothurnis horridus Sophocleis?
An otiosus in schola poetarum
lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi
an spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatae sole rursus Europae
inter tepentes post meridiem buxos
sedet ambulatue liber acribus curis?
Titine thermis an lauatur Agrippae
an inpudici balneo Tigillini?
an rure Tulli fruitur atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad quartum?
an aestuantis iam profectus ad Baias
piger Lucrino nauculatur in stagno?
"Vis scire quid agat Canius tuus? Ridet."

21

Proscriptum famulus seruauit fronte notatus:
non fuit haec domini uita, sed inuidia.

22

Dederas, Apici, bis trecenties uentri,
sed adhuc supererat centies tibi laxum.
Hoc tu grauatus ut famem et sitim ferre,
summa uenenum potione perduxti.
Nihil est, Apici, tibi gulosius factum.

23

Omnia cum retro pueris obsonia tradas,
cur non mensa tibi ponitur a pedibus?

24

Vite nocens rosa stabat moriturus ad aras
hircus, Bacche, tuis uictima grata focus;
quem Tuscus mactare deo cum uellet aruspex,
dixerat agresti forte rudique uiro
ut cito testiculos et acuta falce secaret,
taeter ut immundae carnis abiret odor.
Ipse super uirides aras luctantia pronus
dum resecat cultro colla premitque manu,
ingens iratis apparuit hirnea sacris.
Occupat hanc ferro rusticus atque secat,
hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus
talibus et fibris numina prisca coli.
Sic, modo qui Tuscus fueras, nunc Gallus aruspex,
dum iugulas hircum, factus es ipse caper.

25

Si temperari balneum cupis feruens,
Faustine, quod uix Iulianus intraret,
roga lauetur rhetorem Sabineium:
Neronianas is refrigerat thermas.

26

Praedia solus habes et solus, Candide, nummos,
aurea solus habes, murrina solus habes,
Massica solus habes et Opimi Caecuba solus,
et cor solus habes, solus et ingenium.
Omnia solus habes < nec me puta uelle negare <
uxorem sed habes, Candide, cum populo.

27

Numquam me reuocas, uenias cum saepe uocatus:
ignosco, nullum si modo, Galle, uocas.
Inuitas alios: uitium est utriusque. "Quod?" inquis.
Et mihi cor non est et tibi, Galle, pudor.

28

Auriculam Mario grauiter miraris olere.
Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.

29

Has cum gemina compede dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, anulos priores.

30

Sportula nulla datur; gratis conuiuia recumbis:
dic mihi, quid Romae, Gargiliane, facis?
Vnde tibi togula est et fuscae pensio cellae?
unde datur quadrans? unde uir es Chiones?
Cum ratione licet dicas te uiuere summa,
quod uiuis, nulla cum ratione facis.

31

Sunt tibi, confiteor, diffusi iugera campi,
urbanique tenent praedia multa lares,
et seruit dominae numerosus debitor arcae,
sustentatque tuas aurea massa dapes.
Fastidire tamen noli, Rufine, minores:
plus habuit Didymos, plus Philomelus habet.

32

An possim uetulam quaeris, Matrinia: possum
et uetulam, sed tu mortua, non uetula es:
possum Hecubam, possum Niobam, Matrinia, sed si
nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

33

Ingenuam malo, sed si tamen illa negetur,
libertina mihi proxima condicio est.
Extremo est ancilla loco: sed uincet utramque,
si facie nobis haec erit ingenua.

34

Digna tuo cur sis indignaque nomine, dicam.
Frigida es et nigra es: non es et es Chione.

35

Artis Phidiacae toreuma clarum
pisces aspicias: adde aquam, natabunt.

36

Quod nouus et nuper factus tibi praestat amicus,
hoc praestare iubes me, Fabiane, tibi:
horridus ut primo semper te mane salutem
per mediumque trahat me tua sella lutum,
lassus ut in thermas decuma uel serius hora
te sequar Agrippae, cum lauer ipse Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
ut sim tiro tuae semper amicitiae?
Hoc merui, Fabiane, toga tritaque meaque,
ut nondum credas me meruisse rudem?

37

Irasci tantum felices nostis amici.
Non belle facitis, sed iuuat hoc: facite.

38

Quae te causa trahit uel quae fiducia Romam,
Sexte? Quid aut speras aut petis inde? Refer.
"Causas" inquis "agam Cicerone disertior ipso
atque erit in triplici par mihi nemo foro."
Egit Atestinus causas et Ciuis < utrumque
noras <; sed neutri pensio tota fuit.
"Si nihil hinc ueniet, pangentur carmina nobis:
audieris, dices esse Maronis opus."
Insanis: omnes gelidis quicumque lacernis
sunt tibi, Nasones Vergiliosque uides.
"Atria magna colam." Vix tres aut quattuor ista
res aluit; pallet cetera turba fame.
"Quid faciam? suade: nam certum est uiuere Romae."
Si bonus es, casu uiuere, Sexte, potes.

39

Iliaco similem puerum, Faustine, ministro
lusca Lycoris amat. Quam bene lusca uidet!

40

Inserta phialae Mentoris manu ducta
lacerta uiuit et timetur argentum.

41

Mutua quod nobis ter quinquagena dedisti
ex opibus tantis, quas grauis arca premit,
esse tibi magnus, Telesine, uideris amicus.
Tu magnus, quod das? Immo ego, quod recipis.

42

Lomento rugas uteri quod condere temptas,
Polla, tibi uentrem, non mihi labra linis.
Simpliciter pateat uitium fortasse pusillum:
quod tegitur, maius creditur esse malum.

43

Mentiris iuuenem tinctis, Laetine, capillis,
tam subito coruus, qui modo cycnus eras.
Non omnes fallis; scit te Proserpina canum:
personam capiti detrahet illa tuo.

44

Occurrit tibi nemo quod libenter
quod, quacumque uenis, fuga est et ingens
circa te, Ligurine, solitudo,
quid sit, scire cupis? Nimis poeta es.
Hoc ualde uitium periculosum est.
Non tigris catulis citata raptis,
non dipsas medio perusta sole,
nec sic scorprios inprobus timetur.
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et stanti legis et legis sedenti,
currenti legis et legis cacanti.
In thermas fugio: sonas ad aurem.
Piscinam peto: non licet natate.
Ad cenam propero: tenes euntem.
Ad cenam uenio: fugas edentem.
Lassus dormio: suscitatas iacentem.
Vis, quantum facias mali, uidere?
Vir iustus, probus, innocens timeris.

45

Fugerit an Phoebus mensas cenamque Thyestae
ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidem lauta est dapibusque instructa superbis,
sed nihil omnino te recitante placet.
Nolo mihi ponas rhombos mullumue bilibrem
nec uolo boletos, ostrea nolo: tace.

46

Exigis a nobis operam sine fine togatam
non eo, libertum sed tibi mitto meum.
"Non est" inquis "idem." Multo plus esse probabo:
uix ego lecticam subsequar, ille feret.
In turbam incideris, cunctos umbone repellat:
inualidum est nobis ingenuumque latus.
Quidlibet in causa narraueris, ipse tacebo:
at tibi tergeminum mugiet ille sophos.
Lis erit, ingenti faciet conuicia uoce:
esse pudor uetuit fortia uerba mihi.
"Ergo nihil nobis" inquis "praestabis amicus?"
Quidquid libertus, Candide, non poterit.

47

Capena grandi porta qua pluit gutta
Phrygiumque Matris Almo qua lauat ferrum,
Horatiorum qua uiret sacer campus
qua pusilli feruet Herculis fanum,
Faustine, plena Bassus ibat in reda,
omnis beati copias trahens ruris.
Illic uideres frutice nobili caules
et utrumque porrum sessilesque lactucas
pigroque uentri non inutiles betas;
illic coronam pinguibus grauem turdis
leporemque laesum Gallici canis dente
nondumque uicta lacteum faba porcum;
nec feriatu ibat ante carrucam,
sed tuta faeno cursor oua portabat.
Vrbem petebat Bassus? Immo rus ibat.

48

Pauperis extruxit cellam, sed uendidit Olus
praedia: nunc cellam pauperis Olus habet.

49

Veientana mihi misces, ubi Massica potas:
olfacere haec malo pocula quam bibere.

50

Haec tibi, non alia, est ad cenam causa uocandi,
uersiculos recites ut, Ligurine, tuos.
Deposui soleas, adfertur protinus ingens
inter lactucas oxygarumque liber:
alter perlegitur, dum fercula prima morantur:
tertius est, nec adhuc mensa secunda uenit:
et quartum recitas et quintum denique librum.
Putidus est, totiens si mihi ponis aprum.
Quod si non scombris scelerata poemata donas,
cenabis solus iam, Ligurine, domi.

51

Cum faciem laudo, cum miror crura manusque,
dicere, Galla, soles "Nuda placebo magis",
et semper uitas communia balnea nobis.
Numquid, Galla, times ne tibi non placeam?

52

Empta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis:
abstulit hanc nimium casus in urbe frequens.
Conlatum est deciens. Rogo, non potes ipse uideri
incendisse tuam, Tongiliane, domum?

53

Et uoltu poteram tuo carere
et collo manibusque cruribusque
et mammis natibusque clunibusque,
et, ne singula persequi laborem,
tota te poteram, Chloe, carere.

54

Cum dare non possim quod poscis, Galla, rogantem,
multo simplicius, Galla, negare potes.

55

Quod, quacumque uenis, Cosmum migrare putamus
et fluere excusso cinnama fusa uitro,

nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
Scis, puto, posse meum sic bene olere canem.

56

Sit cisterna mihi quam uinea malo Rauennae,
cum possim multo uendere pluris aquam.

57

Callidus imposuit nuper mihi copo Rauennae:
cum peterem mixtum, uendidit ille merum.

58

Baiana nostri uilla, Basse, Faustini
non otiosis ordinata myrtetis
uiduaque platano tonsilique buxeto
ingrata lati spatia detinet campi,
sed rure uero barbaroque laetatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni
et multa fragrat testa senibus autumnis;
hic post Nouembres imminente iam bruma
seras putator horridus refert uuas.
Truces in alta ualle mugiunt tauri
uitulusque inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba sordidae chortis,
argutus anser gemmeique pauones
nomenque debet quae rubentibus pinnis
et picta perdix Numidicaeque guttatae
et impiorum phasiana Colchorum;
Rhodias superbi feminas premunt galli;
sonantque turres plausibus columbarum,
gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
Auidi secuntur uilicae sinum porci
matremque plenam mollis agnus expectat.
Cingunt serenum lactei focum uernae
et larga festos lucet ad lares silua.
Non segnis albo pallet otio caupo,
nec perdit oleum lubricus palaestrita,
sed tendit auidis rete subdolum turdis
tremulae captum linea trahit piscem
aut ineditam cassibus refert dammam.
Exercet hilares facilis hortus urbanus,
et paedagogo non iubente lasciui
parere gaudent uilico capillati,
et delicatus opere fruitur eunuchus.
Nec uenit inanis rusticus saluator:
fert ille ceris cana cum suis mella

metamque lactis Sassinate de silua;
somniaulosos ille porrigit glires,
hic uagientem matris hispidae fetum,
alius coactos non amare capones;
et dona matrum uimine offerunt texto
grandes proborum uirgines colonorum.
Facto uocatur laetus opere uicinus;
nec auara seruat crastinas dapes mensa:
uescuntur omnes ebrioque non nouit
satur minister inuidere conuiuiae.
At tu sub urbe possides famem mundam
et turre ab alta prospicis meras laurus,
furem Priapo non timente securus;
et uinitorem farre pascis urbano
pictamque portas otiosus ad uillam
holus, oua, pullos, poma, caseum, mustum.
Rus hoc uocari debet, an domus longe?

59

Sutor cerdo dedit tibi, culta Bononia, munus,
fullo dedit Mutinae: nunc ubi copo dabit?

60

Cum uocer ad cenam non iam uenalis ut ante,
cur mihi non eadem quae tibi cena datur?
Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino,
sugitur inciso mitulus ore mihi;
sunt tibi boleti, fungos ego sumo suillos;
res tibi cum rhombo est, at mihi cum sparulo.
Aureus inmodicis turtur te clunibus implet,
ponitur in cauea mortua pica mihi.
Cur sine te ceno cum tecum, Pontice, cenem?
Sportula quod non est prosit: edamus idem.

61

Esse nihil dicis quidquid petis, inprobe Cinna:
si nil, Cinna, petis, nil tibi, Cinna, nego.

62

Centenis quod emis pueros et saepe ducentis,
quod sub rege Numa condita uina bibis,
quod constat decies tibi non spatiosa supellex,
libra quod argenti milia quinque rapit,
aurea quod fundi pretio carruca paratur,
quod pluris mula est quam domus empta tibi:

haec animo credis magno te, Quinte, parare?
Falleris: haec animus, Quinte, pusillus emit.

63

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo?
"Bellus homo est, flexos qui digerit ordine crines,
balsama qui semper, cinnama semper olet;
cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat,
qui mouet in uarios bracchia uolsa modos;
inter femineas tota qui luce cathedras
desidet atque aliqua semper in aure sonat;
qui legit hinc illinc missas scribitque tabellas;
pallia uicini qui refugit cubiti;
qui scit quam quis amet, qui per conuiuia currit,
Hirpini ueteres qui bene nouit auos."
Quid narras? Hoc est, hoc est homo, Cotile, bellus?
Res pertriosa est, Cotile, bellus homo.

64

Sirenas hilarem nauigantium poenam
blandasque mortes gaudiumque crudele,
quas nemo quondam deserebat auditas,
fallax Vlixes dicitur reliquisse.
Non miror: illud, Cassiane, mirarer,
si fabulantem Canium reliquisset.

65

Quod spirat tenera malum mordente puella,
quod de Corycio quae uenit aura croco;
uinea quod primis cum floret cana racemis,
gramina quod redolent, quae modo carpsit ouis;
quod myrtus, quod messor Arabs, quod sucina trita,
pallidus Eoo ture quod ignis olet;
gleba quod aestiuo leuiter cum spargitur imbre,
quod madidas nardo passa corona comas:
hoc tua, saeue puer Diadumene, basia fragrant.
Quid si tota dares illa sine inuidia?

66

Par scelus admisit Phariis Antonius armis:
abscidit uoltus ensis uterque sacros.
Illud, laurigeros ageres cum laeta triumphos,
hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
Antoni tamen est peior quam causa Pothini:

hic facinus domino praestitit, ille sibi.

67

Cessatis, pueri, nihilque nostis,
Vaterno Rasinaque pigriores,
quorum per uada tarda nauigantes
lentos tinguitis ad celeuma remos.
Iam prono Phaetonte sudat Aethon
exarsitque dies et hora lassos
interiungit equos meridiana:
at uos tam placidas uagi per undas
tuta luditis otium carina.
Non nautas puto uos, sed Argonautas.

68

Huc est usque tibi scriptus, matrona, libellus.
Cui sint scripta rogas interiora? Mihi.
Gymnasium, thermas, stadium est hac parte: recede.
Exuimur: nudos parce uidere uiros.
Hinc iam deposito post uina rosasque pudore,
quid dicat nescit saucia Terpsichore:
schemate nec dubio, sed aperte nominat illam
quam recipit sexto mense superba Venus,
custodem medio statuit quam uilicus horto,
opposita spectat quam proba uirgo manu.
Si bene te noui, longum iam lassa libellum
ponebas, totum nunc studiosa leges.

69

Omnia quod scribis castis epigrammata uerbis
inque tuis nulla est mentula carminibus,
admiror, laudo; nihil est te sanctius uno:
at mea luxuria pagina nulla uacat.
Haec igitur nequam iuuenes facilesque puellae,
haec senior, sed quem torquet amica, legat:
at tua, Cosconi, uenerandaque sanctaque uerba
a pueris debent uirginibusque legi.

70

Moechus es Aufidiaae, qui uir, Scaeuine, fuisti;
riualis fuerat qui tuus, ille uir est.
Cur aliena placet tibi, quae tua non placet, uxor?
Numquid securus non potes arrigere?

71

Mentula cum doleat puero, tibi, Naeuole, culus,
non sum diuinus, sed scio quid facias.

72

Vis futui nec uis mecum, Saufeia, lauari:
nescio quod magnum suspicor esse nefas.
Aut tibi pannosae dependent pectore mammae
aut sulcos uteri prodere nuda times
aut infinito lacerum patet inguen hiatu
aut aliquid cunni prominet ore tui.
Sed nihil est horum, credo, pulcherrima nuda es.
Si uerum est, uitium peius habes: fatua es.

73

Dormis cum pueris mutuniatis,
et non stat tibi, Phoebe, quod stat illis.
Quid uis me, rogo, Phoebe, suspicari?
Mollem credere te uirum uolebam,
sed rumor negat esse te cinaedum.

74

Psilothro faciem leuas et dropace caluam:
numquid tonsorem, Gargiliane, times?
Quid facient ungues? Nam certe non potes illos
resina Veneto nec resecare luto.
Desine, si pudor est, miseram traducere caluam:
hoc fieri cunno, Gargiliane, solet.

75

Stare, Luperce, tibi iam pridem mentula desit,
luctaris demens tu tamen arrigere.
Sed nihil erucae faciunt bulbique salaces,
inproba nec prosunt iam satureia tibi.
Coepisti puras opibus corrumpere buccas:
sic quoque non uiuit sollicitata Venus.
Mirari satis hoc quisquam uel credere possit,
quod non stat, magno stare, Luperce, tibi?

76

Arrigis ad uetulas, fastidis, Basse, puellas,
nec formonsa tibi, sed moritura placet.
Hic, rogo, non furor est, non haec est mentula demens?

Cum possis Hecaben, non potes Andromachen!

77

Nec nullus nec te delectat, Baetice, turdus,
nec lepus est umquam nec tibi gratus aper;
nec te liba iuuant nec sectae quadra placentae,
nec Libye mittit nec tibi Phasis aues:
capparin et putri cepas allece natantis
et pulpam dubio de petasone uoras,
teque iuuant gerres et pelle melandrya cana;
resinata bibis uina, Falerna fugis.
Nescio quod stomachi uitium secretius esse
suspitor: ut quid enim, Baetice, saprophagis?

78

Minxisti currente semel, Pauline, carina.
Meiere uis iterum? Iam Palinurus eris.

79

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes:
hunc ego, cum futuit, non puto perficere.

80

De nullo quereris, nulli maledicis, Apici:
rumor ait linguae te tamen esse malae.

81

Quid cum femineo tibi, Baetice galle, barathro?
Haec debet medios lambere lingua uiros.
Abscisa est quare Samia tibi mentula testa,
si tibi tam gratus, Baetice, cunnus erat?
Castrandum caput est: nam sis licet inguine gallus,
sacra tamen Cybeles decipis: ore uir es.

82

Coniua quisquis Zoili potest esse,
Summemmianas cenet inter uxores
curtaque Leda sobrius bibat testa:
hoc esse leuius puriusque contendo.
Iacet occupato galbinatus in lecto
cubitisque trudit hinc et inde coniuuas
effultus ostro Sericisque puluillis.
Stat exoletus suggeritque ructanti

pinnas rubentes cuspidesque lentisci,
et aestuanti tenue umentilat frigus
supina prasino concubina flabello,
fugatque muscas myrtea puer uirga.
Percurrit agili corpus arte tractatrix
manumque doctam spargit omnibus membris;
digiti crepantis signa nouit eunuchus
et delicatae sciscitator urinae
domini bibentis ebrium regit penem.
At ipse retro flexus ad pedum turbam
inter catellas anserum exta lambentis
partitur apri glandulas palaestritis
et concubino turturum natis donat;
Ligurumque nobis saxa cum ministrentur
uel cocta fumis musta Massilitanis,
Opimianum morionibus nectar
crystallinisque murrinisque propinat;
et Cosmianis ipse fusus ampullis
non erubescit murice aureo nobis
diuidere moechae pauperis capillare.
Septunce multo deinde perditus stertit:
non accubamus et silentium rhonchis
praestare iussi nutibus propinamus.
Hoc Malchionis patimur inprobi fastus,
nec uindicari, Rufe, possumus: fellat.

83

Vt faciam breuiora mones epigrammata, Corde.
"Fac mihi quod Chione": non potui breuius.

84

Quid narrat tua moecha? Non puellam
dixi, Gongylion. Quid ergo? Linguam.

85

Quis tibi persuasit naris abscidere moecho?
Non hac peccatum est parte, marite, tibi.
Stulte, quid egisti? Nihil hic tibi perdidit uxor,
cum sit salua tui mentula Deiphobi.

86

Ne legeres partem lasciuui, casta, libelli,
praedixi et monui: tu tamen, ecce, legis.
Sed si Panniculum spectas et, casta, Latinum, <
non sunt haec mimis inprobiora, < lege.

87

Narrat te rumor, Chione, numquam esse fututam
atque nihil cunno purius esse tuo.
Tecta tamen non hac, qua debes, parte lauaris:
si pudor est, transfer subligar in faciem.

88

Sunt gemini fratres, diuersa sed inguina lingunt:
dicite, dissimiles sunt magis an similes?

89

Vtere lactucis et mollibus utere maluis:
nam faciem durum, Phoebe, cacantis habes.

90

Volt, non uolt dare Galla mihi; nec dicere possum,
quod uolt et non uolt, quid sibi Galla uelit.

91

Cum peteret patriae missicius arua Rauennae,
semiuiro Cybeles cum grege iunxit iter.
Huic comes haerebat domini fugitiuus Achilles
insignis forma nequitiaque puer.
Hoc steriles sensere uiri: qua parte cubaret
quaerunt. Sed tacitos sensit et ille dolos:
mentitur, credunt. Somni post uina petuntur:
continuo ferrum noxia turba rapit
exciduntque senem spondae qui parte iacebat;
namque puer pluteo uindice tutus erat.
Subpositam quondam fama est pro uirgine ceruam,
at nunc pro ceruo mentula subposita est.

92

Vt patiar moechum rogat uxor, Galle, sed unum.
Huic ego non oculos eruo, Galle, duos?

93

Cum tibi trecenti consules, Vetustilla,
et tres capilli quattuorque sint dentes,
pectus cicadae, crus colorque formicae;
rugosiolem cum geras stola frontem

et araneorum cassibus pares mammas;
cum comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat corcodilus angusta,
meliusque ranae garriant Rauennates,
et Atrianus dulcius culix cantet,
uideasque quantum noctuae uident mane,
et illud oleas quod uiri capellarum,
et anatis habeas orthopygium macrae,
senemque Cynicum uincat osseus cunnus;
cum te lucerna balneator extincta
admittat inter bustuarias moechas;
cum bruma mensem sit tibi per Augustum
regelare nec te pestilentia possit:
audes ducentas nuptuire post mortes
uirumque demens cineribus tuis quaeris
prurire. Quid si Sattiae uelit saxum?
Quis coniugem te, quis uocabit uxorem,
Philomelus auiam quam uocauerat nuper?
Quod si cadauer exiges tuum scalpi,
sternatur Acori de triclinio lectus,
halassionem qui tuum decet solus,
tustorque taedas praeferat nouae nuptae:
intrare in istum sola fax potest cunnum.

94

Esse negas coctum leporem poscisque flagella.
Maui, Rufe, cocum scindere quam leporem.

95

Numquam dicis haue sed reddis, Naeuole, semper,
quod prior et coruus dicere saepe solet.
Cur hoc expectas a me, rogo, Naeuole, dicas:
nam, puto, nec melior, Naeuole, nec prior es.
Praemia laudato tribuit mihi Caesar uterque
natorumque dedit iura paterna trium.
Ore legor multo notumque per oppida nomen
non expectato dat mihi fama rogo.
Est et in hoc aliquid: uidit me Roma tribunum
et sedeo qua te suscitatur Oceanus.
Quot mihi Caesareo facti sunt munere ciues,
nec famulos totidem suspicor esse tibi.
Sed pedicaris, sed pulchre, Naeuole, ceues.
Iam iam tu prior es, Naeuole, uincis: haue.

96

Lingis, non futuis meam puellam

et garris quasi moechus et fututor.
Si te prendero, Gargili, tacebis.

97

Ne legat hunc Chione, mando tibi, Rufe, libellum:
carmine laesa meo est, laedere et illa potest.

98

Sit culus tibi quam macer, requiris?
Pedicare potes, Sabelle, culo.

99

Irasci nostro non debes, Cerdo, libello:
ars tua, non uita, est carmine laesa meo.
Innocuos permitte sales. Cur ludere nobis
non liceat, licuit si iugulare tibi?

100

Cursorem sexta tibi, Rufe, remisimus hora
carmina quem madidum nostra tulisse reor:
imbribus inmodicis caelum nam forte ruebat.
Non aliter mitti debuit iste liber.

Liber IV

1

Caesaris alma dies et luce sacratio illa
 conscia Dictaeum qua tulit Ida Iouem,
longa, precor, Pylioque ueni numerosior aevo
 semper et hoc uultu uel meliore nite.
Hic colat Albano Tritonida multus in auro
 perque manus tantas plurima quercus eat;
hic colat ingenti redeuntia saecula lustris
 et quae Romuleus sacra Tarentos habet.
Magna quidem, superi, petimus, sed debita terris:
 pro tanto quae sunt improba uota deo?

2

Spectabat modo solus inter omnes
nigris munus Horatius lacernis,
cum plebs et minor ordo maximusque
sancto cum duce candidus sederet.
Toto nix cecidit repente caelo:
albis spectat Horatius lacernis.

3

Aspice quam densum tacitarum uellus aquarum
 defluit in uultus Caesaris inque sinus.
Indulget tamen ille Ioue, nec uertice moto
 concretas pigro frigore ridet aquas,
sidus Hyperborei solitus lassare Bootae
 et madidis Helicen dissimulare comis.
Quis siccis lasciuit aquis et ab aethere ludit?
 Suspikor has pueri Caesaris esse niues.

4

Quod siccae redolet palus lacunae,
crudarum nebulae quod Albularum,
piscinae uetus aura quod marinae,
quod pressa piger hircus in capella,
lassi uardaicus quod euocati,
quod bis murice uellus inquinatum,
quod ieiunia sabbatarum,
maestorum quod anhelitus reorum,
quod spurcae moriens lucerna Ledae,
quod ceromata faece de Sabina,

quod uolpis fuga, uipera cubile,
mallem quam quod oles olere, Bassa.

5

Vir bonus et pauper linguaque et pectore uerus,
quid tibi uis urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes nec commissator haberi,
nec pauidos tristi uoce citare reos,
nec potes uxores cari corrumpere amici,
nec potes argentes arrigere ad uetulas,
uendere nec uanos circa Palatia fumos,
plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro:
unde miser uiues? -- "Homo certus, fidus amicus." --
Hoc nihil est: numquam sic Philomelus eris.

6

Credi uirgine castior pudica
et frontis tenerae cupis uideri,
cum sis improbior, Malisiane,
quam qui compositos metro Tibulli
in Stellae recitat domo libellos.

7

Cur, here quod dederas, hodie, puer Hylle, negasti,
durus tam subito qui modo mitis eras?
Sed iam causaris barbamque annosque pilosque.
O nox quam longa es quae facis una senem!
Quid nos derides? Here qui puer, Hylle, fuisti,
dic nobis, hodie qua ratione uir es?

8

Prima salutantes atque altera conterit hora,
exercet raucos tertia causidicos,
in quintam uarios extendit Roma labores,
sexta quies lassis, septima finis erit,
sufficit in nonam nitidis octaua palaestris,
imperat extractos frangere nona toros:
hora libellorum decuma est, Eupheme, meorum,
temperat ambrosias cum tua cura dapes
et bonus aetherio laxatur nectare Caesar
ingentique tenet pocula parca manu.
Tunc admitte iocos: gressu timet ire licenti
ad matutinum nostra Thalia Iouem.

9

Sotae filia clinici, Labulla,
deserto sequeris Clytum marito,
et donas et amas: echeis asotos.

10

Dum nouus est nec adhuc rasa mihi fronte libellus,
pagina dum tangi non bene sicca timet,
i, puer, et caro perfer leue munus amico
qui meruit nugas primus habere meas.
Curre, sed instructus: comitetur Punica librum
spongea: muneribus conuenit illa meis.
Non possunt nostros multae, Faustine, liturae
emendare iocos: una litura potest.

11

Dum nimium uano tumefactus nomine gaudes
et Saturninum te, miser, esse pudet,
impia Parrhasia mouisti bella sub ursa,
qualia qui Phariae coniugis arma tulit.
Excideratne adeo fatum tibi nominis huius,
obruit Actiaci quod grauis ira freti?
An tibi promisit Rhenus quod non dedit illi
Nilus, et Arctois plus licuisset aquis?
Ille etiam nostris Antonius occidit armis,
qui tibi conlatus, perfide, Caesar erat.

12

Nulli, Thai, negas; sed si te non pudet istud,
hoc saltem pudeat, Thai, negare nihil.

13

Claudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti:
macte esto taedis, o Hymenaeae, tuis.
Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo,
Massica Theseis tam bene uina fauis;
Nec melius teneris iunguntur uitibus ulmi,
nec plus lotos aquas, litora myrtus amat.
Candida perpetuo reside, Concordia, lecto,
tamque pari semper sit Venus aequa iugo:
diligat illa senem quondam, sed et ipsa marito
tum quoque, cum fuerit, non uideatur anus.

14

Sili, Castalidum decus sororum,
qui periuria barbari furoris
ingenti premis ore perfidosque
astus Hannibalis leuisque Poenos
magnis cedere cogis Africanis:
paulum seposita seueritate,
dum blanda uagus alea December
incertis sonat hinc et hinc fritillis
et ludit tropha nequiore talo,
nostris otia commoda Camenis,
nec torua lege fronte, sed remissa
lasciuus madidos iocis libellos.
Sic forsitan tener ausus est Catullus
magno mittere Passerem Maroni.

15

Mille tibi nummos hesternae luce roganti
in sex aut septem, Caeciliane, dies
"Non habeo" dixi: sed tu, causatus amici
aduentum, lancem paucaque uasa rogas.
Stultus es? An stultum me credis, amice? Negauit
mille tibi nummos, milia quinque dabo?

16

Priuignum non esse tuae te, Galle, nouercae
rumor erat, coniunx dum fuit illa patris.
Non tamen hoc poterat uiuo genitore probari:
iam nusquam pater est, Galle, nouerca domi est.
Magnus ab inferis reuocetur Tullius umbris
et te defendat Regulus ipse licet,
non potes absolui: nam quae non desinit esse
post patrem, numquam, Galle, nouerca fuit.

17

Facere in Lyciscam, Paule, me iubet uersus,
quibus illa lectis rubeat et sit irata.
O Paule, malus es: irrumare uis solus.

18

Qua uicina pluit Vipsanis porta columnis
et madet adsiduo lubricus imbre lapis,
in iugulum pueri, qui roscida tecta subibat,
decidit hiberno praegravis unda gelu:

cumque peregisset miseri crudelia fata,
tabuit in calido uolnere mucro tener.
Quid non saeua sibi uoluit Fortuna licere?
Aut ubi non mors est, si iugulatis aquae?

19

Hanc tibi Sequanicae pinguem textricis alumnam,
quae Lacedaemonium barbara nomen habet,
sordida, sed gelido non aspernanda Decembri
dona, peregrinam mittimus endromida: --
seu lentum ceroma teris tepidumque trigona
siue harpasta manu puluerulenta rapis,
plumea seu laxi partiris pondera follis
siue leuem cursu uincere quaeris Athan --
ne madidos intret penetrabile frigus in artus
neue grauis subita te premat Iris aqua.
Ridebis uentos hoc munere tectus et imbris,
nec sic in Tyria sindone tutus eris.

20

Dicit se uetulam, cum sit Caerellia pupa:
pupam se dicit Gellia, cum sit anus.
Ferre nec hanc possis, possis, Colline, nec illam:
altera ridicula est, altera putidula.

21

Nullos esse deos, inane caelum
adfirmat Segius: probatque, quod se
factum, dum negat haec, uidet beatum.

22

Primos passa toros et adhuc placanda marito
merserat in nitidos se Cleopatra lacus,
dum fugit amplexus. Sed prodidit unda latentem;
lucebat, totis cum tegetetur aquis:
condita sic puro numerantur lilia uitro,
sic prohibet tenuis gemma latere rosas.
Insilui mersusque uadis luctantia carpsi
basia: perspicuae plus uetuistis aquae.

23

Dum tu lenta nimis diuque quaeris
quis primus tibi quisue sit secundus,
Graium quos epigramma comparauit,

palnam Callimachus, Thalia, de se
facundo dedit ipse Bruttiano.
Qui si Cecropio satur lepore
Romanae sale luserit Mineruae,
ille me facias, precor, secundum.

24

Omnes quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
extulit: uxori fiat amica meae.

25

Aemula Baianis Altini litora uillis
et Phaethontei conscia silua rogi,
quaeque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
nupsit ad Euganeos Sola puella lacus,
et tu Ledaes felix Aquileia Timaus,
hic ubi septenas Cyllarus hausit aquas:
uos eritis nostrae requies portusque senectae,
si iuris fuerint otia nostra sui.

26

Quod te mane domi toto non uidimus anno,
uis dicam quantum, Postume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis, uicenos ter, puto, nummos.
Ignosces: togulam, Postume, pluris emo.

27

Saepe meos laudare soles, Auguste, libellos.
Inuidus ecce negat: num minus ergo soles?
Quid quod honorato non sola uoce dedisti
non alius poterat quae dare dona mihi?
Ecce iterum nigros conrodit liuidus ungues:
da, Caesar, tanto tu magis, ut doleat.

28

Donasti tenero, Chloe, Luperco
Hispanas Tyriasque coccinasque,
et lotam tepido togam Galaeso,
Indos sardonychas, Scythas zmaragdus,
et centum dominos nouae monetae:
et quidquid petit usque et usque donas.
Vae glabraria, uae tibi misella:
nudam te statuet tuus Luperus.

29

Obstat, care Pudens, nostris sua turba libellis
lectoremque frequens lassat et implet opus.
Rara iuuant: primis sic maior gratia pomis,
hibernae pretium sic meruere rosae;
sic spoliatricem commendat fastus amicam
ianua nec iuuenem semper aperta tenet.
Saepius in libro numeratur Persius uno
quam leuis in tota Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quemcumque libellis,
esse puta solum: sic tibi pluris erit.

30

Baiano procul a lacu, monemus,
piscator, fuge, ne nocens recedas.
sacris piscibus hae natantur undae,
qui norunt dominum manumque lambunt
illam, qua nihil est in orbe maius.
Quid quod nomen habent et ad magistri
uocem quisque sui uenit citatus?
Hoc quondam Libys impius profundo,
dum praedam calamo tremente ducit,
raptis luminibus repente caecus
captum non potuit uidere piscem,
et nunc sacrilegos perosus hamos
Baianos sedet ad lacus rogator.
At tu, dum potes, innocens recede
iactis simplicibus cibus in undas,
et pisces uenerare delicatos.

31

Quod cupis in nostris dicique legique libellis
et nonnullus honos creditur iste tibi,
ne ualeam si non res est gratissima nobis
et uolo te chartis inseruisse meis.
Sed tu nomen habes auerso fonte sororum
inpositum, mater quod tibi dura dedit;
quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia possit
nec pia cum Phoebos dicere Calliope.
Ergo aliquod gratum Musis tibi nomen adopta:
non semper belle dicitur "Hippodame".

32

Et latet et lucet Phaethontide condita gutta,
ut uideatur apis nectare clusa suo.

Dignum tantorum pretium tulit illa laborum:
credibile est ipsam sic uoluisse mori.

33

Plena laboratis habeas cum scrinia libris,
emittis quare, Sosibiane, nihil?
"Edent heredes" inquis "mea carmina". Quando?
Tempus erat iam te, Sosibiane, legi.

34

Sordida cum tibi sit, uerum tamen, Attale, dicit,
quisquis te niueam dicit habere togam.

35

Frontibus aduersis molles concurrere dammas
uidimus et fati sorte iacere pari.
Spectauere canes praedam, stupuitque superbus
uenator cultro nil superesse suo.
Vnde leues animi tanto caluere furore?
Sic pugnant tauri, sic cecidere uiri.

36

Cana est barba tibi, nigra est coma: tinguere barbam
non potes -- haec causa est -- et potes, Ole, comam.

37

"Centum Coranus et ducenta Mancinus,
trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
decies Sabinus alterumque Serranus;
ex insulis fundisque tricies soldum,
ex pectore redeunt ter ducena Parmensi":
totis diebus, Afer, hoc mihi narras
et teneo melius ista quam meum nomen.
Numeres oportet aliquid, ut pati possim;
cotidianam refice nauseam nummis:
audire gratis, Afer, ista non possum.

38

Galla, nega: satiatur amor nisi gaudia torquent:
sed noli nimium, Galla, negare diu.

39

Argenti genus omne comparasti,
et solus ueteres Myronos artes,
solus Praxitelus manum Scopaeque,
solus Phidiaci toreuma caeli,
solus Mentoreos habes labores.
Nec desunt tibi uera Gratiana
nec quae Callaico linuntur auro
nec mensis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne miror
quare non habeas, Charine, purum.

40

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto
et docti Senecae ter numeranda domus,
praetulum tantis solum te, Postume, regnis:
pauper eras et eques, sed mihi consul eras.
Tecum ter denas numeravi, Postume, brumas:
communis nobis lectus et unus erat.
Iam donare potes, iam perdere, plenus honorum,
largus opum: expecto, Postume, quid facias.
Nil facis et serum est alium mihi quaerere regem.
Hoc, Fortuna, placet? "Postumus inposuit".

41

Quid recitaturus circumdas uellera collo?
Conueniunt nostris auribus ista magis.

42

Si quis forte mihi possit praestare roganti,
audi, quem puerum, Flacce, rogare uelim.
Niliacis primum puer hic nascatur in oris:
nequitias tellus scit dare nulla magis.
Sit niue candidior: namque in mareotide fusca
pulchrior est quanto rarior iste color.
Lumina sideribus certent mollesque flagellent
colla comae: tortas non amo, Flacce, comas.
Frons breuis atque modus leuiter sit naribus uncis,
Paestanis rubeant aemula labra rosis.
Saepe et nolentem cogat nolitque uolentem;
liberior domino saepe sit ille suo;
et timeat pueros, excludat saepe puellas:
uir reliquis, uni sit puer ille mihi.
"Iam scio, nec fallis: nam me quoque iudice uerum est.
Talis erat" dices "noster Amazonicus".

43

Non dixi, Coracine, te cinaedum:
non sum tam temerarius nec audax
nec mendacia qui loquar libenter.
Si dixi, Coracine, te cinaedum,
iratam mihi Pontiae lagonam,
iratum calicem mihi Metili:
iuro per Syrios tibi tumores,
iuro per Berecyntios furores.
Quid dixi tamen? Hoc leue et pusillum,
quod notum est, quod et ipse non negabis:
dixi te, Coracine, cunnilingum.

44

Hic est pampineis uiridis modo Vesbius umbris,
 presserat hic madidos nobilis uua lacus:
haec iuga quam Nysae colles plus Bacchus amauit;
 hoc nuper Satyri monte dedere choros;
haec Veneris sedes, Lacedaemone gratior illi;
 his locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta iacent flammis et tristi mersa fauilla:
 nec superi uellent hoc licuisse sibi.

45

Haec tibi pro nato plena dat laetus acerra,
 Phoebe, Palatinus munera Parthenius,
ut, qui prima nouo signat quinquennia lustris,
 impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata uota patris: sic te tua diligat arbor,
 gaudeat et certa uirginitate soror;
perpetuo sic flore mices, sic denique non sint
 tam longae Bromio quam tibi, Phoebe, comae.

46

Saturnalia diuitem Sabellum
fecerunt: merito tumet Sabellus,
nec quemquam putat esse praedicatque
inter causidicos beatiorem.
Hos fastus animosque dat Sabello
farris semodius fabaeque fresae,
et turis piperisque tres selibrae,
et Lucanica uentre cum Falisco,
et nigri Syra defruti lagona,
et ficus Libyca gelata testa

cum bulbis cocleisque caseoque.
Piceno quoque uenit a cliente
parcae cistula non capax oliuae
et crasso figuli polita caelo
septenaria synthesis Sagunti,
Hispanae luteum rotae toreuma,
et lato uariata mappa clauo.
Saturnalia fructuosiora
annis non habuit decem Sabellus.

47

Encaustus Phaethon tabula tibi pictus in hac est.
Quid tibi uis, dipyrum qui Phaethonta facis?

48

Percidi gaudes, percisus, Papyle, ploras:
cur, quae uis fieri, Papyle, facta doles?
Paenitet obscenae pruriginis? An magis illud
fles, quod percidi, Papyle, desieris?

49

Nescit, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce,
qui tantum lusus illa iocosque uocat.
Ille magis ludit qui scribit prandia saeui
Tereos aut cenam, crude Thyesta, tuam,
aut puero liquidas aptantem Daedalon alas,
pascentem Siculas aut Polyphemon ouis.
A nostris procul est omnis uesica libellis,
Musa nec insano symmate nostra tumet.
"Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant".
Confiteor: laudant illa, sed ista legunt.

50

Quid me, Thai, senem subinde dicis?
Nemo est, Thai, senex ad irrumandum.

51

Cum tibi non essent sex milia, Caeciliane,
ingenti late uectus es hexaphoro:
postquam bis decies tribuit dea caeca sinumque
ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis et tantis laudibus optem?
Di reddant sellam, Caeciliane, tibi.

52

Gestari iunctis nisi desinis, Hedyle, capris,
qui modo ficus eras, iam caprificus eris.

53

Hunc, quem saepe uides intra penetralia nostrae
Pallados et templi limina, Cosme, noui
cum baculo peraque senem, cui cana putrisque
stat coma et in pectus sordida barba cadit,
cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati,
cui dat latratos obuia turba cibos,
esse putas Cynicum deceptus imagine ficta:
non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? Canis.

54

O cui Tarpeias licuit contingere quercus
et meritas prima cingere fronde comas,
si sapis, utaris totis, Colline, diebus
extremumque tibi semper adesse putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
contigit: obseruant quem statuere diem.
Diuitior Crispo, Thrasea constantior ipso,
lautior et nitido sis Meliore licet:
nil adicit penso Lachesis, fusosque sororum
explicat et semper de tribus una secat.

55

Luci, gloria temporum tuorum,
qui Caium ueterem Tagumque nostrum
Arpis cedere non sinis disertis,
Argiuas generatus inter urbes
Thebas carmine cantet aut Mycenae,
aut claram Rhodon aut libidinosae
Ladaeas Lacedaemonos plaestras:
nos Celtis genitos et ex Hiberis
nostrae nomina duriora terrae
grato non pudeat referre uersu:
saeuo Bilbilin optimam metallo,
quae uincit Chalypasque Noricosque,
et ferro Plateam suo sonantem,
quam fluctu tenui, sed inquieto
armorum Salo temperator ambit,
Tutelamque chorosque Rixa marum,
et conuiuia festa Carduarum,
et textis Peterin rosis rubentem,

atque antiqua patrum theatra Rigas,
et certos iaculo leui Silaos,
Turgontique lacus Turasiaeque,
et parua uada pura Tuetonissae,
et sanctum Buradonis ilicetum,
per quod uel piger ambulat uiator,
et quae fortibus excolit iuuencis
curuae Manlius arua Vatiuescae.
Haec tam rustica, delicate lector,
rides nomina? Rideas licebit,
haec tam rustica malo quam Butuntus.

56

Munera quod senibus uiduisque ingentia mittis,
uis te munificum, Gargiliane, uocem?
sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno,
qui potes insidias dona uocare tuas:
sic audis fallax indulget piscibus hamus,
callida sic stultas decipit esca feras.
Quid sit largiri, quid sit donare docebo,
si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

57

Dum nos blanda tenent lasciui stagna Lucrini
et quae pumiceis fontibus antra calent,
tu colis Argei regnum, Faustine, coloni,
quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Horrida sed feruent Nemeaei pectora monstri,
nec satis est Baias igne calere suo.
Ergo sacri fontes et litora grata ualete,
Nympharum pariter Nereidumque domus.
Herculeos colles gelida uos uincite bruma,
nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

58

In tenebris lugens amissum, Galla, maritum:
nam plorare pudet te, puto, Galla, uirum.

59

Flentibus Heliadum ramis dum uipera repit,
fluxit in obstantem sucina gemma feram:
quae dum miratur pingui se rore teneri,
concreto reguit uincta repente gelu.
Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulcro,
uipera si tumulo nobiliore iacet.

60

Ardea solstitio Castranaque rura petantur
quique Cleonaeo sidere feruet ager,
cum Tiburtinas damnet Curiatius auras
inter laudatas ad Styga missus aquas.
Nullo fata loco possis excludere: cum mors
uenerit, in medio Tibure Sardinia est.

61

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,
nuper superbo laetus ore iactasti.
Quartus dies est, in schola poetarum
dum fabulamur, milibus decem dixti
emptas lacernas munus esse Pompullae,
sardonycha uerum lineisque ter cinctum
duasque similes fluctibus maris gemmas
dedisse Bassam Caeliamque iurasti.
Here de theatro, Pollione cantante,
cum subito abires, dum fugis, loquebaris,
hereditatis tibi trecenta uenisse,
et mane centum, et post meridie centum.
Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere iam, crudelis, et sile tandem;
aut, si tacere lingua non potest ista,
aliquando narra quod uelimus audire.

62

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
omnia dum fieri candida credit ibi.

63

Dum petit a Baulis mater Caerellia Baias,
occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit uobis! Haec monstra Neroni
nec iussae quondam praestiteratis, aquae.

64

Iuli iugera pauca Martialis
hortis Hesperidum beatiora
longo Ianiculi iugo recumbunt:
lati collibus imminent recessus,
et planus modico tumore uertex
caelo perfruitur sereniore,

et curuas nebula tegente ualles
solus luce nitet peculiari:
puris leniter admouentur astris
celsae culmina delicata uillae.
Hinc septem dominos uidere montis
et totam licet aestimare Romam,
Albanos quoque Tusculosque colles
et quodcumque iacet sub urbe frigus,
Fidenas ueteres breuesque Rubras,
et quod uirgineo cruore gaudet
Annae pomiferum nemus Perennae.
Illinc Flaminiae Salariaeque
gestator patet essedo tacente,
ne blando rota sit molesta somno,
quem nec rumpere nauticum celeuma
nec clamor ualet helciariorum,
cum sit tam prope Muluius sacrumque
lapsae per Tiberim uolent carinae.
Hoc rus, seu potius domus uocanda est,
commendat dominus: tuam putabis,
tam non inuida tamque liberalis,
tam comi patet hospitalitate:
credas Alcinoi pios Penates
aut facti modo diuitis Molorchi.
Vos nunc omnia parua qui putatis,
centeno gelidum ligone Tibur
uel Praeneste domate pendulamque
uni dedite Setiam colono,
dum me iudice praeferantur istis
Iuli iugera pauca Martialis.

65

Oculo Philaenis semper altero plorat.
Quo fiat istud quaeritis modo? Lusca est.

66

Egisti uitam semper, Line, municipalem,
qua nihil omnino uilius esse potest.
Idibus et raris togula est excussa Kalendis,
duxit et aestates synthesis una decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi misit inemptum,
silua grauis turdos exagitata dedit,
captus flumineo uenit de gurgite piscis,
uina ruber fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica missus de gente minister,
sed stetit inculti rustica turba foci.
Vilica uel duri conpressa est nupta coloni,

incaluit quotiens saucia uena mero.
Nec nocuit tectis ignis nec Sirius agris,
nec mersa est pelago nec fuit ulla ratis.
Subposita est blando numquam tibi tessera talo,
alea sed parcae sola fuere nuces.
Dic ubi sit decies, mater quod auara reliquit.
Nusquam est: fecisti rem, Line, difficilem.

67

Praetorem pauper centum sestertia Gaurus
orabat cana notus amicitia,
dicebatque suis haec tantum desse trecentis,
ut posset domino plaudere iustus eques.
Praetor ait: "Scis me Scorpo Thalloque daturum,
atque utinam centum milia sola darem."
Ah! pudet ingratae, pudet ah! male diuitis arcae.
Quod non das equiti, uis dare, praetor, equo?

68

Inuitas centum quadrantibus et bene cenas.
Vt cenem inuitor, Sexte, an ut inuideam?

69

Tu Setina quidem semper uel Massica ponis,
Papyle, sed rumor tam bona uina negat:
diceris hac factus caelebs quater esse lagona.
Nec puto nec credo, Papyle, nec sitio.

70

Nihil Ammiano praeter aridam restem
moriens reliquit ultimis pater ceris.
Fieri putaret posse quis, Marulline,
ut Ammianus mortuum patrem nollet?

71

Quaero diu totam, Safroni Rufe, per urbem,
si qua puella neget: nulla puella negat.
Tamquam fas non sit, tamquam sit turpe negare,
tamquam non liceat, nulla puella negat.
Casta igitur nulla est? Sunt castae mille. Quid ergo
casta facit? Non dat, non tamen illa negat.

72

Exigis ut donem nostros tibi, Quinte, libellos.
Non habeo, sed habet bibliopola Tryphon.
"Aes dabo pro nugis et emam tua carmina sanus?
Non, inquis, faciam tam fatue." Nec ego.

73

Cum grauis extremas Vestinus duceret horas
et iam per Stygias esset iturus aquas,
ultima uoluentis orauit pensa sorores,
ut traherent parua stamina pulla mora,
iam sibi defunctus caris dum uiuit amicis.
Mouerunt tetricas tam pia uota deas.
Tunc largas partitus opes a luce recessit,
seque mori post hoc credidit ille senem.

74

Aspicias inbelles temptent quam fortia dammae
proelia? Tam timidus quanta sit ira feris?
In mortem paruis concurrere frontibus ardent.
Vis, Caesar, dammis parcere? Mitte canes.

75

O felix animo, felix, Nigrina, marito,
atque inter Latias gloria prima nurus:
te patrios miscere iuuat cum coniuge census,
gaudentem socio participique uiro.
Arserit Euhadne flammis iniecta mariti,
nec minor Alcestin fama sub astra ferat;
tu melius. Certo meruisti pignore uitae
ut tibi non esset morte probandus amor.

76

Milia misisti mihi sex bis sena petenti:
ut bis sena feram, bis duodena petam.

77

Numquam diuitias deos rogauit
contentus modicis meoque laetus:
paupertas, ueniam dabis, recede.
Causast quae subiti nouique uoti?
Pendentem uolo Zoilum uidere.

78

Conditum cum tibi sit iam sexagensima messis
et facies multo splendeat alba pilo,
discurre tota uagus urbe, nec ulla cathedra est
cui non mane feras inquietus Haue;
et sine te nulli fas est prodire tribuno,
nec caret officio consul uterque tuo;
et sacro decies repetis Palatia cliuo
Sigerosque meros Partheniosque sonas.
Haec faciant sane iuuenes: deformius, Afer,
omnino nihil est ardalionem sene.

79

Hospes eras nostri semper, Matho, Tiburtini.
Hoc emis. Inposui: rus tibi uendo tuum.

80

Declamas in febre, Maron: hanc esse phrenesin
si nescis, non es sanus, amice Maron.
Declamas aeger, declamas hemitritaeos:
si sudare aliter non potes, est ratio.
"Magna tamen res est". Erras; cum uiscera febris
exurit, res est magna tacere, Maron.

81

Epigramma nostrum cum Fabulla legisset,
negare nullam quo queror puellarum,
semel rogata bisque terque neglexit
preces amantis. Iam, Fabulla, promitte:
negare iussi, pernegare non iussi.

82

Hos quoque commenda Venuleio, Rufe, libellos,
inputet et nobis otia parua roga,
immemor et paulum curarum operumque suorum
non tetrica nugas exigit aure meas.
Sed nec post primum legat haec summumue trientem,
sed sua cum mediis proelia Bacchus amat.
Si nimis est legisse duos, tibi charta plicetur
altera: diuisum sic breue fiet opus.

83

Securo nihil est te, Naeuole, peius; eodem

sollicito nihil est, Naeuole, te melius.
Securus nullum resalutas, despicias omnes,
nec quisquam liber nec tibi natus homo est:
sollicitus donas, dominum regemque salutas,
inuitas. Esto, Naeuole, sollicitus.

84

Non est in populo nec urbe tota
a se Thaida qui probet fututam,
cum multi cupiant rogentque multi.
Tam casta est, rogo, Thais? Immo fellat.

85

Nos bibimus uitro, tu murra, Pontice. Quare?
Prodat perspicuus ne duo uina calix.

86

Si uis auribus Atticis probari,
exhortor moneoque te, libelle,
ut docto placeas Apollinari:
nil exactius eruditiusque est,
sed nec candidius benigniusque.
Si te pectore, si tenebit ore,
nec rhonchos metues maligniorum,
nec scombris tunicas dabis molestas:
si damnauerit, ad salariorum
curras scrinia protinus licebit,
inuersa pueris arande charta.

87

Infantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
conlocat et lusus deliciasque uocat,
et, quo mireris magis, infantaria non est.
Ergo quid in causa est? Pedere Bassa solet.

88

Nulla remisisti paruo pro munere dona,
et iam Saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti sex scripula Septicium
missa nec a querulo mappa cliente fuit,
Antipolitani nec quae de sanguine thynni
testa rubet, nec quae cottana parua gerit,
nec rugosarum uimen breue Picernarum,
dicere te posses ut meminisse mei!

Decipies alios uerbis uoltuque benigno,
nam mihi iam notus dissimulator eris.

89

Ohe, iam satis est, ohe, libelle,
iam peruenimus usque ad umbilicos.
Tu procedere adhuc et ire quaeris,
nec summa potes in schida teneri,
sic tamquam tibi res peracta non sit,
quae prima quoque pagina peracta est.
Iam lector queriturque deficitque,
iam librarius hoc et ipse dicit
"Ohe, iam satis est, ohe, libelle."

Liber V

1

Hoc tibi, Palladiae seu collibus uteris Albae,
Caesar, et hinc Triuiam prospicis, inde Thetin,
seu tua ueridicae discutunt responsa sorores,
plana suburbani qua cubat unda freti,
seu placet Aeneae nutrix seu filia Solis
siue salutiferis candidus Anxur aquis,
mittimus, o rerum felix tutela salusque,
sospite quo gratum credimus esse Iouem.
Tu tantum accipias: ego te legisse putabo
et tumidus Galla credulitate fruar.

2

Matronae puerique uirginesque,
uobis pagina nostra dedicatur.
Tu, quem nequitiae procaciores
delectant nimius salesque nudi,
lasciuos lege quattuor libellos:
quintus cum domino liber iocatur;
quem Germanicus ore non rubenti
coram Cecropia legat puella.

3

Accola iam nostrae Degis, Germanice, ripae,
a famulis Histri qui tibi uenit aquis,
laetus et attonitus uiso modo praeside mundi,
adfatus comites dicitur esse suos:
"Sors mea quam fratris melior, cui tam prope fas est
cernere, tam longe quem colit ille deum".

4

Fetere multo Myrtale solet uino,
sed fallat ut nos, folia deuorat lauri
merumque cauta fronde, non aqua, miscet.
Hanc tu rubentem prominentibus uenis
quotiens uenire, Paule, uideris contra,
dicas licebit "Myrtale bibit laurum."

5

Sexte, Palatinae cultor facunde Mineruae,

ingenio frueris qui propiore dei -
nam tibi nascentes domini cognoscere curas
et secreta ducis pectora nosse licet -:
sit locus et nostris aliqua tibi parte libellis,
qua Pedito, qua Marsus quaque Catullus erit.
Ad Capitolini caelestia carmina belli
grande cothurnati pone Maronis opus.

6

Si non est graue nec nimis molestum,
Musae, Parthenium rogate uestrum:
sic te serior et beata quondam
saluo Caesare finiat senectus
et sis inuidia fauente felix,
sic Burrus cito sentiat parentem:
admittas timidam breuemque chartam
intra limina sanctioris aulae.
Nosti tempora tu Iouis sereni,
cum fulget placido suoque uoltu,
quo nil supplicibus solet negare.
Non est quod metuas preces iniquas:
numquam grandia nec molesta poscit
quae cedro decorata purpuraque
nigris pagina creuit umbilicis.
Nec porrexeris ista, sed teneto
sic tamquam nihil offeras agasque.
Si noui dominum nouem sororum,
ultra purpureum petet libellum.

7

Qualiter Assyrios renouant incendia nidos,
una decem quotiens saecula uixit auis,
taliter exuta est ueterem noua Roma senctam
et sumpsit uoltus praesidis ipsa sui.
Iam, precor, oblitus notae, Vulcane, querelae,
parce: sumus Martis turba, sed et Veneris;
parce, pater: sic Lemniacis lasciua catenis
ignoscat coniunx et patienter amet.

8

Edictum domini dei que nostri,
quo subsellia certiora fiunt
et puros eques ordines recepit,
dum laudat modo Phasis in theatro,
Phasis purpureis rubens lacernis,
et iactat tumido superbus ore:

"Tandem commodius licet sedere,
nunc est reddita dignitas equestris;
turba non premimur, nec inquinamur":
haec et talia dum refert supinus,
illas purpureas et adrogantes
iussit surgere Leitus lacernas.

9

Languebam: sed tu comitatus protinus ad me
uenisti centum, Symmache, discipulis.
Centum me tetigere manus aquilone gelatae:
non habui febrem, Symmache, nunc habeo.

10

"Esse quid hoc dicam uiuis quod fama negatur
et sua quod rarus tempora lector amat?"
Hi sunt inuidiae nimirum, Regule, mores,
praeferat antiquos semper ut illa nouis.
Sic ueterem ingrati Pompei quaerimus umbram,
sic laudant Catuli uilia templa senes;
Ennius est lectus saluo tibi, Roma, Marone,
et sua riserunt saecula Maeoniden;
rara coronato plausere theatra Menandro;
norat Nasonem sola Corinna suum.
Vos tamen o nostri ne festinate libelli;
si post fata uenit gloria, non propero.

11

Sardonychas, zmaragdus, adamantas, iaspidas uno
uersat in articulo Stella, Seuere, meus.
Multas in digitis, plures in carmine gemmas
inuenies: inde est haec, puto, culta manus.

12

Quod nutantia fronte perticata
gestat pondera Masclion superbus,
aut grandis Ninus omnibus lacertis
septem quod pueros leuat uel octo,
res non difficilis mihi uidetur,
uno cum digito uel hoc uel illo
portet Stella meus decem puellas.

13

Sum, fateor, semperque fui, Callistrate, pauper,

sed non obscurus nec male notus eques,
sed toto legor orbe frequens et dicitur "Hic est";
quodque cinis paucis, hoc mihi uita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis
et libertinas arca flagellat opes,
magnaque Niliacae seruit tibi gleba Syenes,
tondet et innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego tuque sumus: sed quod sum non potes esse;
tu quod es, e populo quilibet esse potest.

14

Sedere primo solitus in gradu semper
tunc, cum liceret occupare, Nanneius
bis excitatus terque transtulit castra,
et inter ipsas paene tertius sellas
post Gaiumque Luciumque consedit.
Illinc cucullo prospicit caput tectus
oculoque ludos spectat indecens uno;
et hinc miser deiectus in uiam transit,
subsellioque semifultus extremo
et male receptus altero genu iactat
equiti sedere Leitoque se stare.

15

Quintus nostrorum liber est, Auguste, iocorum
et queritur laesus carmine nemo meo;
gaudet honorato sed multus nomine lector,
cui uictura meo munere fama datur.
"Quid tamen haec prosunt quamuis uenerantia multos?"
Non prosit sane, me tamen ista iuuant.

16

Seria cum possim, quod delectantia malo
scribere, tu causa es, lector amice, mihi,
qui legis et tota cantas mea carmina Roma:
sed nescis quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa Tonantis
sollicitisque uelim uendere uerba reis,
plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas
et fiet uario sordidus aere sinus.
At nunc conuiuia est commissatorque libellus
et tantum gratis pagina nostra placet.
Sed non et ueteres contenti laude fuerunt,
cum minimum uati munus Alexis erat.
"Belle" inquis "dixti: iuuat et laudabimus usque."
Dissimulas? Facies me, puto, causidicum.

17

Dum proauos atausque refers et nomina magna,
dum tibi noster eques sordida condicio est,
dum te posse negas nisi lato, Gellia, clauo
nubere, nupsisti, Gellia, cistibero.

18

Quod tibi Decembri mense, quo uolant mappae
gracilesque ligulae cereique chartaeque
et acuta senibus testa cum Damascenis,
praeter libellos uernulas nihil misi,
fortasse auarus uidear aut inhumanus.
Odi dolosas munerum et malas artes;
imitantur hamos dona: namque quis nescit
auidum uorata decipi scarum musca?
Quotiens amico diuiti nihil donat,
o Quintiane, liberalis est pauper.

19

Si qua fides ueris, praeferri, maxime Caesar,
temporibus possunt saecula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit spectare triumphos?
Quando Palatini plus meruere dei?
Pulchrior et maior quo sub duce Martia Roma?
Sub quo libertas principe tanta fuit?
Est tamen hoc uitium sed non leue, sit licet unum,
quod colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes ueteri fidoque sodali,
aut quem prosequitur non alienus eques?
Saturnaliciae ligulam misisse selibrae
flammatissue togae scripula tota decem
uxuria est, tumidique uocant haec munera reges:
qui crepet aureolos forsitan unus erit.
Quatenus hi non sunt, esto tu, Caesar, amicus;
nulla ducis uirtus dulcior esse potest.
Iam dudum tacito rides, Germanice, naso
utile quod nobis do tibi consilium.

20

Si tecum mihi, care Martialis,
securis liceat frui diebus,
si disponere tempus otiosum
et uerae pariter uacare uitae:
nec nos atria nec domos potentum

nec litis tetricas forumque triste
nossemus nec imagines superbas;
sed gestatio, fabulae, libelli,
campus, porticus, umbra, Virgo, thermae,
haec essent loca semper, hi labores.
Nunc uiuit necuter sibi, bonosque
soles effugere atque abire sentit,
qui nobis pereunt et inputantur.
Quisquam uiuere cum sciat, moratur?

21

Quintum pro Decimo, pro Crasso, Regule, Macrum
ante salutabat rhetor Apollodotus:
nunc utrumque suo resalutat nomine. Quantum
cura laborque potest! Scripsit et edidit.

22

Mane domi nisi te uolui meruitque uidere,
sint mihi, Paule, tuae longius Esquiliae.
Sed Tiburtinae sum proximus accola pilae,
qua uidet anticum rustica Flora Iouem:
alta Suburani uincenda est semita cliui
et numquam sicco sordida saxa gradu,
uixque datur longas mulorum rumpere mandras
quaeque trahi multo marmora fune uides.
Illud adhuc grauius quod te post mille labores,
Paule, negat lasso ianitor esse domi.
Exitus hic operis uani togulaeque madentis:
uix tanti Paulum mane uidere fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos:
rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

23

Herbarum fueras indutus, Basse, colores,
iura theatralis dum siluere loci.
Quae postquam placidi censoris cura renasci
iussit et Oceanum certior audit eques,
non nisi uel cocco madida uel murice tincta
uest nites et te sic dare uerba putas.
Quadringentorum nullae sunt, Basse, lacernae,
aut meus ante omnis Cordus haberet equum.

24

Hermes Martia saeculi uoluptas,
Hermes omnibus eruditus armis,

Hermes et gladiator et magister,
Hermes turbo sui tremorque ludi,
Hermes, quem timet Heliuss, sed unum,
Hermes, cui cadit Aduolans, sed uni,
Hermes uincere nec ferire doctus,
Hermes subpositicius sibi ipse,
Hermes diuitiae locariorum,
Hermes cura laborque ludiarum,
Hermes belligera superbus hasta,
Hermes aequoreo minax tridente,
Hermes casside languida timendus,
Hermes gloria Martis uniuersi,
Hermes omnia solus et ter unus.

25

"Quadringenta tibi non sunt, Chaerestrates: surge,
Leitus ecce uenit: sta, fuge, curre, late."
Ecquis, io, reuocat discedentemque reducit?
Ecquis, io, largas pandit amicus opes?
Quem chartis famaeque damus populisque loquendum?
Quis Stygios non uolt totus adire lacus?
Hoc, rogo, non melius quam rubro pulpita nimbo
spargere et effuso permaduisse croco?
Quam non sensuro dare quadringenta caballo,
aureus ut Scorpi nasus ubique micet?
O frustra locuples, o dissimulator amici,
haec legis et laudas? Quae tibi fama perit!

26

Quod alpha dixi, Corde, paenulatorum
te nuper, aliqua cum iocarer in charta,
si forte bilem mouit hic tibi uersus,
dicas licebit beta me togatorum.

27

Ingenium studiumque tibi moresque genusque
sunt equitis, fateor: cetera plebis habes.
Bis septena tibi non sint subsellia tanti,
ut sedeas uiso pallidus Oceano.

28

Vt bene loquatur sentiatque Mamercus,
efficere nullis, Aule, moribus possis:
pietate fratres Curuios licet uincas,
quiete Neruas, comitate Rusones,

probitate Macros, aequitate Mauricos,
oratione Regulos, iocis Paulos:
robiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsitan esse tu credas:
ego esse miserum credo, cui placet nemo.

29

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis:
"Formonsus septem, Marce, diebus eris."
Si non derides, si uerum, lux mea, narras,
edisti numquam, Gellia, tu leporem.

30

Varro, Sophocleo non infitiande cothurno
nec minus in Calabria suspiciende lyra,
differ opus nec te facundi scaena Catulli
detineat cultis aut elegia comis;
sed lege fumoso non aspernanda Decembri
carmina, mittuntur quae tibi mense suo:
commodius nisi forte tibi potiusque uidetur
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

31

Aspice quam placidis insultet turba iuuenis
et sua quam facilis pondera taurus amet.
Cornibus hic pendet summis, uagus ille per armos
currit et in toto uentilat arma boue.
At feritas immota riget: non esset harena
tutior et poterant fallere plana magis.
Nec trepidant gestus, sed de discrimine palmae
securus puer est sollicitumque pecus.

32

Quadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
non dedit uxori. "Cui dedit ergo?" Sibi.

33

Carpere causicus fertur mea carmina: qui sit
nescio. Si sciero, uae tibi, causicice.

34

Hanc tibi, Fronto pater, genetrix Flaccilla, puellam
oscula commendo deliciasque meas,

paruola ne nigras horrescat Erotion umbras
oraque Tartarei prodigiosa canis.
Impletura fuit sextae modo frigora brumae,
uixisset totidem ni minus illa dies.
Inter tam ueteres ludat lasciua patronos
et nomen blaeso garriat ore meum.
Mollia non rigidus caespes tegat ossa nec illi,
terra, grauis fueris: non fuit illa tibi.

35

Dum sibi redire de Patrensibus fundis
ducena clamat coccinatus Euclides
Corinthioque plura de suburbano
longumque pulchra stemma repetit a Leda
et suscitanti Leito reluctatur,
equiti superbo, nobili, lucupleti
cecidit repente magna de sinu clauis.
Numquam, Fabulle, nequior fuit clauis.

36

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello
dissimulat, quasi nil debeat: inposuit.

37

Puella senibus dulcior mihi cycnis,
agno Galaesi mollior Phalantini,
concha Lucrini delicatior stagni,
cui nec lapillos praeferas Erythraeos
nec modo politum pecudis Indicae dentem
niuesque primas liliumque non tactum;
quae crine uicit Baetici gregis uellus
Rhenique nodos aureamque nitelam;
fragrauit ore quod rosarium Paesti,
quod Atticarum prima mella cerarum,
quod sucinorum rapta de manu gleba;
cui comparatus indecens erat pauo,
inamabilis sciurus et frequens phoenix,
adhuc recenti tepet Erotion busto,
quam pessimorum lex amara fatorum
sexta peregit hieme, nec tamen tota,
nostros amores gaudiumque lususque.
Et esse tristem me meus uetat Paetus,
pectusque pulsans pariter et comam uellens:
"Deflere non te uernulae pudet mortem ?
Ego coniugem" inquit "extuli et tamen uiuo,
notam, superbam, nobilem, lucupletem."

Quid esse nostro fortius potest Paeto?
Ducentiens accepit, et tamen uiuit!

38

Calliodorus habet censum -- quis nescit? -- equestrem,
Sexte, sed et fratrem Calliodorus habet.
"Quadringenta seca" qui dicit suka merizei
uno credis equo posse sedere duos?
Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?
Non esset Pollux si tibi, Castor eras.
Vnus cum sitis, duo, Calliodore, sedebis?
surge: soloikismovn, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ladae: cum fratre sedere
non potes, alternis, Calliodore, sede.

39

Supremas tibi triciens in anno
signanti tabulas, Charine, misi
Hyblaeis madidas thymis placentas.
Defeci: miserere iam, Charine:
signa rarius, aut semel fac illud,
mentitur tua quod subinde tussis.
Excussi loculosque sacculumque:
Croeso diuitior licet fuissem,
Iro pauperior forem, Charine,
si conchem totiens meam comesses.

40

Pinxisti Venerem, colis, Artemidore, Mineruam:
et miraris opus displicuisse tuum?

41

Spadone cum sis euirator fluxo,
et concubino mollior Celaenaeo,
quem sectus ululat matris enthae Gallus,
theatra loqueris et gradus et edicta
trabeasque et Idus fibulasque censusque,
et pumicata pauperes manu monstras.
Sedere in equitum liceat an tibi scamnis
uidebo, Didyme: non licet maritorum.

42

Callidus effracta nummos fur auferet arca,
prosternet patrios impia flamma lares;

debitor usuram pariter sortemque negabit,
non reddet sterilis semina iacta seges;
dispensatorem fallax spoliabit amica,
mercibus extractas obruet unda rates.
Extra fortunam est quidquid donatur amicis:
quas dederis solas semper habebis opes.

43

Thais habet nigros, niueos Laecania dentes.
Quae ratio est? Emptos haec habet, illa suos.

44

Quid factum est, rogo, quid repente factum,
ad cenam mihi, Dento, quod uocanti -
quis credat? - quater ausus es negare?
Sed nec respicis et fugis sequentem,
quem thermis modo quaerere et theatris
et conclauius omnibus solebas.
Sic est, captus es unctiore mensa
et maior rapuit canem culina.
Iam te, sed cito, cognitum et relictum
cum fastidierit popina diues,
antiquae uenies ad ossa cenae.

45

Dicis formosam, dicis te, Bassa, puellam:
istud quae non est dicere, Bassa, solet.

46

Basia dum nolo nisi quae luctantia carpsi,
et placet ira mihi plus tua quam facies,
ut te saepe rogem, caedo, Diadumene, saepe:
consequor hoc, ut me nec timeas nec ames.

47

Numquam se cenasse domi Philo iurat, et hoc est:
non cenat, quotiens nemo uocauit eum.

48

Quid non cogit amor! Secuit nolente capillos
Encolpos domino, non prohibente tamen.
Permisit fleuitque Pudens: sic cessit habenis
audaci questus de Phaethonte pater;

talis raptus Hylas, talis deprensus Achilles
deposuit gaudens, matre dolente, comas.
Sed tu ne propera - breuibus ne crede capillis -
tardaue pro tanto munere, barba, ueni.

49

Vidissem modo forte cum sedentem
solum te, Labiene, tres putauit.
Caluae me numerus tuae fefellit:
sunt illinc tibi, sunt et hinc capilli
quales uel puerum decere possunt;
nudumst in medio caput nec ullus
in longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
tunc cum prandia misit Imperator:
cum panariolis tribus redisti.
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites censeo porticum Philippi:
si te uiderit Hercules, peristi.

50

Ceno domi quotiens, nisi te, Charopine, uocauit,
protinus ingentes sunt inimicitiae,
meque potes stricto medium transfigere ferro,
si nostrum sine te scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
inprobis nihil est hac, Charopine, gula.
Desine iam nostram, precor, obseruare culinam
atque aliquando meus det tibi uerba cocus.

51

Hic, qui libellis praegrauem gerit laeuam,
notariorum quem premit chorus leuis,
qui codicillis hinc et inde prolatis
epistolisque commodat grauem uultum
similis Catoni Tullioque Brutoque,
exprimere, Rufe, fidiculae licet cogant,
haue Latinum, chaire non potest Graecum.
Si fingere istud me putas, salutemus.

52

Quae mihi praestiteris meminisse semperque tenebo.
Cur igitur taceo, Postume? Tu loqueris.
Incipio quotiens alicui tua dona referre,
protinus exclamat: "Dixerat ipse mihi."

Non belle quaedam faciunt duo: sufficit unus
huic operi: si uis ut loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamuis ingentia, Postume, dona
auctoris pereunt garrulitate sui.

53

Colchida quid scribis, quid scribis, amice, Thyesten?
quo tibi uel Nioben, Basse, uel Andromachen?
Materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis
Deucalion uel, si non placet hic, Phaethon.

54

Extemporalis factus est meus rhetor:
Calpurnium non scripsit, et salutauit.

55

Dic mihi, quem portas, uolucrum regina? "Tonantem."
Nulla manu quare fulmina gestat? "Amat."
Quo calet igne deus? "Pueri." Cur mitis aperto
respicis ore Iouem? "De Ganymede loquor."

56

Cui tradas, Lupe, filium magistro
quaeris sollicitus diu rogasque.
Omnes grammaticosque rhetorasque
deuites moneo: nihil sit illi
cum libris Ciceronis aut Maronis;
famae Tutilium suae relinquat;
si uersus facit, abdicet poetam.
Artes discere uolt pecuniosas?
Fac discat citharoedus aut choraules;
si duri puer ingeni uidetur,
praeconem facias uel architectum.

57

Cum uoco te dominum, noli tibi, Cinna, placere:
saepe etiam seruum sic resaluto tuum.

58

Cras te uicturum, cras dicis, Postume, semper:
dic mihi, cras istud, Postume, quando uenit?
Quam longe cras istud! ubi est? aut unde petendum?
Numquid apud Parthos Armeniosque latet?

Iam cras istud habet Priami uel Nestoris annos.
Cras istud quanti, dic mihi, possit emi?
Cras uiues? Hodie iam uiuere, Postume, serum est:
ille sapit quisquis, Postume, uixit heri.

59

Quod non argentum, quod non tibi mittimus aurum,
hoc facimus causa, Stella diserte, tua.
Quisquis magna dedit, uoluit sibi magna remitti;
fictibus nostris exoneratus eris.

60

Adlatres licet usque nos et usque
et gannitibus improbis laccessas,
certum est hanc tibi pernegare famam,
olim petis, in meis libellis
qualiscumque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas, miser, necesse est.
Non derunt tamen hac in urbe forsitan
unus uel duo tresue quattuorue,
pellem rodere qui uelint caninam:
nos hac a scabie tenemus ungues.

61

Crispulus iste quis est, uxori semper adhaeret
qui, Mariane, tuae? Crispulus iste quis est?
Nescio quid dominae teneram qui garrit in aurem
et sellam cubito dexteriore premit?
Per cuius digitos currit leuis anulus omnis,
crura gerit nullo qui uiolata pilo?
Nil mihi respondes? "Vxoris res agit" inquis
"iste meae." Sane certus et asper homo est,
procuratorem uoltu qui praeferat ipso:
acrior hoc Chius non erit Aufidius.
O quam dignus eras alapis, Mariane, Latini:
te successurum credo ego Panniculo.
Res uxoris agit? Res ullas crispulus iste?
Res non uxoris, res agit iste tuas.

62

Iure tuo nostris maneat licet, hospes, in hortis,
si potes in nudo ponere membra solo,
aut si portatur tecum tibi magna supellex:
nam mea iam digitum sustulit hospitibus.

Nulla tegit fractos -- nec inanis -- culcita lectos,
putris et abrupta fascia reste iacet.
Sit tamen hospitium nobis commune duobus:
emi hortos; plus est: instrue tu; minus est.

63

"Quid sentis" inquis "de nostris, Marce, libellis?"
Sic me sollicitus, Pontice, saepe rogas.
Admiror, stupeo: nihil est perfectius illis,
ipse tuo cedit Regulus ingenio.
"Hoc sentis?" inquis "faciat tibi sic bene Caesar,
sic Capitolinus Iuppiter." Immo tibi.

64

Sextantes, Calliste, duos infunde Falerni,
tu super aestiuas, Alcime, solue niues;
pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo
lassenturque rosis tempora sutilibus.
Tam uicina iubent non uiuere Mausolea,
cum doceant ipsos posse perire deos.

65

Astra polumque dedit, quamuis obstante nouerca,
Alcidae Nemees terror et Arcas aper
et castigatum Libycae ceroma palaestrae
et grauis in Siculo puluere fusus Eryx,
siluarumque tremor, tacita qui fraude solebat
ducere non rectas Cacus in antra boues.
Ista tuae, Caesar, quota pars spectatur harenae?
Dat maiora nouus proelia mane dies.
Quot grauiora cadunt Nemeaeo pondera monstro!
quot tua Maenaios conlocat hasta sues!
Reddatur si pugna triplex pastoris Hiberi,
est tibi qui possit uincere Geryonen.
Saepe licet Graiae numeretur belua Lernaee,
inproba Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis caelum tantis, Auguste, dederunt
Alcidae cito di, sed tibi sero dabunt.

66

Saepe salutatus numquam prior ipse salutas:
sic eris Aeternum, Pontiliane, Vale.

67

Hibernos peterent solito cum more recessus
Atthides, in nidis una remansit auis.
Deprendere nefas ad tempora uerna reuersae
et profugam uolucres diripuere suae.
Sero dedit poenas: discerpi noxia mater
debuerat, sed tunc cum lacerauit Ityn.

68

Arctoa de gente comam tibi, Lesbia, misi,
ut scires quanto sit tua flaua magis.

69

Antoni Phario nihil obiecture Pothino
et leuius tabula quam Cicerone nocens,
quid gladium demens Romana stringis in ora?
hoc admisisset nec Catilina nefas.
Impius infando miles corrumpitur auro,
et tantis opibus uox tacet una tibi.
Quid prosunt sacrae pretiosa silentia linguae?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

70

Infusum sibi nuper a patrono
plenum, Maxime, centiens Syrius
in sellariolis uagus popinis
circa balnea quattuor pergit.
O quanta est gula, centiens comesse!
Quanto maior adhuc, nec accubare!

71

Vmida qua gelidas summittit Trebula ualles
et uiridis cancri mensibus alget ager,
rura Cleonaeo numquam temerata leone
et domus Aeolio semper amica Noto
te, Faustine, uocant: longas his exige messes
collibus; hibernum iam tibi Tibur erit.

72

Qui potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
ille potest Semelen dicere, Rufe, patrem.

73

Non donem tibi cur meos libellos
oranti totiens et exigenti
miraris, Theodore? Magna causa est:
dones tu mihi ne tuos libellos.

74

Pompeios iuuenes Asia atque Europa, sed ipsum
terra tegit Libyes, si tamen ulla tegit.
Quid mirum toto si spargitur orbe? Iacere
uno non poterat tanta ruina loco.

75

Quae legis causa nupsit tibi Laelia, Quinte,
uxorem potes hanc dicere legitimam.

76

Profecit poto Mithridates saepe ueneno
toxica ne possent saeua nocere sibi.
Tu quoque cauisti cenando tam male semper
ne posses umquam, Cinna, perire fame.

77

Narratur belle quidam dixisse, Marulle,
qui te ferre oleum dixit in auricula.

78

Si tristi domicenio laboras,
Torani, potes esurire mecum.
Non derunt tibi, si soles propinein,
uiles Cappadocae grauesque porri,
diuisis cybium latebit ouis.
Ponetur digitus tenendus unctis
nigra coliculus uirens patella,
algentem modo qui reliquit hortum,
et pulsem niueam premens botellus,
et pallens faba cum rubente lardo.
Mensae munera si uoles secundae,
marcentes tibi porrigentur uuae
et nomen pira quae ferunt Syrorum,
et quas docta Neapolis creauit,
lento castanae uapore tostae:
uinum tu facies bonum bibendo.

Post haec omnia forte si mouebit
Bacchus quam solet esuritionem,
succurrent tibi nobiles oliuae,
Piceni modo quas tulere rami,
et feruens cicer et tepens lupinus.
Parua est cenula--quis potest negare?--
Sed finges nihil audiesue fictum
et uoltu placidus tuo recumbes;
nec crassum dominus leget uolumen
nec de Gadibus improbis puellae
uibrabunt sine fine prurientes
lasciuos docili tremore lumbos;
sed quod nec graue sit nec infacetum,
parui tibia Condylī sonabit.
Haec est cenula. Claudiam sequeris.
Quam nobis cupis esse tu priorem?

79

Vndecies una surrexti, Zoile, cena,
et mutata tibi est synthesis undecies,
sudor inhaereret madida ne ueste retentus
et laxam tenuis laederet aura cutem.
Quare ego non sudo, qui tecum, Zoile, ceno?
Frigus enim magnum synthesis una facit.

80

Non totam mihi, si uacabis, horam
dones et licet inputes, Seuere,
dum nostras legis exigisque nugas.
"Durum est perdere ferias": rogamus
iacturam patiaris hanc ferasque.
Quod si legeris ista cum deserto
--sed numquid sumus improbi?-- Secundo,
plus multo tibi debiturus hic est
quam debet domino suo libellus.
Nam securus erit, nec inquieta
lassi marmora Sisyphi uidebit,
quem censoria cum meo Seuero
docti lima momorderit Secundi.

81

Semper pauper eris, si pauper es, Aemiliane:
dantur opes nullis nunc nisi diuitibus.

82

Quid promittebas mihi milia, Gaure, ducenta,
si dare non poteris milia, Gaure, decem?
An potes et non uis? Rogo, non est turpius istud?
I, tibi dispereas, Gaure: pusillus homo es.

83

Insequeris, fugio; fugis, insequor. Haec mihi mens est:
uelle tuum nolo, Dindyme, nolle uolo.

84

Iam tristis nucibus puer relictis
clamoso reuocatur a magistro,
et blando male proditus fritillo,
arcana modo raptus e popina,
aedilem rogat udus aleator.
Saturnalia transiere tota,
nec munuscula parua nec minora
misisti mihi, Galla, quam solebas.
Sane sic abeat meus December:
scis certe, puto, uestra iam uenire
Saturnalia, Martias Kalendas;
tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

Liber VI

1

Sextus mittitur hic tibi libellus,
in primis mihi care Martialis:
quem si terseris aure diligenti,
audebit minus anxius tremensque
magnas Caesaris in manus uenire.

2

Lusus erat sacrae conubia taedae,
lusus et immeritos exsecuisse mares.
Vltraque tu prohibes, Caesar, populisque futuris
succurris, nasci quos sine fraude iubes.
Nec spado iam nec moechus erit te praeside quisquam:
at prius--o mores--et spado moechus erat.

3

Nascere Dardanio promissum nomen Iulo
uera deum suboles; nascere, magne puer,
cui pater aeternas post saecula tradat habenas,
quique regas orbem cum seniore senex.
Ipsa tibi niueo trahet aurea pollice fila
et totam Phrixi Iulia nebit ouem.

4

Censor maxime principumque princeps,
cum tot iam tibi debeat triumphos,
tot nascentia templa, tot renata,
tot spectacula, tot deos, tot urbes,
plus debet tibi Roma quod pudica est.

5

Rustica mercatus multis sum praedia nummis;
mutua des centum, Caeciliane, rogo.
Nil mihi respondes? Tacitum te dicere credo
"Non reddes": ideo, Caeciliane, rogo.

6

Comoedi tres sunt, sed amat tua Paula, Luperce,
quattuor: et cwfovn Paula provswpon amat.

7

Iulia lex populis ex quo, Faustine, renata est
atque intrare domos iussa Pudicitia est,
aut minus aut certe non plus tricesima lux est,
et nubit decimo iam Telesilla uiro.
Quae nubit totiens, non nubit: adultera lege est.
Offendor moecha simpliciore minus.

8

Praetores duo, quattuor tribuni,
septem causidici, decem poetae
cuiusdam modo nuptias petebant
a quodam sene. Non moratus ille
praeconi dedit Eulogo puellam.
Dic, numquid fatue, Seuere, fecit?

9

In Pompeiano dormis, Laeuine, teatro:
et quereris si te suscitatur Oceanus?

10

Pauca Iouem nuper cum milia forte rogarem,
"Ille dabit" dixit "qui mihi templa dedit."
Templa quidem dedit ille Ioui, sed milia nobis
nulla dedit: pudet, ah, pauca rogasse Iouem.
At quam non tetricus, quam nulla nubilis ira,
quam placido nostras legerat ore preces!
Talis supplicibus tribuit diademata Dacis
et Capitolinas itque reditque uias.
Dic precor, o nostri dic conscia uirgo Tonantis,
si negat hoc uultu, quo solet ergo dare?
Sic ego: sic breuiter posita mihi Gorgone Pallas:
"Quae nondum data sunt, stulte, negata putas?"

11

Quod non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes
miraris? Pylades, Marce, bibebat idem,
nec melior panis turdusue dabatur Orestae,
sed par atque eadem cena duobus erat.
Tu Lucrina uoras, me pascit aquosa peloris:
non minus ingenua est et mihi, Marce, gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia uestit:
uis te purpureum, Marce, sagatus amem?

Vt praestem Pyladen, aliquis mihi praestet Oresten.
Hoc non fit uerbis, Marce: ut ameris, ama.

12

Iurat capillos esse, quos emit, suos
Fabulla: numquid illa, Paule, peierat?

13

Quis te Phidiaco formatam, Iulia, caelo,
uel quis Palladiae non putet artis opus?
Candida non tacita respondet imagine lygdos
et placido fulget uiuus in ore decor.
Ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo,
quem rapuit collo, parue Cupido, tuo.
Vt Martis reuocetur amor summique Tonantis,
a te Iuno petat ceston et ipsa Venus.

14

Versus scribere posse te disertos
adfirmas, Laberi: quid ergo non uis?
Versus scribere qui potest disertos,
conscribat, Laberi: uirum putabo.

15

Dum Phaethontea formica uagatur in umbra,
implicuit tenuem sucina gutta feram.
Sic modo quae fuerat uita contempta manente,
funeribus facta est nunc pretiosa suis.

16

Tu qui pene uiros terres et falce cinaedos,
iugera sepositi pauca tuere soli.
Sic tua non intrent uetuli pomaria fures,
sed puer et longis pulchra puella comis.

17

Cinnam, Cinname, te iubes uocari:
non est hic, rogo, Cinna, barbarismus?
Tu si Furius ante dictus esses,
Fur ista ratione dicereris.

18

Sancta Salonini terris requiescit Hiberis,
qua melior Stygias non uidet umbra domos.
Sed lugere nefas: nam qui te, Prisce, reliquit,
uiuuit qua uoluit uiuere parte magis.

19

Non de ui neque caede nec ueneno,
sed lis est mihi de tribus capellis:
uicini queror has abesse furto.
Hoc iudex sibi postulat probari:
tu Cannas Mithridaticumque bellum
et periuria Punici furoris
et Sullas Mariosque Muciosque
magna uoce sonas manuque tota.
Iam dic, Postume, de tribus capellis.

20

Mutua te centum sestertia, Phoebe, rogauit,
cum mihi dixisses "Exigis ergo nihil?"
Inquiris, dubitas, cunctaris meque diebus
teque decem crucias: iam rogo, Phoebe, nega.

21

Perpetuam Stella dum iungit Ianthida uati
laeta Venus, dixit "Plus dare non potui."
Haec coram domina; sed nequius illud in aurem:
"Tu ne quid pecces, exitiose, uide.
Saepe ego lasciuom Martem furibunda cecidi,
legitimos esset cum uagus ante toros;
sed postquam meus est, nulla me paelice laesit:
tam frugi Iuno uellet habere uirum."
Dixit et arcano percussit pectora loro.
Plaga iuuat: sed tu iam, dea, caede duos.

22

Quod nubis, Proculina, concubino
et, moechum modo, nunc facis maritum,
ne lex Iulia te notare possit:
non nubis, Proculina, sed fateris.

23

Stare iubes semper nostrum tibi, Lesbia, penem:

crede mihi, non est mentula quod digitus.
Tu licet et manibus blandis et uocibus instes,
te contra facies imperiosa tua est.

24

Nil lasciuius est Charisiano:
Saturnalibus ambulat togatus.

25

Marcelline, boni suboles sincera parentis,
horrida Parrhasio quem tegit ursa iugo,
ille uetus pro te patriusque quid optet amicus
accipe et haec memori pectore uota tene:
causa sit ut uirtus nec te temerarius ardor
in medios enses saeuaque tela ferat.
Bella uellint Martemque ferum rationis egentes,
tu potes et patris miles et esse ducis.

26

Periclitatur capite Sotades noster.
Reum putatis esse Sotaden? Non est.
Arrigere desit posse Sotades: lingit.

27

Bis uicine Nepos--nam tu quoque proxima Florae
incolis et ueteres tu quoque Ficelias "
est tibi, quae patria signatur imagine uoltus,
testis maternae nata pudicitiae.
Tu tamen annoso nimium ne parce Falerno,
et potius plenos aere relinque cados.
Sit pia, sit locuples, sed potet filia mustum:
amphora cum domina nunc noua fiet anus.
Caecuba non solos uindemia nutriat orbos:
possunt et patres uiuere, crede mihi.

28

Libertus Melioris ille notus,
tota qui cecidit dolente Roma,
cari deliciae breues patroni,
hoc sub marmore Glaucias humatus
iuncto Flaminiae iacet sepulcro:
castus moribus, integer pudore,
uelox ingenio, decore felix.
Bis senis modo messibus peractis

uix unum puer adplicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas, uiator.

29

Non de plebe domus nec auarae uerna catastae,
sed domini sancto dignus amore puer,
munera cum posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus iam Melioris erat.
Moribus hoc formaeque datum: quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Inmodicis breuis est aetas et rara senectus.
Quidquid amas, cupias non placuisse nimis.

30

Sex sestertia si statim dedisses,
cum dixti mihi "Sume, tolle, dono,"
deberem tibi, Paete, pro ducentis.
At nunc cum dederis diu moratus,
post septem, puto, uel nouem Kalendas,
uis dicam tibi ueriores ueris?
Sex sestertia, Paete, perdidisti.

31

Vxorem, Charideme, tuam scis ipse sinisque
a medico futui: uis sine febre mori.

32

Cum dubitaret adhuc belli ciuilis Enyo
forsitan et posset uincere mollis Otho,
damnauit multo staturum sanguine Martem
et fodit certa pectora tota manu.
Sit Cato, dum uiuit, sane uel Caesare maior:
dum moritur, numquid maior Othone fuit?

33

Nil miserabilius, Matho, pedicone Sabello
uidisti, quo nil laetius ante fuit.
Furta, fugae, mortes seruorum, incendia, luctus
adfligunt hominem, iam miser et futuit.

34

Basia da nobis, Diadumene, pressa. "Quot?" inquis.
Oceani fluctus me numerare iubet

et maris Aegaei sparsas per litora conchas
et quae Cecropio monte uagantur apes,
quaeque sonant pleno uocesque manusque teatro
cum populus subiti Caesaris ora uidet.
Nolo quot arguto dedit exorata Catullo
Lesbia: pauca cupit qui numerare potest.

35

Septem clepsydras magna tibi uoce petenti
arbiter inuitus, Caeciliane, dedit.
At tu multa diu dicis uitreisque tepentem
ampullis potas semisupinus aquam.
Vt tandem saties uocemque sitimque, rogamus
iam de clepsydra, Caeciliane, bibas.

36

Mentula tam magna est quantus tibi, Papyle, nasus,
ut possis, quotiens arrigis, olfacere.

37

Secti podicis usque ad umbilicum
nullas relliquias habet Charinus,
et prurit tamen usque ad umbilicum.
O quanta scabie miser laborat!
Culum non habet, est tamen cinaedus.

38

Aspicias ut paruus nec adhuc trieteride plena
Regulus auditum laudet et ipse patrem?
Maternosque sinus uiso genitore relinquat
et patrias laudes sentiat esse suas?
Iam clamor centumque uiri densumque corona
uolgus et infanti Iulia tecta placent.
Acris equi suboles magno sic puluere gaudet,
sic uitulus molli proelia fronte cupit.
Di, seruate, precor, matri sua uota patrique,
audiat ut natum Regulus, illa duos.

39

Pater ex Marulla, Cinna, factus es septem
non liberorum: namque nec tuus quisquam
nec est amici filiusue uicini,
sed in grabatis tegetibusque concepti
materna produnt capitibus suis furta.

Hic qui retorto crine Maurus incedit
subolem fatetur esse se coci Santrae;
at ille sima nare, turgidis labris
ipsa est imago Pannychi palaestritae.
Pistores esse tertium quis ignorat,
quicumque lippum nouit et uidet Damam?
Quartus cinaeda fronte, candido uoltu
ex concubino natus est tibi Lygdo:
percide, si uis, filium: nefas non est.
Hunc uero acuto capite et auribus longis,
quae sic mouentur ut solent asellorum,
quis morionis filium negat Cyrtae?
Duae sorores, illa nigra et haec rufa,
Croti choraulae uilicique sunt Carpi.
Iam Niobidarum grex tibi foret plenus
si spado Coresus Dindymusque non esset.

40

Femina praeferrī potuit tibi nulla, Lycori:
praeferrī Glycerae femina nulla potest.
Haec erit hoc quod tu: tu non potes esse quod haec est.
Tempora quid faciunt! Hanc uolo, te uolui.

41

Qui recitat lana fauces et colla reuinctus,
hic se posse loqui, posse tacere negat.

42

Etrusci nisi thermulis lauaris,
inlotus morieris, Oppiane.
Nullae sic tibi blandientur undae,
non fontes Aponi rudes puellis,
non mollis Sinuessa feruidique
fluctus Passeris aut superbus Anxur,
non Phoebi uada principesque Baiae.
Nusquam tam nitidum uacat serenum:
lux ipsa est ibi longior, diesque
nullo tardius a loco recedit.
Illic Taygeti uirent metalla
et certant uario decore saxa,
quae Phryx et Libys altius cecidit.
Siccos pinguis onyx anhelat aestus
et flamma tenui calent ophitae:
ritus si placeant tibi Laconum,
contentus potes arido uapore
cruda Virgine Marciaue mergi;

quae tam candida, tam serena lucet
ut nullas ibi suspiceris undas
et credas uacuam nitere lygdon.
Non adtendis et aure me supina
iam dudum quasi neglegenter audis:
inlotus morieris, Oppiane.

43

Dum tibi felices indulgent, Castrice, Baiae
canaque sulphureis nympha natatur aquis,
me Nomentani confirmant otia ruris
et casa iugeribus non onerosa suis.
Hoc mihi Baiani soles mollisque Lucrinus,
hoc uestrae mihi sunt, Castrice, diuitiae.
Quondam laudatas quocumque libebat ad undas
currere nec longas pertimuisse uias,
nunc urbis uicina iuuant facilesque recessus,
et satis est pigro si licet esse mihi.

44

Festiuè credis te, Calliodore, iocari
et solum multo permaduisse sale.
Omnibus adrides, dicteria dicis in omnis;
sic te coniuuam posse placere putas.
At si ego non belle, sed uere dixero quiddam,
nemo propinabit, Calliodore, tibi.

45

Lusistis, satis est: lasciui nubite cunni:
permissa est uobis non nisi casta Venus.
Haec est casta Venus? Nubit Laetoria Lygdo:
turpius uxor erit quam modo moecha fuit.

46

Vapulat adsiduo ueneti quadriga flagello
nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

47

Nympha, mei Stellae quae fonte domestica puro
laberis et domini gemmea tecta subis,
siue Numae coniunx Triuiae te misit ab antris
siue Camenarum de grege nona uenis:
exoluit uotis hac se tibi uirgine porca
Marcus, furtiuam quod bibit, aeger, aquam.

Tu contenta meo iam crimine gaudia fontis
da secura tui: sit mihi sana sitis.

48

Quod tam grande sophos clamat tibi turba togata,
non tu, Pomponi, cena diserta tua est.

49

Non sum de fragili dolatus ulmo,
nec quae stat rigida supina uena
de ligno mihi quolibet columna est,
sed uiua generata de cupressu:
quae nec saecula centiens peracta
nec longae cariem timet senectae.
Hanc tu, quisquis es o malus, timeto:
nam si uel minimos manu rapaci
hoc de palmite laeseris racemos,
nascetur, licet hoc uelis negare,
inserta tibi ficus a cupressu.

50

Cum coleret pueros pauper Telesinus amicus,
errabat gelida sordidus in togula:
obscenos ex quo coepit curare cinaedos,
argentum, mensas, praedia solus emit.
Vis fieri diues, Bitynice? Conscius esto.
Nil tibi uel minimum basia pura dabunt.

51

Quod conuiuaris sine me tam saepe, Luperce,
inueni noceam qua ratione tibi.
Irascor: licet usque uoces mittasque rogesque "
"Quid facies?" inquis. Quid faciam? Veniam.

52

Hoc iacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura dolorque sui,
nix tangente uagos ferro resecare capillos
doctus et hirsutas excoluisse genas.
Sis licet, ut debes, tellus, placata leuisque,
artificis leuior non potes esse manu.

53

Lotus nobiscum est, hilaris cenauit, et idem
inuentus mane est mortuus Andragoras.
Tam subitae mortis causam, Faustine, requiris?
in somnis medicum uiderat Hermocraten.

54

Tantos et tantas si dicere Sextilianum,
Aule, uetes, iunget uix tria uerba miser.
"Quid sibi uult?" inquis. Dicam quid suspicer esse:
tantos et tantas Sextilianus amat.

55

Quod semper casiaque cinnamoque
et nido niger alitis superbae
fragras plumbea Nicerotiana,
rides nos, Coracine, nil olentis,
malo quam bene olere nil olere.

56

Quod tibi crura rigent saetis et pectora uillis,
uerba putas famae te, Charideme, dare.
Extirpa, mihi crede, pilos de corpore toto
teque pilare tuas testificare natis.
"Quae ratio est?" inquis. Scis multos dicere multa:
fac pedicari te, Charideme, putent.

57

Mentiris fictos unguento, Phoebe, capillos
et tegitur pictis sordida calua comis.
Tonsorem capiti non est adhibere necesse:
radere te melius spongea, Phoebe, potest.

58

Cernere Parrhasios dum te iuuat, Aule, triones
comminus et Getici sidera pigra poli,
o quam paene tibi Stygias ego raptus ad undas
Elysiae uidi nubila fusca plagae!
Quamuis lassa tuos quaerebant lumina uoltus
atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificae ducunt non pulla sorores
stamina nec surdos uox habet ista deos,
sospite me sospes Latias reueheris ad urbes

et referes pili praemia clarus eques.

59

Et dolet et queritur sibi non contingere frigus
propter sescentas Baccara gausapinas,
optat et obscuras luces uentosque niuesque,
odit et hibernos, si tepuere, dies.
Quid fecere mali nostrae tibi, saeue, lacernae
tollere de scapulis quas leuis aura potest?
Quanto simplicius, quanto est humanius illud,
mense uel Augusto sumere gausapinas!

60

Laudat, amat, cantat nostros mea Roma libellos,
meque sinus omnes, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.
Hoc uolo: nunc nobis carmina nostra placent.

61

Rem factam Pompullus habet, Faustine: legetur
et nomen toto sparget in orbe suum.
"Sic leue flauorum ualeat genus Vsiporum
quisquis et Ausonium non amat imperium."
Ingeniosa tamen Pompulli scripta feruntur.
"Sed famae non est hoc, mihi crede, satis:
quam multi tineas pascunt blattasque diserti
et redimunt soli carmina docta coci!
Nescio quid plus est, quod donat saecula chartis:
uicturus genium debet habere liber."

62

Amisit pater unicum Salanus
cessas munera mittere, Oppiane?
Heu crudele nefas malaeque Parcae!
Cuius uulturis hoc erit cadauer?

63

Scis te captare, scis hunc qui captat, auarum,
et scis qui captat quid, Mariane, uelit.
Tu tamen hunc tabulis heredem, stulte, supremis
scribis et esse tuo uis, furiose, loco.
"Munera magna tamen misit." Sed misit in hamo;
et piscatorem piscis amare potest?
Hicine deflebit uero tua fata dolore?

Si cupis, ut ploret, des, Mariane, nihil.

64

Cum sis nec rigida Fabiorum gente creatus
nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
hirsuta peperit rubicunda sub ilice coniunx,
sed patris ad speculum tonsi matrisque togatae
filius, et possit sponsam te sponsa uocare:
emendare meos, quos nouit fama, libellos
et tibi permittis felicitis carpere nugas,
has, inquam, nugas, quibus aurem aduertere totam
non aspernantur proceres urbisque forique
quas et perpetui dignantur scrinia Sili
et repetit totiens facundo Regulus ore,
quique uidet propius magni certamina Circi
laudat Auentinae uicinus Sura Dianae,
ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
non dedignatur bis terque reuoluere Caesar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minerua
acrius et tenues finxerunt pectus Athenae.
Ne ualeam, si non multo sapit altius illud,
quod cum panticibus laxis et cum pede grandi
et rubro pulmone uetus nasisque timendum
omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes praeterea, quos nullus nouerit, in me
scribere uersiculos miseris et perdere chartas.
At si quid nostrae tibi bilis inusserit ardor,
uiuere et haerebit totoque legetur in orbe,
stigmata nec uafra delebit Cinnamus arte.
Sed miserere tui, rabido nec perditus ore
fumantem nasum uiui temptaueris ursi.
Sit placidus licet et lambat digitosque manusque,
si dolor et bilis, si iusta coegerit ira,
ursus erit: uacua dentes in pelle fatiges
et tacitam quaeras, quam possis rodere, carnem.

65

"Hexametris epigramma facis" scio dicere Tuccam.

Tucca, solet fieri, denique, Tucca, licet.

"Sed tamen hoc longum est." Solet hoc quoque, Tucca, licetque:

si breuiora probas, disticha sola legas.

Conueniat nobis ut fas epigrammata longa

sit transire tibi, scribere, Tucca, mihi.

66

Famae non nimium bonae puellam,

quales in media sedent Suburra,
uendebat modo praeco Gellianus.
Paruo cum pretio diu liceret,
dum puram cupit adprobare cunctis,
adtraxit prope se manu negantem
et bis terque quaterque basiauit.
Quid profecerit osculo requiris?
Sescentos modo qui dabat negauit.

67

Cur tantum eunuchos habeat tua Caelia, quaeris,
Pannyche? Volt futui Caelia nec parere.

68

Flete nefas uestrum sed toto flete Lucrino,
Naides, et luctus sentiat ipsa Thetis.
Inter Baianas raptus puer occidit undas
Eutychos ille, tuum, Castrice, dulce latus.
Hic tibi curarum socius blandumque leuamen,
hic amor, hic nostri uatis Alexis erat.
Numquid te uitreis nudum lasciua sub undis
uidit et Alcidae nympha remisit Hylan?
An dea femineum iam neglegit Hermaphroditum
amplexu teneri sollicita uiri?
Quidquid id est, subitae quaecumque est causa rapinae,
sit, precor, et tellus mitis et unda tibi.

69

Non miror quod potat aquam tua Bassa, Catulle:
miror quod Bassae filia potet aquam.

70

Sexagesima, Marciane, messis
acta est et, puto, iam secunda Cottae
nec se taedia lectuli calentis
expertum meminit die uel uno.
Ostendit digitum, sed inpudicum,
Alconti Dasioque Symmachoque.
At nostri bene computentur anni
et quantum tetricae tulere febres
aut languor grauis aut mali dolores
a uita meliore separetur:
infantes sumus et senes uidemur.
Aetatem Priamique Nestorisque
longam qui putat esse, Marciane,

multum decipiturque falliturque.
Non est uiuere, sed ualere uita est.

71

Edere lasciuos ad Baetica crumata gestus
et Gaditanis ludere docta modis,
tendere quae tremulum Pelian Hecubaeque maritum
posset ad Hectoreos sollicitare rogos,
urit et excruciat dominum Telethusa priorem:
uendidit ancillam, nunc redimit dominam.

72

Fur notae nimium rapacitatis
compilare Cilix uolebat hortum,
ingenti sed erat, Fabulle, in horto
praeter marmoreum nihil Priapum.
Dum non uolt uacua manu redire,
ipsum subripuit Cilix Priapum.

73

Non rudis indocta fecit me falce colonus:
dispensatoris nobile cernis opus.
Nam Caeretani cultor ditissimus agri
hos Hilarus colles et iuga laeta tenet.
Aspice quam certo uidear non ligneus ore
nec deuota focis inguinis arma geram,
sed mihi perpetua numquam moritura cupresso
Phidiaca rigeat mentula digna manu.
Vicini, moneo, sanctum celebrate Priapum
et bis septenis parcite iugeribus.

74

Medio recumbit imus ille qui lecto,
caluam trifilem semitatus unguento,
foditque tonsit ora laxa lentiscis,
mentitur, Aefulane: non habet dentes.

75

Cum mittis turdumue mihi quadramue placentae,
siue femur leporis siue quid his simile est,
buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
Has ego non mittam, Pontia, sed nec edam.

76

Ille sacri lateris custos Martisque togati,
credita cui summi castra fuere ducis,
hic situs est Fuscus. Licet hoc, Fortuna, fateri:
non timet hostilis iam lapis iste minas;
grande iugum domita Dacus ceruice recepit
et famulum uictrix possidet umbra nemus.

77

Cum sis tam pauper quam nec miserabilis Iros,
tam iuuenis quam nec Parthenopaeus erat,
tam fortis quam nec cum uinceret Artemidorus,
quid te Cappadocum sex onus esse iuuat?
Rideris multoque magis traduceris, Afer,
quam nudus medio si spatiere foro.
Non aliter monstratur Atlans cum compare ginno
quaeque uehit similem belua nigra Libyn.
Inuidiosa tibi quam sit lectica requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

78

Potor nobilis, Aule, lumine uno
luscus Phryx erat alteroque lippus.
Huic Heras medicus "Bibas caueto:
uinum si biberis, nihil uidebis."
Ridens Phryx oculo "Valebis" inquit.
Misceri sibi protinus deunces,
sed crebros iubet. Exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit uenenum.

79

Tristis es et felix. Sciat hoc Fortuna caueto:
ingratum dicet te, Lupe, si scierit.

80

Vt noua dona tibi, Caesar, Nilotica tellus
miserat hibernas ambitiosa rosas.
Nauita derisit Pharios Memphiticus hortos,
urbis ut intrauit limina prima tuae:
tantus ueris honos et odora gratia Florae
tantaque Paestani gloria ruris erat;
sic, quacumque uagus gressumque oculosque ferebat,
tonsilibus sertis omne rubebat iter.
At tu Romanae iussus iam cedere brumae

mitte tuas messes, accipe, Nile, rosas.

81

Iratus tamquam populo, Charideme, lauaris:
inguina sic toto subluis in solio.
nec caput hic uellem sic te, Charideme, lauare.
Et caput ecce lauas: inguina malo laues.

82

Quidam me modo, Rufe, diligenter
inspectum, uelut emptor aut lanista,
cum uoltu digitoque subnotasset,
"Tune es, tune" ait "ille Martialis,
cuius nequitias iocosque nouit
aurem qui modo non habet Batauam?"
Subrisi modice, leuique nutu
me quem dixerat esse non negaui.
"Cur ergo" inquit "habes malas lacernas?"
Respondi: "quia sum malus poeta."
Hoc ne saepius accidat poetae,
mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

83

Quantum sollicito fortuna parentis Etrusco,
tantum, summe ducum, debet uterque tibi.
Nam tu missa tua reuocasti fulmina dextra:
hos cuperem mores ignibus esse Iouis;
si tua sit summo, Caesar, natura Tonanti,
utetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrumque tui testatur Etruscus,
esse quod et comiti contigit et reduci.

84

Octaphoro sanus portatur, Auite, Philippus.
Hunc tu si sanum credis, Auite, furis.

85

Editur en sextus sine te mihi, Rufe Camoni,
nec te lectorem sperat, amice, liber:
impia Cappadocum tellus et numine laeua
uisa tibi cineres reddit et ossa patri.
Funde tuo lacrimas orbata Bononia Rufo,
et resonet tota planctus in Aemilia:
heu qualis pietas, heu quam breuis occidit aetas!

uiderat Alphei praemia quinta modo.
Pectore tu memori nostros euoluere lusus,
tu solitus totos, Rufe, tenere iocos,
accipe cum fletu maesti breue carmen amici
atque haec absentis tura fuisse puta.

86

Setinum dominaeque niues densique trientes,
quando ego uos medico non prohibente bibam?
Stultus et ingratus nec tanto munere dignus
qui mauult heres diuitis esse Midae.
Possideat Libycas messis Hermumque Tagumque,
et potet caldam, qui mihi liuet, aquam.

87

Di tibi dent et tu, Caesar, quaecumque mereris:
di mihi dent et tu quae uolo, si merui.

88

Mane salutaui uero te nomine casu
nec dixi dominum, Caeciliane, meum.
Quanta libertas constet mihi tanta requiris?
Centum quadrantes abstuli illa mihi.

89

Cum peteret seram media iam nocte matellam
arguto madidus pollice Panaretus,
Spoletina data est, sed quam siccauerat ipse,
nec fuerat soli tota lagona satis.
Ille fide summa testae sua uina remensus
reddidit oenophori pondera plena sui.
Miraris, quantum biberat, cepisse lagonam?
Desine mirari, Rufe: merum biberat.

90

Moechum Gellia non habet nisi unum.
Turpe est hoc magis: uxor est duorum.

91

Sancta ducis summi prohibet censura uetatque
moechari. Gaude, Zoile, non futuis.

92

Caelatus tibi cum sit, Anniane,
serpens in patera Myronos arte,
Vaticana bibis: bibis uenenum.

93

Tam male Thais olet quam non fullonis auari
testa uetus media, sed modo fracta uia,
non ab amore recens hircus, non ora leonis,
non detracta cani transtiberina cutis,
pullus abortiuo nec cum putrescit in ouo,
amphora corrupto nec uitata garo.
Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
deposita quotiens balnea ueste petit,
psilothro uiret aut acida latet oblita creta
aut tegitur pingui terque quaterque faba.
Cum bene se tutam per fraudes mille putauit,
omnia cum fecit, Thaida Thais olet.

94

Ponatur semper chrysendeta Calpetano
siue foris seu cum cenat in urbe domi.
Sic etiam in stabulo semper, sic cenat in agro.
Non habet ergo aliud? Non habet immo suum.

Liber VII

1

Accipe belligerae crudum thoraca Mineruae,
ipsa Medusaeae quem timet ira comae.
Dum uacat, haec, Caesar, poterit lorica uocari:
pectore cum sacro sederit, aegis erit.

2

Inuia Sarmaticis domini lorica sagittis
et Martis Getico tergore fida magis,
quam uel ad Aetolae securam cuspidis ictus
texuit innumeri lubricus unguis apri,
felix sorte tua, sacrum cui tangere pectus
fas erit et nostri mente calere dei.
I comes et magnos inlaesa merere triumphos
palmataeque ducem, sed cito, redde togae.

3

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

4

Esset, Castrice, cum mali coloris,
uersus scribere coepit Oppianus.

5

Si desiderium, Caesar, populique patrumque
respicis et Latiae gaudia uera togae,
redde deum uotis poscentibus. Inuidet hosti
Roma suo, ueniat laurea multa licet:
terrarum dominum propius uidet ille tuoque
terretur uultu barbarus et fruitur.

6

Ecquid Hyperboreis ad nos conuersus ab oris
Ausonias Caesar iam parat ire uias?
Certus abest auctor, sed uox hoc nuntiat omnis:
credo tibi, uerum dicere, Fama, soles.
Publica uictrices testantur gaudia chartae,
Martia laurigeram cuspidem pila uident.

Rursus, io, magnos clamat tibi Roma triumphos,
inuictusque tua, Caesar, in urbe sonas.
Sed iam laetitiae quo sit fiducia maior,
Sarmaticae laurus nuntius ipse ueni.

7

Hiberna quamuis Arctos et rudis Peuce
et unguarum pulsibus calens Hister
fractus cornu iam ter inprobo Rhenus
teneat domantem regna perfidae gentis
te, summe mundi rector et parens orbis:
abesse nostris non tamen potes uotis.
Illic et oculis et animis sumus, Caesar,
adeoque mentes omnium tenes unus
ut ipsa magni turba nesciat Circi
utrumque currat Passerinus an Tigris.

8

Nunc hilares, si quando mihi, nunc ludite, Musae:
uictor ab Odrysio redditur orbe deus.
Certa facis populi tu primus uota, December:
iam licet ingenti dicere uoce "Venit!"
felix sorte tua! Poteras non cedere Iano,
gaudia si nobis quae dabit ille dares.
Festa coronatus ludet conuicia miles,
inter laurigeros cum comes ibit equos.
Fas audire iocos leuioraque carmina, Caesar,
et tibi, si lusus ipse triumphus amat.

9

Cum sexaginta numeret Cascellius annos,
ingeniosus homo est: quando disertus erit?

10

Pedicatur Eros, fellat Linus: Ole, quid ad te
de cute quid faciant ille uel ille sua?
Centenis futuit Matho milibus: Ole, quid ad te?
Non tu propterea sed Matho pauper erit.
In lucem cenat Sertorius: Ole, quid ad te,
cum liceat tota stertere nocte tibi?
Septingenta Tito debet Lupus: Ole, quid ad te?
Assem ne dederis crediderisue Lupo.
Illud dissimulas ad te quod pertinet, Ole,
quodque magis curae conuenit esse tuae.
Pro togula debes: hoc ad te pertinet, Ole.

Quadrantem nemo iam tibi credit: et hoc.
Vxor moecha tibi est: hoc ad te pertinet, Ole.
Poscit iam dotem filia grandis: et hoc.
Dicere quindecies poteram quod pertinet ad te:
sed quid agas ad me pertinet, Ole, nihil.

11

Cogis me calamo manuque nostra
emendare meos, Pudens, libellos.
O quam me nimium probas amasque
qui uis archetypas habere nugas!

12

Sic me fronte legat dominus, Faustine, serena
excipiatque meos qua solet aure iocos,
ut mea nec iuste quos odit pagina laesit
et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodest, cupiant cum quidam nostra uideri,
si qua Lycambeo sanguine tela madent,
uipereumque uomat nostro sub nomine uirus,
qui Phoebi radios ferre diemque negat?
Iudimus innocui: scis hoc bene: iuro potentis
per genium famae Castaliumque gregem
perque tuas aures, magni mihi numinis instar,
lector inhumana liber ab inuidia.

13

Dum Tiburtinis albescere solibus audit
antiqui dentis fusca Lycoris ebur,
uenit in Herculeos colles. Quid Tiburis alti
aura ualet! Paruo tempore nigra redit.

14

Accidit infandum nostrae scelus, Aule, puellae;
amisit lusus deliciasque suas:
non quales teneri plorauit amica Catulli
Lesbia, nequitiis passeris orba sui,
uel Stellae cantata meo quas fleuit Ianthis,
cuius in Elysio nigra columba uolat:
lux mea non capitur nugis neque moribus istis
nec dominae pectus talia damna mouent:
bis senos puerum numerantem perdidit annos,
mentula cui nondum sesquipedalis erat.

15

Quis puer hic nitidis absistit Ianthidos undis?
Effugit dominam Naida numquid Hylas?
O bene quod silua colitur Tirynthius ista
et quod amatrices tam prope seruat aquas!
Securus licet hos fontes, Argynne, ministres:
nil facient Nymphae; ne uelit ipse caue.

16

Aera domi non sunt, superest hoc, Regule, solum
ut tua uendamus munera: numquid emis?

17

Ruris bibliotheca delicati,
uicinam uidet unde lector urbem,
inter carmina sanctiora si quis
lasciuae fuerit locus Thaliae,
hos nido licet inseras uel imo,
septem quos tibi misimus libellos
auctoris calamo sui notatos:
haec illis pretium facit litura.
At tu munere, delicata, paruo
quae cantaberis orbe nota toto,
pignus pectoris hoc mei tuere,
Iuli bibliotheca Martialis.

18

Cum tibi sit facies de qua nec femina possit
dicere, cum corpus nulla litura notet,
cur te tam rarus cupiat repetatque fututor
miraris? Vitium est non leue, Galla, tibi.
Accessi quotiens ad opus mixtisque mouemur
inguinibus, cunnus non tacet, ipsa taces.
di facerent ut tu loquereris et ille taceret:
offendor cunni garrulitate tui.
Pedere te mallem: namque hoc nec inutile dicit
Symmachus et risum res mouet ista simul.
Quis ridere potest fatui poppysmata cunni?
Cum sonat hic, cui non mentula mensque cadit?
Dic aliquid saltem clamosoque obstrepe cunno
et, si adeo muta es, disce uel inde loqui.

19

Fragmentum quod uile putas et inutile lignum,

haec fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneae quondam potuere ruinae
frangere nec Scythici tristior ira freti.
Saecula uicerunt: sed quamuis cesserit annis,
sanctior est salua parua tabella rate.

20

Nihil est miserius neque gulosius Santra.
Rectam uocatus cum cucurrit ad cenam,
quam tot diebus noctibusque captauit,
ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
et utramque coxam leporis et duos armos,
nec erubescit peierare de turdo
et ostreorum rapere liuidos cirros.
Buccis placentae sordidam linit mappam;
illic et uuae conlocantur ollares
et Punicorum pauca grana malorum
et excauatae pellis indecens uoluae
et lippa ficus debilisque boletus.
Sed mappa cum iam mille rumpitur furtis,
rosos tepenti spondylos sinu condit
et deuorato capite turturem truncum.
Colligere longa turpe nec putat dextra
analecta quidquid et canes reliquerunt.
Nec esculenta sufficit gulae praeda:
mixto lagonam replet ad pedes uino.
Haec per ducentas cum domum tulit scalas
seque obserata clusit anxius cella
gulosus ille, postero die uendit.

21

Haec est illa dies, quae magni conscia partus
Lucanum populis et tibi, Polla, dedit.
Heu! Nero crudelis nullaque inuisior umbra,
debut hoc saltem non licuisse tibi.

22

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
lux redit: Aonidum turba, fauete sacris.
Haec meruit, cum te terris, Lucane, dedisset,
mixtus Castaliae Baetis ut esset aquae.

23

Phoebe, ueni, sed quantus eras cum bella tonanti
ipse dares Latiae plectra secunda lyrae.

Quid tanta pro luce precer? Tu, Polla, maritum
saepe colas et se sentiat ille coli.

24

Cum Iuuenale meo quae me committere temptas,
quid non audebis, perfida lingua, loqui?
Te fingente nefas Pyladen odisset Orestes,
Thesea Pirithoi destituisset amor,
tu Siculos fratres et maius nomen Atridas
et Ladae poteras dissociare genus.
Hoc tibi pro meritis et talibus inprecor ausis,
ut facias illud quod, puto, lingua, facis.

25

Dulcia cum tantum scribas epigrammata semper
et cerussata candidiora cute,
nullaque mica salis nec amari fellis in illis
gutta sit, o demens, uis tamen illa legi!
Nec cibus ipse iuuat morsu fraudatus aceti,
nec grata est facies cui gelasinus abest.
Infanti melimela dato fatuasque mariscas:
nam mihi, quae nouit pungere, Chia sapit.

26

Apollinarem conueni meum, scazon,
et si uacabit <ne molestus accedas,<
hoc qualecumque, cuius aliqua pars ipse est,
dabis: haec facetum carmen inbuant aures.
Si te receptum fronte uideris tota,
noto rogabis ut fauore sustentet.
Quanto mearum, scis, amore nugarum
flagret: nec ipse plus amare te possum.
Contra malignos esse si cupis tutus,
Apollinarem conueni meum, scazon.

27

Tuscae glandis aper populator et ilice multa
iam piger, Aetolae fama secunda ferae,
quem meus intrauit splendenti cuspide Dexter,
praeda iacet nostris inuidiosa focus.
Pinguescant madido laeti nidore penates
flagret et exciso festa culina iugo.
Sed cocus ingentem piperis consumet aceruum,
addet et arcano mixta Falerna garo:
ad dominum redeas, noster te non capit ignis,

conturbator aper: uilius esurio.

28

Sic Tiburtinae crescat tibi silua Dianae
et properet caesum saepe redire nemus,
nec Tartesiaticis Pallas tua, Fusce, trapetis
cedat et inmodici dent bona musta lacus;
sic fora mirentur, sic te Palatia laudent,
excolat et geminas plurima palma fores:
otia dum medius praestat tibi parua December,
exige, sed certa, quos legis, aure iocos.
"Scire libet uerum? Res est haec ardua."
quod tibi uis dici dicere, Fusce, potes.

29

Thestyle, Victoris tormentum dulce Voconi,
quo nemo est toto notior orbe puer,
sic etiam positis formonsus amere capillis
et placeat uati nulla puella tuo:
paulisper domini doctos sepone libellos,
carmina Victori dum lego parua tuo.
Et Maecenati, Maro cum cantaret Alexin,
nota tamen Marsi fusca Melaenis erat.

30

Das Parthis, das Germanis, das, Caelia, Dacis,
nec Cilicum spernis Cappadocumque toros;
et tibi de Pharia Memphiticus urbe fututor
nauigat, a rubris et niger Indus aquis;
nec recutitorum fugis inguina Iudaeorum,
nec te Sarmatico transit Alanus equo.
Qua ratione facis, cum sis Romana puella,
quod Romana tibi mentula nulla placet?

31

Raucae chortis aues et oua matrum
et flauas medio uapore Chias
et fetum querulae rudem capellae
nec iam frigoribus pares oliuas
et canum gelidis holus pruinis
de nostro tibi missa rure credis?
O quam, Regule, diligenter erras!
Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
Quidquid uilicus Vmber aut colonus
aut rus marmore tertio notatum

aut Tusci tibi Tusculiue mittunt,
id tota mihi nascitur Subura.

32

Attice, facundae renouas qui nomina gentis
nec sinis ingentem conticuisse domum,
te pia Cecropiae comitatur turba Mineruae,
te secreta quies, te sophos omnis amat.
At iuuenes alios fracta colit aure magister
et rapit inmeritas sordidus unctor opes.
Non pila, non follis, non te paganica thermis
praeparat aut nudi stipitis ictus hebes,
uara nec in lento ceromate bracchia tendis,
non harpasta uagus puluerulenta rapis,
sed curris niueas tantum prope Virginis undas
aut ubi Sidonio taurus amore calet.
Per uarias artes, omnis quibus area seruit,
ludere, cum liceat currere, pigritia est.

33

Sordidior caeno cum sit toga, calceus autem
candidior prima sit tibi, Cinna, niue:
deiecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

34

Quo possit fieri modo, Seuere,
ut uir pessimus omnium Charinus
unam rem bene fecerit, requiris?
Dicam, sed cito. Quid Nerone peius?
Quid thermis melius Neronianis?
Non dest protinus, ecce, de malignis
qui sic rancidulo loquatur ore:
"Quid tu tot domini deique nostri
praefers muneribus?" Neronianas
thermas praefero balneis cinaedi.

35

Inguina succinctus nigra tibi seruos aluta
stat, quotiens calidis tota foueris aquis;
sed meus, ut de me taceam, Laecania, seruos
Iudaeum nuda sub cute pondus habet,
sed nudi tecum iuuenesque senesque lauantur.
An sola est serui mentula uera tui?
Ecquid femineos sequeris, matrona, recessus,

secretusque tua, cunne, lauaris aqua?

36

Cum pluias madidumque Iouem perferre negaret
et rudis hibernis uilla nataret aquis,
plurima, quae posset subitos effundere nimbos,
muneribus uenit tegula missa tuis.
Horridus, ecce, sonat Boreae stridore December:
Stella, tegis uillam, non tegis agricolam.

37

Nosti mortiferum quaestoris, Castrice, signum?
Est operae pretium discere theta nouum:
exprimeret quotiens rorantem frigore nasum,
letalem iuguli iusserat esse notam.
Turpis ab inuiso pendebat stiria naso,
cum flaret media fauce December atrox:
collegae tenuere manus: quid plura requiris?
Emungi misero, Castrice, non licuit.

38

Tantus es et talis, nostri Polypheme, Seueri
ut te mirari possit et ipse Cyclops.
Sed nec Scylla minor. Quod si fera monstra duorum
iunxeris, alterius fiet uterque timor.

39

Discursus uarios uagumque mane
et fastus et haue potentiorum
cum perferre patique iam negaret,
coepit fingere Caelius podagram.
Quam dum uolt nimis adprobare ueram
et sanas linit obligatque plantas
inceditque gradu laborioso,
--quantum cura potest et ars doloris!--
desit fingere Caelius podagram.

40

Hic iacet ille senex Augusta notus in aula,
pectore non humili passus utrumque deum;
natorum pietas sactis quem coniugis umbris
miscuit: Elysium possidet ambo nemus.
Occidit illa prior uiridi fraudata iuuenta:
hic prope ter senas uixit Olympiadas.

Sed festinatis raptum tibi credidit annis,
aspexit lacrimas quisquis, Etrusce, tuas.

41

Cosmicos esse tibi, Semproni Tuca, uideris.
Cosmica, Semproni, tam mala quam bona sunt.

42

Muneribus cupiat se quis contendere tecum,
audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
Nos tenues in utroque sumus uincique parati:
inde sopor nobis et placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quaeris?
Alcinoo nullum poma dedisse putas?

43

Primum est ut praestes, si quid te, Cinna, rogabo;
illud deinde sequens ut cito, Cinna, neges.
Diligo praestantem; non odi, Cinna, negantem:
sed tu nec praestas nec cito, Cinna, negas.

44

Maximus ille tuus, Ouidi, Caesonius hic est,
cuius adhuc uultum uiuida cera tenet.
Hunc Nero damnauit; sed tu damnare Neronem
ausus es et profugi, non tua, fata sequi:
aequora per Scyllae magnus comes exulis isti,
qui modo nolueras consulis ire comes.
Si uictura meis mandantur nomina chartis
et fas est cineri me superesse meo,
audiet hoc praesens uenturaque turba fuisse
ille te, Senecae quod fuit ille suo.

45

Facundi Senecae potens amicus,
caro proximus aut prior Sereno,
hic est Maximus ille, quem frequenti
felix littera pagina salutat.
Hunc tu per Siculas secutus undas,
o nullis, Ouidi, tacende linguis,
spreuisti domini furentis iras.
Miretur Pyladen suum uetustas,
haesit qui comes exuli parentis.
Quis discrimina comparet duorum?

Haesisti comes exuli Neronis.

46

Commendare tuum dum uis mihi carmine munus
Maeonioque cupis doctius ore loqui,
excrucias multis pariter me teque diebus,
et tua de nostro, Prisce, Thalia tacet.
Diuitibus poteris musas elegosque sonantes
mittere: pauperibus munera pezav dato.

47

Doctorum Licini celeberrime Sura uirorum,
cuius prisca grauis lingua reduxit auos,
redderis < heu, quanto fatorum munere! < nobis
gustata Lethes paene remissus aqua.
Perdiderant iam uota metum securaque flebat
tristities lacrimis iamque peractus eras:
non tulit inuidiam taciti reganator Auerni
et ruptas Fatis reddidit ipse colus.
Scis igitur quantas hominum mors falsa querellas
mouerit et frueris posteritate tua.
Viue uelut rapto fugitiuaque gaudia carpe:
perdiderit nullum uita reuersa diem.

48

Cum mensas habeat fere trecentas,
pro mensis habet Annius ministros:
transcurrent gabatae uolantque lances.
Has uobis epulas habete, lauti:
nos offendimur ambulante cena.

49

Parua suburbani munuscula mittimus horti:
faucibus oua tuis, poma, Seuere, gulae.

50

Fons dominae, regina loci quo gaudet Ianthis,
gloria conspicuae delictumque domus,
cum tua tot niueis ornetur ripa ministris
et Ganymedeo luceat unda choro,
quid facit Alcides silua sacratus in ista?
Tam uicina tibi cur tenet antra deus?
Nunquid Nympharum notos obseruat amores,
tam multi pariter ne rapiantur Hylae?

51

Mercari nostras si te piget, Urbice, nugas
et lasciuia tamen carmina nosse libet,
Pompeium quaeres < et nosti forsitan < Auctum;
Vltoris prima Martis in aede sedet:
iure madens uarioque togae limatus in usu
non lector meus hic, Urbice, sed liber est.
Sic tenet absentes nostros cantatque libellos
ut pereat chartis littera nulla meis:
denique, si uellet, poterat scripsisse uideri;
sed famae mauult ille fauere meae.
Hunc licet a decuma < neque enim satis ante uacabit <
sollicites, capiet cenula parua duos;
ille leget, bibe tu; nolis licet, ille sonabit:
et cum "Iam satis est" dixeris, ille leget.

52

Gratum est quod Celeri nostros legis, Aucte, libellos,
si tamen et Celerem quod legis, Aucte, iuuat.
Ille meas gentes et Celtas rexit Hiberos,
nec fuit in nostro certior orbe fides.
Maior me tanto reuerentia turbat et aures
non auditoris, iudicis esse puto.

53

Omnia misisti mihi Saturnalibus, Vmber,
munera, contulerant quae tibi quinque dies:
bis senos triplices et dentiscalpia septem;
his comes accessit spongea, mappa, calix,
semodiusque fabae cum uimine Picenarum
et Laletanae nigra lagona sapae;
paruaque cum canis uenerunt cottana prunis
et Libycae fici pondere testa grauis.
Vix puto triginta nummorum tota fuisse
munera, quae grandes octo tulere Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
argenti potuit pondera quinque puer!

54

Semper mane mihi de me mera somina narras,
quae moueant animum sollicitentque meum.
Iam prior ad faecem, sed et haec uindemia uenit,
exorat noctes dum mihi saga tuas;
consumpsi salsasque molas et turis aceruos;

decreuere greges, dum cadit agna frequens;
non porcus, non chortis aues, non oua supersunt.
Aut uigila aut dormi, Nasidiane, tibi.

55

Nulli munera, Chreste, si remittis,
nec nobis dederis remiserisque:
credam te satis esse liberalem.
Sed si reddis Apicio Lupoque
et Gallo Titioque Caesioque,
linges non mihi < nam proba et pusilla est <
sed quae de Solymis uenit perustis
damnatam modo mentulam tributis.

56

Astra polumque pia cepisti mente, Rabiri,
Parrhasiam mira qui struis arte domum.
Phidiaco si digna Ioui dare templa parabit,
has petet a nostro Pisa Tonante manus.

57

Castora de Polluce Gabinia fecit Achillan:
puVx ajgaqov" fuerat, nunc erit ippovdamo".

58

Iam sex aut septem nupsisti, Galla, cinaedis,
dum coma te nimium pexaque barba iuuat;
deinde experta latus mandidoque simillima loro
inguina nec lassa stare coacta manu,
deseris inbelles thalamos mollemque maritum,
rursus et in similes decidis usque toros.
Quaere aliquem Curios semper Fabiosque loquentem,
hirsutum et dura rusticitate trucem:
inuenies; sed habet tristis quoque turba cinaedos:
difficile est uero nubere, Galla, uiro.

59

Non cenat sine apro noster, Tite, Caecilianus:
bellum conuiuam Caecilianus habet.

60

Tarpeiae uenerande rector aulae,
quem saluo duce credimus Tonantem,

cum uotis sibi quisque te fatiget
et poscat dare quae dei potestis:
nil pro me mihi, Iuppiter, petenti
ne suscensueris uelut superbo.
Te pro Caesare debeo rogare:
pro me debeo Caesarem rogare.

61

Abstulerat totam temerarius institor urbem
inque suo nullum limine limen erat.
Iussisti tenuis, Germanice, crescere uicos,
et modo quae fuerat semita, facta uia est.
Nulla catenatis pila est praecincta lagonis
nec praetor medio cogitur ire luto,
stringitur in densa nec caeca nouacula turba
occupat aut totas nigra popina uias.
Tonsor, copo, cocus, lanius sua limina seruant.
Nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.

62

Reclusis foribus grandes percidis, Amille,
et te deprendi, cum facis ista, cupis,
ne quid liberti narrent seruique paterni
et niger obliqua garrulitate cliens.
Non pedicari se qui testatur, Amille,
illud saepe facit quod sine teste facit.

63

Perpetui numquam moritura uolumina Sili
qui legis et Latia carmina digna toga,
Pierios tantum uati placuisse recessus
credis et Aoniae Bacchica sarta comae?
Sacra cothurnati non attigit ante Maronis
impleuit magni quam Ciceronis opus:
hunc miratur adhuc centum grauis hasta uirorum,
hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Postquam bis senis ingentem fascibus annum
rexerat adserto qui sacer orbe fuit,
emeritos Musis et Phoebos tradidit annos
proque suo celebrat nunc Heliconae foro.

64

Qui tonsor fueras tota notissimus urbe
et post hoc dominae munere factus eques,
Sicanias urbes Aetnaeaeque regna petisti,

Cinname, cum fugeres tristia iura fori.
Qua nunc arte graues tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix et fugitiua quies?
Non rhetor, non grammaticus ludiue magister,
non Cynicus, non tu Stoicus esse potes,
uendere nec uocem Siculis plausumque theatri:
quod superest, iterum, Cinname, tonsor eris.

65

Lis te bis decumae numerantem frigora brumae
conterit una tribus, Gargiliane, foris.
Ah miser et demens! Viginti litigat annis
quisquam cui uinci, Gargiliane, licet?

66

Heredem Fabius Labienum ex asse reliquit:
plus meruisse tamen se Labienus ait.

67

Pedicat pueros tribas Philaenis
et tentigine saeuior mariti
undenas dolat in die puellas.
Harpasto quoque subligata ludit
et flauescit happe, grauesque draucis
halteras facili rotat lacerto,
et putri lutulenta de palaestra
uncti uerbere uapulat magistri:
nec cenat prius aut recumbit ante
quam septem uomuit meros deunces;
ad quos fas sibi tunc putat redire,
cum coloepha sedecim comedit.
Post haec omnia cum libidinatur,
non fellat < putat hoc parum uirile <
sed plane medias uorat puellas.
Di mentem tibi dent tuam, Philaeni,
cunnum lingere quae putas uirile.

68

Commendare meas, Instanti Rufe, Camenas
parce, precor, socero: seria forsan amat.
Quod si lasciuos admittit et ille libellos,
haec ego uel Curio Fabricioque legam.

69

Haec est illa tibi promissa Theophila, Cani,
cuius Cecropia pectora dote madent.
Hanc sibi iure petat magni senis Atticus hortus,
nec minus esse suam Stoica turba uelit.
Viuet opus quodcumque per has emiseris aures;
tam non femineum nec populare sapit.
Non tua Pantaenis nimium se praeferat illi,
quamuis Pierio sit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudabat amatrix:
castior haec et non doctior illa fuit.

70

Ipsarum tribadum tribas, Philaeni,
recte, quam futuis, uocas amicam.

71

Ficosa est uxor, ficosus et ipse maritus,
filia ficosa est et gener atque nepos,
nec dispensator nec uilicus ulcere turpi
nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
Cum sint ficosi pariter iuuenesque senesque,
res mira est, ficos non habet unus ager.

72

Gratus sic tibi, Paule, sit December
nec uani triplices breuesque mappae
nec turis ueniant leues selibrae,
sed lances ferat et scyphos auorum
aut grandis reus aut potens amicus,
seu quod te potius iuuat capitque;
sic uincas Nouiumque Publumque
mandris et uitreo latrone clusos;
sic palmam tibi de trigone nudo
unctae det fauor arbiter coronae
nec laudet Polybi magis sinistras:
si quisquam mea dixerit malignus
atro carmina quae madent ueneno,
ut uocem mihi commodas patronam
et quantum poteris, sed usque, clames:
"Non scripsit meus ista Martialis."

73

Esquiliis domus est, domus est tibi colle Dianae,

et tua patricius culmina uicus habet;
hinc uiduae Cybeles, illinc sacraria Vestae,
inde nouum, ueterem prospicis inde Iouem.
Dic ubi conueniam, dic qua te parte requiram;
quisquis ubique habitat, Maxime, nusquam habitat.

74

Cyllenes caelique decus, facunde minister,
aurea cui torto uirga dracone uiret:
sic tibi lasciui non desit copia furti,
siue cupis Paphien seu Ganymede cales;
maternaeque sacris orientur frondibus Idus
et senior parca mole prematur auus:
hunc semper Norbana diem cum coniuge Carpo
laeta colat, primis quo coiere toris.
Hic pius antistes sophiae sua dona ministrat,
hic te ture uocat fidus et ipse Ioui.

75

Vis futui gratis, cum sis deformis anusque.
Res perridicula est: uis dare nec dare uis.

76

Quod te diripiunt potentiores
per conuiuia, porticus, theatra,
et tecum, quotiens ita incidisti,
gestari iuuat, et iuuat lauari:
nolito nimium tibi placere.
Delectas, Philomuse, non amaris.

77

Exigis ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam uis uendere, non legere.

78

Cum Saxetani ponatur coda lacerti
et, bene si cenas, conchis inuncta tibi,
sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos
mittis: habes nec cor, Papyle, nec genium.

79

Potauit modo consulare uinum.
Quaeris quam uetus atque liberale?

Prisco consule conditum: sed ipse
qui ponebat erat, Seuere, consul.

80

Quatenus Odrysios iam pax Romana triones
temperat et tetricae conticuere tubae,
hunc Marcellino poteris, Faustine, libellum
mittere: iam chartis, iam uacat ille iocis.
Sed si parua tui munuscula quaeris amici
commendare, ferat carmina nostra puer:
non qualis Geticae satiatus lacte iuuencae
Sarmatica rigido ludit in amne rota,
sed Mitylenaei roseus mangonis ephebus
uel non caesus adhuc matre iubente Lacon.
At tibi captiuo famulus mittetur ab Histro
qui Tiburtinas pascere possit oues.

81

"Triginta toto mala sunt epigrammata libro."
Si totidem bona sunt, Lause, bonus liber est.

82

Menophili penem tam grandis fibula uestit
ut sit comoedis omnibus una satis.
Hunc ego credideram < nam saepe lauamur in unum <
sollicitum uoci parcere, Flacce, suae:
dum ludit media populo spectante palaestra,
delapsa est misero fibula: uerpus erat.

83

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperci
expingitque genas, altera barba subit.

84

Dum mea Caecilio formatur imago Secundo
spirat et arguta picta tabella manu,
i, liber, ad Geticam Peucen Histrumque iacentem:
haec loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parua dabis caro, sed dulcia, dona sodali:
certior in nostro carmine uoltus erit;
casibus hic nullis, nullis debilis annis
uiuet, Apelleum cum morietur opus.

85

Quod non insulse scribis tetrasticha quaedam,
disticha quod belle pauca, Sabelle, facis,
laudo nec admiror. Facile est epigrammata belle
scribere. Sed librum scribere difficile est.

86

Ad natalicias dapes uocabar,
essem cum tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repente factum est,
post tot pignora nostra, post tot annos
quod sum praeteritus uetus sodalis?
Sed causam scio. Nulla uenit a me
Hispani tibi libra pustulati
nec leuis toga nec rudes lacernae.
Non est sportula quae negotiatur;
pascis munera, Sexte, non amicos.
Iam dices mihi "Vapulet uocator."

87

Si meus aurita gaudet lagalopece Flaccus,
si fruitur tristi Canius Aethiope;
Publius exiguae si flagrat amore catellae,
si Cronius similen cercopithecon amat;
delectat Marius si perniciosus ichneumon,
pica salutatrix si tibi, Lause, placet;
si gelidum collo nectit Cadilla draconem,
lusciniio tumulum si Telesilla dedit:
blanda Cupidinei cur non amet ora Labyrtae
qui uidet haec dominis monstra placere suis?

88

Fertur habere meos, si uera est fama, libellos
inter delicias pulchra Vienna suas.
Me legit omnis ibi senior iuuenisque puerque,
et coram tetrico casta puella uiro.
Hoc ego maluerim quam si mea carmina cantent
qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt;
quam meus Hispano si me Tagus impleat auro
pascat et Hybla meas, pascat Hymettos apes.
Non nihil ergo sumus nec blandae munere linguae
decipimur: credam iam puto, Lause, tibi.

89

I, felix rosa, mollibusque sertis
nostri cinge comas Apollinaris.
Quas tu nectere candidas, sed olim,
sic te semper amet Venus, memento.

90

Iactat inaequalem Matho me fecisse libellum:
si uerum est, laudat carmina nostra Matho.
Aequales scribit libros Caluinus et Vmber:
aequalis liber est, Cretice, qui malus est.

91

De nostro, facunde, tibi, Iuuenalis, agello
Saturnalicias mittimus, ecce, nuces.
Cetera lasciuis donauit poma puellis
mentula custodis luxuriosa dei.

92

"Si quid opus fuerit, scis me non esse rogandum"
uno bis dicis, Baccara, terque die.
Appellat rigida tristis me uoce Secundus:
audis et nescis, Baccara, quid sit opus.
Pensio te coram petitur clareque palamque:
audis et nescis, Baccara, quid sit opus.
Esse queror gelidasque mihi tritasque lacernas:
audis et nescis, Baccara, quid sit opus.
Hoc opus est, subito fias ut sidere mutus,
dicere ne possis, Baccara "Si quid opus."

93

Narnia, sulphureo quam gurgite candidus amnis
circuit, ancipiti uix adeunda iugo,
quid tam saepe meum nobis abducere Quintum
te iuuat et lenta detinuisse mora?
Quid Nomentani causam mihi perdis agelli,
propter uicinum qui pretiosus erat?
Sed iam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quinto:
perpetuo liceat sic tibi ponte frui.

94

Vnguentum fuerat, quod onyx modo parua gerebat:
olfecit postquam Papyrus, ecce, garumst.

Bruma est et riget horridus December,
 audes tu tamen osculo niuali
 omnes obuius hinc et hinc tenere
 et totam, Line, basiare Romam.
 Quid posses grauiusque saeuiusque
 percussus facere atque uerbaratus?
 Hoc me frigore basiet nec uxor
 blandis filia nec rudis labellis,
 sed tu dulcior elegantiorque,
 cuius liuida naribus caninis
 dependet glacies rigetque barba,
 qualem forficibus metit supinis
 tonsor Cinyphio Cilix marito.
 Centum occurrere malo cunnilingis
 et Gallum timeo minus recentem.
 Quare si tibi sensus est pudorque,
 hibernas, Line, basiationes
 in mensem rogo differas Aprilem.

Conditus hic ego sum Bassi dolor, Vrbicus infans,
 cui genus et nomen maxima Roma dedit.
 Sex mihi de prima derant trieteride menses,
 ruperunt tetricae cum male pensa deae.
 Quid species, quid lingua mihi, quid profuit aetas?
 da lacrimas tumulo, qui legis ista, meo:
 sic ad Lethaeas, nisi Nestore senior, undas
 non eat, optabis quem superesse tibi.

Nosti si bene Caesium, libelle,
 montanae decus Vmbriae Sabinum,
 Auli municipem mei Pudentis,
 illi tu dabis haec uel occupato.
 Instent mille licet premantque curae,
 nostris carminibus tamen uacabit.
 Nam me diligit ille proximumque
 Turni nobilibus legit libellis.
 O quantum tibi nominis paratur!
 O quae gloria! Quam frequens amator;
 te conuiuia, te forum sonabit
 aedes compita porticus tabernae.
 Vni mitteris, omnibus legeris.

98

Omnia, Castor, emis. Sic fiet ut omnia uendas.

99

Sic placidum uideas semper, Crispine, Tonantem
nec te Roma minus quam tua Memphis amet,
carmina Parrhasia si nostra legentur in aula,
(namque solent sacra Caesaris aure frui)
dicere de nobis ut lector candidus aude
"Temporibus praestat non nihil iste tuis,
nec Marso nimium minor est doctoque Catullo."
Hoc satis est: ipsi cetera mando deo.

Liber VIII

IMPERATORI DOMITIANO CAESARI AVGVSTO GERMANICO DACICO VALERIVS MARTIALIS S.

1. Omnes quidem libelli mei, domine, quibus tu famam, id est uitam, dedisti, tibi supplicant; et, puto, propter hoc legentur. 2. Hic tamen, qui operis nostri octauus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. 3. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia successerat: quam quidem subinde aliqua iocorum mixtura uariare temptauimus, ne caelesti uerecundiae tuae laudes suas, quae facilius te fatigare possint quam nos satiare, omnis uersus ingereret. 4. Quamuis autem epigrammata a seuerissimis quoque et summae fortunae uiris ita scripta sint ut mimicam uerborum licentiam adfectasse uideantur, ego tamen illis non permisi tam lasciui loqui quam solent. 5. Cum pars libri et maior et melior ad maiestatem sacri nominis tui alligata sit, meminerit non nisi religiosa purificatione lustratos accedere ad templa debere. 6. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli huius limine profiteri breuissimo placuit epigrammate.

1

Laurigeros domini, liber, intrature penates
disce uerecundo sanctius ore loqui.
Nuda recede Venus; non est tuus iste libellus:
tu mihi, tu Pallas Caesariana, ueni.

2

Fastorum genitor parensque lanus
uictorem modo cum uideret Histri,
tot uultus sibi non satis putauit
optauitque oculos habere plures,
et lingua pariter locutus omni
terrarum domino deoque rerum
promisit Pyliam quater senectam.
Addas, Iane pater, tuam rogamus.

3

"Quinque satis fuerant: nam sex septemue libelli
est nimium: quid adhuc ludere, Musa, iuuat?
Sit pudor et finis: iam plus nihil addere nobis
fama potest: teritur noster ubique liber;
et cum rupta situ Messallae saxa iacebunt
altaque cum Licini marmora puluis erunt,
me tamen ora legent et secum plurimus hospes
ad patrias sedes carmina nostra feret."
Finieram, cum sic respondit nona sororum,
cui coma et unguento sordida uestis erat:

"Tunc potes dulcis, ingratus, relinquere nugae?
dic mihi, quid melius desidiosus ages?
an iuuat ad tragicos soccum transferre coturnos
aspera uel paribus bella tonare modis,
praelegat ut tumidus rauca te uoce magister,
oderit et grandis uirgo bonusque puer?
Scribant ista graues nimium nimiumque seueri,
quos media miseris nocte lucerna uidet;
at tu Romano lepidos sale lingue libellos:
adgnoscat mores uita legatque suos.
Angusta cantare licet uidearis auena,
dum tua multorum uincat auena tubas."

4

Quantus, io, Latias mundi conuentus ad aras
suscipit et soluit pro duce uota suo!
Non sunt haec hominum, Germanice, gaudia tantum,
sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra dei.

5

Dum donas, Macer, anulos puellis,
desisti, Macer, anulos habere.

6

Archetypis uetuli nihil est odiosius Eucti
(ficta Saguntino cymbia malo luto),
argenti furiosa sui cum stemmata narrat
garrulus et uerbis mucida uina facit:
"Laomedontae fuerant haec pocula mensae:
ferret ut haec, muros struxit Apollo Ilya.
Hoc cratere ferox commisit proelia Rhoetus
cum Lapithis: pugna debile cernis opus.
Hi duo longaeuo censentur Nestore fundi:
pollice de Pylio trita columba nitet.
Hic scyphus est in quo misceri iussit amicis
largius Aeacides uiuidiusque merum.
Hac propinauit Bitiae pulcherrima Dido
in patera, Phrygio cum data cena uiro est."
Miratus fueris cum prisca torcumata multum,
in Priami calathis Astyanacta bibes.

7

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, diserte,
horis, Cinna, decem dicere uerba nouem ?
Sed modo clepsydras ingenti uoce petisti

quattuor. O quantum, Cinna, tacere potes!

8

Principium des, Iane, licet uelocibus annis
et renoues uoltu saecula longa tuo,
te primum pia tura rogent, te uota saluent,
purpura te felix, te colat omnis honos;
tu tamen hoc mauis, Latiae quod contigit urbi
mense tuo reducem, Iane, uidere deum.

9

Soluere dodrantem nuper tibi, Quinte, uolebat
lippus Hylas, luscus uult dare dimidium.
Accipe quam primum; breuis est occasio lucri:
si fuerit caecus, nil tibi soluet Hylas.

10

Emit lacernas milibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi. Lucrifecit.
"Adeo bene emit?" inquis. Immo non soluet.

11

Peruenisse tuam iam te scit Rhenus in urbem;
nam populi uoces audit et ille tui:
Sarmaticas etiam gentes Histrumque Getasque
laetitiae clamor terruit ipse nouae.
Dum te longa sacro uenerantur gaudia Circo,
nemo quater missos currere sensit equos.
Nullum Roma ducem, nec te sic, Caesar, amaui:
te quoque iam non plus, ut uelit ipsa, potest.

12

Vxorem quare locupletem ducere nolim
quaeritis? Vxori nubere nolo meae.
Inferior matrona suo sit, Prisce, marito:
non aliter fiunt femina uirque pares.

13

Morio dictus erat: uiginti milibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: sapit.

14

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
mordeat et tenerum fortior aura nemus,
hibernis obiecta Notis specularia puros
admittunt soles et sine faece diem.
At mihi cella datur non tota clusa fenestra,
in qua nec Boreas ipse manere uelit.
Sic habitare iubes ueterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuae tutior hospes ero.

15

Dum noua Pannonici numeratur gloria belli,
omnis et ad reducem dum litat ara Iouem,
dat populus, dat gratus eques, dat tura senatus,
et ditant Latias tertia dona tribus:
hos quoque secretos memorauit Roma triumphos,
nec minor ista tuae laurea pacis erat,
quod tibi de sancta credis pietate tuorum.
Principis est uirtus maxima nosse suos.

16

Pistor qui fueras diu, Cypere,
causas nunc agis et ducena quaeris:
sed consumis et usque mutuaris.
A pistore, Cypere, non recedis:
et panem facis et facis farinam.

17

Egi, Sexte, tuam pactus duo milia causam:
misisti nummos quod mihi mille quid est?
"Narrasti nihil" inquis "et a te perdita causa est."
Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

18

Si tua, Cerrini, promas epigrammata uulgo,
uel mecum possis uel prior ipse legi:
sed tibi tantus inest ueteris respectus amici,
carior ut mea sit quam tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri temptauit carmina Flacci,
Pindaricos nosset cum superare modos,
et Vario cessit Romani laude cothurni,
cum posset tragico fortius ore loqui.
Aurum et opes et rura frequens donabit amicus:
qui uelit ingenio cedere rarus erit.

19

Pauper uideri Cinna uult; et est pauper.

20

Cum facias uersus nulla non luce ducenos,
Vare, nihil recitas. Non sapis, atque sapis.

21

Phosphore, redde diem: quid gaudia nostra moraris?
Caesare uenturo, Phosphore, redde diem.
Roma rogat. Placidi numquid te pigra Bootae
plaustra uehunt, lento quod nimis axe uenis?
Ledaeo poteris abducere Cyllaron astro:
ipse suo cedet nunc tibi Castor equo.
Quid cupidum Titana tenes ? Iam Xanthus et Aethon
frena uolunt, uigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidae non cedunt sidera luci,
et cupit Ausonium luna uidere ducem.
iam, Caesar, uel nocte ueni: stent astra licebit,
non derit populo te ueniente dies.

22

Inuitas ad aprum, ponis mihi, Gallice, porcum.
hybrida sum, si das, Gallice, uerba mihi.

23

Esse tibi uideor saeuus nimiumque gulosus,
qui propter cenam, Rustice, caedo cocum.
Si Icuis ista tibi flagrorum causa uidetur,
ex qua uis causa uapulet ergo cocus?

24

Si quid forte petam timido gracilique libello,
inproba non fuerit si mea charta, dato.
Et si non dederis, Caesar, permittite rogari:
offendunt numquam tura precesque Iouem.
Qui fingit sacros auro uel marmore uultus,
non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

25

Vidisti semel, Oppiane, tantum

aegrum me: male, saepe te uidebo.

26

Non tot in Eois timuit Gangeticus aruis
raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo,
quot tua Roma nouas uidit, Germanice, tigres;
delicias potuit nec numerare suas.
Vincit Erythraeos tua, Caesar, harena triumphos
et uictoris opes diuitiasque dei:
nam cum captiuos ageret sub curribus Indos,
contentus gemina tigride Bacchus erat.

27

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, senique,
si sapis et sentis, hoc tibi ait "Morere."

28

Dic, toga, facundi gratum mihi munus amici,
esse uelis cuius fama decusque gregis ?
Apula Ledaevi tibi floruit herba Phalanthi,
qua saturat Calabris culta Galaesus aquis ?
An Tartesiaeus stabuli nutritor Hiberi
Baetis in Hesperia te quoque lauit oue?
An tua multifidum numerauit lana Timauum,
quem pius astrifero Cyllarus ore bibit ?
te nec Amyclaeo decuit liuere ueneno
nec Miletos erat uellere digna tuo.
Lilia tu uincis nec adhuc delapsa ligustra
et Tiburtino monte quod alget ebur;
Spartanus tibi cedit olor Paphiaeque columbae,
cedet Erythraeis eruta gemma uadis:
sed licet haec primis niuibus sint aemula dona,
non sunt Parthenio candidiora suo.
Non ego praetulerim Babylonos picta superbae
textae, Samiramiae quae uariantur acu;
non Athamanteo potius me mirer in auro,
Aeolium donec si mihi, Phrixae, pecus.
O quantos risus pariter spectata mouebit
cum Palatina nostra lacerna toga!

29

Disticha qui scribit, puto, uult breuitate placere.
Quid prodest breuitas, dic mihi, si liber est ?

30

Qui nunc Caesareae lusus spectatur harenae,
temporibus Bruti gloria summa fuit.
Aspicis ut teneat flammis poenaque fruatur
fortis, et attonito regnet in igne manus?
Ipse sui spectator adest et nobile dextrae
funus amat: totis pascitur illa sacris;
quod nisi rapta foret nolenti poena, parabat
sacuior in lassos ire sinistra focos.
Scire piget post tale decus quid fecerit ante:
quam uidi satis hanc est mihi nosse manum.

31

Nescio quid de te non belle, Dento, fateris,
coniuge qui ducta iura paterna petis.
Sed iam supplicibus dominum lassare libellis
desine et in patriam serus ab urbe redi:
nam dum tu longe deserta uxore diuque
tres quaeris natos, quattuor inuenies.

32

Aera per tacitum delapsa sedentis in ipsos
fluxit Aretullae blanda columba sinus.
Luserat hoc casus, nisi inobseruata maneret
permissaque sibi nollet abire fuga.
Si meliora piaie fas est sperare sorori
et dominum mundi flectere uota ualent,
haec a Sardois tibi forsitan exulis oris,
fratre reuersuro, nuntia uenit auis.

33

De praetoricia folium mihi, Paule, corona
mittis et hoc phialae nomen habere iubes.
Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum,
pallida quam rubri diluit unda croci;
an magis astuti derasa est ungue ministri
brattea, de fulcro quam reor esse tuo ?
Illa potest culicem longe sentire uolantem
et minimi pinna papilionis agi;
exiguae uolitat suspensa uapore lucernae
et lcuiter fuso rumpitur icta mero.
Hoc linitur sputo lani caryota Kalendis,
quam fert cum parco sordidus asse cliens.
Lenta minus gracili crescunt colocasia filo,
plena magis nimio lilia sole cadunt;

nec uaga tam tenui discurrit aranea tela,
tam leue nec bombyx pendulus urget opus.
Crassior in facie uetulae stat creta Fabullae,
crassior offensae bulla tumescit aquae;
fortior et tortos seruat uesica capillos
et mutat Latias spuma Bataua comas.
hac cute Ledaeo uestitur pullus in ouo,
taliam lunata splenia fronte sedent.
Quid tibi cum phiala, ligulam cum mittere possis,
mittere cum possis uel cocleare mihi,
(magna nimis loquimur), cocleam cum mittere possis,
denique cum possis mittere, Paule, nihil ?

34

Archetypum Myos argentum te dicis habere.
Quod sine te factum est hoc magis archetypum est?

35

Cum sitis similes paresque uita,
uxor pessima, pessimus maritus,
miror non bene conuenire uobis.

36

Regia pyramidum, Caesar, miracula ride;
iam tacet Eoum barbara Memphis opus:
pars quota Parrhasiae labor est Mareoticus aulae?
clarius in toto nil uidet orbe dies.
Septenos pariter credas adsurgere montes,
Thessalicum breuior Pelion Ossa tulit;
aethera sic intrat nitidis ut conditus astris
inferiore tonet nube serenus apex
et prius arcano satietur numine Phocbi
nascentis Circe quam uidet ora patris.
Haec, Auguste, tamen, quae uertice sidera pulsant,
par domus est caelo sed minor est domino.

37

Quod Caietano reddis, Polycharme, tabellas,
milia te centum num tribuisse putas ?
"Debit haec" inquis. Tibi habe, Polycharme, tabellas
et Caietano milia crede duo.

38

Qui praestat pietate pertinaci

sensuro bona liberalitatis,
captet forsitan aut uicem reposcat:
at si quis dare nomini relicto
post manes tumulumque perseuerat,
quaerit quid nisi parcius dolere ?
Refert sis bonus an uelis uideri.
Praestas hoc, Melior, sciente fama,
qui sollemnibus anxius sepulti
nomen non sinis interire Blaesi.
et de munifica profusus arca
ad natalicium diem colendum
scribarum memori piaequae turbae
quod donas, facis ipse Blaesianum.
Hoc longum tibi, uita dum manebit,
hoc et post cineres erit tributum.

39

Qui Palatinae caperet conuiuia mensae
ambrosiasque dapes, non erat ante locus:
hic haurire decet sacrum, Germanice, nectar
et Ganymedeae pocula mixta manu.
Esse uelis, oro, serus conuiuia Tonantis:
at tu si properas, Iuppiter, ipse ueni.

40

Non horti neque palmitis beati
sed rari nemoris, Priape, custos,
ex quo natus es et potes renasci,
furaces, moneo, manus repellas
et siluam domini focus reserues:
si defecerit haec, et ipse lignum es.

41

"Tristis Athenagoras non misit munera nobis
quae medio brumae mittere mense solet."
An sit Athenagoras tristis, Faustine, uidebo:
me certe tristem fecit Athenagoras.

42

Si te sportula maior ad beatos
non corruperit, ut solet, licebit
de nostro, Matho, centies laueris.

43

Effert uxores Fabius, Chrestilla maritos,
funereamque toris quassat uterque facem.
Victores committe, Venus: quos iste manebit
exitus, una duos ut Libitina ferat.

44

Titulle, moneo, uiue: semper hoc serum est;
sub paedagogo coeperis licet, serum est.
At tu, miser Titulle, nec senex uiuis,
sed omne limen conteris salutator
et mane sudas urbis osculis udus,
foroque triplici sparsus ante equos omnis
aedemque Martis et colosson Augusti
curris per omnis tertiasque quintasque.
Rape, congere, aufer, posside: relinquendum est.
Superba densis area palleat nummis,
centum explicentur paginae Kalendarum,
iurabit heres te nihil reliquisse,
supraque plutcum te iacente uel saxum,
fartus papyro dum tibi torus crescit,
flentes superbus basiabit eunuchos;
tuoque tristis filius, uelis nolis,
cum concubino nocte dormiet prima.

45

Priscus ab Aetnaeis mihi, Flacce, Terentius oris
redditur: hanc lucem lactea gemma notet;
defluat et lento splendescat turbida lino
amphora centeno consule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida mensis ?
Tam iusto dabitur quando calere mero ?
Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereia Cypros,
luxuriae fiet tam bona causa meae.

46

Quanta tua est probitas tanta est infantia formae,
Ceste puer, puero castior Hippolyto.
Te secum Diana uelit doceatque natare,
te Cybele totum mallet habere Phryge;
tu Ganymedeo poteras succedere lecto,
sed durus domino basia sola dares.
Felix, quae tenerum uexabit sponsa maritum
et quae te faciet prima puella uirum !

47

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est,
pars uulsa est. Vnum quis putet esse caput ?

48

Nescit cui dederit Tyriam Crispinus abollam,
dum mutat cultus induiturque togam.
Quisquis habes, umeris sua munera redde, precamur:
non hoc Crispinus te, sed abolla rogat.
Non quicumque capit saturatas murice uestes
nec nisi deliciis conuenit iste color.
si te praeda iuuat foedique insania lucri,
qua possis melius fallere, sume togam.

49 [51]

Formosam sane, sed caecus diligit Asper.
plus ergo, ut res est, quam uidet Asper amat.

50 [49]

Quanta Gigantei memoratur mensa triumphi
quantaque nox superis omnibus illa fuit,
qua bonus accubuit genitor cum plebe deorum
et licuit Faunis poscere uina Iouem:
tanta tuas celebrant, Caesar, conuiuia laurus;
exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
Vescitur omnis eques tecum populusque patresque
et capit ambrosias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitus quanto maiora dedisti !
Promissa est nobis sportula, recta data est.

51 [50]

Quis labor in phiala ? Docti Myos an Myronos ?
Mentoris haec manus est an, Polyclite, tua ?
Liuescit nulla caligine fusca nec odit
exploratores nubila massa focos.
uera minus flauo radiant electra metallo
et niucum felix pustula uincit ebur.
Materiae non cedit opus: sic alligat orbem,
plurima cum tota lampade luna nitet.
Stat caper Aeolio Thebani uellere Phrivi
cultus: ab hoc mallet uecta fuisse soror;
hunc nec Cinyphius tonsor uiolauerit et tu
ipse tua pasci uite, Lyaeae, uelis.
Terga premit pecudis geminis Amor aureus alis;

Palladius tenero lotos ab ore sonat:
sic Methymnaeo gausus Arione delphin
 languida non tacitum per freta uexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus
 non grege de domini, sed tua, Ceste, manus;
Ceste, decus mensae, misce Setina: uidetur
 ipse puer nobis, ipse sitire caper.
Det numerum cyathis Instanti littera Rufi:
 auctor enim tanti muneris ille mihi:
si Telethusa uenit promissaque gaudia portat,
 seruabor dominae, Rufe, triente tuo;
si dubia est, septunce trahar; si fallit amantem,
 ut iugulem curas, nomen utrumque bibam.

52

Tonsorem puerum sed arte talem
qualis nec Thalamus fuit Neronis,
Drusorum cui contigere barbae,
aequandas semel ad genas rogatus
Rufo, Caediciane, commodauit.
Dum iussus repetit pilos eosdem,
censura speculi manum regente,
expingitque cutem facitque longam
detonsis epaphaeresin capillis,
barbatus mihi tonsor est reuersus.

53 [54]

Formosissima quae fuere uel sunt,
sed uilissima quae fuere uel sunt,
o quam te fieri, Catulla, uellem
formosam minus aut magis pudicam !

54 [56]

Magna licet totiens tribuas, maiora daturus
 dona, ducum uictor, uictor et ipse tui,
diligere populo non propter praemia, Caesar,
 te propter populus praemia, Caesar, armat.

55 [53]

Auditur quantum Massyla per auia murmur,
 innumero quotiens silua leone furit,
pallidus attonitos ad Poena mapalia pastor
 cum reuocat tauros et sine mente pecus,
tantus in Ausonia fremuit modo terror harena.
 Quis non esse gregem crederet ? unus erat;

sed cuius tremere ipsi quoque iura leones,
cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem sparsit honorem
aurea lunatae, cum stetit, umbra iubae !
Grandia quam decuit latum uenabula pectus
quantaque de magna gaudia morte tulit !
Vnde tuis, Libye, tam felix gloria siluis ?
A Cybeles numquid uenerat ille iugo ?
An magis Herculeo, Germanice, misit ab astro
hanc tibi uel frater uel pater ipse feram ?

56 [55]

Temporibus nostris aetas cum cedat auorum
creuerit et maior cum duce Roma suo,
ingenium sacri miraris desse Maronis
nec quemquam tanta bella sonare tuba.
Sint Maecenates, non derunt, Flacce, Marones
Vergiliumque tibi uel tua rura dabunt.
iugera perdiderat miserae uicina Cremonae
flebat et abductas Tityrus aeger oues:
risit Tuscus eques paupertatemque malignam
reppulit et celeri iussit abire fuga.
"Accipe diuitias et uatum maximus esto;
tu licet et nostrum" dixit "Alexin ames."
Adstabat domini mensis pulcherrimus ille
marmorea fundens nigra Falerna manu,
et libata dabat roseis carchesia labris
quae poterant ipsum sollicitare Iouem.
Excidit attonito pinguis Galatea poetae
Thestylis et rubras messibus usta genas:
protinus Italiam concepit et "Arma uirumque,"
qui modo uix Culicem fleuerat ore rudi.
Quid Varios Marsosque loquar ditataque uatum
nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Vergilius, si munera Maecenatis
des mihi? Vergilius non ero, Marsus ero.

57

Tres habuit dentes, pariter quos expuit omnes,
ad tumulum Picens dum sedet ipse suum;
collegitque sinu fragmenta nouissima laxi
oris et adgesta contumulauit humo.
Ossa licet quondam defuncti non legat heres:
hoc sibi iam Picens praestitit officium.

58

Cum tibi tam crassae sint, Artemidore, lacernae,
possim te Sagarim iure uocare meo.

59

Aspicis hunc uno contentum lumine, cuius
lippa sub adtrita fronte lacuna patet?
Ne contemne caput, nihil est furacius illo;
non fuit Autolyçi tam piperata manus.
Hunc tu conuiuiam cautus seruare memento:
tunc furit atque oculo luscus utroque uidet:
pocula solliciti perdunt ligulasque ministri
et latet in tepido plurima mappa sinu;
lapsa nec a cubito subducere pallia nescit
et tectus laenis saepe duabus abit;
nec dormitantem uernam fraudare lucerna
erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil inuasit, puerum tunc arte dolosa
circuit et soleas subripit ipse suas.

60

Summa Palatini poteras aequare Colossi,
si fieres breuior, Claudia, sesquipede.

61

Liuet Charinus, rumpitur, furit, plorat
et quaerit altos unde pendeat ramos:
non iam quod orbe cantor et legor toto,
nec umbilicis quod decorus et cedro
spargor per omnes Roma quas tenet gentes;
sed quod sub urbe rus habemus aestiuum
uehimurque mulis non ut ante conductis.
Quid inprecabor, o Seuere, liuenti ?
Hoc opto: mulas habeat et suburbanum.

62

Scribit in auersa Picens epigrammata charta,
et dolet auerso quod facit illa deo.

63

Thestylon Aulus amat sed nec minus ardet Alexin,
forsitan et nostrum nunc Hyacinthon amat.
I nunc et dubita uates an diligat ipsos,

delicias uatum cum meus Aulus amet.

64

Vt poscas, Clyte, munus exigasque,
uno nasceris octiens in anno
et solas, puto, tresue quattuorue
non natalicias habes Kalendas.
Sit uultus tibi leuior licebit
tritis litoris aridi lapillis,
sit moro coma nigrior caduco,
uineas mollitia tremente plumas
aut massam modo lactis alligati,
et talis tumor excitet papillas
qualis cruda uiro puella seruat,
tu nobis, Clyte, iam senex uideris:
tam multos quis enim fuisse credat
natalis Priamiue Nestorisue?
Sit tandem pudor et modus rapinis.
Quod si ludis adhuc semelque nasci
uno iam tibi non sat est in anno,
natum te, Clyte, nec semel putabo.

65

Hic ubi Fortunae Reducis fulgentia late
 templa nitent, felix area nuper erat:
hic stetit Arctoi formosus puluere belli
 purpureum fundens Caesar ab ore iubar;
hic lauru redimita comas et candida cultu
 Roma salutauit uoce manuque ducem.
Grande loci meritum testantur et altera dona:
stat sacer et domitis gentibus arcus ouat.
hic gemini currus numerant elephanta frequentem,
sufficit inmensis aureus ipse iugis.
Haec est digna tuis, Germanice, porta triumphis;
hos aditus urbem Martis habere decet.

66

Augusto pia tura uictimasque
pro uestro date Silio, Camenae.
Bis senos iubet en redire fasces,
nato consule, nobilique uirga
uatis Castaliam domum sonare
rerum prima salus et una Caesar.
Gaudenti superest adhuc quod optet,
felix purpura tertiusque consul.
Pompeio dederit licet senatus

et Caesar genero sacros honores,
quorum pacificus ter ampliauit
Ianus nomina: Silius frequentes
mauult sic numerare consulatus.

67

Horas quinque puer nondum tibi nuntiat et tu
iam conuiuia mihi, Caeciliane, uenis,
cum modo distulerint raucae uadimonia quartae
et Floralicias lasset harena feras.
Curre, age, et inlotos reuoca, Calliste, ministros;
sternantur lecti: Caeciliane, sede.
Caldam poscis aquam: nondum mihi frigida uenit;
alget adhuc nudo clusa culina foco.
Mane ueni potius; nam cur te quinta moretur ?
ut iantes, sero, Caeciliane, uenis.

68

Qui Corcyraei uidit pomaria regis,
rus, Entelle, tuae praeferet ille domus.
Inuida purpureos urat ne bruma racemos
et gelidum Bacchi munera frigus edat,
condita perspicua uiuit uindemia gemma
et tegitur felix nec tamen uua latet:
femineum lucet sic per bombycina corpus,
calculus in nitida sic numeratur aqua.
Quid non ingenio uoluit natura licere ?
Autumnnum sterilis ferre iubetur hiems.

69

Miraris ueteres, Vacerra, solos
nec laudas nisi mortuos poetas.
Ignoscas petimus, Vacerra: tanti
non est, ut placeam tibi, perire.

70

Quanta quies placidi tantast facundia Neruae,
sed cohibet uires ingeniumque pudor.
Cum siccare sacram largo Permessida posset
ore, uerecundam maluit esse sitim,
Periam tenui frontem redimire corona
contentus, famae nec dare uela suae.
Sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullum,
carmina qui docti nota Neronis habet.

71

Quattuor argenti libras mihi tempore brumae
misisti ante annos, Postumiane, decem;
speranti plures (nam stare aut crescere debent
munera) uenerunt plusue minusue duae;
tertius et quartus multo inferiora tulerunt;
libra fuit quinto Septiciana quidem;
besalem ad scutulam sexto peruenimus anno;
Post hunc in cotula rasa selibra data est;
octauus ligulam misit sextante minorem;
nonus acu leuius uix cocleare tulit.
Quod mittat nobis decumus iam non habet annus:
quattuor ad libras, Postumiane, redi.

72

Nondum murice cultus asperoque
morsu pumicis aridi politus
Arcanum properas sequi, libelle,
quem pulcherrima iam redire Narbo,
docti Narbo Paterna Votieni,
ad leges iubet annuosque fascas:
uotis quod paribus tibi petendum est,
continget locus ille et hic amicus.
Quam uellem fieri meus libellus!

73

Instanti, quo nec sincerior alter habetur
pectore nec niuea simplicitate prior,
si dare uis nostrae uires animosque Thaliae
et uictura petis carmina, da quod amem.
Cynthia te uatem fecit, lasciue Properti;
ingenium Galli pulchra Lycoris erat;
fama est arguti Nemesis formosa Tibulli;
Lesbia dictauit, docte Catulle, tibi:
non me Paeligni nec spernet Mantua uatem,
si qua Corinna mihi, si quis Alexis erit.

74

Oplomachus nunc es, fueras ophthalmicus ante.
Fecisti medicus quod facis oplomachus.

75

Dum repetit sera conductos nocte penates
Lingonus a Tecta Flaminiaque recens,

expulit offenso uitiatum pollice talum
et iacuit toto corpore fusus humi.
Quid faceret Gallus, qua se ratione moueret?
ingenti domino seruulus unus erat,
tam macer ut minimam posset uix ferre lacernam:
succurrit misero casus opemque tulit.
Quattuor inscripti portabant uile cadauer,
accipit infelix qualia mille rogus;
hos comes inualidus summissa uoce precatur,
ut quocumque uelint corpus inane ferant:
permutatur onus stipataque tollitur alte
grandis in angusta sarcina sandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, uidetur
cui merito dici "mortue Galle" potest.

76

"Dic uerum mihi, Marce, dic, amabo;
nil est quod magis audiam libenter."
Sic et cum recitas tuos libellos,
et causam quotiens agis clientis,
oras, Gallice, me rogasque semper.
Durum est me tibi quod petis negare.
Vero uerius ergo quid sit audi:
uerum, Gallice, non libenter audis.

77

Liber, amicorum dulcissima cura tuorum,
Liber, in aeterna uiuere digne rosa,
si sapis, Assyrio semper tibi crinis amomo
splendeat et cingant florea sarta caput;
candida nigrescant uetulo crystalla Falerno
et caleat blando mollis amore torus.
Qui sic uel medio finitus uixit in aeuo,
longior huic facta est quam data uita fuit.

78

Quos cuperet Phlegraea suos uictoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyaeae, tuos,
fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi,
o pudor ! o pietas ! et putat esse parum.
Non illi satis est turbato sordidus auro
Hermus et Hesperio qui sonat orbe Tagus.
Omnis habet sua dona dies: nec linea diues
cessat et in populum multa rapina cadit;
nunc ueniunt subitis lasciua nomismata nimbis,
nunc dat spectatas tessera larga feras,

nunc implere sinus securos gaudet et absens
sortitur dominos, ne laceretur, auis.
Quid numerem currus ter denaque praemia palmae,
quae dare non semper consul uterque solet?
Omnia sed, Caesar, tanto superantur honore,
quod spectatorem te tua laurus habet.

79

Omnes aut uetulas habes amicas
aut turpis uetulisque foediores.
Has ducis comites trahisque tecum
per conuiuia porticus theatra.
Sic formosa, Fabulla, sic puella es.

80

Sanctorum nobis miracula reddis auorum
nec pateris, Caesar, saecula cana mori,
cum ueteres Latiae ritus renouantur harenae
et pugnat uirtus simpliciore manu.
Sic priscis seruatur honos te praeside templis
et casa tam culto sub Ioue numen habet;
sic noua dum condis, reuocas, Auguste, priora:
debentur quae sunt quaeque fuere tibi.

81

Non per mystica sacra Dindymenes
nec per Niliacae bouem iuuencae,
nullos denique per deos deasque
iurat Gellia, sed per uniones.
Hos amplectitur, hos perosculatur,
hos fratres uocat, hos uocat sorores,
hos natis amat acrius duobus.
His si quo careat misella casu,
uicturam negat esse se nec horam.
Eheu, quam bene nunc, Papiriane,
Annaei faceret manus Sereni!

82

Dante tibi turba querulos, Auguste, libellos
nos quoque quod domino carmina parua damus,
posse deum rebus pariter Musisque uacare
scimus et haec etiam certa placere tibi.
Fer uates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,
nos tua cura prior deliciaeque sumus.
Non quercus te sola decet nec laurea Phoebi:

fiat et ex hedera ciuica nostra tibi.

Liber IX

Have, mi Torani, frater carissime. Epigramma, quod extra ordinem paginarum est, ad Stertinium clarissimum virum scripsimus, qui imaginem meam ponere in bibliotheca sua voluit. De quo scribendum tibi putavi, ne ignorares Avitus iste quis vocaretur. Vale et para hospitium.

Note, licet nolis, sublimi pectore vates,
cui referet serus praemia digna cinis,
hoc tibi sub nostra breve carmen imagine vivat,
quam non obscuris iungis, Avite, viris:
'Ille ego sum nulli nugarum laude secundus 5
quem non miraris, sed - puto -, lector, amas.
Maiores maiora sonent: mihi parva locuto
sufficit in vestras saepe redire manus.

I

Dum Ianus hiemes, Domitianus autumnos,
Augustus annis commodabit aestates,
dum grande famuli nomen adseret Rheni
Germanicarum magna lux Kalendarum,
Tarpeia summi saxa dum patris stabunt, 5
dum voce supplex dumque ture placabit
matrona divae dulce Iuliae numen:
manebit altum Flaviae decus gentis
cum sole et astris cumque luce Romana.
invicta quidquid condidit manus, caeli est. 10

II

Pauper amicitiae cum sis, Lupe, non es amicae
et queritur de te mentula sola nihil.
ilia siligineis pinguescit adultera cunnis,
convivam pascit nigra farina tuum.
incensura nives dominae Setina liquantur, 5
nos bibimus Corsi pulla venena cadi;
empta tibi nox est fundis non tota paternis,
non sua desertus rura sodalis arat;
splendet Erythraeis perlucida moecha lapillis,
ducitur addictus, te futuente, cliens; 10
octo Syris suffulta datur lectica puellae,
nudum sandapilae pondus amicus erit.
I nunc et miseros, Cybele, praecide cinaedos:
haec erat, haec cultris mentula digna tuis.

III

Quantum iam superis, Caesar, caeloque dedisti
si repetas et si creditor esse velis,
grandis in aethereo licet auctio fiat Olympo
coganturque dei vendere quidquid habent,
conturbabit Atlans et non erit uncia tota 5
decidat tecum qua pater ipse deum:
pro Capitolinis quid enim tibi solvere tempus,
quid pro Tarpeiae frondis honore potest?
quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada praetereo: res agit illa tuas. 10
quid loquar Alciden Phoebumque piosque Laconas?
addita quid Latio Flavia templa polo?
Expectes et sustineas, Auguste, necesse est:
nam tibi quod solvat non habet arca Iovis.

IV

Aureolis futui cum possit Galla duobus
et plus quam futui, si totidem addideris:
aureolos a te cur accipit, Aeschyle, denos?
non fellat tanti Galla. Quid ergo? Tacet.

V (VI)

Tibi, summe Rheni domitor et parens orbis,
pudice princeps, gratias agunt urbes:
populos habebunt; parere iam scelus non est.
non puer avari sectus arte mangonis
virilitatis damna maeret ereptae, 5
nec quam superbus computet stipem leno
dat prostituto misera mater infanti.
Qui nec cubili fuerat ante te quondam,
pudor esse per te coepit et lupanari.

VI (VII)

Dicere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
continuis volui quinque diebus Have:
' Non acat' ~~ut~~ ~~domit~~ ~~di~~um est bis terque reverso.
Iam satis est: non vis, Afer, havere: vale.

VII (VIII)

Tamquam parva foret sexus iniuria nostri
foedandos populo prostituisse mares,
iam cunae lenonis erant, ut ab ubere raptus
sordida vagitu posceret aera puer:
inmatura dabant infandas corpora poenas. 5
Non tulit Ausonius talia monstra pater,
idem qui teneris nuper succurrit ephebis,
ne faceret steriles saeva libido viros.
Dilexere prius pueri iuvenesque senesque,
at nunc infantes te quoque, Caesar, amant. 10

VIII (IX)

Nil tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
annua, si memini, milia sena dabas.
plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
annua legavit milia sena tibi.

IX (X)

Cenes, Canthare, cum foris libenter,
damas et maledicis et minaris.
deponas animos truces monemus:
liber non potes et gulosus esse.

X (V)

Nubere vis Prisco: non miror, Paula; sapisti.
ducere te non vult Priscus: et ille sapit.

XI

Nomen cum violis rosisque natum,
quo pars optima nominatur anni,
Hyblam quod sapit Atticosque flores,
quod nidos olet alitis superbae;
nomen nectare dulcius beato, 5
quo mallet Cybeles puer vocari
et qui pocula temperat Tonanti,
quod si Parrhasia sonas in aula,
respondent Veneres Cupidinesque;
nomen nobile, molle, delicatum 10
versu dicere non rudi volebam:

sed tu syllaba contumax rebellas.
dicunt Eiarinon tamen poetae,
sed Graeci quibus est nihil negatum
et quos ' Aej "Are decet sonare: 15
nobis non licet esse tam disertis
qui Musas colimus severiores.

XII (XIII)

Nomen habes teneri quod tempora nuncupat anni,
cum breve Cecropiae ver populantur apes:
nomen Acidalia meruit quod harundine pingi,
quod Cytherea sua scribere gaudet acu;
nomen Erythraeis quod littera facta lapillis, 5
gemma quod Heliadum pollice trita notet;
quod pinna scribente grues ad sidera tollant;
quod decet in sola Caesaris esse domo.

XIII (XII)

Si daret autumnus mihi nomen, Oporinos essem,
horrida si brumae sidera, Chimerinos;
dictus ab aestivo Therinos tibi mense vocarer:
tempora cui nomen verna dedere quis est?

XIV

Hunc quem mensa tibi, quem cena paravit amicum
esse putas fidae pectus amicitiae?
aprum amat et mullos et sumen et ostrea, non te.
tam bene si cenem, noster amicus erit.

XV

Inscripsit tumulis septem scelerata virorum
' Se fuisse' Chloe. Quid potest simplicius?

XVI

Consilium formae speculum dulcisque capillos
Pergameo posuit dona sacrata deo
ille puer tota domino gratissimus aula,
nomine qui signat tempora verna suo.
Felix quae tali censetur munere tellus! 5

nec Ganymedeas mallet habere comas.

XVII

Latonae venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras pensa brevesque colos,
hos tibi laudatos domino, rata vota, capillos
ille tuus Latia misit ab urbe puer;
addidit et nitidum sacratis crinibus orbem, 5
quo felix facies iudice tuta fuit.
Tu iuvenale decus serva, ne pulchrior ille
in longa fuerit quam brevior coma.

XVIII

Est mihi - sitque precor longum te praeside, Caesar -
rus minimum, parvi sunt et in urbe lares.
sed de valle brevi quas det sitientibus hortis
curva laboratas antlia tollit aquas:
sicca domus queritur nullo se rore foveri, 5
cum mihi vicino Marcia fonte sonet.
Quam dederis nostris, Auguste, penetibus undam,
Castalis haec nobis aut Iovis imber erit.

XIX

Laudas balnea versibus trecentis
cenantis bene Pontici, Sabelle.
vis cenare, Sabelle, non lavari.

XX

Haec, quae tota patet tegiturque et marmore et auro,
infantis domini conscia terra fuit,
felix o, quantis sonuit vagitibus et quas
vidit reptantis sustinuitque manus:
hic steterat veneranda domus quae praestitit orbi 5
quod Rhodos astrifero, quod pia Creta polo.
Curetes texere Iovem crepitantibus annis,
semiviri poterant qualia ferre Phryges:
at te protexit superum pater et tibi, Caesar,
pro iaculo et parma fulmen et aegis erat. 10

XXI

Artemidorus habet puerum, sed vendidit agrum;
agrum pro puero Calliodorus habet.
Dic uter ex istis melius rem gesserit, Aucte:
Artemidorus amat, Calliodorus arat.

XXII

Credis ob haec me, Pastor, opes fortasse rogare
propter quae populus crassaque turba rogat,
ut Setina meos consumat gleba ligones
et sonet innumera compede Tuscus ager;
ut Mauri Libycis centum stent dentibus orbes 5
et crepet in nostris aurea lamna toris,
nec labris nisi magna meis crystallae terantur
et faciant nigras nostra Falerna nives;
ut canusinatus nostro Surus assere sudet
et mea sit culto sella cliente frequens; 10
aestuet ut nostro madidus conviva ministro,
quem permutatum nec Ganymede velis;
ut lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas
et Massyla meum virga gubernet equum.
Est nihil ex istis: superos ac sidera testor 15
Ergo quid? Ut donem, Pastor, et aedificem.

XXIII

O cui virgineo flavescere contigit auro,
dic ubi Palladium sit tibi, Care, decus.
Aspicias en domini fulgentes marmore vultus?
venit ad has ultro nostra corona comas.'
Albae livere potest pia quercus olivae, 5
cinxerit invictum quod prior illa caput.

XXIV

Quis Palatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
haec mundi facies, haec sunt Iovis ora sereni:
sic tonat ille deus cum sine nube tonat.
Non solam tribuit Pallas tibi, Care, coronam; 5
effigiem domini, quam colis, illa dedit.

XXV

Dantem vina tuum quotiens aspeximus Hyllum,
lumine nos, Afer, turbidiore notas.
Quod, rogo, quod scelus est mollem spectare ministrum?
aspicimus solem sidera, templa, deos.
avertam vultus, tamquam mihi pocula Gorgon 5
porrigat atque oculos oraue nostra petat?
trux erat Alcides, et Hylan spectare licebat;
ludere Mercurio cum Ganymede licet.
Si non vis teneros spectet conviva ministros,
Phineas invites, Afer, et Oedipodas. 10

XXVI

Audet facundo qui carmina mittere Nervae,
pallida donabit glaucina, Cosme, tibi,
Paestano violas et cana ligustra colono,
Hyblaeis apibus Corsica mella dabit:
sed tamen et parvae nonnulla est gratia Musae; 5
appetitur posito vilis oliva lupo.
nec tibi sit mirum modici quod conscia vatis
iudicium metuit nostra Thalia tuum:
ipse tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
lascivum iuvenis cum tibi lusit opus. 10

XXVII

Cum depilatos, Chreste, coleos portes
et vulturino mentulam parem collo
et prostitutis levius caput culis,
nec vivat ullus in tuo pilus crure,
purgentque saevae cana labra volsellae; 5
Curios, Camillos, Quintios, Numas, Ancos,
et quidquid umquam legimus pilosorum
loqueris sonasque grandibus minax verbis,
et cum theatris saeculoque rixaris.
Occurrit aliquis inter ista si draucus, 10
lam paedagogo liberatus et cuius
refibulavit turgidum faber penem,
nutu vocatum ducis, et pudet fari
Catoniana, Chreste, quod facis lingua.

XXVIII

Dulce decus scaenae, ludorum fama, Latinus

ille ego sum, plausus deliciaeque tuae,
qui spectatorem potui fecisse Catonem,
solvere qui Curios Fabriciosque graves.
Sed nihil a nostro sumpsit mea vita theatro 5
et sola tantum scaenicus arte feror:
nec poteram gratus domino sine moribus esse:
intenus mentes inspicit ille deus.
Vos me laurigeri parasitum dicite Phoebi,
Roma sui famulum dum sciat esse Iovis. 10

XXIX

Saecula Nestoreae permensa, Philaeni, senectae
rapta es ad infernas tam cito Ditis aquas?
Euboicae nondum numerabas longa Sibyllae
tempora: maior erat mensibus illa tribus.
Heu quae lingua silet! non illam mille catastae 5
vincebant, nec quae turba Sarapin amat,
nec matutini cirrata caterva magistri,
nec quae Strymonio de grege ripa sonat
quae nunc Thessalico lunam deducere rhombo,
quae sciet hos illos vendere lena toros? 10
Sit tibi terra levis mollique tegaris harena,
ne tua non possint eruere ossa canes.

XXX

Cappadocum saevis Antistius occidit oris
Rusticus. O tristi crimine terra nocens!
Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti
et questa est longas non satis esse vias;
cumque daret sanctam tumulis, quibus invidet, urnam, 5
visa sibi est rapto bis viduata viro.

XXXI

Cum comes Arctois haereret Caesaris armis
Velius, hanc Marti pro duce vovit avem;
luna quater binos non tota peregerat orbes,
debita poscebat iam sibi vota deus:
ipse suas anser properavit laetus ad aras 5
et cecidit sanctis hostia parva focus.
Octo vides patulo pendere nomismata rostro
alitis? haec extis condita nuper erant:
quae litat argento pro te, non sanguine, Caesar,
victima iam ferro non opus esse docet. 10

XXXII

Hanc volo quae facilis, quae palliolata vagatur,
hanc volo quae puero iam dedit ante meo,
hanc volo quam redimit totam denarius alter,
hanc volo quae pariter sufficit una tribus.
poscentem nummos et grandia verba sonantem 5
possideat crassae mentula Burdigalae.

XXXIII

Audieris in quo, Flacce, balneo plausum,
Maronis illic esse mentulam scito.

XXXIV

Iuppiter Idaei risit mendacia busti,
dum videt Augusti Flavia templa poli,
atque inter mensas largo iam nectare fusus,
pocula cum Marti traderet ipse suo,
respiciens Phoebum pariter Phoebique sororem, 5
cum quibus Alcides et pius Arcas erat
' Gnaeus vos' inquit ' nobis monumenta dedistis:
cernite quam plus sit Caesaris esse patrem.'

XXXV

Artibus his semper cenam, Philomuse, mereris,
plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
scis quid in Arsacia Pacorus deliberet aula,
Rhenanam numeras Sarmaticamque manum, 5
verba ducis Daci chartis mandata resignas,
victricem laurum quam venit ante vides,
scis quotiens Phario madeat Iove fusca Syene,
scis quota de Libyco litore puppis eat,
cuius Iuleae capiti nascantur olivae,
destinet aetherius cui suaserta pater. 10
Tolle tuas artes; hodie cenabis apud me
hac lege, ut narres nil, Philomuse, novi.

XXXVI

Viderat Ausonium posito modo crine ministrum

Phryx puer, alterius gaudia nota Iovis:
' Quod tuus ~~ecce~~ suo Caesar permisit ephebo
tu permitte tuo, maxime rector' **ia**;
' **am** mihi prima latet longis lanugo capillis, 5
iam tua me ridet Iuno vocatque virum.'
Cui pater aetherius 'Puer o dulcissime,' dixit,
' non **go** quod poscis, res negat ipsa tibi:
Caesar habet noster similis tibi mille ministros
tantaque sidereos vix capit aula mares; 10
at tibi si dederit vultus coma tonsa viriles,
quis mihi qui nectar misceat alter erit?'

XXXVII

Cum sis ipsa domi mediaque ornere Subura,
fiant absentes et tibi, Gallia, comae,
nec dentes aliter quam Serica nocte reponas,
et iaceas centum condita pyxidibus,
nec tecum facies tua dormiat, innuis illo 5
quod tibi prolatum est mane supercilio,
et te nulla movet cani reverentia cunni,
quem potes inter avos iam numerare tuos.
promittis sescenta tamen; sed mentula surda est,
et sit lusca licet, te tamen illa videt. 10

XXXVIII

Summa licet velox, Agathine, pericula ludas,
non tamen efficies ut tibi parma cadat.
nolentem sequitur tenuisque reversa per auras
vel pede vel tergo, crine vel ungue sedet;
Iubrica Corycio quamvis sint pulpita nimbo 5
et rapiant celeres vela negata Noti,
securos pueri neglecta perambulat artus,
et nocet artifici ventus et unda nihil.
Ut peccare velis, cum feceris omnia, falli
non potes: arte opus est ut tibi parma cadat. 10

XXXIX

Prima Palatino lux est haec orta Tonanti,
optasset Cybele qua peperisse Iovem;
hac et sancta mei genita est Caesonia Rufi:
plus debet matri nulla puella suae.
Laetatur gemina votorum sorte maritus, 5
contigit hunc illi quod bis amare diem.

XL

Tarpeias Diodorus ad coronas
Romam cum peteret Pharo relictas,
vovit pro reditu viri Philaenis
illam lingeret ut puella simplex
quam castae quoque diligunt Sabinae. 5
dispersa rate tristibus procellis
mersus fluctibus obrutusque ponto
ad votum Diodorus enatavit.
O tardus nimis et piger maritus!
hoc in litore si puella votum 10
fecisset mea, protinus redissem.

XLI

Pontice, quod numquam futuis, sed paelice laeva
uteris et Veneri servit amica manus,
hoc nihil esse putas? scelus est, mihi crede, sed ingens,
quantum vix animo concipis ipse tuo.
nempe semel futuit, generaret Horatius ut tres; 5
Mars semel, ut geminos Ilia casta daret.
omnia perdiderat si masturbatus uterque
mandasset manibus gaudia foeda suis.
ipsam crede tibi naturam dicere rerum:
'Istud quod digitis, Pontice, perdis, homo est.' 10

XLII

Campis dives Apollo sic Myrinis,
sic semper senibus fruare cynis,
doctae sic tibi serviant sorores
nec Deiphis tua mentiatur ulli,
sic Palatia te colant amentque: 5
bis senos cito te rogante fasces
det Stellae bonus adnuatque Caesar.
felix tunc ego debitorque voti
casurum tibi rusticas ad aras
ducam cornibus aureis iuvenum. 10
Nata est hostia, Phoebe; quid moraris?

XLIII

Hic qui dura sedens porrecto saxa leone
mitigat, exiguo magnus in aere deus,

quaeque tulit spectat resupino sidera vultu,
cuius laeva calet robore, dextra mero:
non est fama recens nec nostri gloria caeli; 5
nobile Lysippi munus opusque vides.
hoc habuit numen Pellaei mensa tyranni,
qui cito perdomito victor in orbe iacet;
hunc puer ad Libycas iuraverat Hannibal aras;
iusserat hic Sullam ponere regna trucem. 10
Offensus variae tumidis terroribus aulae
privatos gaudet nunc habitare lares,
utque fuit quondam placidi conviva Molorchi,
sic voluit docti Vindicis esse deus.

XLIV

Alciden modo Vindicis rogabam
esset cuius opus laborque felix.
Risit, nam solet hoc, levique nutu
' ~~Ca~~ece numquid' ~~u~~ ' ~~po~~ta nescis?
inscripta est basis indicatque nomen.' 5
Lusippou lego, Phidiae putavi.

XLV

Miles Hyperboreos modo, Marcelline, triones
et Getici tuleras sidera pigra poli:
ecce Promethei rupes et fabula montis
quam prope sunt oculis nunc adeunda tuis!
videris immensis cum conclamata querelis 5
saxa senis, dices ' ~~Di~~or ipse fuit.'
et licet haec addas: ' ~~Potui~~qui talia ferre,
humanum merito finxerat ille genus.'

XLVI

Gellius aedificat semper: modo limina ponit,
nunc foribus claves aptat emitque seras,
nunc has, nunc illas reficit mutatque fenestras:
dum tantum aedificet, quidlibet ille facit,
oranti nummos ut dicere possit amico 5
unum illud verbum Gellius ' ~~A~~difico.'

XLVII

Democritos, Zenonas inexplicitosque Platonas

quidquid et hirsutis squalet imaginibus,
sic quasi Pythagorae loqueris successor et heres.
praependet sane nec tibi barba minor:
sed, quod et hircosis serum est et turpe pilosis, 5
in molli rigidam clune libenter habes.
Tu, qui sectarum causas et pondera nosti,
dic mihi, percidi, Pannyche, dogma quod est?

XLVIII

Heredem cum me partis tibi, Garrice, quartae
per tua iurares sacra caputque tuum,
credidimus - quis enim damnat sua vota libenter? -
et spem muneribus fovimus usque datis;
inter quae rari Laurentem ponderis aprum 5
misimus: Aetola de Calydone putes.
at tu continuo populumque patresque vocasti;
ructat adhuc aprum callida Roma meum:
ipse ego - quis credat? - conviva nec ultimus haesi,
sed nec costa data est caudave missa mihi. 10
De quadrante tuo quid sperem, Garrice? Nulla
de nostro nobis uncia venit apro.

XLIX

Haec est illa meis multum cantata libellis,
quam meus edidicit lector amatque togam.
Partheniana fuit quondam, memorabile vatis
munus: in hac ibam conspiciendus eques, 5
dum nova, dum nitida fulgebat splendida lana,
dumque erat auctoris nomine digna sui:
nunc anus et tremulo vix accipienda tribuli,
quam possis niveam dicere iure tuo.
Quid non longa dies, quid non consumitis anni?
haec toga iam non est Partheniana, mea est. 10

L

Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum,
carmina quod faciam quae brevitate placent.
Confiteor. Sed tu bis senis grandia libris
qui scribis Priami proelia, magnus homo es?
Nos facimus Bruti puerum, nos Langona vivum: 5
tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

LI

Quod semper superos invito fratre rogasti,
hoc, Lucane, tibi contigit, ante mori.
invidet ille tibi; Stygias nam Tullus ad umbras
optabat, quamvis sit minor, ire prior.
tu colis Elysios nemorisque habitator amoeni 5
esse tuo primum nunc sine fratre cupis;
et si iam nitidis alternus venit ab astris,
pro Polluce mones Castora ne redeat.

LII

Si credis mihi, Quinte, quod mereris,
natalis, Ovidi, tuas Aprilis
ut nostras amo Martias Kalendas.
felix utraque lux diesque nobis
signandi melioribus lapillis! 5
hic vitam tribuit sed hic amicum.
plus dant, Quinte, mihi tuae Kalendae.

LIII

Natali tibi, Quinte, tuo dare parva volebam
munera; tu prohibes: inperiosus homo es.
parendum est monitis, fiat quod uterque volemus
et quod utrumque iuvat: tu mihi, Quinte, dato.

LIV

Si mihi Picena turdus palleret oliva,
tenderet aut nostras silva Sabina plagas,
aut crescente levis traheretur harundine praeda
pinguis et inplicitas virga teneret avis:
cara daret sollemne tibi cognatio munus 5
nec frater nobis nec prior esset avus.
nunc sturnos inopes fringillorumque querelas
audit et arguto passere vernat ager;
inde salutatus picae respondet arator,
hinc prope summa rapax milvus ad astra volat 10
mittimus ergo tibi parvae munuscula chortis,
qualia si recipis, saepe propinquus eris.

LV

Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
dum Stellae turdos, dum tibi, Flacce, paro,
succurrit nobis ingens onerosaque turba,
in qua se primum quisque meumque putat.
demeruisse duos votum est; offendere plures 5
vix tutum; multis mittere dona grave est.
qua possum sola veniam ratione merebor :
nec Stellae turdos nec tibi, Flacce, dabo.

LVI

Spendophoros Libycas domini petit armiger urbis:
quae puero dones tela, Cupido, para,
illa quibus iuvenes figis mollesque puellas:
sit tamen in tenera levis et hasta manu,
Ioricam clypeumque tibi galeamque remitto; 5
tutus ut invadat proelia, nudus eat:
non iaculo, non ense fuit Iaesusve sagitta,
casside dum liber Parthenopaeus erat.
quisquis ab hoc fuerit fixus morietur amore.
O felix, si quem tam bona fata manent! 10
dum puer es, redeas, dum vultu lubricus, et te
non Libye faciat, sed tua Roma virum.

LVII

Nil est tritius Hedyli lacernis:
non ansae veterum Corinthiorum,
nec crus compede lubricum decenni,
nec ruptae recutita colla mularum,
nec quae Flaminiam secant salebrae, 5
nec qui litoribus nitent lapilli,
nec Tusca ligo vinea politus,
nec pallens toga mortui tribulis,
nec pigri rota quassa mulionis,
nec rasum cavea latus visontis, 10
nec dens iam senior ferocis apri.
Res una est tamen: ipse non negabit,
culus tritior Hedyli lacemis.

LVIII

Nympha sacri regina lacus, cui grata Sabinus
et mansura pio munere templa dedit,

sic montana tuos semper colat Umbria fontes
nec tua Baianas Sassina malit aquas:
excipe sollicitos placide, mea dona, libellos; 5
tu fueris Musis Pegasis unda meis. -
' Nympharum templis quisquis sua carmina donat,
quid fieri libris debeat ipse monet.'

LIX

In Saeptis Mamurra diu multumque vagatus,
hic ubi Roma suas aurea vexat opes,
inspexit molles pueros oculisque comedit,
non hos quos primae prostituere casae,
sed quos arcanae servant tabulata catastae 5
et quos non populus nec mea turba videt.
inde satur mensas et opertos exuit orbes
expositumque alte pingue poposcit ebur,
et testudineum mensus quater hexaclinon
ingemuit citro non satis esse suo. 10
consuluit nares an olerent aera Corinthon,
culpavit statuas et, Polydite, tuas,
et turbata brevi questus crystallina vitro
murrina signavit seposuitque decem.
expedit veteres calathos et si qua fuerunt 15
pocula Mentorea nobilitata manu,
et viridis picto gemmas numeravit in auro,
quidquid et a nivea grandius aure sonat.
sardonychas vero mensa quaesivit in omni
et pretium magnis fecit iaspidibus. 20
undecima lassus cum iam discederet hora,
asse duos calices emit et ipse tulit.

LX

Seu tu Paestanis genita es seu Tiburis arvis,
seu rubuit tellus Tuscula flore tuo,
seu Praenestino te vilica legit in horto,
seu modo Campani gloria ruris eras:
pulchrrior ut nostro videre corona Sabino, 5
de Nomentano te putet esse meo.

LXI

In Tartesiadis domus est notissima terris,
qua dives placidum Corduba Baetin amat,
vellera nativo pallent ubi flava metallo

et linit Hesperium brattea viva pecus.
aedibus in mediis totos amplexa penates 5
 stat platanus densis Caesariana comis,
hospitis invicti posuit quam dextera felix,
 coepit et ex illa crescere virga manu.
auctorem dominumque nemus sentire videtur:
 sic viret et ramis sidera celsa petit. 10
saepe sub hac madidi luserunt arbore Fauni
 terrui et tacitam fistula sera domum;
dumque fugit solos nocturnum Pana per agros,
 saepe sub hac latuit rustica fronde Dryas.
atque oluere lares commissatore Lyaeo 15
 crevit et effuso laetior umbra mero;
hesternisque rubens deiecta est herba coronis
 atque suas potuit dicere nemo rosas.
O dilecta deis, o magni Caesaris arbor,
 ne metuas ferrum sacrilegosque focos. 20
perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
 non Pompeianae te posuere manus.

LXII

Tinctis murice vestibus quod omni
et nocte utitur et die Philaenis,
non est ambitiosa nec superba:
delectatur odore, non colore.

LXIII

Ad cenam invitant omnes te, Phoebe, cinaedi.
 mentula quem pascit, non, puto, purus homo est.

LXIV

Herculis in magni voltus descendere Caesar
 dignatus Latiae dat nova templa viae,
qua Triviae nemorosa petit dum regna, viator
 octavum domina marmor ab urbe legit.
ante colebatur votis et sanguine largo, 5
 maiorem Alciden nunc minor ipse colit.
hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores;
 illi securus vota minora facit.

LXV

Alcide, Latio nunc agnoscende Tonanti,

postquam pulchra dei Caesaris ora geris,
si tibi tunc isti vultus habitusque fuissent,
cesserunt manibus cum fera monstra tuis:
Argolico famulum non te servire tyranno 5
vidissent gentes saevaque regna pati,
sed tu iussisses Eurysthea; nec tibi fallax
portasset Nessi perfida dona Lichas,
Oetaei sine lege rogi securus adisses
astra patris summi, quae tibi poena dedit; 10
Lydia nec dominae traxisses pensa superbae
nec Styga vidisses Tartareumque canem.
nunc tibi Iuno favet, nunc te tua diligit Hebe;
nunc te si videat Nympha, remittet Hylan.

LXVI

Uxor cum tibi sit formosa, pudica, puella,
quo tibi natorum iura, Fabulle, trium?
quod petis a nostro supplex dominoque deoque
tu dabis ipse tibi, si potes arrigere.

LXVII

Lascivam tota possedi nocte puellam,
cuius nequitas vincere nulla potest.
fessus mille modis illud puerile poposci:
ante preces totas primaque verba dedit.
inprobis quiddam ridensque rubensque rogavi: 5
pollicitast nulla luxuriosa mora.
sed mihi pura fuit; tibi non erit, Aeschyle, si vis
accipere hoc munus conditione mala.

LXVIII

Quid tibi nobiscum est, ludi scelerate magister,
invisum pueris virginibusque caput?
nondum cristati rupere silentia galli:
murmure iam saevo verberibusque tonas.
tam grave percussis incudibus aera resultant, 5
causidicum medio cum faber aptat equo:
mitior in magno clamor furit amphitheatro,
vincenti parmae cum sua turba favet.
vicini somnum - non tota nocte - rogamus:
nam vigilare leve est, pervigilare grave est. 10
discipulos dimitte tuos. Vis, garrule, quantum
accipis ut clames, accipere ut taceas?

LXIX

Cum futuis, Polycharme, soles in fine cacare.
cum pedicaris, quid, Polycharme, facis?

LXX

Dixerat 'O mores! O tempora!' Tullius olim
sacrilegum strueret cum Catilina nefas,
cum gener atque socer diris concurreret armis
maestaque civili caede maderet humus.
cur nunc ' O mores!' cur nunc ' O tempora!' diis? 5
quod tibi non placeat, Caeciliane, quid est?
nulla ducum feritas, nulla est insania ferri;
pace frui certa laetitiaque licet.
Non nostri faciunt tibi quod tua tempora sordent,
sed faciunt mores, Caeciliane, tui. 10

LXXI

Massyli leo fama iugi pecorisque maritus
lanigeri mirum qua coiere fide.
ipse licet videas, cavea stabulantur in una
et pariter socias carpit uterque dapes:
nec fetu nemorum gaudent nec mitibus herbis, 5
concordem satiat sed rudis agna famem.
Quid meruit terror Nemees, quid portitor Helles,
ut niteant celsi lucida signa poli?
sidera si possent pecudesque feraeque mereri,
hic aries astris, hic leo dignus erat. 10

LXXII

Liber, Amyclaea frontem vittate corona,
qui quatis Ausonia verbera Graia manu,
clusa mihi texto cum prandia vimine mittas,
cur comitata dapes nulla lagona venit?
atqui digna tuo si nomine munera ferres, 5
scis, puto, debuerint quae mihi dona dari.

LXXIII

Dentibus antiquas solitus producere pelles
et mordere luto putre vetusque solum,

Praenestina tenes defuncti rura patroni,
in quibus indignor si tibi cella fuit;
rumpis et ardenti madidus crystallam Falerno 5
et pruris domini cum Ganymede tui.
at me litterulas stulti docuere parentes:
quid cum grammaticis rhetoribusque mihi?
Frange leves calamos et scinde, Thalia, libellos,
si dare sutori calceus ista potest. 10

LXXIV

Effigiem tantum pueri pictura Camoni
servat et infantis parva figura manet.
florentes nulla signavit imagine voltus,
dum timet ora pius muta videre pater.

LXXV

Non silice duro structilive caemento,
nec latere cocto, quo Samiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
sed strage nemorum pineaque conpage,
ut navigare Tucca balneo possit. 5
idem beatas lautus extruit thermas
de marmore omni, quod Carystos invenit,
quod Phrygia Synnas, Afra quod Nomas misit
et quod virenti fonte lavit Eurotas.
sed ligna desunt: subice balneum thermis. 10

LXXVI

Haec sunt illa mei quae cemitis ora Camoni,
haec pueri facies primaque forma fuit.
creverat hic vultus bis denis fortior annis
gaudebatque suas pingere barba genas,
et libata semel summos modo purpura cultros 5
sparserat. Invidit de tribus una soror
et festinatis incidit stamina pensis
apstemque patri rettulit urna rogam.
Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
haec erit in chartis maior imago meis. 10

LXXVII

Quod optimum sit disputat convivium

facunda Prisci pagina,
et multa dulci, multa sublimi refert,
sed cuncta docto pectore.
Quod optimum sit quaeritis convivium? 5
in quo choraules non erit.

LXXVIII

Funera post septem nupsit tibi Galla virorum,
Picentine: sequi vult, puto, Galla viros.

LXXIX

Oderat ante ducum famulos turbamque priorem
et Palatinum Roma supercilium:
at nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum est
ut sit cuique suae cura secunda domus.
tam placidae mentes, tanta est reverentia nostri, 5
tam pacata quies, tantus in ore pudor.
nemo suos - haec est aulae natura potentis -,
sed domini mores Caesarianus habet.

LXXX

Duxerat esuriens locupletem pauper anumque:
uxorem pascit Gellius et futuit.

LXXXI

Lector et auditor nostros probat, Aule, libellos,
sed quidam exactos esse poeta negat.
non nimium curo: nam cenae fercula nostrae
malim convivis quam placuisse cocis.

LXXXII

Dixerat astrologus periturum te cito, Munna,
nec, puto, mentitus dixerat ille tibi.
nam tu dum metuis ne quid post fata relinuas,
hausisti patrias luxuriosus opes
bisque tuum deciens non toto tabuit anno: 5
dic mihi, non hoc est, Munna, perire cito?

LXXXIII

Inter tanta tuae miracula, Caesar, harenae,
 quae vincit veterum munera clara ducum,
multum oculi, sed plus aures debere fatentur
 se tibi quod spectant qui recitare solent.

LXXXIV

Cum tua sacrilegos contra, Norbane, furores
 staret pro domino Caesare sancta fides,
haec ego Pieria ludebam tutus in umbra,
 ille tuae cultor notus amicitiae.
me tibi Vindelicis Raetus narrabat in oris 5
 nescia nec nostri nominis Arctos erat:
o quotiens veterem non inficiatus amicum
 dixisti 'Meus est iste poeta, meus!'
omne tibi nostrum quod bis trieteride iuncta
 ante dabat lector, nunc dabit auctor opus. 10

LXXXV

Languidior noster si quando est Paulus, Atili,
 non se, convivas abstinet ille suos.
Tu languore quidem subito fictoque laboras,
 sed mea porrexit sportula, Paule, pedes.

LXXXVI

Festinata sui gemeret quod fata Severi
 Silius, Ausonio non semel ore potens,
cum grege Pierio maestus Phoeboque querebar.
 'Ipse meum flevi' dixi 'Apollo' 'Iunon':
respexitque suam quae stabat proxima fratri 5
 Calliopen et ait: 'Tu quoque vulnus habes.
aspice Tarpeium Palatinumque Tonantem:
 ausa nefas Lachesis laesit utrumque Iovem.
numina cum videas duris obnoxia fatis,
 invidia possis exonerare deos.' 10

LXXXVII

Septem post calices Opimiani
 denso cum iaceam triente blaesus,
adfers nescio quas mihi tabellas

et dicis ' Modo liberum esse iussi
Nastam - servulus est mihi paternus - 5
signa!' Cras melius, Luperce, fiet:
nunc signat meus anulus lagonam.

LXXXVIII

Cum me captares, mittebas munera nobis:
postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
de cavea fugiat ne male pastus aper.

LXXXIX

Lege nimis dura convivam scribere
cogis, Stella? ' Licet scribere nempe malos.'

XC

qua gemmantibus hinc et inde rivis
curva calculus excitatur unda,
exclusis procul omnibus molestis,
pertundas glaciem triente nigro, 5
frontem sutilibus ruber coronis;
sic uni tibi sit puer cinaedus
et castissima pruriat puella:
infamem nimio calore Cypron
observes moneo precorque, Flacce, 10
messes area cum teret crepantis
et fervens iuba saeviet leonis.
At tu, diva Paphi, remitte, nostris
inlaesum iuvenem remitte votis.
sic Martis tibi serviant Kalendae 15
et cum ture meroque victimaque
libetur tibi candidas ad aras
secta plurima quadra de placenta.

XCI

Ad cenam si me diversa vocaret in astra
hinc invitator Caesaris, inde Iovis,
astra licet propius, Palatia longius essent,
responsa ad superos haec referenda darem:
' Querite qui malit fieri conviva Tonantis: 5
me meus in terris Iuppiter ecce tenet.'

XCII

Quae mala sunt domini, quae servi commoda, nescis,
Condyle, qui servum te gemis esse diu.
dat tibi securos vilis tegeticula somnos,
pervigil in pluma Gaius ecce iacet.
Gaius a prima tremebundus luce salutat 5
tot dominos, at tu, Condyle, nec dominum.
' Quod debes, Gai, redde' inquit Phoebus et illinc
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
tortorem metuis? podagra cheragraque secatur
Gaius et mallet verbera mille pati. 10
quod nec mane vomis nec cunnum, Condyle, lingis,
non mavis quam ter Gaius esse tuus?

XCIII

Addere quid cessas, puer, immortale Falernum?
quadrantem duplica de seniore cado.
nunc mihi dic, quis erit cui te, Calacisse, deorum
Sex iubeo cyathos fundere? ' Caesar erit.'
Sutilis aptetur deciens rosa crinibus, ut sit 5
qui posuit sacrae nobile gentis opus.
nunc bis quina mihi da basia, fiat ut illud
nomen ab Odrysio quod deus orbe tulit.

XCIV

Santonica medicata dedit mihi pocula virga:
os hominis mulsum me rogat Hippocrates.
tam stupidus numquam nec tu, puto, Glauce, fuisti,
xℓkea donanti xrúsea qui dederas.
dulce aliquis munus pro munere poscit amaro? 5
accipiat, sed si potat in elleboro.

XCV

Alphius ante fuit, coepit nunc Olphius esse,
uxorem postquam duxit Athenagoras.

XCVb

si scio, dispeream, qui sit Athenagoras.

sed puta me verum, Callistrate, dicere nomen: 5
non ego sed vester peccat Athenagoras.

XCVI

Clinicus Herodes trullam subduxerat aegro:
deprensus dixit ' Stulte, quid ego bibis?'

XCVII

Rumpitur invidia quidam, carissime Iuli,
quod me Roma legit, rumpitur invidia.
rumpitur invidia quod turba semper in omni
monstramur digito, rumpitur invidia.
rumpitur invidia tribuit quod Caesar uterque 5
ius mihi natorum, rumpitur invidia.
rumpitur invidia quod rus mihi dulce sub urbe est
parvaque in urbe domus, rumpitur invidia.
rumpitur invidia quod sum iucundus amicis,
quod conviva frequens, rumpitur invidia. 10
rumpitur invidia quod amamur quodque probamur:
rumpatur quisquis rumpitur invidia.

XCVIII

Vindemiarum non ubique proventus
cessavit, Ovidi; pluvia profuit grandis.
centum Coranus amphoras aquae fecit.

XCIX

Marcus amat nostras Antonius, Attice, Musas,
charta salutatrix si modo vera refert:
Marcus Palladiae non infitianda Tolosae
gloria, quem genuit Pacis alumna Quies
tu qui longa potes dispendia ferre viarum, 5
i, liber, absentis pignus amicitiae.
vilis eras, fateor, si te nunc mitteret emptor;
grande tui pretium muneris auctor erit:
multum, crede mihi, refert a fonte bibatur
quae fluit an pigro quae stupet unda lacu. 10

C

observare iubes atria, Basse, tua,

deinde haerere tuo Iateri, praecedere sellam,
ad viduas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula est vilisque vetusque: 5
denaris tamen hanc non emo, Basse, tribus.

CI

Appia, quam simili venerandus in Hercule Caesar
consecrat, Ausoniae maxima fama viae,
si cupis Alcidae cognoscere facta prioris,
disce: Libyn domuit raraque poma tulit, 5
peltatam Scythico discinxit Amazona nodo,
addidit Arcadio terga leonis apro,
aeripedem silvis cervum, Stymphalidas astris
abstulit, a Stygia cum cane venit aqua,
fecundam vetuit reparari mortibus hydram, 10
Hesperias Tusco lavit in amne boves.
Haec minor Alcides: maior quae gesserit audi,
sextus ab Albana quem colit arce lapis.
adseruit possessa malis Palatia regnis,
prima suo gessit pro Iove bella puer; 15
solus Iuleas cum iam retineret habenas,
tradidit inque suo tertius orbe fuit;
cornua Sarmatici ter perfida contudit Histri,
sudantem Getica ter nive lavit equum;
saepe recusatos parcus duxisse triumphos 20
victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit;
templa deis, mores populis dedit, otia ferro,
astra suis, caelo sidera, sarta Iovi.
Herculeum tantis numen non sufficit actis:
Tarpeio deus hic commodet ora patri.

CII

Quadringentorum reddis mihi, Phoebe, tabellas:
centum da potius mutua, Phoebe, mihi.
quaere alium cui te tam vano munere iactes
quod tibi non possum solvere, Phoebe, meum est.

CIII

Quae nova tam similis genuitibi Leda ministros?
quae capta est alio nuda Lacaena cycno?
dat faciem Pollux Hiero, dat Castor Asylo,
atque in utroque nitet Tyndaris ore soror.
ista Therapnaeis si forma fuisset Amyclis, 5

cum vicere duas dona minora deas,
mansisses, Helene, Phrygiamque redisset in Iden
Dardanius gemino cum Ganymede Paris.

Liber X

I

Si nimius videor seraque coronide longus
Esse liber, legito pauca: libellus ero.
Terque quaterque mihi finitur carmine parvo
Pagina: fac tibi me quam cupis ipse brevem.

II

Festinata prior, decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc revocavit opus.
Nota leges quaedam, sed lima rasa recenti;
Pars nova maior erit: lector, utrique fave,
Lector, opes nostrae: quem cum mihi Roma dedisset. 5
' Nilibi quod demus maius habemus' *id.*
' Prae per hunc fugies ingratae flumina Lethes
Et meliore tui parte superstes eris.
Marmora Messallae findit caprificus, et audax
Dimidios Crispi mulio ridet equos: 10
At chartis nec furta nocent et saecula prosunt,
Solaque non norunt haec monumenta mori.'

III

Vernaculorum dicta, sordidum dentem,
Et foeda linguae probra circulatricis,
Quae sulphurato nolit empta ramento
Vatiniorum proxeneta fractorum,
Poeta quidam clancularius spargit 5
Et volt videri nostra. Credis hoc, Prisce?
Voce ut loquatur psittacus coturnicis
Et concupiscat esse Canus ascaules?
Procul a libellis nigra sit meis fama,
Quos rumor alba gemmeus vehit pinna: 10
Cur ego laborem notus esse tam prave,
Constare gratis cum silentium possit?

IV

Qui legis Oedipoden caligantemque Thyesten,
Colchidas et Scyllas, quid nisi monstra legis?
Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopaeus et Attis,

Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutusve puer pinnis labentibus? aut qui 5
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana iuvant miserae ludibria chartae?
Hoc lege, quod possit dicere vita 'Meum est.'
Non hic Centauros, non Gorgonas Harpyiasque
Invenies: hominem pagina nostra sapit. 10
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoscere mores
Nec te scire: legas Aetia Callimachi.

V

Quisquis stolaeve purpuraeve contemptor
Quos colere debet, laesit impio versu,
Erret per urbem pontis exul et clivi,
Interque raucos ultimus rogatores
Oret caninas panis improbi buccas; 5
Illi December longus et madens bruma
Clususque fornix triste frigus extendat:
Vocet beatos clamitetque felices,
Orciniana qui feruntur in sponda.
At cum supremas fila venerint horae 10
Diesque tardus, sentiat canum litem
Abigatque moto noxias aves panno.
Nec finiantur morte supplicis poenae,
Sed modo severi sectus Aeaci loris,
Nunc inquieti monte Sisyphi pressus, 15
Nunc inter undas garruli senis siccus
Delasset omnis fabulas poetarum:
Et cum fateri Furia iusserit verum,
Prodente clamet conscientia ' Sipsi.'

VI

Felices, quibus urna dedit spectare coruscum
Solibus Arctois sideribusque ducem.
Quando erit ille dies, quo campus et arbor et omnis
Lucebit Latia culta fenestra nuru?
Quando morae dulces longusque a Caesare pulvis 5
Totaque Flaminia Roma videnda via?
Quando eques et picti tunica Nilotide Mauri
Ibitis, et populi vox erit una 'Venit'?

VII

Nympharum pater amniumque, Rhene,

Quicumque Odrysias bibunt pruinas,
Sic semper liquidis fruaris undis,
Nec te barbara contumeliosi
Calcatum rota conterat bubulci; 5
Sic et cornibus aureis receptis
Et Romanus eas utraque ripa:
Traianum populis suis et urbi,
Thybris te dominus rogat, remittas.

VIII

Nubere Paula cupit nobis, ego ducere Paulam
Nolo: anus est. Vellem, si magis esset anus.

IX

Undenis pedibusque syllabisque
Et multo sale nec tamen protervo
Notus gentibus ille Martialis
Et notus populis--quid invidetis?--
Non sum Andraemone notior caballo.

X

Cum tu, laurigeris annum qui fascibus intras,
Mane salutator limina mille teras,
Hic ego quid faciam? quid nobis, Paule, relinquis,
Qui de plebe Numae densaque turba sumus?
Qui me respiciet, dominum regemque vocabo? 5
Hoc tu--sed quanto blandius!--ipse facis.
Lecticam sellamve sequar? nec ferre recusas,
Per medium pugnans et prior ire lutum.
Saepius adsurgam recitanti carmina? tu stas
Et pariter geminas tendis in ora manus. 10
Quid faciet pauper, cui non licet esse clienti?
Dimisit nostras purpura vestra togas.

XI

Nil aliud loqueris, quam Thesea Pirithoumque,
Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.
Dispeream, si tu Pyladi praestare matellam
Dignus es aut porcos pascere Pirithoi.
' Domini tamen' inquis 'amico milia quinque 5
Et lotam, ut multum, terve quaterve togam.'

Quid, quod nil unquam Pyladi donavit Orestes?
Qui donat quamvis plurima, plura negat.

XII

Aemiliae gentes et Apollineas Vercellas
Et Phaethontei qui petis arva Padi,
Ne vivam, nisi te, Domiti, dimitto libenter,
Grata licet sine te sit mihi nulla dies:
Sed desiderium tanti est, ut messe vel una 5
Urbano releves colla perusta iugo.
I precor et totos avida cute combibe soles,--
O quam formosus, dum peregrinus eris!
Et venies albis non cognoscendus amicis
Livebitque tuis pallida turba genis. 10
Sed via quem dederit, rapiet cito Roma colorem,
Niliaco redeas tu licet ore niger.

XIII

Ducit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
Pendula quod patriae visere tecta libet,
Tu mihi simplicibus, Mani, dilectus ab annis
Et praetextata cultus amicitia,
Tu facis; in terris quo non est alter Hiberis 5
Dulcior et vero dignus amore magis.
Tecum ego vel sicci Gaetula mapalia Poeni
Et poteram Scythicas hospes amare casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
In quocumque loco Roma duobus erit.

XIV

Cum cathedrata litos portet tibi raeda ministros
Et Libys in longo pulvere sudet eques,
Strataque non unas cingant triclinia Baias
Et Thetis unguento palleat uncta tuo,
Candida Setini rumpant crystallae trientes, 5
Dormiat in pluma nec meliore Venus:
Ad nocturna iaces fastosae limina moechae,
Et madet, heu, lacrimis ianua surda tuis,
Urere nec miserum cessant suspiria pectus.
Vis dicam, male sit cur tibi, Cotta? bene est.

XV

Cedere de nostris nulli te dicis amicis.
Sed, sit ut hoc verum, quid, rogo, Crispe, facis?
Mutua cum peterem sestertia quinque, negasti,
Non caperet nummos cum gravis arca tuos.
Quando fabae nobis modium farrisve dedisti, 5
Cum tua Niliacus rura colonus aret?
Quando brevis gelidae missa est toga tempore brumae?
Argenti venit quando selibra mihi?
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
Quam quod me coram pedere, Crispe, soles.

XVI

Dotatae uxori cor harundine fixit acuta,
Sed dum ludit Aper: ludere novit Aper.

XVII

Si donare vocas promittere nec dare, Gai,
Vincam te donis muneribusque meis.
Accipe Callaicis quidquid fodit Astur in arvis,
Aurea quidquid habet divitis unda Tagi,
Quidquid Erythraea niger invenit Indus in alga, 5
Quidquid et in nidis unica servat avis,
Quidquid Agenoreo Tyros improba cogit aheni:
Quidquid habent omnes, accipe, quomodo das.

XVIII

Saturnalicio Macrum fraudare tributo
Frustra, Musa, cupis: non licet: ipse petit;
Sollemnesque iocos nec tristia carmina poscit,
Et queritur nugas obticuisse meas.
Mensorum longis sed nunc vacat ille libellis. 5
Appia, quid facies, si legit ista Macer?

XIX

Nec vocat ad cenam Marius, nec munera mittit,
Nec spondet, nec volt credere, sed nec habet.
Turba tamen non deest, sterilem quae curet amicum.
Eheu! quam fatuae sunt tibi, Roma, togae!

XX

Nec doctum satis et parum severum,
Sed non rusticulum tamen libellum
Facundo mea Plinio Thalia
I perfer: brevis est labor peractae
Altum vincere tramitem Suburae. 5
Illic Orphea protinus videbis
Udi vertice lubricum theatri
Mirantisque feras avemque regis,
Raptum quae Phryga pertulit Tonanti;
Illic parva tui domus Pedonis 10
Caelata est aquilae minore pinna.
Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria ianuam, videto:
Totos dat tetricae dies Minervae,
Dum centum studet auribus virorum 15
Hoc quod saecula posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas:
Haec hora est tua, cum furit Lyaeus,
Cum regnat rosa, cum madent capilli: 20
Tunc me vel rigidi legant Catones.

XXI

Scribere te quae vix intellegat ipse Modestus
Et vix Claranus, quid rogo, Sexte, iuvat?
Non lectore tuis opus est, sed Apolline libris:
Iudice te maior Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur sane: mea carmina, Sexte, 5
Grammaticis placeant, ut sine grammaticis.

XXII

Cur spleniato saepe prodeam mento
Albave pictus sana labra cerussa,
Philaeni, quaeris? basiare te nolo.

XXIII

Iam numerat placido felix Antonius aevo
Quindecies actas Primus Olympiadas
Praeteritosque dies et tutos respicit annos
Nec metuit Lethes iam propioris aquas.

Nulla recordanti lux est ingrata gravisque; 5
Nulla fuit, cuius non meminisse velit.
Ampliat aetatis spatium sibi vir bonus: hoc est
Vivere bis, vita posse priore frui.

XXIV

Natales mihi Martiae Kalendae,
Lux formosior omnibus Kalendis,
Qua mittunt mihi munus et puellae,
Quinquagensima liba septimamque
Vestris addimus hanc focus acerram. 5
His vos, si tamen expedit roganti,
Annos addite bis precor novenos,
Ut nondum nimia piger senecta,
Sed vitae tribus areis peractis
Lucos Elysiae petam puellae. 10
Post hunc Nestora nec diem rogabo.

XXV

In matutina nuper spectatus harena
Mucius, inposuit qui sua membra focus,
Si patiens durusque tibi fortisque videtur,
Abderitanae pectora plebis habes.
Nam cum dicatur tunica praesente molesta 5
' tē manum,' plus tēdicere ' Non tēcio.'

XXVI

Vare, Paraetonias Latia modo vite per urbes
Nobilis et centum dux memorande viris,
At nunc Ausonio frustra promisse Quirino,
Hospita Lagei litoris umbra iaces. 5
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec maestis addere tura rogis.
Sed datur aeterno victurum carmine nomen:
Numquid et hoc, fallax Nile, negare potes?

XXVII

Natali, Diodore, tuo conviva senatus
Accubat, et rarus non adhibetur eques,
Et tua tricenos largitur sportula nummos.
Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

XXVIII

Annorum nitidique sator pulcherrime mundi,
Publica quem primum vota precesque vocant,
Pervius exiguos habitabas ante penates,
Plurima qua medium Roma terebat iter:
Nunc tua Caesareis cinguntur limina donis, 5
Et fora tot numeras, Iane, quot ora geris.
At tu, sancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferre perpetua claustra tuere sera.

XXIX

Quam mihi mittebas Saturni tempore lancem,
Misisti dominae, Sextiliane, tuae;
Et quam donabas dictis a Marte Kalendis,
De nostra prasina est synthesis empta toga.
Iam constare tibi gratis coepere puellae: 5
Muneribus futuis, Sextiliane, meis.

XXX

O temperatae dulce Formiae litus,
Vos, cum severi fugit oppidum Martis
Et inquietas fessus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis praefert.
Non ille sanctae dulce Tibur uxoris, 5
Nec Tusculanos Algidosve secessus,
Praeneste nec sic Antiumque miratur;
Non blanda Circe Dardanisve Caieta
Desiderantur, nec Marica nec Liris,
Nec in Lucrina lota Salmacis vena. 10
Hic summa leni stringitur Thetis vento;
Nec languet aequor, viva sed quies ponti
Pictam phaselon adiuvante fert aura,
Sicut puellae non amantis aestatem
Mota salubre purpura venit frigus. 15
Nec saeta longo quaerit in mari praedam,
Sed a cubili lectuloque iactatam
Spectatus alte lineam trahit piscis.
Si quando Nereus sentit Aeoli regnum,
Ridet procellas tuta de suo mensa: 20
Piscina rhombum pascit et lupos vernas,
Natat ad magistrum delicata muraena,
Nomenculator mugilem citat notum,

Et adesse iussi prodeunt senes nulli.
Frui sed istis quando Roma permittit? 25
Quot Formianos inputat dies annus
Negotiosis rebus urbis haerenti?
O ianitores vilicique felices!
Dominis parantur ista, serviunt vobis.

XXXI

Addixti servum nummis here mille ducentis,
Ut bene cenares, Calliodore, semel.
Nec bene cenasti: nullus tibi quattuor emptus
Librarum cenae pompa caputque fuit.
Exclamare libet: ' Non æshic, inprobe, non est 5
Piscis: homo est; hominem, Calliodore, comes.'

XXXII

Haec mihi quae colitur violis pictura rosisque,
Quos referat voltus, Caediciane, rogas?
Talis erat Marcus mediis Antonius annis
Primus: in hoc iuvenem se videt ore senex.
Ars utinam mores animumque effingere posset! 5
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

XXXIII

Simplicior priscis, Munati Galle, Sabinis,
Cecropium superas qui bonitate senem,
Sic tibi consoceri claros retinere penates
Perpetua natae det face casta Venus:
Ut tu, si viridi tinctos aerugine versus 5
Forte malus livor dixerit esse meos,
Ut facis, a nobis abigas, nec scribere quemquam
Talia contendas carmina, qui legitur.
Hunc servare modum nostri novere libelli,
Parcere personis, dicere de vitiis.

XXXIV

Di tibi dent quidquid, Caesar Traiane, mereris
Et rata perpetuo quae tribuere velint:
Qui sua restituis spoliato iura patrono
--Libertis exul non erit ille suis--,
Dignus es, ut possis totum servare clientem: 5

Ut--liceat tantum vera probare--potes.

XXXV

Omnes Sulpiciam legant puellae,
Uni quae cupiunt viro placere;
Omnes Sulpiciam legant mariti,
Uni qui cupiunt placere nuptae.
Non haec Colchidos adserit furorem 5
Diri prandia nec refert Thyestae;
Scyllam, Byblida nec fuisse credit:
Sed castos docet et probos amores,
Lusus, delicias facetiasque.
Cuius carmina qui bene aestimarit, 10
Nullam dixerit esse nequiores,
Nullam dixerit esse sanctiores.
Tales Egeriae iocos fuisse
Udo crediderim Numae sub antro.
Hac condiscipula vel hac magistra 15
Esses doctior et pudica, Sappho:
Sed tecum pariter simulque visam
Durus Sulpiciam Phaon amaret.
Frustra: namque ea nec Tonantis uxor
Nec Bacchi nec Apollinis puella 20
Erepto sibi viveret Caleno.

XXXVI

Inproba Massiliae quidquid fumaria cogunt,
 Accipit aetatem quisquis ab igne cadus,
A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
 Per freta, per longas toxica saeva vias;
Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni 5
 Testa sit aut cellis Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
 Haec puto causa tibi est, ne tua vina bibas.

XXXVII

Iuris et aequarum cultor sanctissime legum,
 Veridico Latium qui regis ore forum,
Municipi, Materne, tuo veterique sodali
 Callaicum mandas siquid ad Oceanum--.
An Laurentino turpis in litore ranas 5
 Et satius tenues ducere credis acus,
Ad sua captivum quam saxa remittere mullum,

Visus erit libris qui minor esse tribus?
Et fatuam summa cenare pelorida mensa
Quosque tegit levi cortice concha brevis, 10
Ostrea Baianis quam non liventia testis,
Quae domino pueri non prohibente vorent?
Hic olidam clamosus ages in retia volpem
Mordebitque tuos sordida praeda canes:
Illic piscoso modo vix educta profundo 15
Impedient lepores umida lina meos.--
Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani,
Venator capta maele superbus adest:
Omnis ab urbano venit ad mare cena macello.
Callaicum mandas siquid ad Oceanum--.

XXXVIII

O molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpicia tua iugales
Indulsit deus et peregit annos!
O nox omnis et hora, quae notata est
Caris litoris Indici lapillis! 5
O quae proelia, quas utrimque pugnas
Felix lectulus et lucerna vidit
Nimbis ebria Nicerotianis!
Vixisti tribus, o Calene, lustris:
Aetas haec tibi tota computatur 10
Et solos numeras dies mariti.
Ex illis tibi si diu rogatam
Lucem redderet Atropos vel unam,
Malles, quam Pyliam quater senectam.

XXXIX

Consule te Bruto quod iuras, Lesbia, natam,
Mentiris. Nata es, Lesbia, rege Numa?
Sic quoque mentiris. Namque, ut tua saecula narrant,
Ficta Prometheo diceris esse luto.

XL

Semper cum mihi diceretur esse
Secreto mea Polla cum cinaedo,
Inrupi, Lupe. Non erat cinaedus.

XLI

Mense novo Iani veterem, Proculeia, maritum
Deseris atque iubes res sibi habere suas.
Quid, rogo, quid factum est? subiti quae causa doloris?
Nil mihi respondes? Dicam ego: praetor erat.
Constatura fuit Megalensis purpura centum 5
Milibus, ut nimium munera parca dares,
Et populare sacrum bis milia dena tulisset.
Discidium non est hoc, Proculeia: lucrum est.

XLII

Tam dubia est lanugo tibi, tam mollis, ut illam
Halitus et soles et levis aura terat.
Celantur simili ventura Cydonea lana,
Pollice virgineo quae spoliata nitent.
Fortius inpressi quotiens tibi basia quinque, 5
Barbatus labris, Dindyme, fio tuis.

XLIII

Septima iam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
Plus nulli, Phileros, quam tibi, reddit ager.

XLIV

Quinte Caledonios Ovidi visure Britannos
Et viridem Tethyn Oceanumque patrem,
Ergo Numae colles et Nomentana relinquis
Otia, nec retinet rusque focusque senem?
Gaudia tu differs, at non et stamina differt 5
Atropos, atque omnis scribitur hora tibi.
Praestiteris caro--quis non hoc laudet?--amico,
Ut potior vita sit tibi sancta fides;
Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis
Teque tuas numeres inter amicitias.

XLV

Si quid lene mei dicunt et dulce libelli,
Si quid honorificum pagina blanda sonat,
Hoc tu pingue putas et costam rodere mavis,
Ilia Laurentis cum tibi demus apri.
Vaticana bibas, si delectaris aceto: 5

Non facit ad stomachum nostra lagona tuum.

XLVI

Omnia vis belle, Matho, dicere. Dic aliquando
Et bene; dic neutrum; dic aliquando male.

XLVII

Vitam quae faciant beatiorem,
Iucundissime Martialis, haec sunt:
Res non parta labore, sed relictā;
Non ingratus ager, focus perennis;
Lis numquam, toga rara, mens quieta; 5
Vires ingenuae, salubre corpus;
Prudens simplicitas, pares amici;
Convictus facilis, sine arte mensa;
Nox non ebria, sed soluta curis;
Non tristis torus, et tamen pudicus; 10
Somnus, qui faciat breves tenebras:
Quod sis, esse velis nihilque malis;
Summum nec metuas diem nec optes.

XLVIII

Nuntiat octavam Phariae sua turba iuvencae,
Et pilata redit iamque subitque cohors.
Temperat haec thermas, nimios prior hora vapores
Halat, et inmodico sexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerialis, Flacce, venitis? 5
Septem sigma capit, sex sumus, adde Lupum.
Exoneraturas ventrem mihi vilica malvas
Adtulit et varias, quas habet hortus, opes,
In quibus est lactuca sedens et tonsile porrum,
Nec deest ructatrix menta nec herba salax; 10
Secta coronabunt rutatos ova lacertos,
Et madidum thynni de sale sumen erit.
Gustus in his; una ponetur cenula mensa,
Haedus, inhumani raptus ab ore lupi,
Et quae non egeant ferro structoris ofellae, 15
Et faba fabrorum prototomique rudes;
Pullus ad haec cenisque tribus iam perna superstes
Addetur. Saturis mitia poma dabo,
De Nomentana vinum sine faece lagona,
Quae bis Frontino consule trima fuit. 20
Accedent sine felle ioci nec mane timenda

Libertas et nil quod tacuisse velis:
De prasino conviva meus venetoque loquatur,
Nec facient quemquam pocula nostra reum.

XLIX

Cum potes amethystinos trientes
Et nigro madeas Opimiano,
Propinas modo conditum Sabinum
Et dicis mihi, Cotta, 'Vis in auro?'
Quisquam plumbea vina volt in auro?

L

Frangat Idumaeas tristis Victoria palmas,
Plange, Favor, saeva pectora nuda manu;
Mutet Honor cultus, et iniquis munera flammis
Mitte coronatas, Gloria maesta, comas.
Heu facinus! prima fraudatus, Scorpe, iuventa 5
Occidis et nigros tam cito iungis equos.
Curribus illa tuis semper properata brevisque
Cur fuit et vitae tam prope meta tuae?

LI

Sidera iam Tyrius Phrixei respicit agni
Taurus, et alternum Castora fugit hiems;
Ridet ager, vestitur humus, vestitur et arbor,
Ismarium paelex Attica plorat Ityn.
Quos, Faustine, dies, qualem tibi Roma Ravennam 5
Abstulit! o soles, o tunicata quies!
O nemus, o fontes solidumque madentis harenae
Litus et aequoreis splendidus Anxur aquis,
Et non unius spectator lectulus undae,
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris! 10
Sed nec Marcelli Pompeianumque, nec illic
Sunt triplices thermae, nec fora iuncta quater,
Nec Capitolini summum penetrale Tonantis,
Quaeque nitent caelo proxima templa suo.
Dicere te lassum quotiens ego credo Quirino: 15
' Quae tua sunt, tibi habe: quae mea, redde mihi.'

LII

Thelyn viderat in toga spadonem,

Damnatam Numa dixit esse moecham.

LIII

Ille ego sum Scorpis, clamosi gloria Circi,
Plausus, Roma, tui deliciaeque breves,
Invida quem Lachesis raptum trieteride nona,
Dum numerat palmas, credidit esse senem.

LIV

Mensas, Ole, bonas ponis, sed ponis opertas.
Ridiculum est: possum sic ego habere bonas.

LV

Arrectum quotiens Marulla penem
Pensavit digitis diuque mensa est,
Libras, scripula sextulasque dicit;
Idem post opus et suas palaestras
Loro cum similis iacet remisso, 5
Quanto sit levior Marulla dicit.
Non ergo est manus ista, sed statera.

LVI

Totis, Galle, iubes tibi me servire diebus
Et per Aventinum ter quater ire tuum.
Eximit aut reficit dentem Cascellius aegrum,
Infestos oculis uris, Hygiene, pilos;
Non secat et tollit stillantem Fannius uvam, 5
Tristia saxorum stigmata delet Eros;
Enterocelarum fertur Podalirius Hermes:
Qui sanet ruptos dic mihi, Galle, quis est?

LVII

Argenti libram mittebas; facta selibra est,
Sed piperis. Tanti non emo, Sexte, piper.

LVIII

Anxuris aequorei placidos, Frontine, recessus

Et propius Baias litoreamque domum,
Et quod inhumanae cancro fervente cicadae
Non novere nemus, flumineosque lacus
Dum colui, doctas tecum celebrare vacabat 5
Pieridas: nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi quando dies meus est? iactamur in alto
Urbis, et in sterili vita labore perit,
Dura suburbani dum iugera pascimus agri
Vicinosque tibi, sancte Quirine, lares. 10
Sed non solus amat qui nocte dieque frequentat
Limina, nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
Iuro deos: Et non officiosus amo.

LIX

Consumpta est uno si lemmate pagina, transis,
Et breviora tibi, non meliora placent.
Dives et ex omni posita est instructa macello
Cena tibi, sed te mattea sola iuvat.
Non opus est nobis nimium lectore guloso; 5
Hunc volo, non fiat qui sine pane satur.

LX

Iura trium petiit a Caesare discipulorum
Adsuetus semper Munna docere duos.

LXI

Hic festinata requiescit Erotion umbra,
Crimine quam fati sexta peremit hiems.
Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annus iusta dato:
Sic lare perpetuo, sic turba sospite solus 5
Flebilis in terra sit lapis iste tua.

LXII

Ludi magister, parce simplici turbae:
Sic te frequentes audiant capillati
Et delicatae diligat chorus mensae,
Nec calculator nec notarius velox
Maiore quisquam circulo coronetur. 5
Albae leone flammeo calent luces

Tostamque fervens Iulius coquit messem.
Cirrata loris horridis Scythae pellis,
Qua vapulavit Marsyas Celaenaeus,
Ferulaeque tristes, sceptrum paedagogorum, 10
Cessent et Idus dormiant in Octobres:
Aestate pueri si valent, satis discunt.

LXIII

Marmora parva quidem, sed non cessura, viator,
 Mausoli saxi pyramidumque legis.
Bis mea Romano spectata est vita Tarento,
 Et nihil extremos perdidit ante rogos:
Quinque dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas, 5
 Cluserunt omnes lumina nostra manus.
Contigit et thalami mihi gloria rara fuitque
 Una pudicitiae mentula nota meae.

LXIV

Contigeris regina meos si Polla libellos,
 Non tetrica nostros excipe fronte iocos.
Ille tuus vates, Heliconis gloria nostri,
 Pieria caneret cum fera bella tuba,
Non tamen erubuit lascivo dicere versu 5
 ' Sinec pedicor, Cotta, quid hic facio?'

LXV

Cum te municipem Corinthiorum
Iactes, Charmenton, negante nullo,
Cur frater tibi dicor, ex Hiberis
Et Celtis genitus Tagique civis?
An vultu similes videmur esse? 5
Tu flexa nitidus coma vagaris,
Hispanis ego contumax capillis;
Levis dropace tu cotidiano,
Hirsutis ego cruribus genisque;
Os blaesum tibi debilisque lingua est, 10
Nobis filia fortius loquetur:
Tam dispar aquilae columba non est,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem,
Ne te, Charmenton, vocem sororem.

LXVI

Quis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille superbus,
Qui iussit fieri te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigra violare culina
Sustinet, has uncto polluit igne comas?
Quis potius cyathos aut quis crystallata tenebit? 5
Qua sapient melius mixta Falerna manu?
Si tam sidereos manet exitus iste ministros,
Iuppiter utatur iam Ganymede coco.

LXVII

Pyrrhae filia, Nestoris noverca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laertes aviam senex vocavit,
Nutricem Priamus, socrum Thyestes,
Iam cornicibus omnibus superstes, 5
Hoc tandem sita prurit in sepulchro
Calvo Plutia cum Melanthis.

LXVIII

Cum tibi non Ephesos nec sit Rhodos aut Mitylene,
Sed domus in vico, Laelia, patricio,
Deque coloratis numquam lita mater Etruscis,
Durus Aricina de regione pater;
KĚriř mou, mřli mou, cuxÆmou c ongeris usque, 5
--Pro pudor!--Hersiliae civis et Egeriae.
Lectulus has voces, nec lectulus audiat omnis,
Sed quem lascivo stravit amica viro.
Scire cupis quo casta modo matrona loquaris?
Numquid, cum crisas, blandior esse potes? 10
Tu licet ediscas totam referasque Corinthon,
Non tamen omnino, Laelia, Lais eris.

LXIX

Custodes das, Polla, viro, non accipis ipsa.
Hoc est uxorem ducere, Polla, virum.

LXX

Quod mihi vix unus toto liber exeat anno,
Desidia tibi sum, docte Potite, reus.

Iustius at quanto mirere, quod exeat unus,
 Labantur toti cum mihi saepe dies.
Non resalutantis video nocturnus amicos, 5
 Gratulor et multis, nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianam,
 Nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
Nunc consul praetorve tenet reducesque choreae,
 Auditur toto saepe poeta die. 10
Sed nec causidico possis inpune negare,
 Nec si te rhetor grammaticusve rogent.
Balnea post decumam lasso centumque petuntur
 Quadrantes. Fiet quando, Potite, liber?

LXXI

Quisquis laeta tuis et sera parentibus optas
 Fata, brevem titulum marmoris huius ama.
Condidit hac caras tellure Rabirius umbras;
 Nulli sorte iacent candidiore senes:
Bis sex lustra tori nox mitis et ultima clusit, 5
 Arserunt uno funera bina rogo.
Hos tamen ut primis raptos sibi quaerit in annis.
 Inprobium nihil his fletibus esse potest.

LXXII

Frustra, Blanditiae, venitis ad me
 Attritis miserabiles labellis:
Dicturus dominum deumque non sum.
Iam non est locus hac in urbe vobis;
Ad Parthos procul ite pilleatos 5
 Et turpes humilesque supplicesque
Pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
Sed iustissimus omnium senator,
Per quem de Stygia domo reducta est 10
 Siccis rustica Veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapis, caveto,
 Verbis, Roma, prioribus loquaris.

LXXIII

Littera facundi gratum mihi pignus amici
 Pertulit, Ausoniae dona severa togae,
Qua non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
 Vellet Maecenas Caesarianus eques.

Vilior haec nobis alio mittente fuisset; 5
Non quacumque manu victima caesa litat:
A te missa venit: possem nisi munus amare,
Marce, tuum, poteram nomen amare meum.
Munere sed plus est et nomine gratius ipso
Officium docti iudiciumque viri.

LXXIV

Iam parce lasso, Roma, gratulatori,
Lasso clienti. Quamdiu saluator
Anteambulones et togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto,
Cum Scopus una quindecim graves hora 5
Ferventis auri victor auferat saccos?
Non ego meorum praemium libellorum
--Quid enim merentur?--Apulos velim campos:
Non Hybla, non me spicifer capit Nilus,
Nec quae paludes delicata Pomptinas 10
Ex arce clivi spectat uva Setini.
Quid concupiscam quaeris ergo? dormire.

LXXV

Milia viginti quondam me Galla poposcit
Et, fateor, magno non erat illa nimis.
Annus abit: 'Bis quina dabis sestertia' dicit.
Poscere plus visa est quam prius illa mihi.
Iam duo poscenti post sextum milia mensem 5
Mille dabam nummos. Noluit accipere.
Transierant binae forsan trinaeve Kalendae,
Aureolos ultro quattuor ipsa petit.
Non dedimus. Centum iussit me mittere nummos:
Sed visa est nobis haec quoque summa gravis. 10
Sportula nos iunxit quadrantibus arida centum;
Hanc voluit: puero diximus esse datam.
Inferius numquid potuit descendere? fecit.
Dat gratis, ultro dat mihi Galla: nego.

LXXVI

Hoc, Fortuna, tibi videtur aequum?
Civis non Syriaeve Parthiaeve,
Nec de Cappadocis eques catastis,
Sed de plebe Remi Numaeque verna,
Iucundus, probus, innocens amicus, 5

Lingua doctus utraque, cuius unum est,
Sed magnum vitium, quod est poeta,
Pullo Mevius alget in cucullo,
Cocco mulio fulget Incitatus.

LXXVII

Nequius a Caro nihil unquam, Maxime, factum est,
Quam quod febre perit: fecit et illa nefas.
Saeva nocens febris saltem quartana fuisset!
Servari medico debuit ille suo.

LXXVIII

Ibis litoreas, Macer, Salonas,
Ibit rara fides amorque recti
Et quae, cum comitem trahit pudorem,
Semper pauperior redit potestas:
Felix auriferae colone terrae, 5
Rectorem vacuo sinu remittes
Optabisque moras, et exeuntem
Udo Dalmata gaudio sequeris.
Nos Celtas, Macer, et truces Hiberos
Cum desiderio tui petemus. 10
Sed quaecumque tamen feretur illinc
Piscosi calamo Tagi notata,
Macrum pagina nostra nominabit:
Sic inter veteres legar poetas,
Nec multos mihi praeferas priores, 15
Uno sed tibi sim minor Catullo.

LXXIX

Ad lapidem Torquatus habet praetoria quartum;
Ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Extruxit; cucumam fecit Otacilius.
Disposuit daphnosa suo Torquatus in agro; 5
Castaneas centum sevit Otacilius.
Consule Torquato vici fuit ille magister,
Non minor in tanto visus honore sibi.
Grandis ut exiguum bos ranam ruperat olim,
Sic, puto, Torquatus rumpet Otacilium.

LXXX

Plorat Eros, quotiens maculosae pocula murræ
 Inspicit aut pueros nobiliusve citrum,
Et gemitus imo ducit de pectore, quod non
 Tota miser coemat Saepa feratque domum.
Quam multi faciunt, quod Eros, sed lumine sicco! 5
 Pars maior lacrimas ridet et intus habet.

LXXXI

Cum duo venissent ad Phyllida mane fututum
 Et nudam cuperet sumere uterque prior,
Promisit pariter se Phyllis utrique daturam,
 Et dedit: ille pedem sustulit, hic tunicam.

LXXXII

Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus,
 Mane vel a media nocte togatus ero
Stridentesque feram flatus aquilonis iniqui
 Et patiar nimbos excipiamque nives.
Sed si non fias quadrante beatior uno 5
 Per gemitus nostros ingenuasque cruces,
Parce, precor, fesso vanosque remitte labores,
 Qui tibi non prosunt et mihi, Galle, nocent.

LXXXIII

Raros colligis hinc et hinc capillos
Et latum nitidae, Marine, calvae
Campum temporibus tegis comatis;
Sed moti redeunt iubente vento
Reddunturque sibi caputque nudum 5
Cirris grandibus hinc et inde cingunt:
Inter Spendophorum Telesphorumque
Cydae stare putabis Hermerotem.
Vis tu simplicius senem fateri,
Ut tandem videaris unus esse! 10
Calvo turpius est nihil comato.

LXXXIV

Miraris, quare dormitum non eat Afer?
 Accumbat cum qua, Caediciane, vides.

LXXXV

Iam senior Ladon Tiberinae nauta carinae
Proxima dilectis rura paravit aquis.
Quae cum saepe vagus premeret torrentibus undis
Thybris et hiberno rumperet arva lacu,
Emeritam puppem, ripa quae stabat in alta, 5
Inplevit saxis obposuitque vadis.
Sic nimias avertit aquas. Quis credere posset?
Auxilium domino mersa carina tulit.

LXXXVI

Nemo nova caluit sic inflammatus amica,
Flagravit quanto Laurus amore pilae.
Sed qui primus erat lusor dum floruit aetas,
Nunc postquam desit ludere, prima pila est.

LXXXVII

Octobres age sentiat Kalendas
Facundi pia Roma Restituti:
Linguis omnibus et favete votis;
Natalem colimus, tacete lites.
Absit cereus aridi clientis, 5
Et vani triplices brevesque mappae
Expectent gelidi iocos Decembris.
Certent muneribus beatiores:
Agrippae tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas; 10
Pugnorum reus ebriaeque noctis
Cenatoria mittat advocato;
Infamata virum puella vicit,
Veros sardonychas, sed ipsa tradat;
Mirator veterum senex avorum 15
Donet Phidiaci toreuma caeli;
Venator leporem, colonus haedum,
Piscator ferat aequorum rapinas.
Si mittit sua quisque, quid poetam
Missurum tibi, Restitute, credis?

LXXXVIII

Omnes persequeris praetorum, Cotta, libellos;

Accipis et ceras. Officiosus homo es.

LXXXIX

Iuno labor, Polyclite, tuus et gloria felix,
Phidiae cuperent quam meruisse manus,
Ore nitet tanto, quanto superasset in Ide
Iudice convictas non dubitante deas.
Iunonem, Polyclite, suam nisi frater amaret, 5
Iunonem poterat frater amare tuam.

XC

Quid vellis vetulum, Ligeia, cunnum?
Quid busti cineres tui lacessis?
Tales munditiae decent puellas
--Nam tu iam nec anus potes videri--;
Istud, crede mihi, Ligeia, belle 5
Non mater facit Hectoris, sed uxor.
Erras, si tibi cunus hic videtur,
Ad quem mentula pertinere desit.
Quare si pudor est, Ligeia, noli
Barbam vellere mortuo leoni.

XCI

Omnes eunuchos habet Almo nec arrigit ipse:
Et queritur, pariat quod sua Polla nihil.

XCII

Marri, quietae cultor et comes vitae,
Quo cive prisca gloriatur Atina,
Has tibi gemellas barbari decus luci
Commendo pinus ilicesque Faunorum
Et semidocta vilici manu structas 5
Tonantis aras horridique Silvani,
Quas pinxit agni saepe sanguis aut haedi,
Dominamque sancti virginem deam templi,
Et quem sororis hospitem vides castae
Martem mearum principem Kalendarum, 10
Et delicatae laureum nemus Florae,
In quod Priapo persequente confugit.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore sive ture placabis:

' Utrumque vester Martialis est,' dies, 15
' Hic, ecce, mecum dextera litat vobis
Absens sacerdos; vos putate praesentem
Et date duobus quidquid alter optabit.'

XCIII

Si prior Euganeas, Clemens, Helicaonis oras
Pictaque pampineis videris arva iugis,
Perfer Atestinae nondum vulgata Sabinae
Carmina, purpurea sed modo culta toga.
Ut rosa delectat, metitur quae pollice primo, 5
Sic nova nec mento sordida charta iuvat.

XCIV

Non mea Massylus servat pomaria serpens,
Regius Alcinoi nec mihi servit ager,
Sed Nomentana securus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Haec igitur media quae sunt modo nata Subura 5
Mittimus autumnii cerea poma mei.

XCV

Infantem tibi vir, tibi, Galla, remisit adulter.
Hi, puto, non dubie se futuisse negant.

XCVI

Saepe loquar nimium gentes quod, Avite, remotas,
Miraris, Latia factus in urbe senex,
Auriferumque Tagum sitiam patriumque Salonem
Et repetam saturae sordida rura casae.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum 5
Me facit et tenues luxuriantur opes:
Pascitur hic, ibi pascit ager; tepet igne maligno
Hic focus, ingenti lumine lucet ibi;
Hic pretiosa fames conturbatorque macellus,
Mensa ibi divitiis ruris operta sui; 10
Quattuor hic aestate togae pluresve teruntur,
Autumnis ibi me quattuor una tegit.
I, cole nunc reges, quidquid non praestat amicus
Cum praestare tibi possit, Avite, locus.

XCVII

Dum levis arsura struitur Libitina papyro,
Dum murrā et casias flebilis uxor emit,
Iam scrobe, iam lecto, iam pollinctore parato
Heredem scripsit me Numa: convaluit.

XCVIII

Addat cum mihi Caecubum minister
Idaeo resolutior cinaedo,
Quo nec filia cultior nec uxor
Nec mater tua nec soror recumbit,
Vis spectem potius tuas lucernas 5
Aut citrum vetus Indicosque dentes?
Suspectus tibi ne tamen recumbam,
Praesta de grege sordidaque villa
Tonsos, horridulos, rudes, pusillos
Hircosi mihi filios subulci. 10
Perdet te dolor hic: habere, Publi,
Mores non potes hos et hos ministros.

XCIX

Si Romana forent haec Socratis ora, fuissent
Iulius in Saturis qualia Rufus habet.

C

Quid, stulte, nostris versibus tuos misces?
Cum litigante quid tibi, miser, libro?
Quid congregare cum leonibus volpes
Aquilisque similes facere noctuas quaeris?
Habeas licebit alterum pedem Ladae, 5
Inepte, frustra crure ligneo cures.

CI

Elysio redeat si forte remissus ab agro
Ille suo felix Caesare Gabba vetus,
Qui Capitolinum pariter Gabbamque iocantes
Audierit, dicet: ' Rusticē Gabba, tace.'

CII

Qua factus ratione sit requiris,
Qui numquam futuit, pater Philinus?
Gaditanus, Avite, dicat istud,
Qui scribit nihil et tamen poeta est.

CIII

Municipes Augusta mihi quos Bilbilis acri
Monte creat, rapidis quem Salo cingit aquis,
Ecquid laeta iuvat vestri vos gloria vatis?
Nam decus et nomen famaue vestra sumus,
Nec sua plus debet tenui Verona Catullo 5
Meque velit dici non minus illa suum.
Quattuor accessit tricesima messibus aestas,
Ut sine me Cereri rustica liba datis,
Moenia dum colimus dominae pulcherrima Romae:
Mutavere meas Itala regna comas. 10
Excipitis placida reducem si mente, venimus;
Aspera si geritis corda, redire licet.

CIV

I nostro comes, i libelle, Flavo
Longum per mare, sed faventis undae,
Et cursu facili tuisque ventis
Hispanae pete Tarraconis arces:
Illinc te rota tollet et citatus 5
Altam Bilbilin et tuum Salonem
Quinto forsitan essedo videbis.
Quid mandem tibi quaeris? ut sodales
Paucos, sed veteres et ante brumas
Triginta mihi quattuorque visos 10
Ipsa protinus a via salutes,
Et nostrum admoneas subinde Flavum
Iucundos mihi nec laboriosos
Secessus pretio paret salubri,
Qui pigrum faciant tuum parentem. 15
Haec sunt. iam tumidus vocat magister
Castigatque moras, et aura portum
Laxavit melior. vale, libelle:
Navem, scis, puto, non moratur unus.

Liber XI

I

Quo tu, quo, liber otiose, tendis
cultus Sidone non cotidiana?
numquid Parthenium videre? Certe:
vadas et redeas inevolutus.
Libros non legit ille sed libellos;
nec Musis vacat, aut suis vacaret.
Ecquid te satis aestimas beatum,
contingunt tibi si manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
turbam non habet otiosiore
Pompeius vel Agenoris puella,
vel primae dominus levis carinae.
Sunt illic duo tresve qui revolvant
nostrarum tineas ineptiarum,
sed cum sponsio fabulaeque lassae
de Scorpo fuerint et Incitato.

II

Triste supercilium durique severa Catonis
frons et aratoris filia Fabricii
et personati fastus et regula morum,
quidquid et in tenebris non sumus, ite foras.
Clamant ecce mei "Jo Saturnalia" versus:
et licet et sub te praeside, Nerva, libet.
Iectores tetrici salebrosum ediscite Santram:
nil mihi vobiscum' st: ~~is~~ liber meus est.

III

Non urbana mea tantum Pimpleide gaudent
otia, nec vacuis auribus ista damus
sed meus in Geticis ad Martia signa pruinis
a rigido teritur centurione liber,
dicitur et nostros cantare Britannia versus.
quid prodest? Nescit sacculus ista meus.
at quam victuras poteramus pangere chartas
quantaque Pieria proelia flare tuba,
cum pia reddiderint Augustum numina terris,

et Maecenatem si tibi, Roma, darent!

IV

Sacra laresque Phrygum, quos Troiae maluit heres
quam rapere arsuras Laomedontis opes,
scriptus et aeterno nunc primum Juppiter auro
et soror et summi filia tota patris,
et qui purpureis jam tertia nomina fastis,
Jane, refers Nervae, vos precor ore pio:
hunc omnes servate ducem, servate senatum;
moribus hic vivat principis, ille suis.

V

Tanta tibi est recti reverentia, Caesar, at aequi
quanta Numae fuerat: sed Numa pauper erat.
ardua res haec est, opibus non tradere mores
et, cum tot Croesos viceris, esse Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elysium liceat si vacuare nemus,
te colet invictus pro libertate Camillus,
aurum Fabricius te tribuente volet;
te duce gaudebit Brutus, tibi Sulla cruentus
imperium tradet, cum positurus erit;
et te privato cum Caesare Magnus amabit,
donabit totas et tibi Crassus opes.
Ipse quoque infernis revocatus Ditis ab umbris
si Cato reddatur, Caesarianus erit.

VI

Unctis falciferi senis diebus,
regnator quibus inperat fritillus,
versu ludere non laborioso
permittis, puto, pilleata Roma.
Risisti; licet ergo, non vetamur.
Pallentes procul hinc abite curae;
quidquid venerit obvium loquamur
morosa sine cogitatione.
Misce dimidios, puer, trientes,
quales Pythagoras dabat Neroni,
misce, Dindyme, sed frequentiores:

possum nil ego sobrius; bibenti
succurrent mihi quindecim poetae.
Da nunc basia, sed Catulliana:
quae si tot fuerint quot ille dixit,
donabo tibi Passerem Catulli.

VII

Jam certe stupido non dices, Paula, marito,
ad moechum quotiens longius ire voles,
"Caesar in Albanum jussit me mane venire,
Caesar Circeios." Jam strophæ talis abit.
Penelopæ licet esse tibi sub principe Nerva:
sed prohibet scabies ingeniumque vetus.
Infelix, quid ages? Aegram simulabis amicam?
Haerebit dominae vir comes ipse suae,
ibit et ad fratrem tecum matremque patremque.
Quas igitur fraudes ingeniosa pares?
Diceret hystericam se forsitan altera moecha
in Sinuessano velle sedere lacu.
Quanto tu melius, quotiens placet ire fututum,
quae verum mavis dicere, Paula, viro!

VIII

Lassa quod nesterni spirant opobalsama dracti,
ultima quod curvo quae cadit nura croco;
poma quod hiberna maturescentia capsæ,
arbole quod verna luxuriosus ager;
de Palatinis dominae quod Serica prelis,
sucina virginea quod regelata manu;
amphora quod nigri, sed longe, fracta Falerni,
quod qui Sicaniæ detinet hortus apes;
quod Cosmi redolent alabastra focique deorum,
quod modo divitibus lapsa corona comis:
singula quid dicam? Non sunt satis; omnia misce
hoc fragrant pueri basia mane mei.
Scire cupis nomen? Si propter basia, dicam.
Jurasti. Nimium scire, Sabine, cupis.

IX

Clarus fronde Jovis, Romani fama coturni,

spirat Apellea redditus arte Memor.

X

Contulit ad saturas ingentia pectora Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? Frater erat.

XI

Tolle, puer, calices tepidique toreumata Nili
et milli segura pocula trade manu
trita patrum labris et tonso pura ministro;
anticus mensis restituatur honor.
Te potare decet gemma qui Mentora frangis
in scaphium moechae, Sardanapalle, tuae.

XII

Jus tibi natorum vel septem, Zoile, detur,
dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

XIII

Quisquis Flaminiam teris, viator,
noli nobile praeterire marmor.
Urbis deliciae salesque Nili,
ars et gratia, lusus et voluptas,
Romani decus et dolor theatri
atque omnes Veneres Cupidinesque
hoc sunt condita, quo Paris, sepulchro.

XIV

Heredes, nolite brevem sepelire colonum:
nam terra est illi quantulacumque gravis.

XV

Sunt chartae mihi quas Catonis uxor
et quas horribiles legant Sabinae:
hic totus volo rideat libellus
et sit nequior omnibus libellis.
Qui vino madeat nec erubescat
pingui sordidus esse Cosmiano,
ludat cum pueris, amet puellas,
nec per circuitus loquatur illam,
ex qua nascimur, omnium parentem,
quam sanctus Numa mentulam vocabat.
Versus hos tamen esse tu memento
Saturnalicios, Apollinaris:
mores non habet hic meos libellus.

XVI

Qui gravis es nimium, potes hinc jam, lector, abire
quo libet: urbanae scripsimus ista togae;
jam mea Lampsacio lascivit pagina versu
et Tartesiaca concrepat aera manu.
O quotiens rigida pulsabis pallia vena,
sis gravior Curio Fabricioque licet!
Tu quoque nequitias nostri lususque libelli
uda, puella, leges, sis Patavina licet.
Erubuit posuitque meum Lucretia librum,
sed coram Bruto; Brute, recede: leget.

XVII

Non omnis nostri nocturna est pagina libri:
invenies et quod mane, Sabine, legas.

XVIII

Donasti, Lupe, rus sub urbe nobis;
sed rus est mihi majus in fenestra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianae,
argutae tegit ala quod cicadae,
quod formica die comedit uno,

clusae cui folium rosae corona est;
in quo non magis invenitur herba
quam Cosmi folium piperve crudum;
in quo nec cucumis jacere rectus
nec serpens habitare tota possit.
Urucam male pascit hortus unam,
consumpto moritur culix salicto,
et talpa est mihi fossor atque arator.
Non boletus hiare, non mariscae
ridere aut violae patere possunt.
Finis mus populatur et colono
tamquam sus Calydonius timetur,
et sublata volantis ungue Procnes
in nido seges est hirundinino;
et cum stet sine falce mentulaque,
non est dimidio locus Priapo.
Vix implet cocleam peracta messis,
et mustum nuce condimus picata.
Errasti, Lupe, littera sed una:
nam quo tempore praedium dedisti,
mallem tu mihi prandium dedisses.

XIX

Quaeris cur nolim te ducere, Galla? Diserta es
saepe soloecismum mentula nostra facit.

XX

Caesaris Augusti lascivos, livide, versus
sex lege, qui tristis verba Latina legis:
"Quod futuit Glaphyran Antonius, hanc mihi poenam
Fulvia constituit, se quoque uti futuam.
Fulviam ego ut futuam? Quod si me Manius oret
pedicem? faciam? Non puto, si sapiam.
' Aut futu, aut pugnemus' ait. Quid quod mihi vita
carior est ipsa mentula? Signa canant!"
Absolvis lepidos nimirum, Auguste, libellos,
qui scis Romana simplicitate loqui.

XXI

Lydia tam laxa est equitis quam culus aeni,

quam celer arguto qui sonat aere trochus,
quam rota transmisso totiens inpacta petauro,
quam vetus a crassa calceus udus aqua,
quam quae rara vagos expectant retia turdos,
quam Pompeiano vela negata Noto,
quam quae de pthisico lapsa est armilla cinaedo,
culcita Leuconico quam viduata suo,
quam veteres bracae Brittonis pauperis, et quam
urpe Ravennatis guttur onocrotali.
Hanc in piscina dicor futuisse marina.
Nescio; piscinam me futuisse puto.

XXII

Mollia quod nivei duro teris ore Galaesi
basia, quod nudo cum Ganymede jaces,
---quis negat?---hoc nimium'st. Sed sit satis; inguina saltem
parce fututrici sollicitare manu.
Levibus in pueris plus haec quam mentula peccat
et faciunt digiti praecipitantque virum:
inde tragus celeresque pili mirandaque matri
barba, nec in clara balnea luce placent.
Divisit natura marem: pars una puellis,
una viris genita est. Utere parte tua.

XXIII

Nubere Sila mihi nulla non lege parata est;
sed Silam nulla ducere lege volo.
Cum tamen instaret, "decies mihi dotis in auro
sponsa dabis" dixi. "Quid minus esse potest?"
"Nec futuam quamvis prima te nocte maritus,
communis tecum nec mihi lectus erit;
complectarque meam, nec tu prohibebis, amicam,
ancillam mittes et mihi jussa tuam.
te spectante dabit nobis lasciva minister basia,
sive meus sive erit ille tuus.
Ad cenam venies, sed sic divisa recumbes
ut non tangantur pallia nostra tuis.
Oscula rara dabis nobis et non dabis ultro,
nec quasi nupta dabis sed quasi mater anus.
Si potes ista pati, si nil perferre recusas,
invenies qui te ducere, Sila, velit."

XXIV

Dum te prosequor et domum reduco,
aurem dum tibi praesto garrienti,
et quidquid loqueris facisque laudo,
quot versus poterant, Labulle, nasci!
Hoc damnum tibi non videtur esse,
si quod Roma legit, requirit hospes,
non deridet eques, tenet senator,
laudat causidicus, poeta carpit,
propter te perit? Hoc, Labulle, verum' t'
Hoc quisquam ferat? Ut tibi tuorum
sit major numerus togatulorum,
librorum mihi sit minor meorum?
Triginta prope jam diebus una est
nobis pagina vix peracta. Sic fit
cum cenare domi poeta non vult.

XXV

Illa salax nimium nec paucis nota puellis
stare Lino desit mentula. Lingua, cave.

XXVI

O mihi grata quies, o blanda, Telesphore, cura,
qualis in amplexu non fuit ante meo,
basia da nobis vetulo, puer, uda Falerno,
pocula da labris facta minora tuis.
Addideris super haec Veneris si gaudia vera,
esse negem melius cum Ganymede Jovi.

XXVII

Ferreus es, si stare potest tibi mentula, Flacce,
cum te sex cyathos orat amica gari,
vel duo frustra rogat cybii tenuemve lacertum
nec dignam toto se botryone putat;
cui portat gaudens ancilla paropside rubra
allicem, sed quam protinus illa voret;
aut cum perfricuit frontem posuitque pudorem,
sucida palliolo vellera quinque petit.
At mea me libram foliati poscat amica,

aut virides gemmas sardonychasve pares,
nec nisi prima velit de Tusco Serica vico
aut centum aureolos sic velut aera roget.
Nunc tu velle putas haec me donare puellae?
Nolo, sed his ut sit digna puella volo.

XXVIII

Invasit medici Nasica phreneticus Eucti
et percidit Hylan. Hic, puto, sanus erat.

XXIX

Languida cum vetula tractare virilia dextra
coepisti, jugulor pollice, Phylli, tuo.
Jam cum me murem, cum me tua lumina dicis,
horis me refici vix puto posse decem.
Blanditias nescis: "dabo" dic "tibi milia centum
et dabo Setini jugera certa soli;
accipe vina, domum, pueros, chrysendeta, mensas."
Nil opus est digitis: sic mihi, Phylli, frica.

XXX

Os male causidicis et dicis olere poetis.
Sed fellatori, Zoile, pejus olet.

XXXI

Atreus Caecilius cucurbitarum:
sic illas quasi filios Thyestae
in partes lacerat secatque mille.
Gustu protinus has edes in ipso,
has prima feret alteraque cena.
Has cena tibi tertia reponet,
hinc seras epidipnidas parabit.
Hinc pistor fatuas facit placentas,
hinc et multiplices struit tabellas
et notas caryotidas theatri.
Hinc exit varium coco minutal,
hinc lentem positam fabamque credas;

boletos imitatur et botellos,
et caudam cybii brevesque maenas.
Hinc bellarius experitur artes,
ut condat vario vafer sapore
in rutae folium Capelliana.
Sic implet gabatas paropsidasque,
et leves scutulas cavasque lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
unum ponere ferculis tot assem.

XXXII

Nec toga nec focus est nec tritus cimice lectus
nec tibi de bibula sarta palude teges,
nec puer aut senior, nulla est ancilla nec infans,
nec sera nec clavis nec canis atque calix.
Tu tamen affectas, Nestor, dici atque videri
pauper et in populo quaeris habere locum.
Mentiris vanoque tibi blandiris honore.
Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

XXXIII

Saepius ad palmam prasinus post fata Neronis
pervenit et victor praemia plura refert.
I nunc, livor edax, dic te cecisisse Neroni:
vicit nimirum non Nero, sed prasinus.

XXXIV

Aedes emit Aper, sed quas nec noctua vellet
esse suas; adeo nigra vetusque casa est.
Vicinos illi nitidos Maro possidet hortos.
Cenabit belle, non habitabit Aper.

XXXV

Ignotos mihi cum voces trecentos,
quare non veniam vocatus ad te
miraris quererisque litigasque.
Solutus ceno, Fabulle, non libenter.

XXXVI

Gaius hanc lucem gemma mihi Julius alba
signat, io, votis redditus ecce meis.
Desperasse juvat veluti jam rupta sororum
fila; minus gaudent qui timuere nihil.
Hypne, quid expectas, piger? Immortale Falernum
funde, senem poscunt talia vota cadum:
quincunces et sex cyathos besemque bibamus,
"Gaius" ut fiat "Julius" et "Proculus."

XXXVII

Zoile, quid tota gemmam praecingere libra
te juvat et miserum perdere sardonycha?
Anulus iste tuis fuerat modo cruribus aptus:
non eadem digitis pondera conveniunt.

XXXVIII

Mulio viginti veniit modo milibus, Aule.
Miraris pretium tam grave? Surdus erat.

XXXIX

Cuniarum fueras motor, Charideme, mearum
et pueri custos assiduusque comes.
Jam mihi nigrescunt tonsa sudaria barba
et queritur labris puncta puella meis;
sed tibi non crevi; te noster vilicus horret,
te dispensator, te domus ipsa pavet.
Ludere nec nobis nec tu permittis amare;
nil mihi vis et vis cuncta licere tibi.
Corripis, observas, quereris, suspiria ducis,
et vix a ferulis temperat ira tua.
Si Tyrios sumpsi cultus unxive capillos,
exclamas "numquam fecerat ista pater";
et numeras nostros astricta fronte trientes,
tamquam de cella sit cadus ille tua.
desine; non possum libertum ferre Catonem.
Esse virum jam me dicet amica tibi.

XL

Formosam Glyceran amat Lupercus
et solus tenet imperatque solus.
Quam toto sibi mense non fututam
cum tristis quereretur et roganti
causam reddere vellet Aeliano,
respondit Glycerae dolere dentes.

XLI

Indulget pecori nimium dum pastor Amyntas
et gaudet fama luxuriaque gregis,
cedentes oneri ramos silvamque pluentem
vicit, concussas ipse secutus opes.
Triste nemus dirae vetuit superesse ruinae
damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, sues habeat vicinus Iollas:
te satis est nobis annumerare pecus.

XLII

Vivida cum poscas epigrammata, mortua ponis
lemmata. Qui fieri, Caeciliane, potest?
Mella jubes Hyblaea tibi vel Hymettia nasci,
et thyma Cecropiae Corsica ponis api!

XLIII

Depreſsum in puero tetricis me vocibus, uxor,
corripis et culum te quoque habere refers.
Dixit idem quotiens lascivo Juno Tonanti!
Ille tamen grandi cum Ganymede jacet.
Incurvabat Hylan posito Tirynthius arcu:
tu Megaran credis non habuisse natis?
Torquebat Phoebum Daphne fugitiva: sed illas
Oebalius flammis jussit abire puer.
Briseis multum quamvis aversa jaceret,
Aeacidae propior levis amicus erat.
Parce tuis igitur dare mascula nomina rebus

teque puta cunnos, uxor, habere duos.

XLIV

Orbus es et locuples et Bruto consule natus:
esse tibi veras credis amicitias?
Sunt verae, sed quas juvenis, quas pauper habebas.
Qui novus est, mortem diligit ille tuam.

XLV

Intrasti quotiens inscriptae limina cellae,
seu puer arrisit sive puella tibi,
contentus non es foribus veloque seraque,
secretumque jubes grandius esse tibi:
oblinitur minimae si qua est suspicio rimae
punctaque lasciva quae terebrantur acu.
Nemo est tam teneri tam sollicitique pudoris
qui vel pedicat, Canthare, vel futuit.

XLVI

Jam nisi per somnum non arrigis et tibi, Mevi,
incipit in medios mejere verpa pedes,
truditur et digitis pannucea mentula lassis
nec levat extinctum sollicitata caput.
Quid miseros frustra cunnos culosque laccessis?
Summa petas: illic mentula vivit anus.

XLVII

Omnia femineis quare dilecta catervis
balnea devitat Lattara? Ne futuat.
Cur nec Pompeia lentus spatiat in umbra
nec petit Inachidos limina? Ne futuat.
Cur Lacedaemonio luteum ceromate corpus
perfundit gelida Virgine? Ne futuat.
cum sic feminei generis contagia vitet,
cur lingit cunnum Lattara? Ne futuat.

XLVIII

Silius haec magni celebrat monumenta Maronis,
jugera facundi qui Ciceronis habet.
Heredem dominumque sui tumulive larisve
non alium mallet nec Maro nec Cicero.

XLVIX (L)

Nulla est hora tibi qua non me, Phylli, furem
despolies: tanta calliditate rapis.
Nunc plorat speculo fallax ancilla relicto,
gemma vel a digito vel cadit aure lapis;
nunc furtiva lucriferi bombycina poscunt,
profertur Cosmi nunc mihi siccus onyx;
amphora nunc petitur nigri cariosa Falerni,
expiet ut somnos garrula saga tuos;
nunc ut emam grandemve lupum mullumve bilibrem,
indixit cenam dives amica tibi.
Sit pudor et tandem veri respectus et aequi:
nil tibi, Phylli, nego; nil mihi, Phylli, nega.

L (XLIX)

Jam prope desertos cineres et sancta Maronis
nomina qui coleret pauper et unus erat.
Silius [optatae] succurrere censuit umbrae,
et vates vatem non minor ipse colit.

LI

Tanta est quae Titio columna pendet
quantam Lampsaciae colunt puellae.
Hic nullo comitante nec molesto
thermis grandibus et suis lavatur.
Anguste Titius tamen lavatur.

LII

Cenabis belle, Juli Cerialis, apud me;

condicio est melior si tibi nulla, veni.
Octavam poteris servare; lavabimur una:
scis quam sint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
utilis, et porris fila resecta suis,
mox vetus et tenui major cordyla lacerto,
sed quam cum rutae frondibus ova tegant;
altera non deerunt leni versata favilla,
et Velabrensi massa coacta foco,
et quae Picenum senserunt frigus olivae.
Haec satis in gustu. Cetera nosse cupis?
Mentiar, ut venias: pisces, coloephia, sumen,
et chortis saturas atque paludis aves,
quae nec Stella solet rara nisi ponere cena.
Plus ego polliceor: nil recitabo tibi,
ipse tuos nobis relegas licet usque Gigantas,
rura vel aeterno proxima Vergilio.

LIII

Claudia caeruleis cum sit Rufina Britannis
edita, quam Latiae pectora gentis habet!
Quale decus formae! Romanam credere matres
Italides possunt, Atthides esse suam.
Di bene quod sancto peperit fecunda marito,
quod sperat generos quodque puella nurus.
Sic placeat superis, ut conjuge gaudeat uno
et semper natis gaudeat illa tribus.

LIV

Unguenta et casias et olentem funera murram
turaque de medio semicremata rogo
et quae de Stygio rapuisti cinnama lecto,
improbe, de turpi, Zoile, redde sinu.
A pedibus didicere manus Deccare protervae.
non miror furem, qui fugitivus eras.

LV

Hortatur fieri quod te Lupus, Urbice, patrem,
ne credas; nihil est quod minus ille velit.
Ars est captandi quod nolis velle videri;

ne facias optat quod rogat ut facias.
Dicat praegnantem tua se Cosconia tantum:
pallidior fiet jam pariente Lupus.
At tu consilio videaris ut usus amici,
sic morere ut factum te putet esse patrem.

LVI

Quod nimium mortem, Chaeremon Stoice, laudas,
vis animum mirer suspiciamque tuum?
hanc tibi virtutem fracta facit urceus ansa,
et tristis nullo qui tepet igne focus,
et teges et cimex et nudi sponda grabati,
et brevis atque eadem nocte dieque toga.
O quam magnus homo es, qui faece rubentis aceti
et stipula et nigro pane carere potes!
Leuconicis agedum tumeat tibi culcita lanis
constringatque tuos purpura pexa toros,
dormiat et tecum modo qui, dum Caecuba miscet,
convivas roseo torserat ore puer:
o quam tu cupies ter vivere Nestoris annos
et nihil ex ulla perdere luce voles!
rebus in angustis facile est contemnere vitam:
fortiter ille facit qui miser esse potest.

LVII

Miraris docto quod carmina mitto, Severe,
ad cenam cum te, docte Severe, vocem?
Juppiter ambrosia satur est et nectare vivit;
nos tamen exta Jovi cruda merumque damus.
Omnia cum tibi sint dono concessa deorum,
si quod habes non vis, ergo quid accipies?

LVIII

Cum me velle vides tentumque, Telesphore, sentis,
magna rogas--puta me velle negare: licet?--
et nisi juratus dixi "dabo", subtrahis illas,
permittunt in me quae tibi multa, natis.
Quid si me tonsor, cum stricta novacula supra est,
tunc libertatem divitiasque roget?
Promittam; neque enim rogat illo tempore tonsor,

latro rogat; res est imperiosa timor:
sed fuerit curva cum tuta novacula theca,
frangam tonsori crura manusque simul.
At tibi nil faciam, sed lota mentula lana
laikazein cupidae dicet avaritiae.

LIX

Senos Charinus omnibus digitis gerit
nec nocte ponit anulos
nec cum lavatur. Causa quae sit quaeritis?
dactyliothecam non habet.

LX

Sit Phlogis an Chione Veneri magis apta requiris?
pulchrior est Chione; sed Phlogis ulcus habet;
ulcus habet Priami quod tendere possit alutam
quodque senem Pelian non sinat esse senem;
ulcus habet quod habere suam vult quisque puellam,
quod sanare Criton, non quod Hygia potest.
At Chione non sentit opus nec vocibus ullis
adjuvat, absentem marmoreamve putes.
Exorare, dei, si vos tam magna liceret
et bona velletis tam pretiosa dare,
hoc quod habet Chione corpus faceretis haberet
ut Phlogis, et Chione quod Phlogis ulcus habet.

LXI

Lingua maritus, moechus ore Nanneius,
Summemmianis inquinatio buccis,
quem cum fenestra vidit a Suburana
obscena nudum Leda, fornicem cludit
mediumque mavult basiare quam summum,
modo qui per omnes viscerum tubos ibat
et voce certa consciaque dicebat
puer an puella matris esset in ventre,
(gaudete cunni; vestra namque res acta est)
arrigere linguam non potest fututricem.
Nam dum tumentis mersus haeret in vulva
et vagientes intus audit infantes,
partem gulosam solvit indecens morbus.

Nec purus esse nunc potest nec impurus.

LXII

Lesbia se jurat gratis numquam esse fututam.
Verum' ts Cum futui vult, numerare solet.

LXIII

Spectas nos, Philomuse, cum lavamur,
et quare mihi tam mutuniati
sint leves pueri subinde quaeris.
Dicam simpliciter tibi roganti:
pedicant, Philomuse, curiosos.

LXIV

Nescio tam multis quid scribas, Fauste, puellis:
hoc scio, quod scribit nulla puella tibi.

LXV

Sescenti cenant a te, Justine, vocati
lucis ad officium quae tibi prima fuit.
Inter quos, memini, non ultimus esse solebam;
nec locus hic nobis invidiosus erat.
Postera sed festae reddis sollemnia mensae:
sescentis hodie, cras mihi natus eris.

LXVI

Et delator es et calumniator,
et fraudator es et negotiator,
et fellator es et lanista. Miror
quare non habeas, Vacerra, nummos.

LXVII

Nil mihi das vivus; dicis post fata daturum.
Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.

LXVIII

Parva rogas magnos; sed non dant haec quoque magni.
Ut pudeat levius, tu, Matho, magna roga.

LXIX

Amphitheatrales inter nutrita magistros
venatrix, silvis aspera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidissima Dextro,
qui non Erigones mallet habere canem,
nec qui Dictaea Cephalum de gente secutus
luciferae pariter venit ad astra deae.
Non me longa dies nec inutilis abstulit aetas,
qualia Dulichio fata fuere cani:
fulmineo spumantis apri sum dente perempta,
quantus erat, Calydon, aut, Erymanthe, tuus.
Nec queror infernas quamvis cito rapta sub umbras.
Non potui fato nobiliore mori.

LXX

Vendere, Tucca, potes centenis milibus emptos?
Plorantis dominos vendere, Tucca, potes?
Nec te blanditiae, nec verba rudesve querelae,
nec te dente tuo saucia colla movent?
ah facinus! Tunica patet inguen utrimque levata,
inspiciturque tua mentula facta manu.
Si te delectat numerata pecunia, vende
argentum, mensas, murrina, rura, domum;
vende senes servos, ignoscent, vende paternos:
ne pueros vendas, omnia vende miser.
Luxuria est emere hos--quis enim dubitave negatve?--
sed multo major vendere luxuria est.

LXXI

Hystericam vetulo se dixerat esse marito
et queritur futui Leda necesse sibi;
sed flens atque gemens tanti negat esse salutem
seque refert potius proposuisse mori.
Vir rogat ut vivat virides nec deserat annos,
et fieri quod jam non facit ipse sinit.
Protinus accedunt medici medicaeque recedunt,
tollunturque pedes. O medicina gravis!

LXXII

Drauci Natta sui vorat pipinam,
collatus cui gallus est Priapus.

LXXIII

Venturum juras semper mihi, Lygde, roganti
constituisque horam constituisque locum.
Cum frustra jacui longa prurigine tentus,
succurrit pro te saepe sinistra mihi.
Quid precer, o fallax, meritis et moribus istis?
Umbellam luscae, Lygde, feras dominae.

LXXIV

Curandum penem commisit Baccara Raetus
rivali medico. Baccara Gallus erit.

LXXV

Theca tectus ahenea lavatur
tecum, Caelia, servus; ut quid, oro,
non sit cum citharoedus aut choraules?
Non vis, ut puto, mentulam videre.
Quare cum populo lavis ergo?
Omnes an tibi nos sumus spadones?
Ergo, ne videaris invidere,
servo, Caelia, fibulam remitte.

LXXVI

Solvere, Paete, decem tibi me sestertia cogis,
perdiderit quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui
bis centena potes perdere, perde decem.

LXXVII

In omnibus Vacerra quod conclavibus
consumit horas et die toto sedet,
cenaturit Vacerra, non cacaturit.

LXXVIII

Utere femineis complexibus, utere, Victor,
ignotumque sibi mentula discat opus.
Flammea texuntur sponsae, jam virgo paratur,
tondebit pueros jam nova nupta tuos.
Pedicare semel cupido dabit illa marito,
dum metuit teli vulnera prima novi:
saepius hoc fieri nutrix materque vetabunt
et dicent: "uxor, non puer, ista tibi est."
Heu quantos aestus, quantos patiere labores,
si fuerit cunnus res peregrina tibi!
Ergo Suburanae tironem trade magistrae.
Illa virum faciet; non bene virgo docet.

LXXIX

Ad primum decima lapidem quod venimus hora,
arguimur lentae crimine pigritiae.
Non est ista viae, non est mea, sed tua culpa est,
misisti mulas qui mihi, Paete, tuas.

LXXX

Litus beatæ Veneris aureum Baias,

Baias superbae blanda dona Naturae,
ut mille laudem, Flacce, versibus Baias,
laudabo digne non satis tamen Baias.
Sed Martialem malo, Flacce, quam Baias.
Optare utrumque pariter improbi votum' ts
Quod si deorum munere hoc mihi detur,
quid gaudiorum' st Martialis et Baiae!

LXXXI

Cum sene communem vexat spado Dindymus Aeglen
et jacet in medio sicca puella toro.
Viribus hic, operi non est hic utilis annis:
ergo sine effectu prurit utrique labor.
Supplex illa rogat pro se miserisque duobus,
hunc juvenem facias, hunc, Cytherea, virum.

LXXXII

A Sinuessanis conviva Philostratus undis
conductum repetens nocte jubente larem
paene imitatus obit saevis Elpenora fatis,
praeceps per longos dum ruit usque gradus.
Non esset, Nymphae, tam magna pericula passus
si potius vestras ille bibisset aquas.

LXXXIII

Nemo habitat gratis nisi dives et orbis apud te.
Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

LXXXIV

Qui nondum Stygias descendere quaerit ad umbras
tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.
Alba minus saevis lacerantur bracchia cultris,
cum furit ad Phrygios enthea turba modos;
mitior implicitas Alcon secat enterocelas
fractaque fabrili dedolat ossa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos et Stoica menta
collaque pulverea nudet equina juba.

Hic miserum Scythica sub rupe Promethea radat,
carnificem nudo pectore poscet avem;
ad matrem fugiet Pentheus, ad Macnadas Orpheus,
Antiochi tantum barbara tela sonent.
Haec quaecumque meo numeratis stigmata mento,
in vetuli pyctae qualia fronte sedent,
non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum est et scelerata manus.
Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:
barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

LXXXV

Sidere percussa est subito tibi, Zoile, lingua,
dum lingis. Certe, Zoile, nunc futuis.

LXXXVI

Leniat ut fauces medicus, quas aspera vexat
assidue tussis, Parthenopaeae, tibi,
mella dari nucleosque jubet dulcesque placentas
et quidquid pueros non sinit esse truces.
At tu non cessas totis tussire diebus.
Non est haec tussis, Parthenopaeae, gula est.

LXXXVII

Dives eras quondam: sed tunc pedico fuisti
et tibi nulla diu femina nota fuit.
Nunc sectaris anus. O quantum cogit egestas!
Illa fututorem te, Charideme, facit.

LXXXVIII

Multis jam, Lupe, posse se diebus
pedicare negat Carisianus.
Causam cum modo quaerent sodales,
ventrem dixit habere se solutum.

LXXXIX

Intactas quare mittis mihi, Polla, coronas?
A te vexatas malo tenere rosas.

XC

Carmina nulla probas molli quae limite currunt,
sed quae per salebras altaque saxa cadunt,
et tibi Maeonio quoque carmine majus habetur,
"Lucili columella hic situ' Metrophanes";
attonitusque legis "terrai frugiferai",
Accius et quidquid Pacuviusque vomunt.
Vis imiter veteres, Chrestille, tuosque poetas?
Dispream ni scis mentula quid sapiat.

XCI

Aeolidos Canace jacet hoc tumulata sepulchro,
ultima cui parvae septima venit hiems.
"Ah scelus, ah facinus!" Properas qui flere, viator,
non licet hic vitae de brevitatem queri:
tristius est leto leti genus: horrida vultus
abstulit et tenero sedit in ore lues,
ipsaque crudeles ederunt oscula morbi
nec data sunt nigris tota labella rogis.
Si tam praecipiti fuerant ventura volatu,
debuerant alia fata venire via.
Sed mors vocis iter properavit cludere blandae,
ne posset duras flectere lingua deas.

XCII

Mentitur qui te vitiosum, Zoile, dicit.
Non vitiosus homo es, Zoile, sed vitium.

XCIII

Pierios vatis Theodori flamma penates

abstulit. Hoc Musis et tibi, Phoebe, placet?
O scelus, o magnum facinus crimenque deorum,
non arsit pariter quod domus et dominus!

XCIV

Quod nimium lives nostris et ubique libellis
detrahis, ignosco: verpe poeta, sapis.
Hoc quoque non curo, quod cum mea carmina carpas,
compilas: et sic, verpe poeta, sapis.
Illud me cruciat, Solymis quod natus in ipsis
pedicas puerum, verpe poeta, meum.
Ecce negas jurasque mihi per templa Tonantis.
Non credo: jura, verpe, per Anchialum.

XCV

Incideris quotiens in basia fellatorum,
in solium puta te mergere, Flacce, caput.

XCVI

Marcia, non Rhenus, salit hic, Germane: quid obstas
et puerum prohibes divitis imbre lacus?
Barbare, non debet, summoto cive ministro,
captivam victrix unda levare sitim.

XCVII

Una nocte quater possum: sed quattuor annis
si possum, peream, te Telesilla semel.

XCVIII

Effugere non est, Flacce, basiatores.
Instant, morantur; persecuntur, occurrunt
et hinc et illinc, usquequaque, quacumque.
Non ulcus acre pusulaeve lucentes,
nec triste mentum sordidique lichenes,

nec labra pingui delibuta cerato,
nec congelati gutta proderit nasi.
Et aestuantem basiant et algentem,
et nuptiale basium reservantem.
Non te cucullis asseret caput tectum,
lectica nec te tuta pelle veloque,
nec vindicabit sella saepibus clusa:
rimas per omnis basiator intrabit.
Non consulatus ipse, non tribunatus
senive fasces nec superba clamosi
lictoris abiget virga basiatorem:
sedeas in alto tu licet tribunali
et e curuli jura gentibus reddas,
ascendet illa basiator atque illa.
Febricitantem basiabit et flentem,
dabit oscitanti basium natantique,
dabit cacanti. Remedium mali solum est,
facias amicum basiare quem nolis.

XCIX

De cathedra quotiens surgis--jam saepe notavi--,
pedicant miserae, Lesbia, te tunicae.
Quas cum conata es dextra, conata sinistra
vellere, cum lacrimis eximis et gemitu:
sic constringuntur gemina Symplegade culi
et nimias intrant Cyaneasque natis.
Emendare cupis vitium deforme? docebo:
Lesbia, nec surgas censeo nec sedeas.

C

Habere amicam nolo, Flacce, subtilem,
cujus accertos anuli mei cingant,
quae clune nudo radat et genu pungat,
cui serra lumbis, cuspis eminent culo.
Sed idem amicam nolo mille librarum.
Carnarius sum, pinguarius non sum.

CI

Thaida tam tenuem potuisti, Flacce, videre?
Tu, puto, quod non est, Flacce, videre potes.

CII

Non est mentitus qui te mihi dixit habere
formosam carnem, Lydia, non faciem.
Est ita, si taceas et si tam muta recumbas
quam silet in cera vultus et in tabula.
Sed quotiens loqueris, carnem quoque, Lydia, perdis
et sua plus nulli quam tibi lingua nocet.
Audiat aedilis ne te videatque caveto:
portentum' st, quotiens coepit imago loqui.

CIII

Tanta tibi est animi probitas orisque, Safroni,
ut mirer fieri te potuisse patrem.

CIV

Uxor, vade foras aut moribus utere nostris:
non sum ego nec Curius nec Numa nec Tadius.
Me jucunda juvant tractae per pocula noctes:
tu properas pota surgere tristis aqua.
Tu tenebris gaudes: me ludere teste lucerna
et juvat admissa rumpere luce laterus.
Fascia te tunicaeque obscuraque pallia celant:
at mihi nulla satis nuda puella jacet.
basia me capiunt blandas imitata columbas:
tu mihi das aviae qualia mane soles.
Nec motu dignaris opus nec voce juvare
nec digitis, tamquam tura merumque pares:
masturbabantur Phrygii post ostia servi,
Hectoreo quotiens sederat uxor equo,
et quamvis Ithaco stertente pudica solebat
illic Penelope semper habere manum.
Pedicare negas: dabat hoc Cornelia Graccho,
Julia Pompeio, Porcia, Brute, tibi;
dulcia Dardanio nondum miscente ministro
pocula Juno fuit pro Ganymede Jovi.
Si te delectat gravitas, Lucretia toto
sis licet usque die: Laida nocte volo.

CV

Mittebas libram, quadrantem, Garrice, mittis.
Saltem semissem, Garrice, solve mihi.

CVI

Vibi Maxime, si vacas havere,
hoc tantum lege: namque et occupatus
et non es nimium laboriosus.
Transis hos quoque quattuor? Sapisti.

CVII

Explicitum nobis usque ad sua cornua librum
et quasi perlectum, Septiciane, refers.
Omnia legisti. Credo, scio, gaudeo, verum' st.
Perlegi libros sic ego quinque tuos.

CVIII

Quamvis tam longo possis satur esse libello,
lector, adhuc a me disticha pauca petis.
Sed Lupus usuram puerique diaria poscunt.
Lector, solve. Taces dissimulasque? Vale.

Liber XII

Valerius Martialis Prisco suo S.

Scio me patrocinium debere contumacissimae trienni desidia; quo absolvenda non esset inter illas quoque urbicas occupationes, quibus facilius consequimur, ut molesti potius, quam ut officiosi esse videamur; nedum in hac provinciali solitudine, ubi nisi etiam intemperanter studemus, et sine solacio et sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationem. In qua hoc maximum et primum est, quod civitatis aures, quibus adsueveram, quaero et videor mihi in alieno foro litigare; si quid est enim, quod in libellis meis placeat, dictavit auditor: illam iudiciorum subtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, convictus, in quibus studere se voluptates non sentiunt, ad summam omnium illa, quae delicati reliquimus, desideramus quasi destituti. Accedit his municipalium robigodentium et iudici loco livor, et unus aut alter mali, in pusillo loco multi; adversus quod difficile est habere cotidie bonum stomachum: ne mireris igitur abiecta ab indignante quae a gestiente fieri solebant. Ne quid tamen et adveniendi tibi ab urbe et exigenti negarem--cui non refero gratiam, si tantum ea praesto quae possum--, imperavi mihi, quod indulgere consueveram, et studui paucissimis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exciperem adventoria sua. Tu velim ista, quae tantum apud te non periclitantur, diligenter aestimare et excutere non graveris; et, quod tibi difficillimum est, de nugis nostris iudices nitore seposito, ne Romam, si ita decreveris, non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum.

I

Retia dum cessant latratoresque Molossi
Et non invento silva quiescit apro,
Otia, Prisce, brevi poteris donare libello.
Hora nec aestiva est nec tibi tota perit.

II

Ad populos mitti qui nuper ab Urbe solebas,
Ibis, io, Romam nunc peregrine liber
Auriferi de gente Tagi tetricique Salonis,
Dat patrios amnes quos mihi terra potens.
Non tamen hospes eris, nec iam potes advena dici, 5
Cuius habet fratres tot domus alta Remi.
Iure tuo veneranda novi pete limina templi,
Reddita Pierio sunt ubi tecta choro.
Vel si malueris, prima gradiere Subura;

Atria sunt illic consulis alta mei: 10
Laurigeros habitat facundus Stella penatis,
Clarus Hyanteae Stella sititor aquae;
Fons ibi Castalius vitreo torrente superbit,
Unde novem dominas saepe bibisse ferunt:
Ille dabit populo patribusque equitique legendum, 15
Nec nimium siccis perleget ipse genis.
Quid titulum poscis? versus duo tresve legantur,
Clamabunt omnes te, liber, esse meum.

III

Quod Flacco Varioque fuit summoque Maroni
Maecenas, atavis regibus ortus eques,
Gentibus et populis, hoc te mihi, Prisce Terenti,
Fama fuisse loquax chartaque dicet anus
Tu facis ingenium, tu, si quid posse videmur; 5
Tu das ingenuae ius mihi pigritiae.
Macte animi, quem rarus habes, morumque tuorum,
Quos Numa, quos hilaris possit habere Cato.
Largiri, praestare, breves extendere census,
Et dare quae faciles vix tribuere dei, 10
Nunc licet et fas est. Sed tu sub principe duro
Temporibusque malis ausus es esse bonus.

IV

Longior undecimi nobis decimique libelli
Artatus labor est et breve rasit opus.
Plura legant vacui, quibus otia tuta dedisti:
Haec lege tu, Caesar; forsitan et illa leges.

V

Quae modo litoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite sacra--iam non pulverulenta--via.
Contigit Ausoniae procerum mitissimus aulae
Nerva: licet toto nunc Helicone frui:
Recta fides, hilaris clementia, cauta potestas 5
Iam redeunt; longi terga dedere metus.

Hoc populi gentesque tuae, pia Roma, precantur:
Dux tibi sit semper talis, et iste diu.

VII

Toto vertice quot gerit capillos,
Annos si tot habet Ligeia, trima est.

VIII

Terrarum dea gentiumque Roma,
Cui par est nihil et nihil secundum,
Traiani modo laeta cum futuros
Tot per saecula computaret annos,
Et fortem iuvenemque Martiumque 5
In tanto duce militem videret,
Dixit praeside gloriosa tali:
' P~~er~~thorum proceres ducesque Serum,
Thraces, Sauromatae, Getae, Britanni,
Possum ostendere Caesarem; venite.'

IX

Palma regit nostros, mitissime Caesar, Hiberos,
Et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus laeti tanto pro munere grates:
Misisti mores in loca nostra tuos.

X

Habet Africanus miliens, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

XI

Parthenio dic, Musa, tuo nostroque salutem:

Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cuius Pipleo lyra clarior exit ab antro?
Quem plus Pierio de grege Phoebus amat?
Et si forte--sed hoc vix est sperare--vacabit, 5
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga,
Quattuor et tantum timidumque brevemque libellum
Commendet verbis ' Huc tua Roma legit.'

XII

Omnia promittis, cum tota nocte bibisti;
Mane nihil praestas. Pollio, mane bibe.

XIII

Genus, Aucte, lucri divites habent iram:
Odisse, quam donare, vilius constat.

XIV

Parcius utaris, moneo, rapiente veredo,
Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
Saepe satisfecit praedae venator, et acri
Decidit excussus, nec rediturus, equo.
Insidias et campus habet: nec fossa nec agger 5
Nec sint saxa licet, fallere plana solent.
Non deerit qui tanta tibi spectacula praestet,
Invidia fati sed levioe cadat.
Si te delectant animosa pericula, Tuscis
--Tutior est virtus--insidiamur apris. 10
Quid te frena iuvant temeraria? saepius illis,
Prisce, datum est equitem rumpere, quam leporem.

XV

Quidquid Parrhasia nitebat aula,
Donatum est oculis deisque nostris.

Miratur Scythicas virentis auri
Flammas Iuppiter, et stupet superbi
Regis delicias gravesque lusus: 5
Haec sunt pocula, quae decent Tonantem,
Haec sunt, quae Phrygium decent ministrum.
Omnes cum Iove nunc sumus beati;
At nuper--pudet, a pudet fateri--
Omnes cum Iove pauperes eramus.

XVI

Addixi, Labiene, tres agellos;
Emisti, Labiene, tres cinaedos:
Pedicas, Labiene, tres agellos.

XVII

Quare tam multis a te, Laetine, diebus
 Non abeat febris, quaeris et usque gemis.
Gestatur tecum pariter pariterque lavatur;
 Cenat boletos, ostrea, sumen, aprum;
Ebria Setino fit saepe et saepe Falerno, 5
 Nec nisi per niveam Caecuba potat aquam;
Circumfusa rosis et nigra recumbit amomo,
 Dormit et in pluma purpureoque toro.
Cum recubet pulchre, cum tam bene vivat apud te,
 Ad Damam potius vis tua febris eat?

XVIII

Dum tu forsitan inquietus erras
Clamosa, Iuvenalis, in Subura,
Aut collem dominae teris Dianae;
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat vagumque 5
Maior Caelius et minor fatigant:
Me multos repetita post Decembres
Acceptit mea rusticumque fecit
Auro Bilbilis et superba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci 10

Boterdum Plateamque--Celtiberis
Haec sunt nomina crassiora terris--:
Ingenti fruor improboque somno,
Quem nec tertia saepe rumpit hora,
Et totum mihi nunc repono, quidquid 15
Ter denos vigilaveram per annos.
Ignota est toga, sed datur petenti
Rupta proxima vestis a cathedra.
Surgentem focus excipit superba
Vicini strue cultus iliceti, 20
Multa vilica quem coronat olla.
Venator sequitur, sed ille quem tu
Secreta cupias habere silva;
Dispensat pueris rogatque longos
Levis ponere vilicus capillos. 25
Sic me vivere, sic iuvat perire.

XIX

In thermis sumit lactucas, ova, lacertum,
Et cenare domi se negat Aemilius.

XX

Quare non habeat, Fabulle, quaeris
Uxorem Themison? habet sororem.

XXI

Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis
Et genitam nostris quis putet esse locis?
Tam rarum, tam dulce sapis. Palatia dicent,
Audierint si te vel semel, esse suam;
Nulla nec in media certabit nata Subura 5
Nec Capitolini collis alumna tibi;
Nec cito ridebit peregrini gloria partus,
Romanam deceat quam magis esse nurum.
Tu desiderium dominae mihi mitius urbis
Esse iubes: Romam tu mihi sola facis.

XXII

Quam sit lusca Philaenis indecenter,
Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
Esset caeca decentior Philaenis.

XXIII

Dentibus atque comis--nec te pudet--uteris emptis.
Quid facies oculo, Laelia? non emitur.

XXIV

O iucunda, covinne, solitudo,
Carruca magis essedoque gratum
Facundi mihi munus Aeliani!
Hic mecum licet, hic, Iuvate, quidquid
In buccam tibi venerit, loquaris: 5
Non rector Libyci niger caballi,
Succinctus neque cursor antecedit;
Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.
O si conscius esset hic Avitus,
Aurem non ego tertiam timerem. 10
Totus quam bene sic dies abiret!

XXV

Cum rogo te nummos sine pignore, ' non habeo' inquis;
Idem, si pro me spondet agellus, habes:
Quod mihi non credis veteri, Telesine, sodali,
Credis coliculis arboribusque meis.
Ecce, reum Carus te detulit: adsit agellus. 5
Exilii comitem quaeris: agellus eat.

XXVI

A latronibus esse te fututam
Dicis, Saenia: sed negant latrones.

XXVII

Poto ego sextantes, tu potas, Cinna, deunces:
Et quereris quod non, Cinna, bibamus idem?

XXVIII

Hermogenes tantus mapparum, , fur est,
Quantus nummorum vix, puto, Massa fuit;
Tu licet observes dextram teneasque sinistram,
Inveniet, mappam qua ratione trahat:
Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem, 5
Casuras alte sic rapit Iris aquas.
Nuper cum Myrino peteretur missio laeso,
Subduxit mappas quattuor Hermogenes;
Cretatam praetor cum vellet mittere mappam,
Praetori mappam surpuit Hermogenes. 10
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantele a mensa surpuit Hermogenes.
Hoc quoque si deerit, medios discingere lectos
Mensarumque pedes non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant spectacula sole, 15
Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
Festinant trepidi substringere carbasa nautae,
Ad portum quotiens paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calvi sistrataque turba,
Inter adorantes cum stetit Hermogenes. 20
Ad cenam Hermogenes mappam non attulit unquam,
A cena semper rettulit Hermogenes.

XXIX

Sexagena teras cum limina mane senator,
Esse tibi videor desidiosus eques,

Quod non a prima discurram luce per urbem
Et referam lassus basia mille domum.
Sed tu, purpureis ut des nova nomina fastis 5
Aut Nomadum gentes Cappadocumve petas:
At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos
Et matutinum ferre patique lutum,
Quid petitur? Rupta cum pes vagus exit aluta
Et subitus crassae decidit imber aquae 10
Nec venit ablatis clamatus verna lacernis,
Accedit gelidam servus ad auriculam
Et 'Rogat ut secum cenes Laetorius' inquit.
Viginti nummis? non ego: malo famem,
Quam sit cena mihi, tibi sit provincia merces, 15
Et faciamus idem nec mereamur idem.

XXX

Siccus, sobrius est Aper; quid ad me?
Servum sic ego laudo, non amicum.

XXXI

Hoc nemus, hi fontes, haec textilis umbra supini
Palmitis, hoc riguae ductile flumen aquae,
Prataque nec bifero cessura rosaria Paesto,
Quodque viret Iani mense nec alget holus, 5
Quaeque natat clusis anguilla domestica lymphis,
Quaeque gerit similes candida turris aves,
Munera sunt dominae: post septima lustra reverso
Has Marcella domos parvaque regna dedit.
Si mihi Nausicaa patrios concederet hortos,
Alcinoo possem dicere 'Malo nos.'

XXXII

O Iuliarum dedecus Kalendarum,
Vidi, Vacerra, sarcinas tuas, vidi;
Quas non retentas pensione pro bima
Portabat uxor rufa crinibus septem
Et cum sorore cana mater ingenti. 5
Furias putavi nocte Ditis emersas.

Has tu priores frigore et fame siccus
Et non recenti pallidus magis buxo
Irus tuorum temporum sequebaris.
Migrare clivom crederes Aricinum. 10
Ibat tripes grabatus et bipes mensa,
Et cum lucerna corneoque cratere
Matella curto rupta latere meiebat;
Foco virenti suberat amphorae cervix;
Fuisse gerres aut inutiles maenas 15
Odor inpudicus urcei fatebatur,
Qualis marinae vix sit aura piscinae.
Nec quadra deerat casei Tolosatis,
Quadrima nigri nec corona pulei
Calvaeque restes alioque cepisque, 20
Nec plena turpi matris olla resina,
Summemmianae qua pilantur uxores
Quid quaeris aedes vilicesque derides,
Habitare gratis, o Vacerra, cum possis?
Haec sarcinarum pompa convenit ponti.

XXXIII

Ut pueros emeret Labienus vendidit hortos.
Nil nisi ficetum nunc Labienus habet.

XXXIV

Triginta mihi quattuorque messes
Tecum, si memini, fuere, Iuli.
Quarum dulcia mixta sunt amaris,
Sed iucunda tamen fuere plura;
Et si calculus omnis huc et illuc 5
Diversus bicolorque digeratur,
Vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quaedam
Et tristis animi cavere morsus,
Nulli te facias nimis sodalem: 10
Gaudebis minus et minus dolebis.

XXXV

Tamquam simpliciter mecum, Callistrate, vivas,
Dicere percisum te mihi saepe soles.
Non es tam simplex, quam vis, Callistrate, credi.
Nam quisquis narrat talia, plura tacet.

XXXVI

Libras quattuor aut duas amico
Argentemque togam brevemque laenam,
Interdum aureolos manu crepantis,
Possint ducere qui duas Kalendas,
Quod nemo, nisi tu, Labulle, donas, 5
Non es, crede mihi, bonus. Quid ergo?
Ut verum loquar, optimus malorum es.
Pisones Senecasque Memmiosque
Et Crispos mihi redde, sed priores:
Fies protinus ultimus bonorum. 10
Vis cursu pedibusque gloriari?
Tigrim vince levemque Passerinum:
Nulla est gloria praeterire asellos.

XXXVII

Nasutus nimium cupis videri.
Nasutum volo, nolo polyposum.

XXXVIII

Hunc qui femineis noctesque diesque cathedris
Incedit tota notus in urbe nimis,
Crine nitens, niger unguento, perlucidus ostro,
Ore tener, latus pectore, crure glaber,
Uxori qui saepe tuae comes inprobis haeret, 5
Non est quod timeas, Candide: non futuit.

XXXIX

Odi te, quia bellus es, Sabelle.
Res est putida bellus et Sabellus.
Bellum denique malo, quam Sabellum.
Tabescas utinam, Sabelle belle!

XL

Mentiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo:
Pedis, dissimulo: gemma vis ludere, vincor:
Res una est, sine me quam facis, et taceo.
Nil tamen omnino praestas mihi. 'Mortuus,' inquis, 5
' Acipiam bene te.' Nil volo: sed morere.

XLI

Non est, Tucca, satis, quod es gulosus:
Et dici cupis et cupis videri.

XLII

Barbatus rigido nupsit Callistratus Afro,
Hac qua lege viro nubere virgo solet.
Praeluxere faces, velarunt flammae vultus,
Nec tua defuerunt verba, Talasse, tibi.
Dos etiam dicta est. Nondum tibi, Roma, videtur 5
Hoc satis? expectas numquid ut et pariat?

XLIII

Facundos mihi de libidinis
Legisti nimium, Sabelle, versus,
Quales nec Didymi sciunt puellae
Nec molles Elephantidos libelli.

Sunt illic Veneris novae figurae, 5
Quales perditus audeat fututor,
Praestent et taceant quid exoleti,
Quo symplegmate quinque copulentur,
Qua plures teneantur a catena,
Extinctam liceat quid ad lucernam. 10
Tanti non erat, esse te disertum.

XLIV

Unice, cognato iunctum mihi sanguine nomen
 Qui geris et studio corda propinqua meis;
Carmina cum facias soli cedentia fratri,
 Pectore non minor es, sed pietate prior. 5
Lesbia cum lepido te posset amare Catullo,
 Te post Nasonem blanda Corinna sequi.
Nec deerant zephyri, si te dare vela iuaret;
 Sed tu litus amas. Hoc quoque fratris habes.

XLV

Haedina tibi pelle contegenti
Nudae tempora verticemque calvae,
Festive tibi, Phoebe, dixit ille,
Qui dixit caput esse calceatum.

XLVI

Difficilis facilis, iucundus acerbus es idem:
 Nec tecum possum vivere, nec sine te.

XLVII

Vendunt carmina Gallus et Lupercus.
Sanos, Classice, nunc nega poetas.

XLVIII

Boletos et aprum si tamquam vilia ponis
Et non esse putas haec mea vota, volo:
Si fortunatum fieri me credis et heres
Vis scribi propter quinque Lucrina, vale.
Lauta tamen cena est: fateor, lautissima, sed cras 5
Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil,
Quod sciat infelix damnatae spongia virgae
Vel quicumque canis iunctaque testa viae:
Mullorum leporumque et suminis exitus hic est,
Sulphureusque color carnificesque pedes. 10
Non Albana mihi sit comissatio tanti
Nec Capitolinae pontificumque dapes;
Inputet ipse deus nectar mihi, fiet acetum
Et Vaticani perfida vappa cadit.
Convivas alios cenarum quaere magister, 15
Quos capiant mensae regna superba tuae:
Me meus ad subitas invitet amicus ofellas:
Haec mihi, quam possum reddere, cena placet.

XLIX

Crinitae Line paedagoge turbae,
Rerum quem dominum vocat suarum
Et credit cui Postumilla dives
Gemmas, aurea, vina, concubinos:
Sic te perpetua fide probatum 5
Nulli non tua praeferat patrona:
Succurras misero, precor, furori
Et serves aliquando neglegenter
Illos qui male cor meum perurunt,
Quos et noctibus et diebus opto 10
In nostro cupidus sinu videre,
Formosos, niveos, pares, gemellos,
Grandes, non pueros, sed uniones.

L

Daphnonas, platanonas et arios pityonas
Et non unius balnea solus habes,

Et tibi centenis stat porticus alta columnis,
Calcatusque tuo sub pede lucet onyx,
Pulvereamque fugax hippodromon ungula plaudit, 5
Et pereuntis aquae fluctus ubique sonat;
Atria longa patent. Sed nec cenantibus usquam
Nec somno locus est. Quam bene non habitas!

LI

Tam saepe nostrum decipi Fabullinum,
Miraris, Aule? semper homo bonus tiro est.

LII

Tempora Pieria solitus redimire corona,
Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus,
Cuius et ipse tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elysio narraris fabula campo, 5
Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos:
Tu melior, quae deserto raptore redisti,
Illa virum voluit nec repetita sequi.
Ridet et Iliacos audit Menelaus amores:
Absolvit Phrygium vestra rapina Parim. 10
Accipient olim cum te loca laeta piorum,
Non erit in Stygia notior umbra domo:
Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas:
Iste tibi dominam conciliabit amor.

LIII

Nummi cum tibi sint opesque tantae,
Quantas civis habet, Paterne, rarus,
Largiris nihil incubasque gazae,
Ut magnus draco, quem canunt poetae
Custodem Scythici fuisse luci. 5
Sed causa, ut memoras et ipse iactas,
Dirae filius est rapacitatis.
Ecquid tu fatuos rudesque quaeris,
Inludas quibus auferasque mentem?

Huic semper vitio pater fuisti.

LIV

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine laesus,
Rem magnam praestas, Zoile, si bonus es.

LV

Gratis qui dare vos iubet, puellae,
Insulsissimus improbissimusque est.
Gratis ne date, basiate gratis.
Hoc Aegle negat, hoc avara vendit.
Sed vendat: bene basiare quantum est! 5
Hoc vendit quoque nec levi rapina:
Aut libram petit illa Cosmiani,
Aut binos quater a nova moneta,
Ne sint basia muta, ne maligna,
Ne clusis aditum neget labellis. 10
Humane tamen hoc facit, sed unum,
Gratis quae dare basium recusat
Gratis lingere non recusat, Aegle.

LVI

Aegrotas uno decies aut saepius anno,
Nec tibi, sed nobis hoc, Polycharme, nocet:
Nam quotiens surgis, soteria poscis amicos.
Sit pudor: aegrota iam, Polycharme, semel.

LVII

Cur saepe sicci parva rura Nomenti
Laremque villae sordidum petam, quaeris?
Nec cogitandi, Sparse, nec quiescendi
In urbe locus est pauperi. Negant vitam
Ludi magistri mane, nocte pistorum, 5

Aerariorum marculi die toto;
 Hinc otiosus sordidam quatit mensam
 Neroniana nummularius massa,
 Illinc balucis malleator Hispanae
 Tritum nitenti fuste verberat saxum; 10
 Nec turba cessat entheata Bellonae,
 Nec fasciato naufragus loquax trunco,
 A matre doctus nec rogare Iudaeus,
 Nec sulphuratae lippus institor mercis.
 Numerare pigri damna quis potest somni? 15
 Dicit quot aera verberent manus urbis,
 Cum secta Colcho Luna vapulat rhombo.
 Tu, Sparse, nescis ista, nec potes scire,
 Petilianis delicatus in regnis,
 Cui plana summos despicit domus montis, 20
 Et rus in urbe est vinitorque Romanus
 Nec in Falerno colle maior autumnus,
 Intraque limen latus essedo cursus,
 Et in profundo somnus, et quies nullis
 Offensa linguis, nec dies nisi admissus. 25
 Nos transeuntis risus excitat turbae,
 Et ad cubilest Roma. Taedio fessis
 Dormire quotiens libuit, imus ad villam.

LVIII

Ancillariolum tua te vocat uxor, et ipsa
 Leticariola est: estis, Alauda, pares.

LIX

Tantum dat tibi Roma basiorum
 Post annos modo quindecim reverso,
 Quantum Lesbia non dedit Catullo.
 Te vicinia tota, te pilosus
 Hircoso premit osculo colonus; 5
 Hinc instat tibi textor, inde fullo,
 Hinc sutor modo pelle basiata,
 Hinc menti dominus periculosi,
 Hinc et dexiocholus, inde lippus,
 Fellatorque recensque cunnilingus. 10
 Iam tanti tibi non fuit redire.

LX

Martis alumne dies, roseam quo lampada primum
Magnaue siderei vidimus ora dei,
Si te rure coli viridisque pudebit ad aras,
Qui fueras Latia cultus in urbe mihi:
Da veniam, servire meis quod nolo Kalendis, 5
Et qua sum genitus, vivere luce volo.
Natali pallere suo, ne calda Sabello
Desit; et ut liquidum potet Alauda merum,
Turbida sollicito transmittere Caecuba sacco;
Atque inter mensas ire, redire suas; 10
Excipere hos illos, et tota surgere cena
Marmora calcantem frigidiora gelu:
Quae ratio est, haec sponte sua perferre patique,
Quae te si iubeat rex dominusque, neges?

LXI

Versus et breve vividumque carmen
In te ne faciam, times, Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri.
Sed frustra metuis cupisque frustra.
In tauros Libyci ruunt leones, 5
Non sunt papilionibus molesti.
Quaeras, censeo, si legi laboras,
Nigri fornicis ebrium poetam,
Qui carbone rudi putrique creta
Scribit carmina, quae legunt cacantes. 10
Frons haec stigmatum non meo notanda est.

LXII

Antiqui rex magne poli mundique prioris,
Sub quo pigra quies nec labor ullus erat,
Nec regale nimis fulmen nec fulmine digni,
Scissa nec ad Manes, sed sibi dives humus:
Laetus ad haec facilisque veni sollemnia Prisci 5
Gaudia: cum sacris te decet esse tuis.
Tu reducem patriae sexta, pater optime, bruma
Pacifici Latia reddis ab urbe Numae.

Cernis, ut Ausonio similis tibi pompa macello
Pendeat et quantus luxurietur honos? 10
Quam non parca manus largaeque nomismata mensae,
Quae, Saturne, tibi pernumerentur opes?
Utque sit his pretium meritis et gratia maior,
Et pater et frugi sic tua sacra colit.
At tu sancte--tuo sic semper amere Decembri-- 15
Hos illi iubeas saepe redire dies.

LXIII

Uncto Corduba laetior Venafro,
Histra nec minus absoluta testa,
Albi quae superas oves Galaesi
Nullo murice nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore vivo: 5
Dic vestro, rogo, sit pudor poetae,
Nec gratis recitet meos libellos.
Ferrem, si faceret bonus poeta,
Cui possem dare mutuos dolores.
Corrumpit sine talione caelebs, 10
Caecus perdere non potest quod aufert:
Nil est deterius latrone nudo:
Nil securius est malo poeta.

LXIV

Vincentem roseos facieque comaque ministros
Cinna cocum fecit. Cinna, gulosus homo es.

LXV

Formosa Phyllis nocte cum mihi tota
Se praestitisset omnibus modis largam,
Et cogitarem mane quod darem munus,
Utrumne Cosmi, Nicerotis an libram,
An Baeticarum pondus acre lanarum, 5
An de moneta Caesaris decem flavos:
Amplexa collum basioque tam longo
Blandita, quam sunt nuptiae columbarum,

Rogare coepit Phyllis amphoram vini.

LXVI

Bis quinquagenis domus est tibi milibus empta,
Vendere quam summa vel brevior cupis.
Arte sed emptorem vafra corrumpis, Amoene,
Et casa divitiis ambitiosa latet.
Gemmanes prima fulgent testudine lecti, 5
Et Maurusiaci pondera rara citri;
Argentum atque aurum non simplex Delphica portat;
Stant pueri, dominos quos preces esse meos.
Deinde ducenta sonas, et ais non esse minoris.
Instructam vili vendis, Amoene, domum.

LXVII

Maiae Mercurium creastis Idus,
Augustis redit Idibus Diana,
Octobres Maro consecravit Idus.
Idus saepe colas et has et illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

LXVIII

Matutine cliens, urbis mihi causa relictæ,
Atria, si sapias, ambitiosa colas.
Non sum ego causidicus, nec amaris litibus aptus,
Sed piger et senior Pieridumque comes;
Otia me somnusque iuvant, quæ magna negavit 5
Roma mihi: redeo, si vigilatur et hic.

LXIX

Sic tanquam tabulas scyphosque, Paule,
Omnes archetypos habes amicos.

LXX

Lintea ferret Apro vatius cum vernula nuper
Et supra togulam lusca sederet anus
Atque olei stillam daret enterocelicus unctor,
Udorum tetricus censor et asper erat:
Frangendos calices effundendumque Falernum 5
Clamabat, biberet quod modo lotus eques.
A sene sed postquam patruo venere trecenta,
Sobrius a thermis nescit abire domum.
O quantum diatretra valent et quinque comati!
Tunc, cum pauper erat, non sitiebat Aper.

LXXI

Nil non, Lygde, mihi negas roganti:
At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

LXXII

Iugera mercatus prope busta latentis agelli
Et male compactae culmina fulta casae,
Deseris urbanas, tua praedia, Pannyche, lites
Parvaeque, sed tritae praemia certa togae.
Frumentum, milium tisanamque fabamque solebas 5
Vendere pragmaticus, nunc emis agricola.

LXXIII

Heredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, nisi legero, Catulle.

LXXIV

Dum tibi Niliacus portat crystallam cataplasma,

Accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt
Munera? Sed gemmis vilibus usus inest:
Nullum sollicitant haec, Flacce, toreumata furem, 5
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid, quod securo potat conviva ministro,
Et casum tremulae non timuere manus?
Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis,
Frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

LXXV

Festinat Polytimus ad puellas;
Invitus puerum fatetur Hypnus;
Pastas glande natis habet Secundus;
Mollis Dindymus est, sed esse non vult;
Amphion potuit puella nasci. 5
Horum delicias superbiamque
Et fastus querulos, Avite, malo,
Quam dotis mihi quinquies ducena.

LXXVI

Amphora vigesis, modius datur aere quaterno.
Ebrius et crudus, nil habet agricola.

LXXVII

Multis dum precibus Iovem salutat
Stans summos resupinus usque in ungues
Aethon in Capitolio pepedit.
Riserunt homines, sed ipse divom
Offensus genitor, trinoctiali 5
Adfecit domicenio clientem.
Post hoc flagitium misellus Aethon,
Cum vult in Capitolium venire,
Sellas ante petit Paterclianas
Et pedit deciesque viciesque. 10
Sed quamvis sibi caverit crepando,
Compressis natibus Iovem salutat.

LXXVIII

Nil in te scripsi, Bithynice. Credere non vis
Et iurare iubes? Malo satis facere.

LXXIX

Donavi tibi multa, quae rogasti;
Donavi tibi plura, quam rogasti:
Non cessas tamen usque me rogare.
Quisquis nil negat, Atticilla, fellat.

LXXX

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

LXXXI

Brumae diebus feriisque Saturni
Mittebat Umber aliculam mihi pauper;
Nunc mittit alicam: factus est enim dives.

LXXXII

Effugere in thermis et circa balnea non est
Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra laevaue trigonem,
Inputet acceptas ut tibi saepe pilas.
Colliget et referet laxum de pulvere follem,
Et si iam lotus, iam soleatus erit.
Lintea si sumes, nive candidiora loquetur,
Sint licet infantis sordidiora sinu.
Exiguos secto comentem dente capillos

Dicet Achilleas disposuisse comas. 10
Fumosae feret ipse propin de faece lagonae,
Frontis et umorem colliget usque tuae.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpessus dicas taedia mille ' Vni!'

LXXXIII

Derisor Fabianus hirnearum,
Omnes quem modo colei timebant
Dicentem tumidas in hydrocelas,
Quantum nec duo dicerent Catulli,
In thermis subito Neronianis 5
Vidit se miser, et tacere coepit.

LXXXIV

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos,
Sed iuvat hoc precibus me tribuisse tuis.
Talis eras, modo tonse Pelops, positisque nitebas
Crinibus, ut totum sponsa videret ebur.

LXXXV

Pediconibus os olere dicis.
Hoc si, sicut ais, Fabulle, verum est:
Quid tu credis olere cunnilingis?

LXXXVI

Triginta tibi sunt pueri totidemque puellae:
Una est nec surgit mentula. Quid facies?

LXXXVII

Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui solus inopi praestat et facit turbam,
Excogitavit--homo sagax et astutus--
Ne facere posset tale saepius damnum: 5
Excalceatus ire coepit ad cenam.

LXXXVIII

Tongilianus habet nasum: scio, non nego. Sed iam
Nil praeter nasum Tongilianus habet.

LXXXIX

Quod lana caput alligas, Charine,
Non aures tibi, sed dolent capilli.

XC

Pro sene, sed clare, votum Maro fecit amico,
Cui gravis et fervens hemitritaeos erat,
Si Stygias aeger non esset missus ad umbras,
Ut caderet magno victima grata Iovi.
Coeperunt certam medici spondere salutem. 5
Ne votum solvat, nunc Maro vota facit.

XCI

Communis tibi cum viro, Magulla,
Cum sit lectulus et sit exoletus,
Quare, dic mihi, non sit et minister.
Suspiras; ratio est, times lagonam.

XCII

Saepe rogare soles, qualis sim, Prisce, futurus,
Si fiam locuples simque repente potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

XCIII

Qua moechum ratione basiaret
Coram coniuge, repperit Fabulla.
Parvum basiat usque morionem;
Hunc multis rapit osculis madentem
Moechus protinus, et suis repletum 5
Ridenti dominae statim remittit.
Quanto morio maior est maritus!

XCIV

Scribebamus epos; coepisti scribere: cessi,
Aemula ne starent carmina nostra tuis.
Transtulit ad tragicos se nostra Thalia coturnos:
Aptasti longum tu quoque syrma tibi.
Fila lyrae movi Calabris exculpta Camenis: 5
Plectra rapis nobis, ambitiose, nova.
Audemus saturas: Lucilius esse laboras.
Ludo levis elegos: tu quoque ludis idem.
Quid minus esse potest? epigrammata fingere coepi:
Hinc etiam petitur iam mea palma tibi. 10
Elige, quid nolis--quis enim pudor, omnia velle?--
Et si quid non vis, Tucca, relinque mihi.

XCV

Musseti pathicissimos libellos,
Qui certant Sybariticis libellis,
Et tinctas sale pruriente chartas
Instanti lege Rufe; sed puella

Sit tecum tua, ne talassionem 5
Indicas manibus libidinosi
Et fias sine femina maritus.

XCVI

Cum tibi nota tui sit vita fidesque mariti,
Nec premat ulla tuos sollicitetve toros,
Quid quasi paelicibus torqueris inepta ministris,
In quibus et brevis est et fugitiva Venus?
Plus tibi quam domino pueros praestare probabo: 5
Hi faciunt, ut sis femina sola viro;
Hi dant quod non vis uxor dare. 'Doatmen,' inquis
'N vagus a thalamis coniugis erret amor.'
Non eadem res est: Chiam volo, nolo mariscam:
Ne dubites quae sit Chia, marisca tua est. 10
Scire suos fines matrona et femina debet:
Cede sua pueris, utere parte tua.

XCVII

Uxor cum tibi sit puella, qualem
Votis vix petat improbus maritus,
Dives, nobilis, erudita, casta,
Rumpis, Basse, latus, sed in comatis,
Uxoris tibi dote quos parasti. 5
Et sic ad dominam reversa languet
Multis mentula milibus redempta;
Sed nec vocibus excitata blandis,
Molli pollice nec rogata surgit.
Sit tandem pudor, aut eamus in ius. 10
Non est haec tua, Basse: vendidisti.

XCVIII

Baetis olivifera crinem redimite corona,
Aurea qui nitidis vellera tinguis aquis;
Quem Bromius, quem Pallas amat; cui rector aquarum
Albula navigerum per freta pandit iter:
Ominibus laetis vestras Instantius oras 5

Intret, et hic populis ut prior annus eat.
Non ignorat, onus quod sit succedere Macro:
Qui sua metitur pondera, ferre potest

Liber XIII

I.

Ne toga cordylis et paenula desit olivis
aut inopem metuat sordida blatta famem,
perdite Niliacas, Musae, mea damna, papyros:
postulat ecce novos ebria bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera telo
senio nec nostrum cum cane quassat ebur:
haec mihi charta nuces, haec est mihi charta fritillus:
alea nec damnum nec facit ista lucrum.

II.

Nasutus sis usque licet, sis denique nasus,
quantum noluerat ferre rogatus Atlans,
et possis ipsum tu deridere Latinum:
non potes in nugas dicere plura meas
ipse ego quam dixi. Quid dentem dente iuvabit
rodere? Carne opus est, si satur esse velis.
Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
virus habe, nos haec novimus esse nihil.
Non tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure
nec matutina si mihi fronte venis.

III.

Omnis in hoc gracili XENIORVM turba libello
constabit nummis quattuor empta tibi.
Quattuor est nimium? Poterit constare duobus,
et faciat lucrum bybliopola Tryphon.
Haec licet hospitibus pro munere disticha mittas,
si tibi tam rarus quam mihi nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
praetereas, si quid non facit ad stomachum.

IV. Tus.

Serus ut aetheriae Germanicus imperet aulae
utque diu terris da pia tura Iovi.

V. Piper.

Cerea quae patulo lucet ficedula lumbo,
cum tibi sorte datur, si sapis, adde piper.

VI. Alica.

Nos alicam, poterit mulsum tibi mittere dives.
Si tibi noluerit mittere dives, emes.

VII. Faba.

Si spumet rubra conchis tibi pallida testa,
lautorum cenis saepe negare potes.

VIII. Far.

Inbue plebeias Clusinis pultibus ollas,
ut satur in vacuis dulcia musta bibas.

IX. Lens.

Accipe Niliacam, Pelusia munera, lentem:
vilior est alica, carior illa faba.

X. Simula.

Nec dotes simulae possis numerare nec usus,

pistori totiens cum sit et apta coco.

XI. Hordeum.

Mulio quod non det tacituris, accipe, mulis.
Haec ego coconi, non tibi, dona dedi.

XII. Frumentum.

Tercentum Libyci modios de messe coloni
sume, suburbanus ne moriatur ager.

XIII. Betae.

Vt sapiant fatuae, fabrorum prandia, betae,
o quam saepe petet vina piperque cocus!

XIV. Lactucae.

Cludere quae cenas lactuca solebat avorum,
dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?

XV. Ligna acapna.

Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
ad villam moneo, rustice, ligna feras.

XVI. Rapa.

Haec tibi brumali gaudentia frigore rapa
quae damus, in caelo Romulus esse solet.

XVII. Fascis coliculi.

Ne tibi pallentes moveant fastidia caules,
nitrata viridis brassica fiat aqua.

XVIII. Porri sectivi.

Fila Tarentini graviter redolentia porri
edisti quotiens, oscula clusa dato.

XIX. Porri capitati.

Mittit praecipuos nemoralis Aricia porros:
in niveo virides stipite cerne comas.

XX. Napi.

Hos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.

XXI. Asparagi.

Mollis in aequorea quae crevit spina Ravenna
non erit incultis gratior asparagis.

XXII. Vvae duracinae.

Non habilis cyathis et inutilis uva Lyaeo,

sed non potanti me tibi nectar ero.

XXIII. Ficus Chiae.

Chia seni similis Baccho, quem Setia misit,
ipsa merum secum portat et ipsa salem.

XXIV. Cydonea.

Si tibi Cecropio saturata Cydonea melle
ponentur, dicas: "Haec melimela placent".

XXV. Nuces pineae.

Poma sumus Cybeles: procul hinc discede, viator,
ne cadat in miserum nostra ruina caput.

XXVI. Sorba.

Sorba sumus, molles nimium tendentia ventres:
aptius haec puero quam tibi poma dabis.

XXVII. Petalium caryotarum.

Aurea porrigitur Iani caryota Kalendis;
sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

XXVIII. Vas cottanorum.

Haec tibi quae torta venerunt condita meta,
si maiora forent cottana, ficus erat.

XXIX. Vas Damascenorum.

Pruna peregrinae carie rugosa senectae
sume: solent duri solvere ventris onus.

XXX. Caseus Lunensis.

Caseus Etruscae signatus imagine Lunae
praestabit pueris prandia mille tuis.

XXXI. Caseus Vestinus.

Si sine carne voles ientacula sumere frugi,
haec tibi Vestino de grege massa venit.

XXXII. Caseus fumosus.

Non quemcumque focum nec fumum caseus omnem,
sed Velabrensem qui bibit, ille sapit.

XXXIII. Casei Trebulani.

Trebula nos genuit; commendat gratia duplex,
sive levi flamma sive domamur aqua.

XXXIV. Bulbi.

Cum sit anus coniunx et sint tibi mortua membra,
nil aliud bulbis quam satur esse potes.

XXXV. Lucanicae.

Filia Picenae venio Lucanica porcae:
pultibus hinc niveis grata corona datur.

XXXVI. Cistella olivarum.

Haec quae Picenis venit subducta trapetis
inchoat atque eadem finit oliva dapes.

XXXVII. Mala citrea.

Aut Corcyraei sunt haec de frondibus horti,
aut haec Massyli poma draconis erant.

XXXVIII. Colustrum.

Subripuit pastor quae nondum stantibus haedis
de primo matrum lacte colustra damus.

XXXIX. Haedus.

Lascivum pecus et viridi non utile Baccho
det poenas; nocuit iam tener ille deo.

XL. Ova.

Candida si croceos circumfluit unda vitellos,
Hesperius scombri temperet ova liquor.

XLI. Porcellus lactans.

Lacte mero pastum pigrae mihi matris alumnum
ponat, et Aetolo de sue dives edat.

XLII. Apyrina et tubures.

Non tibi de Libycis tubures et apyrina ramis,
de Nomentanis sed damus arboribus.

XLIII. Idem.

Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis
et vernae tubures. Quid tibi cum Libycis?

XLIV. Sumen.

Esse putes nondum sumen; sic ubere largo
et fluit et vivo lacte papilla tumet.

XLV. Pulli gallinacei.

Si Libycae nobis volucres et Phasides essent,
acciperes, at nunc accipe chortis aves.

XLVI. Persica praecocia.

Vilia maternis fueramus Persica ramis:
nunc in adoptivis Persica cara sumus.

XLVII. Panes Picentini.

Picentina Ceres niveo sic nectare crescit
ut levis accepta spongia turget aqua.

XLVIII. Boleti.

Argentum atque aurum facilest laenamque togamque
mittere; boletos mittere difficilest.

XLIX. Ficedulae.

Cum me ficus alat, cum pascar dulcibus uvis,
cur potius nomen non dedit uva mihi?

L. Terrae tubera.

Rumpimus altricem tenero quae vertice terram
tubera, boletis poma secunda sumus.

LI. Turdorum decuria.

Texta rosis fortasse tibi vel divite nardo,
at mihi de turdis facta corona placet.

LII. Anates.

Tota quidem ponatur anas, sed pectore tantum
et cervice sapit: cetera redde coco.

LIII. Turtures.

Cum pinguis mihi turtur erit, lactuca valebis;
et cocleas tibi habe. Perdere nolo famem.

LIV. Perna.

Cerretana mihi fiat vel missa licebit
de Menapis: lauti de petasone vorent.

LV. Petaso.

Musteus est: propera, caros nec differ amicos.
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.

LVI. Volva.

Te fortasse magis capiat de virgine porca;
me materna gravi de sue volva capit.

LVII. Colocasia.

Niliacum ridebis holus lanasque sequaces,
inproba cum morsu fila manuque trahes.

LVIII. Iecur anserinum.

Aspice quam tumeat magno iecur ansere maius!
Miratus dices: "Hoc, rogo, crevit ubi"?

LIX. Glires.

Tota mihi dormitur hiems et pinguior illo
tempore sum quo me nil nisi somnus alit.

LX. Cuniculi.

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris.
Monstravit tacitas hostibus ille vias.

LXI. Attagenae.

Inter sapes fertur alitum primus
Ionicarum gustus attagenarum.

LXII. Gallinae altilis.

Pascitur et dulci facilis gallina farina,
pascitur et tenebris. Ingeniosa gula est.

LXIII. Capones.

Ne nimis exhausto macresceret inguine gallus,
amisit testes. Nunc mihi gallus erit.

LXIV. Idem.

Succumbit sterili frustra gallina marito.
Hunc matris Cybeles esse decebat avem.

LXV. Perdices.

Ponitur Ausoniis avis haec rarissima mensis:
hanc in piscina ludere saepe soles.

LXVI. Columbinae.

Ne violes teneras periuro dente columbas,
tradita si Gnidiae sunt tibi sacra deae.

LXVII. Palumbi.

Inguina torquati tardant hebetantque palumbi:
non edat hanc volucrem qui cupit esse salax.

LXVIII. Galbuli.

Galbina decipitur calamis et retibus ales,
turgēt adhuc viridi cum rudis uva mero.

LXIX. Cattae.

Pannonicas nobis numquam dedit Vmbria cattas:
mavult haec domino mittere dona Pudens.

LXX. Pavones.

Miraris, quotiens gemmantis explicat alas,
et potes hunc saevo tradere, dure, coco?

LXXI. Phoenicopteri.

Dat mihi pinna rubens nomen, sed lingua gulosis
nostra sapit. Quid si garrula lingua foret?

LXXII. Phasiani.

Argo primus sum transportata carina.
Ante mihi notum nil nisi Phasis erat.

LXXIII. Numidicae.

Ansere Romano quamvis satur Hannibal esset,
ipse suas numquam barbarus edit aves.

LXXIV. Anseres.

Haec servavit avis Tarpei templa Tonantis.
Miraris? Nondum fecerat illa deus.

LXXV. Grues.

Turbabis versus nec littera tota volabit,
unam perdidit si Palamedis avem.

LXXVI. Rusticulae.

Rustica sim an perdix quid refert, si sapor idem est?

Carior est perdix. Sic sapit illa magis.

LXXVII. Cycni.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
cantator cycnus funeris ipse sui.

LXXVIII. Porphyriones.

Nomen habet magni volucris tam parva gigantis?
Et nomen prasini Porphyrionis habet.

LXXIX. Mulli vivi.

Spirat in advecto, sed iam piger, aequore mullus;
languescit. Vivum da mare: fortis erit.

LXXX. Murenae.

Quae natat in Siculo grandis murena profundo,
non valet exustam mergere sole cutem.

LXXXI. Rhombi.

Quamvis lata gerat patella rhombum,
rhombus latior est tamen patella.

LXXXII. Ostrea.

Ebria Baiano veni modo concha Lucrino:
nobile nunc sitio luxuriosa garum.

LXXXIII. Squillae.

Caeruleus nos Liris amat, quem silva Maricae
protegit: hinc squillae maxima turba sumus.

LXXXIV. Scarus.

Hic scarus, aequoreis qui venit adesus ab undis,
visceribus bonus est, cetera vile sapit.

LXXXV. Coracinus.

Princeps Niliaci raperis, coracine, macelli:
Pellaeae prior est gloria nulla gulae.

LXXXVI. Echini.

Iste licet digitos testudine pungat acuta,
cortice deposita mollis echinus erit.

LXXXVII. Murices.

Sanguine de nostro tinctas, ingrate, lacernas
induis, et non est hoc satis, esca sumus.

LXXXVIII. Gobii.

In Venetis sint lauta licet convivia terris,
principium cenae gobiis esse solet.

LXXXIX. Lupus.

Laneus Euganei lupus excipit ora Timavi,
aequoreo dulces cum sale pastus aquas.

XC. Aurata.

Non omnis laudes pretiumque aurata meretur,
sed cui solus erit concha Lucrina cibus.

XCI. Acipensis.

Ad Palatinas acipensem mittite mensas:
ambrosias ornet munera rara dapes.

XCII. Lepores.

Inter aves turdus, si quid me iudice certum est
inter quadripedes mattea prima lepus.

XCIII. Aper.

Qui Diomedeis metuendus saetiger agris
Aetola cecidit cuspidem, talis erat.

XCIV. Dammae.

Dente timetur aper, defendunt cornua cervum:
inbelles dammae quid nisi praeda sumus?

XCV. Oryx.

Matutinarum non ultima praeda ferarum
saevos oryx constat quot mihi morte canum!

XCVI. Cervus.

Hic erat ille tuo domitus, Cyparisse, capistro.
An magis iste tuus, Silvia, cervus erat?

XCVII. Lalisio.

Dum tener est onager solaque lalisio matre
pascitur, hoc infans sed breve nomen habet.

XCVIII (XCIX). Caprea.

Pendentem summa capream de rupe videbis:
casuram speres; despicit illa canes.

XCIX (XCVIII). Dorcas.

Delicium parvo donabis dorcada nato:
iactatis solet hanc mittere turba togis.

C. Onager.

Pulcher adest onager: mitti venatio debet
dentis Erythraei: iam removete sinus.

CI. Oleum Venafrum.

Hoc tibi Campani sudavit baca Venafri:
unguentum quotiens sumis, et istud olet.

CII. Garum sociorum.

Exspirantis adhuc scombri de sanguine primo
accipe fastosum, munera cara, garum.

CIII. Amphora muriae.

Antipolitani, fateor, sum filia thynni:
essem si scombri, non tibi missa forem.

CIV. Mel Atticum.

Hoc tibi Thesei populatrix misit Hymetti
Pallados a silvis nobile nectar apis.

CV. Favi Siculi.

Cum dederis Siculos mediae de collibus Hyblae,
Cecropios dicas tu licet esse favos.

CVI. Passum.

Gnosia Minoae genuit vindemia Cretae
hoc tibi, quod mulsum pauperis esse solet.

CVII. Picatum.

Haec de vitifera venisse picata Vienna
ne dubites, misit Romulus ipse mihi.

CVIII. Mulsum.

Attica nectareum turbatis mella Falernum.
Misceri decet hoc a Ganymede merum.

CIX. Albanum.

Hoc de Caesareis mitis vindemia cellis
misit, Iuleo quae sibi monte placet.

CX. Surrentinum.

Surrentina bibis? Nec murrina picta nec aurum
sume: dabunt calices haec tibi vina suos.

CXI. Falernum.

De Sinuessanis venerunt Massica prelis:
condita quo quaeris consule? Nullus erat.

CXII. Setinum.

Pendula Pomptinos quae spectat Setia campos,
exigua vetulos misit ab urbe cados.

CXIII. Fundanum.

Haec Fundana tulit felix autumnus Opimi.
Expressit mustum consul et ipse bibit.

CXIV. Trifolinum.

Non sum de primo, fateor, trifolina Lyaeo,
inter vina tamen septima vitis ero.

CXV. Caecubum.

Caecuba Fundanis generosa cocuntur Amyclis,
vitis et in media nata palude viret.

CXVI. Signinum.

Potabis liquidum Signina morantia ventrem?
Ne nimium sistas, sit tibi parca sitis.

CXVII. Mamertinum.

Amphora Nestorea tibi Mamertina senecta
si detur, quodvis nomen habere potest.

CXVIII. Tarraconense.

Tarraco, Campano tantum cessura Lyaeo
haec genuit Tuscis aemula vina cadis.

CXIX. Nomentanum.

Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
si te Quintus amat, commodia bibes.

CXX. Spoletinum.

De Spoletinis quae sunt cariosa lagonis
malueris quam si musta Falerna bibas.

CXXI. Paelignum.

Marsica Paeligni mittunt turbata coloni:
non tu, libertus sed bibat illa tuus.

CXXII. Acetum.

Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti:
esset cum vinum, vilior ilia fuit.

CXXIII. Massilitanum.

Cum tua centenos expunget sportula civis,
fumea Massiliae ponere vina potes.

CXXIV. Caeretanum.

Caeretana Nepos ponat, Setina putabis.
Non ponit turbae, cum tribus illa bibit.

CXXV. Tarentinum.

Nobilis et lanis et felix vitibus Aulon
det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

CXXVI. Vnguentum.

Vnguentum heredi numquam nec vina relinquo.
Ille habeat nummos, haec tibi tota dato.

CXXVII. Coronae roseae.

Dat festinatas, Caesar, tibi bruma coronas:
quondam veris erat, nunc tua facta rosa est.

Liber XIV

I

Synthesibus dum gaudet eques dominusque senator
Dumque decent nostrum pillea sumpta Iovem;
Nec timet aedilem moto spectare fritillo,
Cum videat gelidos tam prope verna lacus:

Divitis alternas et pauperis accipe sortes:

Praemia convivae dent sua quisque suo.
' Sunapinae tricaeque et si quid vilius istis.'
Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?
Sed quid agam potius madidis, Saturne, diebus,

Quos tibi pro caelo filius ipse dedit?
Vis scribam Thebas Troiamve malasve Mycenas?
' Iude,' inquis, ' nobis'. Perdere nolo nuces.

II

Quo vis cumque loco potes hunc finire libellum:
Versibus explicitumst omne duobus opus.
Lemmata si quaeris cur sint adscripta, docebo:
Ut, si malueris, lemmata sola legas.

III Pugillares citrei.

Secta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
Essemus Libyci nobile dentis onus.

IV Quinquiplices.

Caede iuvenorum domini calet area felix,
Quinquiplici cera cum datur altus honos.

V Pugillares eborei.

Languida ne tristes obscurent lumina cerae,
Nigra tibi niveum littera pingat ebur.

VI Triplices.

Tunc triplices nostros non vilia dona putabis,
Cum se venturam scribet amica tibi.

VII Pugillares membranei.

Esse puta ceras, licet haec membrana vocetur:
Delebis, quotiens scripta novare voles.

VIII Vitelliani.

Nondum legerit hos licet puella,
Novit quid cupiant Vitelliani.

IX Idem.

Quod minimos cernis, mitti nos credis amicae.
Falleris: et nummos ista tabella rogat.

X Chartae maiores.

Non est, munera quod putes pusilla,
Cum donat vacuas poeta chartas.

X Chartae epistolares.

Seu leviter noto, seu caro missa sodali
Omnes ista solet charta vocare suos.

XII Loculi eborei.

Hos nisi de flava loculos implere moneta
Non decet: argentum vilia ligna ferant.

XIII Loculi lignei.

Si quid adhuc superest in nostri faece locelli,
Munus erit. Nihil est: ipse locellus erit.

XIV Tali eborei.

Cum steterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dedisse tibi.

XV Tesserae.

Non sim talorum numero par tessera, dum sit
Maior, quam talis, alea saepe mihi.

XVI Turricula.

Quae scit compositos manus improba mittere talos,
Si per me misit, nil nisi vota feret.

XVII Tabula lusoria.

Hac mihi bis seno numeratur tessera puncto;
Calculus hac gemino discolor hoste perit.

XVIII Calculi.

Insidiosorum si ludis bella latronum,
Gemmeus iste tibi miles et hostis erit.

XIX Nuces.

Alea parva nuces et non damnosa videtur;
Saepe tamen pueris abstulit illa natis.

XX Theca libraria.

Sortitus thecam calamis armare memento:
Cetera nos dedimus, tu leviora para.

XXI Graphiarium.

Haec tibi erunt armata suo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leve munus erit.

XXII Dentiscalpium.

Lentiscum melius: sed si tibi frondea cuspis
Defuerit, dentes pinna levare potest.

XXIII Auriscalpium.

Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

XXIV Acus aurea.

Splendida ne madidi violent bombycina crines,
Figat acus tortas sustineatque comas.

XXV Pectines.

Quid faciet nullos hic inventura capillos
Multifido buxus quae tibi dente datur?

XXVI Crines.

Chattica Teutonicos accendit spuma capillos:

Captivis poteris cultior esse comis.

XXVII Sapo.

Si mutare paras longaevos cana capillos,
Accipe Mattiacas - quo tibi calva? - pilas.

XXVIII Umbella.

Accipe quae nimios vincant umbracula soles:
Sit licet et ventus, te tua vela tegent.

XXIX Causea.

In Pompeiano tecum spectabo theatro:
Mandatus populo vela negare solet.

XXX Venabula.

Excipient apros expectabuntque leones,
Intrabunt ursos, sit modo firma manus.

XXXI Culter venatorius.

Si deiecta gemas longo venabula rostro,
Hic brevis ingentem cominus ibit aprum.

XXXII Parazonium.

Militiae decus hoc gratique erit omen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.

XXXIII Pugio.

Pugio, quem curva signat brevis orbita vena.
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

XXXIV Falx.

Pax me certa ducis placidos curvavit in usus.
Agricolae nunc sum, militis ante fui.

XXXV Securicula.

Cum fieret tristis solvendis auctio nummis,
Haec quadringentis milibus empta fuit.

XXXVI Ferramenta tonsoria.

Tondendis haec arma tibi sunt apta capillis;
Unguibus hic longis utilis, illa genis.

XXXVII Scrinium.

Selectos nisi das mihi libellos,
Admittam tineas trucesque blattas.

XXXVIII Fasces calamorum.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus;
Texantur reliqua tecta palude tibi.

XXXIX Lucerna cubicularis.

Dulcis conscia lectuli lucerna,
Quidquid vis facias licet, tacebo.

XL Cicindela

Ancillam tibi sors dedit lucernae,
Totas quae vigil exigit tenebras.

XLI Lucerna polymyxos

Inlustrem cum tota meis convivia flammis
Totque geram myxos, una lucerna vocor.

XLII Cereus.

Hic tibi nocturnos praestabit cereus ignes:
Subducta est puero namque lucerna tuo.

XLIII Candelabrum Corinthium.

Nomina candelae nobis antiqua dederunt:
Non norat parcos uncta lucerna patres.

XLIV Candelabrum ligneum.

Esse vides lignum; servas nisi lumina, fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

XLV Pila paganica.

Haec quae difficili turget paganica pluma,
Folle minus laxast et minus arta pila.

XLVI Pila trigonalis.

Si me nobilibus scis expulsare sinistris,
Sum tua. Tu nescis? rustice, redde pilam.

XLVII Follis

Ite procul, iuvenes: mitis mihi convenit aetas:
Folle decet pueros ludere, folle senes.

XLVIII Harpasta

Haec rapit Antaei velox in pulvere draucus,
Grandia qui vano colla labore facit.

XLIX Halteres

Quid pereunt stulto fortes haltere lacerti?
Exercet melius vinea fossa viros.

L Galericulum

Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

LI Strigiles

Pergamon has misit. Curvo destringere ferro:
Non tam saepe teret lintea fullo tibi.

LII Gutus corneus

Gestavit modo fronte me iuventus:
Verum rhinoceros me putabas.

LIII Rhinoceros

Nuper in Ausonia domini spectatus harena
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

LIV Crepitacillum.

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,
Haec quatiat tenera garrula sinistra manu.

LV Flagellum.

Proficies nihil hoc, caedas licet usque, flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

LVI Dentifricium.

Quid mecum est tibi? me puella sumat:
Emptos non soleo polire dentes.

LVII Myrobalanum.

Quod nec Vergilius nec carmine dicit Homerus,
Hoc ex unguento constat et ex balano.

LVIII Aphronitrum.

Rusticus es? nescis, quid Graeco nomine dicar:
Spuma vocor nitri. Graecus es? aphronitrum.

LIX Opobalsama.

Balsama me capiunt, haec sunt unguenta virorum:
Delicias Cosmi vos redolet, nurus.

LX Lomentum.

Gratum munus erit scisso nec inutile ventri,
Si clara Stephani balnea luce petes.

LXI Lanterna cornea.

Dux lanterna viae clusis feror aurea flammis,
Et tuta est gremio parva lucerna meo.

LXII Lanterna de vesica.

Cornea si non sum, numquid sum fuscior? aut me
Vesicam, contra qui venit, esse putat?

LXIII Tibiae.

Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Saepe duas pariter, saepe monaulon habet.

LXIV Fistula.

Quid me compactam ceris et harundine rides?
Quae primum structa est fistula talis erat.

LXV Soleae lanatae.

Defuerit si forte puer soleasque libebit
Sumere, pro puero pes erit ipse sibi.

LXVI Mamillare.

Taurino poteris pectus constringere tergo:
Nam pellis mammas non capit ista tuas.

LXVII Muscarium pavoninum.

Lambere quae turpes prohibet tua prandia muscas,
Alitis eximiae cauda superba fuit.

LXVIII Muscarium bubulum.

Sordida si flavo fuerit tibi pulvere vestis,
Colligat hunc tenui verberare cauda levis.

LXIX Copta Rhodiaca.

Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos coptam quam tibi misit edat.

LXX Priapus siligineus.

Si vis esse satur, nostrum potes esse Priapum:
Ipsa licet rodas inguina, purus eris.

LXXI Porcus.

Iste tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes ilice pastus apros.

LXXII Botulus.

Qui venit botulus mediae tibi tempore brumae,
Saturni septem venerat ante dies.

LXXIII Psittacus

Psittacus a vobis aliorum nomina discam:
Hoc didici per me dicere CAESAR HAVE.

LXXIV Corvus

Corve salutator, quare fellator habetis?
In caput intravit mentula nulla tuum.

LXXV Luscinia

Flet Philomela nefas incesti Tereos, et quae

Muta puella fuit, garrula fertur avis.

LXXVI Pica.

Pica loquax certa dominum te voce saluto:
Si me non videas, esse negabis avem.

LXXVII Cavea eborea.

Si tibi talis erit, qualem dilecta Catullo
Lesbia plorabat, hic habitare potest.

LXXVIII Narthecium.

Artis ebur medicae narthecia cernis: habebis
Munera, quae cuperet Paccius esse sua.

LXXIX Flagra.

Ludite lascivi, sed tantum ludite, servi:
Haec signata mihi quinque diebus erunt.

LXXX Ferulae.

Invisae nimium pueris grataeque magistris,
Clara Prometheo munere ligna sumus.

LXXXI Pera.

Ne mendica ferat barbati prandia nudi
Dormiat et tetrico cum cane, pera rogat.

LXXXII Scopae.

In pretio scopas testatur palma fuisse.
Otia sed scopis nunc analecta dedit.

LXXXIII Scalptorium eboreum.

Defendet manus haec scapulas mordente molesto
Pulice, vel si quid pulice sordidius.

LXXXIV Manuale.

Ne toga barbatus faciat vel paenula libros,
Haec abies chartis tempora longa dabit.

LXXXV Lectus pavoninus.

Nomina dat spondae pictis pulcherrima pinnis
Nunc Iunonis avis, sed prius Argus erat.

LXXXVI Ehippium.

Stragula succincti venator sume veredi:
Nam solet a nudo surgere ficus equo.

LXXXVII Stibadia.

Accipe lunata scriptum testudine sigma.
Octo capit; veniat quisquis amicus erit.

LXXXVIII Gustatorium.

Femineam nobis cherson si credis inesse,
Deciperis: pelagi mascula praeda sumus.

LXXXIX Mensa citrea.

Accipe felices, Atlantica munera, silvas:
Aurea qui dederit dona, minora dabit.

XC Mensa acerna.

Non sum crispa quidem nec silvae filia Maurae,
Sed norunt lautas et mea ligna dapes.

XCI Dentes eborei

Grandia taurorum portant qui corpora, quaeris,
An Libycas possint sustinuisse trabes?

XCII Quinquipedal.

Puncta notis ilex et acuta cuspide clusa
Saepe redemptoris prodere furta solet.

XCIII Pocula archetypa.

Non est ista recens nec nostri gloria caeli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

XCIV Calices audaces.

Nos sumus audacis plebeia toreumata vitri,
Nostra neque ardenti gemma feritur aqua.

XCV Phiala aurea caelata.

Quamvis Calla*co rubeam generosa metallo,
Glorior arte magis: nam Myos iste labor.

XCVI Calices Vatini.

Vilia sutoris calicem monimenta Vatini
Accipe; sed nasus longior ille fuit.

XCVII Lances chrysendetae.

Grandia ne viola parvo chrysendeta mullo:
Ut minimum, libras debet habere duas.

XCVIII Vasa Arretina.

Arretina nimis ne spernas vasa monemus:
Lautus erat Tuscis Porsena fictilibus.

XCIX Bascauda.

Barbara de pictis veni bascauda Britannis;
Sed me iam mavolt dicere Roma suam.

C Panaca.

Si non ignotast docti tibi terra Catulli,
Potasti testa Raetica vina mea.

CI Boletaria.

Cum mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis - pudet heu! - servio coliculis.

CII Calices Surrentini.

Accipe non vili calices de pulvere natos,
Sed Surrentinae leve toreuma rotae.

CIII Colum nivarium.

Setinos, moneo, nostra nive frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.

CIV Saccus nivarius.

Attenuare nives norunt et lintea nostra:
Frigidior colo non salit unda tuo.

CV Urceoli ministratorii.

Frigida non deerit, non deerit calda petenti.
Sed tu morosa ludere parce siti.

CVI Urceus fictilis.

Hic tibi donatur pansa ruber urceus ansa.
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

CVII Calathi.

Nos Satyri, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfusus domini lambere docta pedes.

CVIII Calices Saguntini.

Quae non sollicitus teneat servetque minister,
Sume Saguntino pocula facta luto.

CIX Calices gemmati.

Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Aspice. Quot digitos exuit iste calix!

CX Ampulla pоторia.

Hac licet in gemma, servat quae nomina Cosmi,
Luxuriose, bibas, si foliata sitis.

CXI Crystallina.

Frangere dum metuis, franges crystallina: peccant
Securae nimium sollicitaeque manus.

CXII Nimbus vitreus.

A Iove qui veniet, miscenda ad pocula largas
Fundet nimbus aquas: hic tibi vina dabit.

CXIII Murrina.

Si caldum potas, ardenti murra Falerno
Convenit et melior fit sapor inde mero.

CXIV Patella Cumana.

Hanc tibi Cumano rubicundam pulvere testam
Municipem misit casta Sibylla suam.

CXV Calices vitrei.

Aspicias ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, a quotiens perdidit auctor opus!

CXVI Lagona nivaria.

Spoletina bibis vel Marsis condita cellis:
Quo tibi decoctae nobile frigus aquae?

CXVII Idem.

Non potare nivem, sed aquam potare recentem
De nive commenta est ingeniosa sitis.

CXVIII Idem

Massiliae fumos miscere nivalibus undis
Parce, puer, constet ne tibi pluris aqua.

CXIX Matella fictilis

Dum poscor crepitu digitorum et verna moratur,
O quotiens paelex culcita facta mea est!

CXX Ligula argentea

Quamvis me ligulam dicant equitesque patresque,
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

CXXI Coclearia

Sum cocleis habilis, sed nec minus utilis ovis.
Numquid scis, potius cur cocleare vocer?

CXXII Anuli

Ante frequens, sed nunc rarus nos donat amicus.
Felix, cui comes est non alienus eques.

CXXIII Dactyliotheca

Saepe gravis digitis elabitur anulus unctis,
Tuta mea fiet sed tua gemma fide.

CXXIV Toga.

Romanos rerum dominos gentemque togatam

Ille facit, magno qui dedit astra patri.

CXXV Idem.

Si matutinos facilest tibi perdere somnos,
Attrita veniet sportula saepe toga.

CXXVI Endromis.

Pauperis est munus, sed non est pauperis usus:
Hanc tibi pro laena mittimus endromida.

CXXVII Canusinae fuscae.

Haec tibi turbato Canusina simillima mulso
Munus erit. Gaude: non cito fiet anus.

CXXVIII Bardocucullus.

Gallia Santonico vestit te bardocucullo.
Cercopithecorum paenula nuper erat.

CXXIX Canusinae rufae

Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis,
Et placet hic pueris militibusque colos.

CXXX Paenula scorteae

Ingrediare viam caelo licet usque sereno,
Ad subitas numquam scorteae desit aquas.

CXXXI Lacernae coccineae

Si veneto prasinove faves, quid coccina sumes?
Ne fias ista transfuga sorte, vide.

CXXXII Pilleum

Si possem, totas cuperem missime lacernas:
Nunc tantum capiti munera mitto tuo.

CXXXIII Lacernae Baeticae

Non est lana mihi mendax, nec mutor aheno.
Sic placeant Tyriae: me mea tinxit ovis.

CXXXIV Fascia pectoralis

Fascia, crescentes dominae compesce papillas,
Ut sit quod capiat nostra tegatque manus.

CXXXV Lacernae albae

Amphitheatrali nos commendamus ab usu,
Cum teget argentes alba lacerna togas.

CXXXVI Cenatoria

Nec fora sunt nobis nec sunt vadimonia nota:
Hoc opus est, pictis accubuisse toris.

CXXXVII Focale

Si recitaturus dederō tibi forte libellum,
Hoc focale tuas adserat auriculas.

CXXXVIII Laena

Tempore brumali non multum levia prosunt:
Calfaciunt villi pallia vestra mei.

CXXXIX Mantele

Nobilius villosa tegant tibi lintea citrum:
Orbis in nostris circulus esse potest.

CXL Cuculli Liburnici

Iungere nescisti nobis, o stulte, lacernas:
Indueras albas, exue calla*^{nas}.

CXLI Udonēs Cilicii

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti:
Cinyphio poterit planta latere sinu.

CXLII Synthesis

Dum toga per quinas gaudet requiescere luces,
Hos poteris cultus sumere iure tuo.

CXLIII Tunicae Patavinae.

Vellera consumunt Patavinae multa trilices,
Et pingues tunicas serra secare potest.

CXLIV Spongia.

Haec tibi sorte datur tergendis spongia mensis
Utilis, expresso cum levis imbre tumet.

CXLV Paenula gausapina.

Is mihi candor inest, villorum gratia tanta,
Ut me vel media sumere messe velis.

CXLVI Cervical.

Tingue caput Cosmi folio, cervical olebit:
Perdidit unguentum cum coma, pluma tenet.

CXLVII Cubicularia gausapina.

Stragula purpureis lucent villosa tapetis.
Quid prodest, si te congelat uxor anus?

CXLVIII Lodices

Nudo stragula ne toro paterent,
Iunctae nos tibi venimus sorores.

CXLIX Amictorium

Mammosas metuo; tenerae me trade puellae,
Ut possint niveo pectore lina frui.

CL Cubicularia polymita

Haec tibi Memphis tellus dat munera: victa est
Pectine Niliaco iam Babylonos acus.

CLI Zona

Longa satis nunc sum; dulci sed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi zona brevis.

CLII Gausapum quadratum

Lodices mittet docti tibi terra Catulli:
Nos Helicaonia de regione sumus.

CLIII Semicinctium

Det tunicam locuples: ego te praecingere possum.
Essem si locuples, munus utrumque darem.

CLIV Lanae amethystinae

Ebria Sidoniae cum sim de sanguine conchae,
Non video, quare sobria lana vocer.

CLV Lanae albae

Velleribus primis Apulia, Parma secundis
Nobilis; Altinum tertia laudat ovis.

CLVI Lanae Tyriae.

Nos Lacedaemoniae pastor donavit amicae:
Deterior Ledaе purpura matris erat.

CLVII Lanae Pollentinae.

Non tantum pullo lugentes vellere lanas,
Sed solet et calices haec dare terra suos.

CLVIII Idem.

Lana quidem tristis, sed tonsis nata ministris,
Quales non primo de grege mensa citat.

CLIX Tomentum Leuconicum.

Oppressae nimium vicina est fascia plumae?
Vellera Leuconicis accipe rasa sagis.

CLX Tomentum Circense.

Tomentum concisa palus Circense vocatur.
Haec pro Leuconico stramina pauper emit.

CLXI Pluma.

Lassus Amyclaea poteris requiescere pluma,
Interior cycni quam tibi lana dedit.

CLXII Faenum.

Fraudata tumeat fragilis tibi culcita mula.
Non venit ad duros pallida cura toros.

CLXIII Tintinabulum.

Redde pilam: sonat aes thermarum. Ludere pergis?
Virgine vis sola lotus abire domum.

CLXIV Discus.

Splendida cum volitant Spartani pondera disci,
Este procul, pueri: sit semel ille nocens.

CLXV Cithara.

Reddidit Eurydicen vati: sed perdidit ipse,
Dum sibi non credit nec patienter amat.

CLXVI Idem.

De Pompeiano saepe est eiecta theatro
Quae duxit silvas detinuitque feras.

CLXVII Plectrum.

Fervida ne trito tibi pollice pusula surgat,
Exornent docilem candida plectra lyram.

CLXVIII Trochus.

Inducenda rota est: das nobis utile munus:
Iste trochus pueris, at mihi cantus erit.

CLXIX Idem.

Garrulus in laxo cur anulus orbe vagatur?
Cedat ut argutis obvia turba trochis.

CLXX Signum Victoriae aureum.

Haec illi sine sorte datur, cui nomina Rhenus
Vera dedit. Deciens adde Falerna, puer.

CLXXI BROYTOY PAIDION fictile.

Gloria tam parvi non est obscura sigilli:
Istius pueri Brutus amator erat.

CLXXII Sauroctonos Corinthius.

Ad te reptanti, puer insidiose, lacertae
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

CLXXIII Hyacinthus in tabula pictus.

Flectit ab invisio morientia lumina disco

Oebalius, Phoebi culpa dolorque, puer.

CLXXIV Hermaphroditus marmoreus.

Masculus intravit fontis, emersit utrumque:
Pars est una patris, cetera matris habet.

CLXXV Danae picta.

Cur a te pretium Danae, regnator Olympi,
Accepit, gratis si tibi Leda dedit?

CLXXVI Persona Germana.

Sum figuli lusus russi persona Batavi.
Quae tu derides, haec timet ora puer.

CLXXVII Hercules Corinthius.

Elidit geminos infans nec respicit anguis.
Iam poterat teneras hydra timere manus.

CLXXVIII Hercules fictilis.

Sum fragilis: sed tu, moneo, ne sperne sigillum:
Non pudet Alciden nomen habere meum.

CLXXIX Minerva argentea.

Dic mihi, virgo ferox, cum sit tibi cassis et hasta,
Quare non habeas aegida. 'Caesar habet.'

CLXXX Europe picta.

Mutari melius tauro, pater optime divum,
Tunc poteras, Io cum tibi vacca fuit.

CLXXXI Leandros marmoreus.

Clamabat tumidis audax Leandros in undis:
'Mergite me, fluctus, cum rediturus ero.'

CLXXXII Sigillum gibberi fictile.

Ebrius haec fecit terris, puto, monstra Prometheus:
Saturnalicio lusit et ipse luto.

CLXXXIII Homeri Batrachomachia.

Perlege Maeonio cantatas carmine ranas
Et frontem nugis solvere disce meis.

CLXXXIV Homerus in pugillaribus membraneis.

Ilias et Priami regnis inimicus Ulixes
Multiplici pariter condita pelle latent.

CLXXXV Vergili Culex.

Accipe facundi Culicem, studiose, Maronis,
Ne nucibus positus ARMA VIRUMQUE legas.

CLXXXVI Vergilius in membranis.

Quam brevis inmensum cepit membrana Maronem!
Ipsius vultus prima tabella gerit.

CLXXXVII MENANDROY THAIS

Hac primum iuvenum lascivos ludit amores;
Nec Glycera pueri, Thais amica fuit.

CLXXXVIII Cicero in membranis.

Si comes ista tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

CLXXXIX Monobyblos Properti.

Cynthia - facundi carmen iuvenale Properti -
Accepit famam, non minus ipsa dedit.

CXC Titus Livius in membranis.

Pellibus exiguis artatur Livius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

CXCI Sallustius.

Hic erit, ut perhibent doctorum corda virorum,
Primus Romana Crispus in historia.

CXCII Ovidi Metamorphosis in membranis.

Haec tibi, multiplici quae structa est massa tabella,
Carmina Nasonis quinque decemque gerit.

CXCIII Tibullus.

Ussit amatorem Nemesis lasciva Tibullum,
In tota iuuit quem nihil esse domo.

CXCIV Lucanus.

Sunt quidam, qui me dicant non esse poetam:
Sed qui me vendit bybliopola putat.

CXCV Catullus.

Tantum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parva suo Mantua Vergilio.

CXCVI Calvi de aquae frigidae usu.

Haec tibi quae fontes et aquarum nomina dicit,
Ipsa suas melius charta natabat aquas.

CXCVII Mulae pumilae.

His tibi de mulis non est metuenda ruina:
Altius in terra paene sedere soles.

CXCVIII Catella Gallicana.

Delicias parvae si vis audire catellae,
Narranti brevis est pagina tota mihi.

CXCIX Asturco.

Hic brevis ad numeros rapidum qui colligit unguem,
Venit ab auriferis gentibus Astur equus.

CC Canis vertragus.

Non sibi, sed domino venatur vertragus acer,
Inlaesum leporem qui tibi dente feret.

CCI Palaestrita.

Non amo quod vincat, sed quod succumbere novit
Et didicit melius THN EPIKLINOPAL®N.

CCII Simius.

Callidus emissas eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

CCIII Puella Gaditana.

Tam tremulum crisat, tam blandum prurit, ut ipsum
Masturbatorem fecerit Hippolytum.

CCIV Cymbala.

Aera Celaenaeos lugentia matris amores
Esuriens Gallus vendere saepe solet.

CCV Puer.

Sit nobis aetate puer, non pumice levis,
Propter quem placeat nulla puella mihi.

CCVI Cestos.

Collo necte, puer, meros amores,
Ceston de Veneris sinu calentem.

CCVII Idem.

Sume Cytheriaco medicatum nectare ceston:
Ussit amatorem balteus iste Iovem.

CCVIII Notarius.

Currant verba licet, manus est velocior illis:
Nondum lingua suum, dextra peregit opus.

CCIX Concha.

Levis ab aequorea cortex Mareotica concha
Fiat: inoffensa curret harundo via.

CCX Morio.

Non mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa.
Quisquis plus iusto non sapit, ille sapit.

CCXI Caput vervecinum.

Mollia Phrixei secuisti colla mariti.
Hoc meruit tunicam qui tibi, saeve, dedit?

CCXII Pumilus.

Si solum spectes hominis caput, Hectors credas:
Si stantem videas, Astyanacta putes.

CCXIII Parma.

Haec, quae saepe solet vinci, quae vincere raro,
Parma tibi, scutum pumilionis erit.

CCXIV Comoedi pueri.

Non erit in turba quisquam MISOYMENOS ista:
Sed poterit quivis esse DIS EXAPATWN.

CCXV Fibula.

Dic mihi simpliciter, comoedis et citharoedis,
Fibula, quid praestas? 'Carius ut futuant.'

CCXVI Auceps.

Non tantum calamis, sed cantu fallitur ales,
Callida dum tacita crescit harundo manu.

CCXVII Accipiter.

Praedo fuit volucrum: famulus nunc aucupis idem
Decipit et captas non sibi maeret aves.

CCXVIII Obsonator.

Dic quotus et quanti cupias cenare, nec unum
Addideris verbum: cena parata tibi est.

CCXIX Cor bubulum.

Pauper causidicus nullos referentia nummos
Carmina cum scribas, accipe cor, quod habes.

CCXX Cocus.

Non satis est ars sola coco: servire palatum
Nolo: cocus domini debet habere gulam.

CCXXI Craticula cum veribus.

Rara tibi curva craticula sudet ofella;
Spumeus in longa cuspide fumet aper.

CCXXII Pistor dulciarius.

Mille tibi dulces operum manus ista figuras

Extruet: huic uni parca laborat apis.

CCXXIII Adipata.

Surgite: iam vendit pueris ientacula pistor
Cristataeque sonant undique lucis aves.